HERKESE "THE AVIATOR" FİLMİNİN BÜYÜK BOY AFİŞİ

sinema

SAYI: 2005 - 02 5 YTL (5.000.000 TL)

MERKEZ

ISSN 1304-5695

Ayın yeni DVD'leri

Ocean's Twelve

Eğreti Gelin

Ray

Meleğin Düşüşü

2004'e damgasını vuran

50 FİLM

11 dalda OSCAR adayı

Gwen Stefani ve Leonardo DiCaprio The Aviator ile karşımızda

Büyük usta

Martin Scorsese'nin bütün filmleri

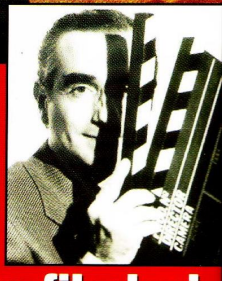

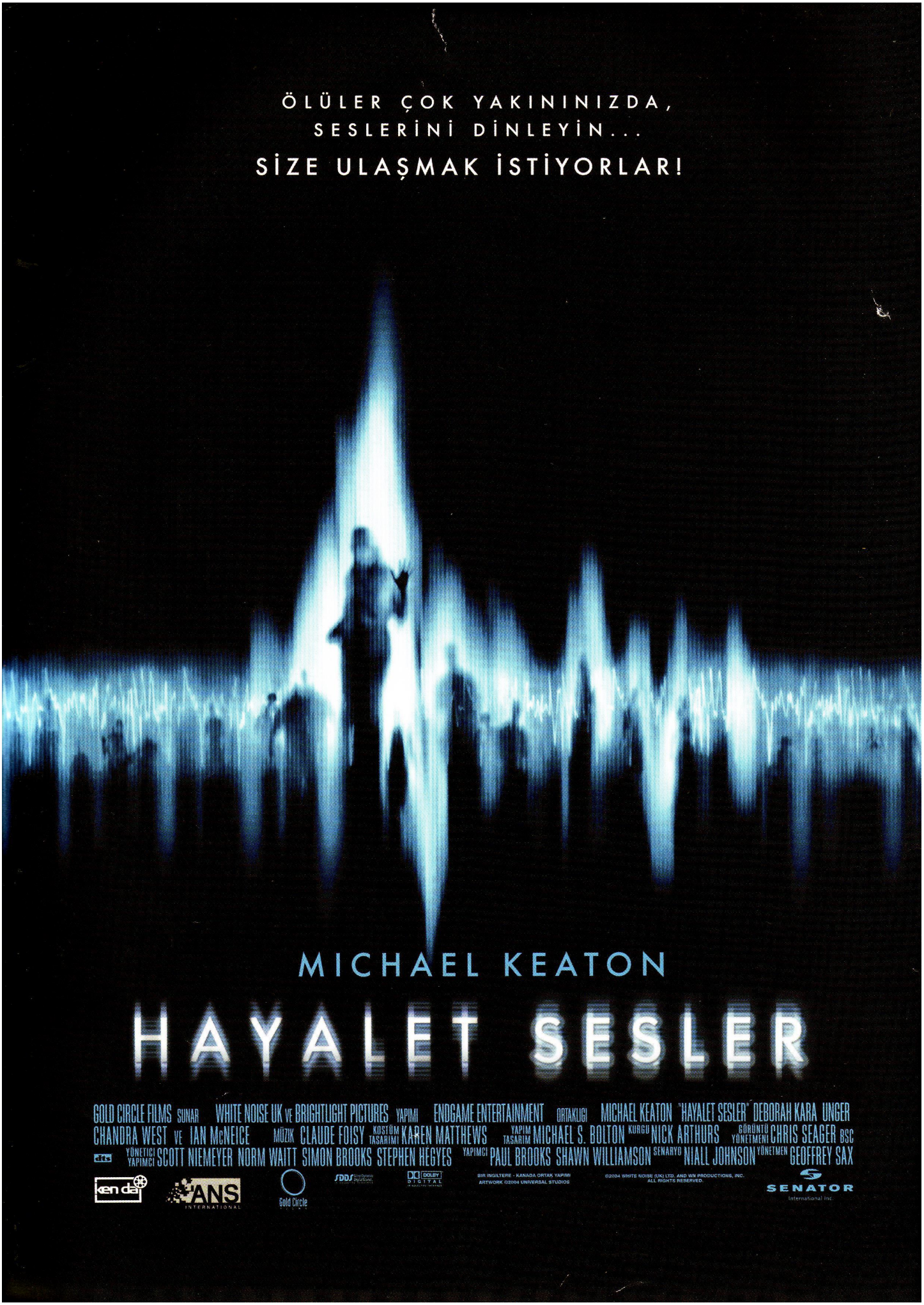
ÖLÜLER ÇOK YAKININIZDA,
SESLERİNİ DİNLEYİN...
SİZE ULAŞMAK İSTİYORLAR!
MICHAEL KEATON
HAYALET SESLER
GOLD CIRCLE FILMS SUNAR WHITE NOISE UK VE BRIGHTLIGHT PICTURES YAPIMI ENDGAME ENTERTAINMENT ORTAKLIĞI MICHAEL KEATON "HAYALET SESLER" DEBORAH KARA UNGER
CHANDRA WEST VE IAN McNEICE MÜZİK CLAUDE FOISY KOSTÜM TASARIMI KAREN MATTHEWS YAPIM TASARIM MICHAEL S. BOLTON KURGU NICK ARTHURS GÖRÜNTÜ YÖNETMENİ CHRIS SEAGER BSC
YÖNETİCİ YAPIMCI SCOTT NIEMEYER NORM WAITT SIMON BROOKS STEPHEN HEGYES YAPIMCI PAUL BROOKS SHAWN WILLIAMSON SENARYO NIALL JOHNSON YÖNETMEN GEOFFREY SAX
BİR İNGİLTERE - KANADA ORTAK YAPIMI
ARTWORK ©2004 UNIVERSAL STUDIOS
©2004 WHITE NOISE (UK) LTD. AND WN PRODUCTIONS, INC.
ALL RIGHTS RESERVED.
SENATOR
International Inc.

LEBRON JAMES IN
CHAMBER OF FEAR
恐懼鬥室
敵人出招夠狠、口氣更嚇人！
Their breath was worse
than their bite.
網上對決中
ENTER THE CHAMBER AT NIKEBASKETBALL.COM

içindekiler

sinema

MERKEZ

Sahibi
Merkez Gazete Dergi Basım Yayıncılık San. ve Tic. A.Ş. adına
Turgay Ciner

Genel Müdür
Mehmet E. Demirel

Genel Yayın Yönetmeni ve Sorumlu Müdür
Mehmet Açar

Görsel Yönetmen
Murat Bayar

Yazı İşleri
Senem Erdine
Engin Ertan
Burçin S. Yalçın

Yönetim
Genel Müdür Yardımcıları:
Tülay Tosun (Satış Pazarlama)
Güray Çakır (Mali İşler)

Üretim: **Gamze Cin Demir**
Tanıtım Tasarım: **Naci Yavuz**
Teknik: **Engin Altuntas**
Ofset Hazırlık: **Ercan KARAASLAN**

REKLAM SATIŞ PAZARLAMA

Genel Müdür
Rana Karhdağ
Genel Müdür Yardımcıları
Erhan Özdemir
(Finans ve Operasyon)
Serap Yakın *(Satış)*
Yonca Ertürk
(Pazarlama ve Arastırma)
Reklam Grup Koordinatörü
Hakan Yonsul
Rezervasyon
Tel: (0212) 354 33 61/63/65
Fax: (0212) 354 33 75
Ankara Bölge Reklam Müdürü
Elif Tetikbas
Tel: (0312) 292 51 53
Fax: (0312) 292 51 43

Yazı ve fotoğrafların tüm hakları SİNEMA MERKEZ Dergisine, yayınlanan ilanların sorumluluğu ilan sahiplerine aittir.

Merkez Dergi Tel: (0212) 426 64 94
Fax: (0212) 354 47 85
Yazısma: Merkez Dergi Grubu
Tevfik Bey Mahallesi, 20 Temmuz Caddesi, No: 24, 34295 - Sefaköy / İstanbul
Yönetim Yeri: Barbaros Bulvarı, Cam Han, No: 125, 80700 Besiktas İstanbul
Yayının Türü: Yerel Süreli
Basıldığı Tarih: Subat 2005
Dağıtım
Merkez Dağıtım Pazarlama Sanayi ve Ticaret A.S.
(0216) 585 91 00 (PBX)
Basımcı: Merkez Gazete Dergi Basım Yayıncılık Ve ticaret Sanayi Anonim Sirketi
Adres:Barbaros Bulvarı, Cam Han, No: 125, 80700 Besiktas İstanbul
Basıldığı Yer:
Printcity, Fatih Mah. Hasan Basri Cad. Samandıra/Kartal/İstanbul
İsletme Müdürü: Kemal Erginsoy
İsletme Koordinatörü: Kazım Varol
Bu dergi basın meslek ilkelerine uymaya söz vermiştir.

gündem

36 Zengin, yakışıklı ve dahi
Howard Hughes'un hayat hikayesi 11 dalda Oscar adayı "The Aviator"

42 10 Bağımsız gün
4. İstanbul Bağımsız Filmler Festivali

46 Cehennemden mektuplar
Alejandro Amenabar'ın yeni filmi "İçimizdeki Deniz"

48 Eastwood'dan sert bir krose
ABD'de yılın en iyilerinden biri kabul ediliyor: "Million Dollar Baby"

52 Sadeleşmeye doğru...
Semih Kaplanoğlu ile ikinci filmi "Meleğin Düsüsü" üzerine

56 Ocean Roma'da
Roma dekoru önünde kalabalık kadrolu bir soygun filmi: "Ocean's Twelve"

60 Tekrar çal Ray!
Ray Charles'ın biyografisinde yönetmen Taylor Hackford. Usta cazcıyı ise Jamie Foxx oynuyor

64 Bir masal anlattık
Usta Atıf Yılmaz "Eğreti Gelin"le kadın hikayeleri anlatmaya devam ediyor.

dosya

70 2004'e damgasını vuran 50 film
Geçtiğimiz yılı daha iyi hatırlamak için...

76 Sahne alan yönetmenler
2004'te çıkış yapan yeni isimler

80 Yıldızı parlayanlar
2004 oyuncular açısından nasıl geçti?

82 2004'ün en iyileri
Sinema dergisi yazarlarına göre en iyiler. Yılın ödül dökümü...

ayın filmleri

Finding Neverland, **Ocean's Twelwe,** Zor Baba ve Dünür, **Meleğin Düsüsü,** İçimdeki Deniz, **Million Dollar Baby,** Son of the Mask, **Silver City,** Bebek, **Dönüs,** Olga'nın Topuzu, **Ekip 49,** Ray, **House of Flying Daggers,** Egreti Gelin, **Travma,** The Aviator, **Akasya,** Alacakaranlık Samurayı.

16 Box office
ve elestirmenlerin yıldız tablosu

18 Elestiriler
"Gönül Yarası", "Akasya".

22 Özel seans
Yeni filmler, festivaller, gösteriler, denemeler ve haberler...

34 Profil
Jamie Foxx

100 Ev eglencesi
Deneme, sinenet, filmografi, klasik sahne ve DVD...

114 Sinema çıkısı
Ece Uslu

Armağanlar

Koleksiyon kartı: Düsler, Tutkular ve Suçlar **Afisetler:** "Kahraman", "Dünyanın Orta Yerinde...", "Aşka Davet", "Zatoichi" **Büyük boy afis:** The Aviator

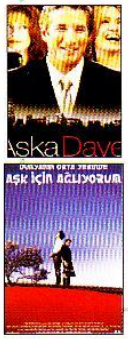

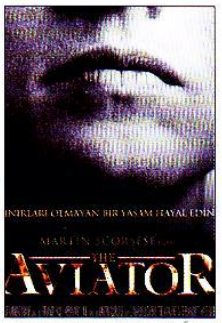

網上對決中
LEBRON JAMES IN
CHAMBER OF FEAR
恐懼閉室
他心中只有比賽、比賽早在心中！
HE KEPT HIS MIND ON HIS GAME.
AND HIS GAME ON HIS MIND.
ENTER THE CHAMBER AT NIKEBASKETBALL.COM

ayın filmleri şubat

FINDING NEVERLAND

Yönetmen: Marc Forster. Oyuncular: Johnny Depp, Kate Winslet, Julie Christie, Dustin Hoffman, Radha Mitchell, Freddie Highmore, Joe Prospero, Nick Roud, Luke Spill, Kelly Macdonald, Angus Barnett. Senaryo: David Magee (Allan Knee'nin The Man Who Was Peter Pan adlı oyunundan). Görüntü Yönetmeni: Roberto Schaefer. Müzik: Jan A.P. Kaczmarek. Kurgu: Matt Chesse. Yapım Tasarımcısı: Gemma Jackson. Yapımcı: Richard N. Gladstein, Nellie Bellflower. Süre: 106 dk. Yapım: ABD-ingiltere. Dağıtımcı: Avşar Film. Gösterim Tarihi: 18 Şubat.

Yazar James M. Barrie (Johnny Depp) bir süredir doğru dürüst bir oyun yazamamanın getirdiği bir tıkanma yaşamaktadır. Tam anlamıyla bir ilham eksikliğinden mustariptir. Gerçi Londra'daki eleştirmenler onun oyunlarına her zaman cömert ifadelerle yaklaşmamışlardır ama yine de yapımcısı Charles Frohman (Dustin Hoffman) zaman zaman şikayet etse de James'in çalışmalarından desteğini hiç esirgememektedir. Sıkıntılı giden evliliğinin yanısıra James'in son zamanlarda en çok vakit geçirdiği kişi köpeği Porthos'tur. Bir gün yine onunla bir parkta otururken dört çocuğuyla orada duran dul bir kadını, Sylvia'yı (Kate Winslet) görür. Çocukların, Porthos'a gösterdiği ilgi sayesinde Sylvia'yla tanışan James bu aileyle günden güne yakınlaşır. Ve her ne kadar zaten kötü giden evliliğini iyiden iyiye yıkma aşamasına getirecek bu gelişme onun Peter Pan adındaki meşhur oyununa da ilham kaynağı olacaktır.

NOTLAR Yönetmen Marc Forster 2001 yapımı "Monster's Ball / Kesişen Yollar"la dikkatleri üzerine çekmiş ve kimilerine göre yılın öne çıkan yapımlarından birine imza atmıştı. Üç yıl sonra Forster aynı başarıyı "Finding Neverland"le tekrarlıyor. Peter Pan'ın yaratıcısı J.M. Barrie'nin bu en ünlü eserini hayata geçirme sürecini konu alan film bu yıl Oscar'larda adından söz ettirecek filmlerden biri.

OCEAN'S TWELVE

Yönetmen: Steven Soderbergh. Oyuncular: George Clooney, Catherine Zeta-Jones, Brad Pitt, Julia Roberts, Matt Damon, Andy Garcia, Don Cheadle, Vincent Cassel, Casey Affleck, Scott Caan, Carl Reiner, Elliott Gould, Robbie Coltrane. Senaryo: George Nolfi. Görüntü Yönetmeni: Chris Connier, Steven Soderbergh. Müzik: David Holmes. Kurgu: Stephen Mirrione. Yapım Tasarımcısı: Philip Messina. Yapımcı: Jerry Weintraub. Yapım: ABD-Avustralya. Dağıtımcı: Warner Bros. Gösterim Tarihi: 4 Şubat.

"Ocean's Twelve"

Danny Ocean (George Clooney) ve iş bitirici dostu Rusty Ryan'ın (Brad Pitt) başını çektiği, yankesici Linus Caldwell (Matt Damon), patlayıcı uzmanı Basher Tarr (Don Cheadle) ve kasa hırsızı Frank Catton'dan (Bernie Mac) oluşan ekibinin, acımasız işadamı Terry Benedict'in (Andy Garcia) Vegas'taki kumarhanesindeki her kuruşu çalarak tarihin en cüretkâr ve kârlı soygununu gerçekleştirmesinden bu yana üç yıl geçmiştir. Ocean'ın ünlü ekibi 160 milyon dolarlık vurgunu paylaştıktan sonra, düzgün, gözlerden uzak ve yasalara uygun yaşamaya çalışır... Ama, bunu sürdürmek hayli zordur ve bu da Danny'nin karısı Tess'i (Julia Roberts) kara kara düşündürmektedir. Fakat birileri onları Benedict'e gammazlayınca, sürdürdükleri bu düzgün yaşam altüst olur. Benedict 160 milyon dolarını, faiziyle birlikte geri istemektedir; yoksa gerçekten kötü şeyler olacaktır. Üstelik Ocean'ın takımının peşindeki tek kişi Benedict de değildir.

NOTLAR 110 milyon dolara tamamlandığı söylenen devam filminde kadro iyice genişlemiş durumda. Catherine Zeta-Jones ve Vincent Cassel'le takviye edilen Ocean'ın takımı bu kez Avrupa'ya gidiyor. Geçtiğimiz aralıkta ABD'de gösterime giren filmin hasılat rakamları ilk filminkinin epeyce uzağında seyrediyor. Seyiciyi şaşırtacak derecede sürpriz konuk oyuncuların film boyunca perdeye girip çıktıkları da gösteriminden sonra buralara ulaşan haberler arasında.

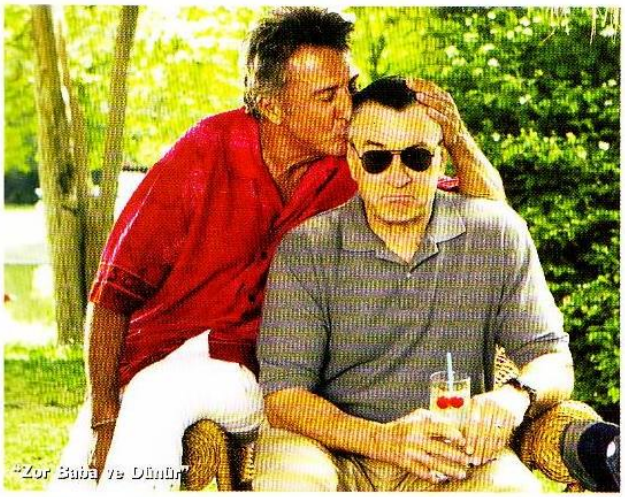
"Zor Baba ve Dünür"

ZOR BABA VE DÜNÜR MEET THE FOCKERS

Yönetmen: Jay Roach. Oyuncular: Robert De Niro, Ben Stiller, Dustin Hoffman, Barbra Streisand, Blythe Danner, Teri Polo, Owen Wilson, Tim Blake Nelson. Senaryo: John Hamburg, Jim Herzfeld. Görüntü Yönetmeni: John Schwartsman. Müzik: Randy Newman. Kurgu: Alan Baumgarten, Jon Poll. Yapım Tasarımcısı: Rusty Smith. Yapımcı: Jane Rosenthal, Jay Roach, Robert De Niro. Süre: 115 dk. Yapım: ABD. Dağıtımcı: UIP. Gösterim Tarihi: 11 Şubat.

Çiçeği burnunda damat adayının ailesini yakından tanımaya karar veren Jack (Robert De Niro), Dina (Blythe Danner) ve Pam (Teri Polo) üçlüsü, yanlarına Greg'i (Ben Stiller) de alarak Jack'in teknoloji harikası otomobiline atladıkları gibi soluğu Bernie (Dustin Hoffman) ve Roz Focker'ın (Barbra Streisand) evinde alırlar. Amaçları bellidir. 48 saatlik ziyaret sırasında damat tarafını yakından tanıyacaklardır. Daha da önemlisi emekli CIA ajanı olan Jack Brynes, Greg'in anne-babası üzerinde araştırma yapma fırsatını bulacaktır. Başlangıçta her şey yeteri kadar güzeldir. Ancak Jack'in yaptığı keşifle işler sarpa sarmaya başlar. Greg'in aslında avukat olan babası Bernie, mesleğini yapmak yerine evde oturup oğlunu büyütmeyi tercih etmiş liberal görüşlü bir adamdır. Annesi Roz ise seks terapistidir. Kız tarafıyla erkek tarafının ailelerinin hayata bakış açısı, gece ile gündüz gibi farklı kulvarlardadır. Greg durumu toparlamak için gayret gösterdikçe işlerin karışmasını engelleyemez.

NOTLAR Bu kez Focker ailesine konuk oluyoruz. Beş yıl öncesinin popüler komedisi, iki tecrübeli oyuncunun da katılımıyla aynı ilgiyi yinelemeyi başardı. 80 milyon dolar bütçeli film bu satırlar yazılırken 230 milyon dolarlık bir hasılatı ABD'de çoktan cebine koymuştu. Dolayısıyla Universal stüdyosu bu kışı en kârlı kapatan şirketlerden biri oldu bu sayede. Streisand'i yıllar sonra sinemaya, hem de gerçekten komedi yeteneğini ön plana çıkardığı bir rolle dönerken seyretmek özleyenleri için son derece zevkli bir deneyim olabilir.

MELEĞİN DÜŞÜŞÜ

Yönetmen: Semih Kaplanoğlu. Oyuncular: Tülin Özen, Budak Akalın, Musa Karagöz, Engin Doğan, Yeşim Ceren Bozoğlu. Senaryo: Semih Kaplanoğlu. Görüntü Yönetmeni: Eyüp Boz. Kurgu: Ayhan Ergürsel, Semih Kaplanoğlu, Suzan Hande Güneri. Sanat Yönetmeni: Esat Tekand. Yapımcı: Semih Kaplanoğlu. Süre: 98 dk. Yapım: Türkiye-Yunanistan. Dağıtımcı: 1Film. Gösterim Tarihi: 4 Şubat.

Bir otelde temizlik görevlisi olarak çalışan Zeynep'in (Tülin Özen) geceleri, babasının uygunsuz davranışları yüzünden cehenneme dönmektedir. İletişim kurabildiği tek kişi otelde çalışan ve ona ilgi duyan Mustafa'dır (Engin Doğan). Kendisinden yaşça küçük olan Mustafa'nın ilgisine karşılık vermez, ancak kayıtsız da kalamaz. Tam bir çıkmazın ortasındaki genç kız ne yapacağını bilememektedir. Şehrin başka bir yerinde genç bir ses teknisyeni olan Selçuk (Budak Akalın), eşinin ölümünün ardından suçluluk duygusuyla boğuşmaktadır. Selçuk'un karısının kıyafetlerinin bulunduğu bavul, Zeynep'in kaderini umulmadık bir şekilde değiştirecektir...

NOTLAR "Herkes Kendi Evinde"ye imza attıktan yaklaşık dört yıl sonra Semih Kaplanoğlu yeni filmiyle sinemasal çıtasını biraz daha yükseltmiş görünüyor. Başta Antalya olmak üzere yurtiçindeki birçok festivalden ödülleri teker teker toplayan "Meleğin Düşüşü", başrol oyuncusu Tülin Özen'in yaptığı önemli çıkışı da müjdeliyor. Şubat ayında Berlin Film Festivali'nin Forum Bölümü'nde gösterilecek film ağır temposuna rağmen Türkiye'deki sinemaseverden de gerekli ilgiyi görmeli.

"Meleğin Düşüşü"

"İçimdeki Deniz"

İÇİMDEKİ DENİZ
MAR ADENTRO

Yönetmen: Alejandro Amenábar. Oyuncular: Javier Bardem, Belén Rueda, Lola Dueñas, Mabel Rivera, Celso Bugallo, Clara Segura, Joan Dalmau, Alberto Jiménez, Tamar Novas, Francesc Garrido, José María Pou. Senaryo: Mateo Gil, Alejandro Amenábar. Görüntü Yönetmeni: Javier Aguirresarobe. Müzik: Alejandro Amenábar. Kurgu: Alejandro Amenábar. Yapım Tasarımcısı: Benjamín Fernández. Süre: 125 dk. Yapım: İspanya-Fransa-İtalya. Dağıtımcı: Chantier Films. Gösterim Tarihi: 11 Şubat.

Ramón Sampedro (Javier Bardem) boynundan aşağı felç olmuş bir adamdır. Ellerini, kollarını kıpırdatamamakta; ayakta duramamakta; kendi kendine yiyememekte, altını değiştirememektedir. Yengesi Manuela (Mabel Rivera) ile erkek kardeşi José'nin (Celso Bugallo) evinde, onların bakımı altında yaşayan 28 yaşındaki Ramón bir gün dalış yaptığı sırada bu hale gelmiştir. Felç olduğu ilk günden bu yana intihar etmekten başka bir şey düşünmeyen genç adam haliyle bunu yapacak güce sahip değildir. Hayatında iki önemli kadın daha vardır: avukatlık yapan Julia (Belén Rueda) ve kasabanın yerlisi Rosa (Lola Dueñas)... Bu iki kadın Ramón'un hayatına çok şey katacak ve yıllar geçtikçe ona hayatın anlamı, değeri ve vazgeçilmezliğini öğretecekleridir.

NOTLAR "Tez", "Aç Gözünü" ve "Diğerleri" gibi üç kalburüstü filmiyle yüreğimizin en korkunç bölgesine kurulan Alejandro Amenábar, dördüncü uzun metrajıyla da alkış topluyor. Filmin önümüzdeki Oscar töreninde İspanya adına en iyi yabancı film dalında yarışması,

hatta ödülü kazanması işten bile sayılmayacak. "İçimdeki Deniz"i gerçek bir hikayeden yola çıkarak ülkesi İspanya'da çeken yönetmenin, artık Avrupalı bir yıldız sayılabilecek Javier Bardem'i şaşırtıcı bir kılığa soktuğu ve iyi değerlendirdiği söyleniyor. Filmin dünya çapında kazandığı ödüller de zaten genelde bu iki isim üzerinde yoğunlaşıyor.

"Ekip 49"

EKIP 49
LADDER 49

Yönetmen: Jay Russell. Oyuncular: Joaquin Phoenix, John Travolta, Jacinda Barrett, Robert Patrick, Morris Chestnut, Billy Burke, Balthazar Getty, Tim Guinee, Kevin Chapman, Jay Hernandez, Kevin Daniels. Senaryo: Lewis Colick. Görüntü Yönetmeni: James L. Carter. Müzik: William Ross. Kurgu: Bud S. Smith, M. Scott Smith. Yapım Tasarımcısı: Tony Burrough. Yapımcı: Casey Silver. Süre: 105 dk. Yapım: ABD. Dağıtımcı: UIP. Gösterim Tarihi: 18 Şubat.

Baltimore İtfaiye Departmanı elemanlarından Jack Morrison (Joaquin Phoenix) yangın çıkan bir fabrika deposunda alevler arasında mahsur kalmış bir insanı kurtarmaya çalışır, bunu başarır, fakat kendisini enkazın ortasına düşmekten kurtaramaz. Yaralanan adamın etrafını cehennemî alevler, nefes almayı güçleştiren yoğunlukta bir duman ve sağdan soldan dökülen enkaz ve moloz parçaları kuşatmıştır. Jack yıkıntılar arasında hayatta kalma mücadelesi verirken dışarıda arkadaşlarının onu kurtarma çabaları devam etmektedir. İtfaiye Şefi Mike Kennedy'nin (John Travolta) tek amacı, çok sevdiği arkadaşı ve meslekdaşını kurtarabilmektir. Arama-kurtarma çalışmaları sürerken Jack kendisini bu noktaya getiren tüm hayatını saniye saniye gözünün önünden geçirmektedir. Jack Morrison'un anıları, Baltimore İtfaiye Departmanı'na ilk katıldığı ve orada Mike Kennedy'yle tanıştığı günü hatırlamasıyla başlar. İtfaiye binasında hepsi birbirinden gözüpek çalışma arkadaşlarıyla tanıştığı günü düşünerek geçmişe yolculuk yapar. Hayat kurtarma tutkusunu kendi benliğinin derinliklerinde ilk keşfettiği günleri düşünür. Fakat yine de karısı Linda (Jacinda Barrett) ve çocukları hep mesleğinden ötürü onun hayatından endişe duymuşlardır. Bütün gücünü toplayan Jack bu cehennemden kurtulmak için son bir gayret sarfederken, kendisinde iz bırakan anılarına da sımsıkı sarılır.

NOTLAR İşte kış aylarını yine önemli gişe rakamlarıyla geçiren bir film daha! Hollywood'un ara ara önümüze sürdüğü "itfaiyeci filmleri"nden biri olan "Ekip 49" iyi çekilmiş, iyi oynanmış bir film. Çekimleri büyük ölçüde hikayenin geçtiği Baltimore'da gerçekleştirilen filmin yangın sahnelerinin çok görkemli olduğunu söylemekte fayda var. Hollywood'un, ulusal kahramanlarına armağanı! Bir söylentiye göre filmin senaryosu 11 Eylül 2001'den önce yazılmış ve öykü de New York'ta geçiyormuş; fakat malum olaylardan sonra mekan değiştirilmiş.

RAY

Yönetmen: Taylor Hackford. Oyuncular: Jamie Foxx, Kerry Washington, Regina King, Clifton Powell, Harry J. Lennix, Bokeem Woodbine, Aunjanue Ellis, Sharon Warren, C.J. Sanders, Curtis Armstrong, Richard Schiff, Larenz Tate, Robert Wisdom, Chris Thomas King. Senaryo: James L. White. Görüntü Yönetmeni: Pawel Edelman. Müzik: Craig Armstrong, Ray Charles. Kurgu: Paul Hirsch. Yapım Tasarımcısı: Stephen Altman. Yapımcı: Stuart Benjamin, Taylor Hackford, Howard Baldwin, Karen Elise Baldwin. Süre: 152 dk. Yapım: ABD. Dağıtımcı: UIP. Gösterim Tarihi: 25 Şubat.

Mart 1948'de 17 yaşındayken ülkeyi baştanbaşa geçerek Seattle'ın yolunu tutan Ray Robinson (Jamie Foxx) çok geçmeden Nat King Cole ve Charles Brown geleneğinde aşk şarkıları söyleyen kadife sesli şarkıcı ve piyanist olarak tanınmaya başladı. Seattle'da kısa zamanda yeterince başarı kazanınca Swingtime Records adlı plak şirketiyle ilk sözleşmesini imzaladı. Ray'in Swingtime Records'tan çıkan ilk single'ı 1949 yılında yayımlandı. Şirketin sahibi Jack Lauderdale (Robert Wisdom) onu R&B gitaristi Lowell Fulson'la (Chris Thomas King) birlikte turneye çıkardı. Ancak o hâlâ kendi özgün sound'unu arayan anonim bir müzisyendi. Üstelik derin bir yalnızlık hissediyordu. Fulson'un grubunun yetenekli müzisyenlerinden birisi olarak tanınmasına rağmen zamanının büyük kısmını tekbaşına geçiriyor; otel odasına kapanıp saatlerce yalnız kalmayı tercih ediyordu. Farklı deneyimler yaşadığı bu süreçte o güne kadar bilmediği birşeyi keşfetti: eroini...

NOTLAR '80'lerde çektiği "Subay ve Centilmen" ve

"House of Flying Daggers"

'90'larda da "Dolores Claiborne" ile "Şeytanın Avukatı" gibi filmleriyle Amerikan sinemasının dikkat çeken yönetmenlerinden biri haline gelen Taylor Hackford, eleştirel anlamda kariyerinin belki de en iyi tepkilerini aldığı yeni filminde ünlü blues ustası Ray Charles'ın çalkantılı hayat hikayesini anlatıyor. Fakat neredeyse Hackford'ın da önüne geçerek iltifat dolu eleştirilerden nasibini alan esas kişi başrol oyuncusu Jamie Foxx oldu. Charles'ın hayat hikayesinin haklarını 1987'de aldığından beri bu filmi çekmek için uğraşan, fakat yıllardır başaramayan, sonunda bağımsız bir şekilde yola çıkıp filmi 40 milyon dolara tamamladıktan sonra Universal'ın desteğini alan ve filmin 2,5 saatlik süresine karşın ABD gişelerinden 72 milyon dolar hasılat koparan Hackford; ekibiyle yarattığı özenli prodüksiyon tasarımıyla da dikkat çekiyor.

"Ray"

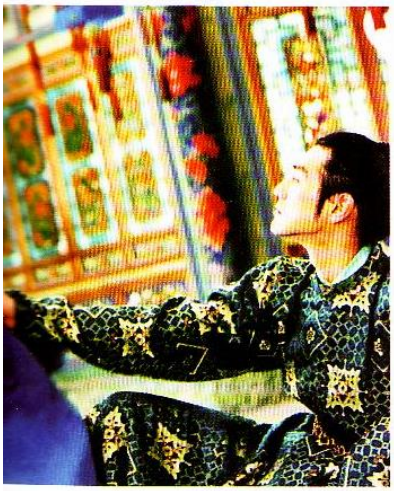

HOUSE OF FLYING DAGGERS
SHI MIAN MAI FU

Yönetmen: Zhang Yimou. Oyuncular: Zhang Ziyi, Andy Lau, Takeshi Kaneshiro, Dandan Song. Senaryo: Zhang Yimou, Wang Bin, Li Feng. Görüntü Yönetmeni: Xiaoding Zhao. Müzik: Shigeru Umebayashi. Kurgu: Long Cheng. Yapım Tasarımcısı: Tingxiao Huo. Yapımcı: William Kong, Zhang Yimou. Süre: 119 dk. Yapım: Çin-Hong Kong. Dağıtımcı: Filmpop. Gösterim Tarihi: 25 Şubat.

Yıl 859, Çin. Ülke tarihinin en büyük hanedanlarından Tang Hanedanlığı güç kaybetmektedir. Yeni imparator son derece kifayetsizdir. Ülkenin yayılmacı politikası kan kaybettikçe çeşitli çeteler isyanlar çıkararak otoriteyi günden güne zayıflatmaktadır. Her ne kadar Jin (Takeshi Kaneshiro) ve Leo (Andy Lau) gibi iki önemli koruyucu savaşçı yoğun çaba sarfetse de imparatorluk tepetaklak gitmektedir. Ülkede ortaya çıkan isyancı çetelerin en büyüklerinden biri "Uçan Hançerler Evi" adını taşımaktadır. Jin'i bu çeteyle bağları olduğu sanılan Mei (Zhang Ziyi) isimli bir dansçıyı araştırmakla görevlendiren Leo genç kadından şüphelenir ve onu tutuklar. Jin eğer kendileriyle işbirliği yapıp çetenin yeni liderini kendilerine gammazlarsa Mei'yi bırakacaklarına söz verir. Fakat Mei'nin durumu sanıldığından daha karmaşıktır.

NOTLAR Hem ülkemizde hem de yurtdışında ilgi gören "Kahraman"dan sonra Zhang Yimou'nun aynı tarzdaki yeni filmi de sinemalarımızda. Bir kez daha Çin'in yıldız oyuncularıyla çalışan Yimou, bu sefer de seyircinin nefesini kesmeyi başarıyor. Çekimlerden hemen önce önemli rollerden birini canlandıracak Anita Mui'nin ani ölümü nedeniyle senaryoyu yeniden yazmak zorunda kalan Yimou her ne kadar ülkesi Çin'in dışında "Kahraman" kadar ilgi toplamadıysa da bu yılki Oscar töreninde en iyi yabancı film dalında boy gösterecek gibi görünüyor.

"Eğreti Gelin"

EĞRETİ GELİN

Yönetmen: Atıf Yılmaz. Oyuncular: Müjde Ar, Metin Akpınar, Nurgül Yeşilçay, Onur Ünsal, Fikret Hakan, Füsun Demirel, Şevket Çoruh, Eylem Yıldız, Nilüfer Aydan, Mehmet Esen, Esra Aymutlu, Pınar Öğün, Kıvanç Başkan, Hakkı Gültürk. Senaryo: Atıf Yılmaz, Gül Dirican (Şükran Kozalı'nın Eğreti Gelinler adlı romanından). Görüntü Yönetmeni: Kenan Ormanlar. Müzik: Selman Ada. Kurgu: Aylin Zoi. Sanat Yönetmeni: Meral Özen. Yapımcı: Atıf Yılmaz. Süre: 100 dk. Yapım: Türkiye-Yunanistan. Dağıtımcı: Özen Film. Gösterim Tarihi: 18 Şubat.

Belediye başkanının oğlu Ali (Onur Ünsal) aklı bir karış havada ve bir o kadar da saf bir gençtir. Henüz 18 yaşında olmasına rağmen artık yavaş yavaş evlenme çağına da gelmektedir. Hatta işin aslı kız tarafı tamamen hazırdır. Annesi İffet Hanım (Müjde Ar) oğlundan fazla umutlu olmadığından oğlunu bir "eğreti gelin"le "baş göz" ederek evliliğe hazırlamayı planlar. Evliliğin gerektirdiklerini bu "eğreti gelin"le öğrenecek olan Ali, böylece esas dünya evine hazır girecektir. Sonunda aranan eğreti gelin bulunur. Kostak Emine (Nurgül Yeşilçay) bu görevi üstlenmiştir. Fakat Ali'nin bu sıradışı kadınla ilişkisinin ne hal alacağı herkesin merak konusudur.

NOTLAR Konusu itibarıyla bir ara basınımızda Denizli'de gerçekten böyle bir gelenek var mı yok mu münakaşasına vesile olan, hatta az kalsın TBMM'ye kadar götürülecek olan filmin konusu aslında bir romandan uyarlandı. Yönetmenliğini Türk sinemasının ustalarından Atıf Yılmaz'ın üstlendiği filmin çekimleri Kastamonu'da gerçekleştirildi, baskı ve laboratuvar işlemleri ise Almanya ve Yunanistan'da...

"Travma"

TRAVMA
TRAUMA

Yönetmen: Marc Evans. Oyuncular: Colin Firth, Mena Suvari, Naomie Harris, Tommy Flanagan, Sean Harris, Ken Cranham, Neil Edmond, Brenda Fricker, Martin Hancock. Senaryo: Richard Smith. Görüntü Yönetmeni: John Mathieson, Nic Sadler. Müzik: Alex Heffes. Kurgu: Mags Arnold. Yapım Tasarımcısı: Trevor Stanley, Crispian Sallis. Yapımcı: Jonathan Cavendish, Nicky Kentish-Barnes. Süre: 92 dk. Yapım: İngiltere. Dağıtımcı: Kenda. Gösterim Tarihi: 4 Şubat.

Yağmurlu bir gecede arabasının kayması sonucu korkunç bir kaza geçiren sanatçı Ben (Colin Firth) komadan çıkıp kendine geldiğinde karısı Elisa'nın (Naomie Harris) aynı kazada hayatını kaybettiğini öğrenir. O sırada bir cinayete kurban giden pop yıldızı Lauren Parris için herkes kederlenirken, Ben de karısı Elisa'nın ölümü için korkunç bir üzüntü içindedir. Yıkılan hayatını tekrardan kurabilmek ve anılarını biraz olsun geride bırakabilmek için bir morgun üzerine yapılmış olan yeni bir apartmana taşınır. Bu iyileşme süreci içinde annesinin ölümüyle beraber çocukluğundan beri düzenli olarak gittiği psikiyatristinden yardım alır. Ben, Elisa'nın ölümüyle birlikte yaşadığı boşluğu yeni komşusu cana yakın Charlotte'la (Mena Suvari) doldurmaya çalışır. Fakat, Ben'in aklı ona türlü oyunlar oynamaya devam etmektedir. Gerçek mi yoksa yalnızca hayal mi gördüğünü artık ayırt edemez hale gelir. Dedektif Jackson (Ken Cranham) Ben'i sinsice hareket etmekle suçlar ve onu pop yıldızı Lauren Parris'in katledilmesi olayının içine karıştırır. Ben'in bazı sorularla yüzleşmesi gerekmektedir: neden hâlâ karısı Elisa'nın hayatta olduğunu düşünüyordu? Elisa'nın apartmandaki resimlerini ve boyamalarını kim yok ediyordu? Lauren Parris'in ölümüyle bağlantısı neydi? Charlotte'un Ben'e yıllarca bakan ve daha sonra onu terk eden teyzesiyle aynı ismi paylaşması yalnızca bir tesadüf müydü?

NOTLAR Televizyon kökenli Marc Evans'ın iki yıl önce izlediğimiz "My Little Eye"ı ilginç bir gerilim filmi olarak belleklere kazınmıştı. Evans yine bir psikolojik gerilimle ve Colin Firth ile Mena Suvari'yi karşı karşıya getiren ilgi çekici bir kastingle huzurlarımızda. İngiliz yapımı film Empire ve Total Film gibi sinema dergilerinden beş üzerinden iki yıldız almıştı.

ayın filmleri şubat

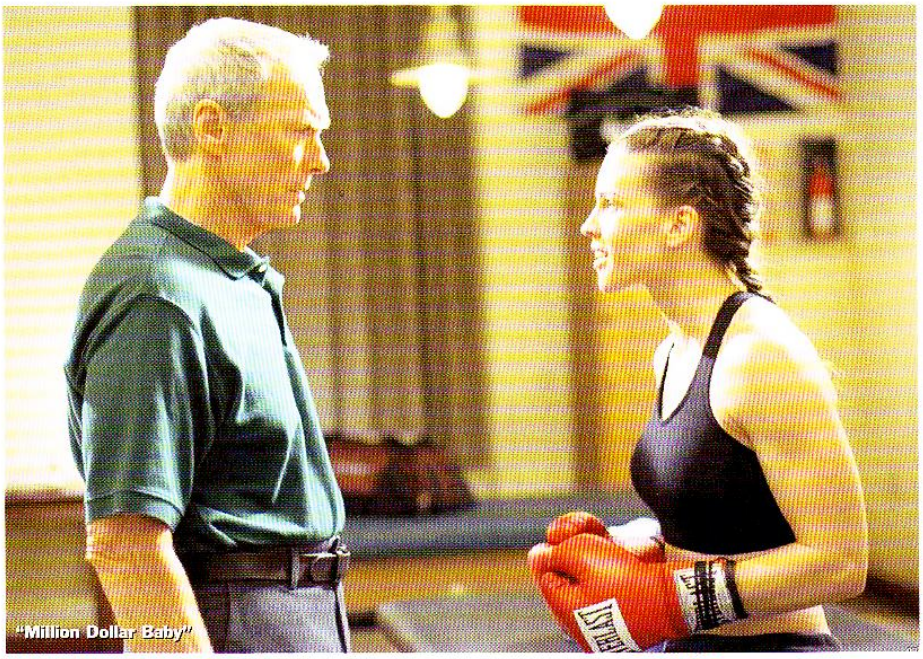
"Million Dollar Baby"

MILLION DOLLAR BABY

Yönetmen: Clint Eastwood. Oyuncular: Clint Eastwood, Hilary Swank, Morgan Freeman, Jay Baruchel, Mike Colter, Lucia Rijker, Brian O'Byrne, Anthony Mackie, Margo Martindale, Michael Peña. Senaryo: Paul Haggis (F.X. Tool'un Rope Burns adlı hikayelerinden). Görüntü Yönetmeni: Tom Stern. Müzik: Clint Eastwood. Kurgu: Joel Cox. Yapım Tasarımcısı: Henry Bumstead. Yapımcı: Tom Rosenberg, Albert S. Ruddy, Clint Eastwood, Paul Haggis. Süre: 137 dk. Yapım: ABD. Dağıtımcı: Özen Film. Gösterim Tarihi: 25 Şubat.

Frankie Dunn (Clint Eastwood) ringlerde yaşadığı yıllar boyunca müthiş dövüşçüler yetiştirmiştir. Öğrencisi olan boksörlere öğrettiği en önemli ders ise her şeyin üzerinde kendilerini korumalarıdır. Onu kızından soğutan ve uzak tutan acılı deneyimi yüzünden uzun zamandır hiç kimseyle yakınlaşmamaya çalışmaktadır. Tek arkadaşı Scrap (Morgan Freeman) onun spor salonuna göz kulak olmakta, kaba dış görünümünün altında 23 yıldır yakasını bırakmayan bir affedilme beklentisi olduğunu bilmektedir. Ve bir gün Maggie Fitzgerald (Hilary Swank) spor salonuna gelir. Maggie'nin çok fazla bir özelliği yoktur. Yalnızca boks dünyasında pek az insanın sahip olduğu bir yeteneğe sahiptir. Ne istediğini çok iyi bilmektedir ve elde etmek için ne gerekiyorsa yapmaya hazırdır. Maggie'nin mücadelesi, yeteneği ve durdurulamaz isteğinin dışında en çok ihtiyacı olan ise birilerinin ona inanmasıdır. Frankie istemeden de olsa onu çalıştırmayı kabul eder. Hayallerini birarada yaşamaya başlayan yaşlı adam ve genç sporcu yıllar önce kaybettikleri ailelerini de birbirlerinde bulmuş ve ortak bir ruh edinmişlerdir. Farkında olmadıkları ise her ikisinin de karşılaşacakları savaşta o güne kadar hiç bilmedikleri bir güç ve cesaretle mücadele etmeleri gerektiğidir.

NOTLAR Oscar'lara adım adım yaklaştığımız bir dönemdeyiz ve o gece adları öne çıkması muhtemel filmler birer birer önümüze çıkıyor. "Million Dollar Baby" de bunlardan biri. Clint Eastwood'un yönetmen olarak 25'inci, oyuncu olarak da 57'nci filmi olarak geçen "Million Dollar Baby"nin her zamanki gibi yönetmenin derin karakter analizleriyle zenginleşen bir film olduğu söyleniyor. Başrol oyuncusu Hilary Swank başta olmak üzere iki usta aktörün de öne çıkan performansları filmi taşıyan unsurlar arasında gösteriliyor. Ancak filmin gişesi beklenenden uzak olmuştu.

SON OF THE MASK

Yönetmen: Lawrence Guterman. Oyuncular: Jamie Kennedy, Alan Cumming, Ryan Falconer, Bob Hoskins, Traylor Howard, Ben Stein, Liam Falconer, Peter Flett, Gabriel Botha, Victoria Thaine, Kal Penn. Senaryo: Lance Khazei. Görüntü Yönetmeni: Greg Gardiner. Müzik: Randy Edelman. Kurgu: Malcolm Campbell. Yapım Tasarımcısı: Leslie Dilley. Yapımcı: Scott Kroopf, Erica Huggins. Süre: 86 dk. Yapım: ABD. Dağıtımcı: Pinema Film. Gösterim Tarihi: 25 Şubat.

Çizgi filmci Tim Avery (Jamie Kennedy) inanılmaz yeteneklerle donatılmış bir bebeği bir anda kucağında buluverdiğinde babalığın getireceği sorumluluklarla da boğuşmak zorunda kalır. İşin garibi, bebek gerçekten de olağanüstü güçlere sahiptir. Şöyle ki, Loki Maskesi adı verilen mitolojik bir nesnenin güçlerine sahiptir bu bebek. Sözkonusu Maske insanın suratını şekilden şekle sokarken, kullanan kişinin alter-ego'sunu da harekete geçirerek manik bir ruh halinin ortasına bırakıverir. Bebeğin bu tanrısal güçleri kötüye de kullanılabilme potansiyeline sahiptir. Özellikle kendisini maskenin sahibi olarak gören Loki (Alan Cumming) kendisine ait olanı ısrarla geri istemektedir.

NOTLAR 100 milyon dolar olduğu söylenen ve insanı afallatan bütçesiyle Jim Carrey'li "Maske"ye bir devam filmi niteliğindeki "Son of the Mask"te bu kez aynı deli dolu performansı Alan Cumming'den bekleyeceğiz. Bu satırlar yazılırken filmin 18 Şubat'taki ABD gösterimi haliyle henüz başlamamıştı. O yüzden filmle ilgili basına sızmış yüklü bir enformasyon yok! Fakat tümü Avustralya'da çekilen filmin yönetmeni Lawrence Guterman'ı birkaç yıl önce seyrettiğimiz aile animasyonu "Cats & Dogs"dan hatırlayabiliriz.

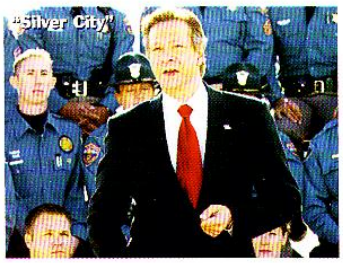
"Silver City"

SILVER CITY

Yönetmen: John Sayles. Oyuncular: Maria Bello, Thora Birch, David Clennon, Chris Cooper, Alma Delfina, Richard Dreyfuss, Daryl Hannah, Danny Huston, Kris Kristofferson, Tim Roth, Billy Zane, Miguel Ferrer, Michael Murphy. Senaryo: John Sayles. Görüntü Yönetmeni: Haskell Wexler. Müzik: Mason Daring. Kurgu: John Sayles. Yapım Tasarımcısı: Toby Corbett. Yapımcı: Maggie Renzi. Süre: 129 dk. Yapım: ABD. Dağıtımcı: 1Film. Gösterim Tarihi: 25 Şubat.

Tecrübeli ve saygıdeğer Colorado senatörü Jud Pilager'ın (Michael Murphy) adı pek güven vermeyen, fakat aynı zamanda önümüzdeki seçimlere de katılacak olan oğlu Dicky Pilager (Chris Cooper) valilik seçimlerinin kampanyalarını son sürat yürütmektedir. Fakat çevre politikasına dair bir reklam filminin çekimleri sırasında bulunan bir ceset yüzünden adının cinayetle beraber anılmaya

başladığını farkedince Dicky hemen birşeyler yapmaya ve adını temize çıkarmaya çalışır. Dicky'nin kurt kampanya yöneticisi Chuck Raven (Richard Dreyfuss) hemen idealist bir gazeteciye para yedirerek patronunu aklamaya niyetlenir. Çünkü özel dedektif Danny O'Brien (Danny Huston) bulunan cesedin Pilager ailesinin düşmanlarından birine ait olduğundan şüphelenmektedir. Danny'nin kazdıkça karşısına çıkan bulgular şaşırtıcıdır. İşin içinde karmaşık bir ilişkiler ağı bulunmaktadır. Para karşılığı oy satan lobiciler, medya kuruluşları, çevreyi yağmalayan şirketler ve kaçak göçmenlere dek uzanan uzun bir yolsuzluk listesi neredeyse Danny'yi aşacak seviyededir.

NOTLAR Bağımsız Amerikan sinemasının yaşayan en önemli yönetmenlerinden John Sayles bu kez önümüze politik bir hiciv sürüyor. Super 16 formatında çekilen filmin yurtdışında birçok festivalde gösterildiğini, fakat anlaşılır şekilde ABD'de pek yoğun bir ilgiyle karşılaşmadığını eklemeden geçmeyelim.

"Bebek"

BEBEK
SEED OF CHUCKY

Yönetmen: Don Mancini. Oyuncular: Jennifer Tilly, Hannah Spearritt, John Waters, Keith-Lee Castle, Jason Flemyng, Rebecca Santos, Billy Boyd. Senaryo: Don Mancini. Görüntü Yönetmeni: Vernon Leyton. Müzik: Pino Donaggio. Kurgu: Chris Dickens. Yapımcı: David Kirschner, Corey Sienega. Süre: 87 dk. Yapım: ABD. Dağıtımcı: Filmpop. Gösterim Tarihi: 11 Şubat.

Bir türlü zapturapt altına alınamayan katil kukla Chucky ve en az onun kadar cani gelini Tiffany'nin bir çocuk-kuklaları olur. Evlatlarının adını Glen koyarlar. Hollywood'da Glen'in anne-babasının ölümcül eylemlerine dair bir film çekileceği söylentisi yayılır. Bunun üzerine Glen hemen Hollywood'un yolunu tutar. Evlatlarını yalnız bırakmak istemeyen Chucky ve Tiffany de peşinden giderler. Chucky ölümcül yaramazlıklarına orada da devam etmeyi planlamaktadır. Fakat oğlu Glen'den insan katletme konusunda aynı hevesi göremeyince büyük bir hayalkırıklığına uğrar. Öte yandan, filmde oynayacak aktrisin Jennifer Tilly olduğu açıklanınca Tiffany çok heyecanlanır. Çünkü Tilly onun en sevdiği oyuncudur. Bu aileden nasibini o da alacaktır.

NOTLAR Filmin adından da rahatça anlaşılabileceği gibi, Don Mancini'nin yarattığı seri giderek çığrından çıkıyor. Bu kez yönetmenliği kendisi üstlenen Mancini, "Chucky'nin Gelini"nden (1998) bu yana proje için stüdyoları ikna etmeye çalışıyordu ve sonunda Universal'ın bir parçası olan Focus Features, Mancini'ye yeşil ışık yaktı. 12 milyon dolar bütçeli bu film de ticari başarı kazanınca insan seriye artık nasıl devam edileceğini merak etmeden duramıyor.

"Dönüş"

DÖNÜŞ
VOZVRASHCHENIYE

Yönetmen: Andrey Zvyagintsev. Oyuncular: Vladimir Garin, Ivan Dobronravov, Konstantin Lavronenko, Natalya Vdovina, Galina Petrova. Senaryo: Vladimir Moiseyenko, Aleksandr Novototsky. Görüntü Yönetmeni: Mikhail Krichman. Müzik: Andrei Dergachyov. Kurgu: Vladimir Mogilevsky. Yapım Tasarımcısı: Zhanna Pakhomova. Yapımcı: Dmitri Lesnevsky. Süre: 105 dk. Yapım: Rusya. Dağıtımcı: Barbar Film. Gösterim Tarihi: 4 Şubat.

15 yaşındaki Andrey (Vladimir Garin) ve erkek kardeşi Ivan (Ivan Dobronravov) anneleri (Natalya Vdovina) ve sessiz sakin büyükanneleriyle (Galina Petrova) birlikte yaşamaktadırlar. 12 yıl önce ortada hiçbir sebep yokken çıkıp gitmiş olan babalarının (Konstantin Lavronenko) aniden çıkagelmesiyle şaşkına dönen aile üyeleri önce ne yapacaklarını bilemezler. Fakat babaları onca yıllık yokluğunu affettirmek istiyor gibidir. Andrey babasının dönüşüne çabuk alışır, onunla beraber vakit geçirmekten zevk almaya başlar. Ancak Ivan'ın tepkisi ağabeyininki kadar kolay bir kabullenme olmaz. Aksine bu yabancı adamdan hiç hoşlanmamış, hatta ona nefret beslemeye başlamıştır. Baba, oğullarını Rusya'nın kuzeyindeki bir gölde bulunan ıssız bir adaya kampa götürür. Bu gezi, bir süre sonra, delikanlılık çağlarına yaklaşmakta olan çocukların erkekliklerinin sınanmasına dönüşecektir.

NOTLAR Geride bıraktığımız İstanbul Film Festivali'nde adından sıkça söz ettiren filmlerden biri de "Dönüş"tü. 2003'ün bu bol ödüllü Rus filmi o yıl yönetmenine Venedik Film Festivali'nde Altın Aslan'ı da kazandırmıştı.

"Olga'nın Topuzu"

OLGA'NIN TOPUZU
LE CHIGNON D'OLGA

Yönetmen: Jérôme Bonnell. Oyuncular: Hubert Benhamdine, Nathalie Boutefeu, Serge Riaboukine, Florence Loiret, Antoine Goldet, Delphine Rollin, Bernard Blancan. Senaryo: Jérôme Bonnell. Görüntü Yönetmeni: Pascal Lagriffoul. Yapım Tasarımcısı: Benoit Bechet. Yapımcı: Sylvain Goldberg, Elise Jalladeau, Arnaud De Battice, Joël Farges. Süre: 96 dk. Yapım: Fransa-Belçika. Dağıtımcı: Ankara Sinema Kültürü Derneği. Gösterim Tarihi: 28 Ocak.

Fransa kırsalında yaşayan ve annelerini yeni kaybetmiş olan Julien (Hubert Benhamdine) ile Emma (Florence Loiret), doğdukları evde babalarıyla birlikte yaşayan iki kardeştir. Hayatını piyanosuna adamış olan erkek kardeş Julien artık piyano çalmamakta, kız kardeşi Emma ise evde annesinin yerini almaya çalışmaktadır. Çocuk kitapları yazan baba Gilles (Serge Riaboukine) de, bir haftalığına tatile gelen yeğeni Basile (Antoine Goldet) ile çocukça eğlenmekte ve bu yolla kaybettiklerini geçici de olsa unutmaya

çabalamaktadır. Julien'ın sevgiye olan açlığı bir kitapçı dükkanının vitrininden Olga'yı (Delphine Rollin) görmesiyle ortaya çıkar. Bir yandan Olga'yı tanımaya çalışırken bir yandan da çocukluk arkadaşı Alice'le (Nathalie Boutefeu) vakit geçirir. Julien, farklı yerde aradığı aşkı bulup, müziğin büyülü dünyasına geri dönebilecek midir acaba?

NOTLAR 2002 yapımı bu film 1977 doğumlu Jérôme Bonnell tarafından yönetilmiş.

THE AVIATOR

Yönetmen: Martin Scorsese. Oyuncular: Leonardo DiCaprio, Cate Blanchett, Kate Keckinsale, John C. Reilly, Alec Baldwin, Alan Alda, Ian Holm, Danny Huston, Gwen Stefani, Jude Law, Adam Scott, Frances Conroy, Willem Dafoe, Brent Spiner, Josie Maran, Al Dubois, Amy Sloan. Senaryo: John Logan. Görüntü Yönetmeni: Robert Richardson. Müzik: Howard Shore. Kurgu: Thelma Schoonmaker. Yapım Tasarımcısı: Dante Ferretti. Yapımcı: Michael Mann, Graham King, Charles Evans Jr., Sandy Climan. Süre: 170 dk. Yapım: ABD. Dağıtımcı: Medyavizyon. Gösterim Tarihi: 18 Şubat.

Genç yaşta babasının sondaj tesislerinden ona kalan servetiyle tası tarağı toplayıp Hollywood'a film yapımcısı olmaya gelen Howard Hughes (Leonardo DiCaprio), farklı kişiliğiyle o dönem sinemasının yerleşik sistemine de aykırı işler yapmayı planlamaktadır. I. Dünya Savaşı'ndaki savaş uçaklarını araç olarak kullandığı "Hell's Angels" o dönem için cesaret isteyen, çılgınca bir projedir ve film kısa sürede Hughes'e şöhret kapısını açar. Hughes, benzeri olmayan bir film yapmak üzere yola çıkmıştır. Böylece kendi döneminde tarihin en yüksek bütçeli filmini çeker. "Hell's Angels" henüz çocuk olan Howard Hughes'u aynı zamanda dönemin en gözde film yapımcılarından biri haline getirir. Sonra havacılığa olan tutkusunu Hughes Hava Taşıtları Şirketi'ni kurarak hayata geçirir. Ardından cesurca hız rekorları kıran Hughes, heyecan ve gizemle dolu parıltılı bir yaşam geçirmiş efsanevi kişilik Charles Lindbergh'ten sonra,

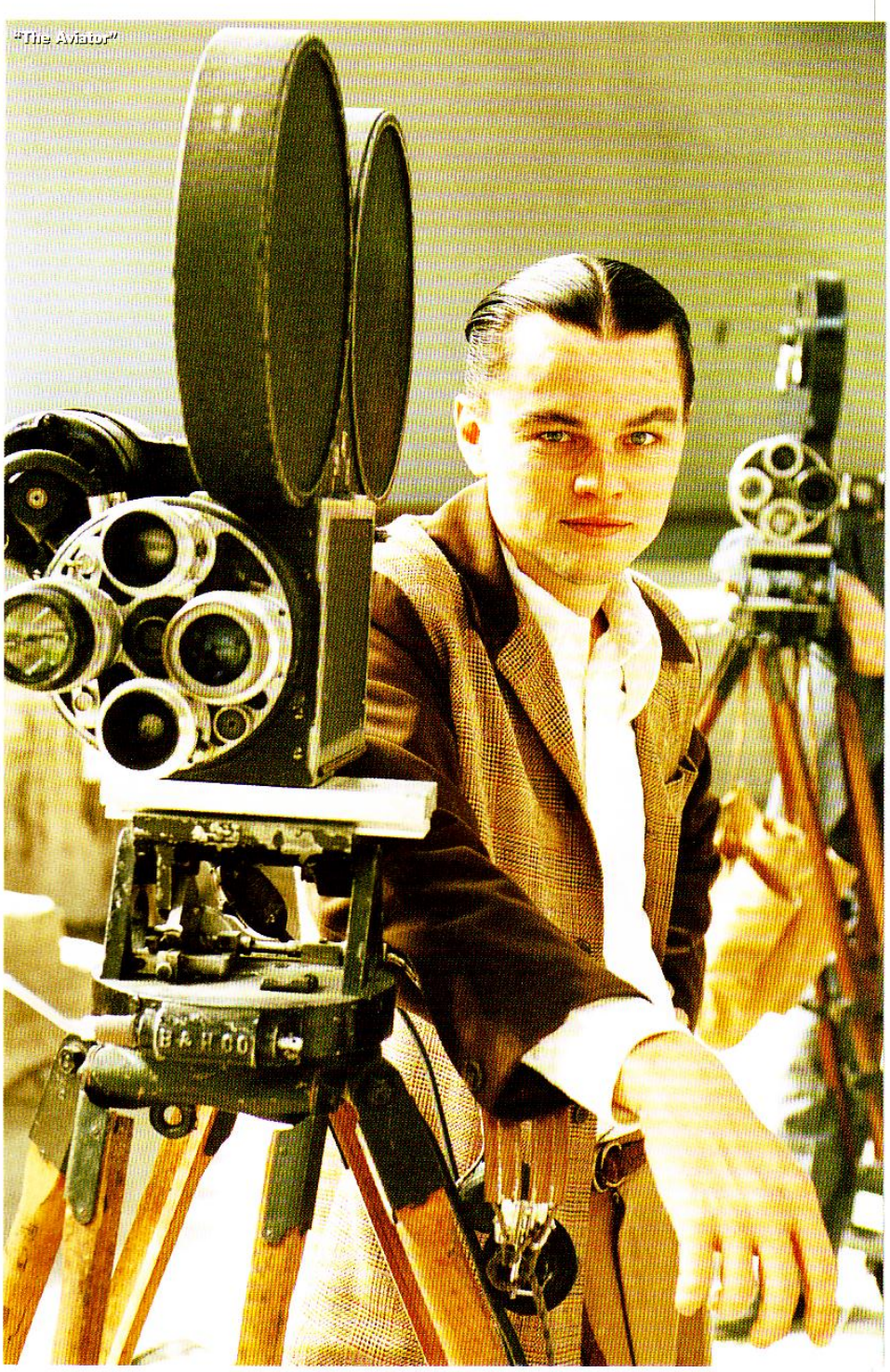
"The Aviator"

Amerika'daki en ünlü pilot olur. Servetiyle, gözüpek zekasıyla, romantik maceraları ve gelecek peşinde koşan ruhuyla ün kazanan bir adamdır; ancak ne kadar hızlı ya da yüksekten uçarsa uçsun, kendi kişisel dürtülerinin kontrolden çıkmış gücünden kaçamamaktadır.

NOTLAR Büyük usta Martin Scorsese'nin merakla beklediğimiz yeni filmi de bu ayki birçok film gibi "gerçek bir hikaye"den yola çıkılarak çekildi. 100 milyon dolar bütçeli film ABD sinemalarında beklenen ilgiyi görmemiş olabilir fakat son derece özenli bir hazırlık aşamasından geçen prodüksiyonda sadece kostümlere iki milyon dolar harcandığı söyleniyor. Açıkçası bu ay beklemekten en çok heyecan duyduğumuz film bu!

Dünyanın
1 numaralı votkası
meyve verdi.

Smirnoff Twist.

Smirnoff Red

Smirnoff Green Apple Twist

Smirnoff Raspberry Twist

Smirnoff Citrus Twist

Smirnoff Vanilla Twist

Smirnoff Red ve ailenin yeni üyeleri...

SMIRNOFF Twist

2003 Gold Award Winner, San Francisco Wine Spirits Competition.

www.smirnoff.com

OCAK SÜRPRİZLERİ

AKASYA
ACACIA

Yönetmen: Ki-hyung Park. Oyuncular: Hye-jin Shim, Jin-geun Kim, Oh-bin Mun, Na-yoon Jeong. Senaryo: Ki-hyumg Park. Görüntü Yönetmeni: Hyeon-je Oh. Müzik: Man-Sik Choi. Kurgu: Seong-weon Ham. Sanat Yönetmeni: So-young Kang. Süre: 104 dk. Yapım: Güney Kore. Dağıtımcı: 1Film. Gösterim Tarihi: 21 Ocak.

Doil (Jin-geun Kim) ve karısı masallara konu olacak kadar huzurlu ve mutlu bir evlilik sürdürmektedirler. Eşi nakış ustası olan Doil doğum uzmanıdır. Mutluluklarını gölgeleyen tek şey çocuk özlemleridir. Bu özlemlerini de evlatlık bir çocuk alarak gidermeye karar verirler. Yetimhaneyi ziyaret eden genç çift, sıradışı ağaç resimleri yapan bir erkek çocuğa yürekten bağlanır ve onu evlat edinirler. Başlangıçta her şey yolunda gitse de hiç beklenmedik bir olay tüm dengeleri değiştirir. Doil'in karısı hamile kalır. Öz çocukları ve evlatlık çocukları arasında dengeyi korumaya çalışan anne-baba başarılı olamaz. Baştan beri evlatlık çocuktan hiç hoşlanmamış olan Doil'in annesi, üvey oğlu Jin-Suk'a (Oh-bin Mun) kötü davranır. Yaşlı kadının davranışları nedeniyle incinen Jin-Suk evden kaçar ve bir daha bulunamaz. Jin-Suk'un evden kaçmasının ardından bahçedeki akasya ağacı tüm yapraklarını açar ve bütün evi çiçek kokusu kaplar. Ancak akasya ağacındaki bu değişim, son derece ürkütücü ve esrarengiz bir dizi olayın habercisidir.

NOTLAR 2003 yapımı bu film sinemalarımıza Güney Kore'den geliyor.

ALACAKARANLIK SAMURAYI
TASOGARE SEIBEI

Yönetmen: Yoji Yamada. Oyuncular: Hiroyuki Sanada, Rie Miyazawa, Nenji Kobayashi, Ren Osugi, Mitsuro Fukikoshi, Kanako Fukaura, Hiroshi Kanbe, Miki Itô, Erina Hashiguchi, Reiko Kusamura. Senaryo: Yoji Yamada, Yoshitaka Asama (Shuuhei Fujisawa'nın Tasogare Seibei, Chikkou Shiatsu ve Iwaibito Sukehachi adlı romanlarından). Görüntü Yönetmeni: Mutsuo Naganuma. Müzik: Isao Tomita. Kurgu: Iwao Ishii. Yapım Tasarımcısı: Mitsuo Degawa. Yapımcı: Ichirô Yamamoto, Shigehiro Nakagawa, Hiroshi Fukazawa. Süre: 129 dk. Yapım: Japonya. Dağıtımcı: Barbar Film. Gösterim Tarihi: 21 Ocak.

19 yüzyılın sonlarına doğru, katı kurallarla yönetilen samuray sistemi Japonya'da son yıllarını sürmektedir. Iguchi Seibei (Hiroyuki Sanada) bu sistemin işlediği son feodal köylerden birinde, düşük rütbeli bir samuraydır. Yaşlı ve hasta annesine ve iki kızına bakmak zorunda olduğundan, günbatımından hemen sonra evine dönüp diğer samuraylar gibi içmeye gitmediği için ona biraz da alayla "alacakaranlık samurayı" lakabı takılmıştır. Herkesin aşağıladığı, kendisine hiç güvenmeyen, fakirlik içinde yaşayan, kadınlara özgü görülen işleri yapan bir samuraydır o.

Çocukluk arkadaşı güzel Tomoe'nin (Rie Miyazawa) yüksek rütbeli eski kocasını tahtadan bir kılıçla yenince, diğer samuraylar ve aşiret reisi bir yana, Tomoe'nin de gözüne girer. Seibei, tam bu yoksulluk ve eziklik döngüsünü belki kırabileceğini düşündüğü sıralarda üstlerinden aşirete karşı gelen tehlikeli ve güçlü bir samurayı öldürmesi emrini alır. Onurunu kurtarmanın tek yolu, bu tehlikeli görevi üstlenmektir, ama yaşlı annesini, kızlarını ve çocukluk aşkını geride bırakmak buna değecek midir?

NOTLAR Geçen sene en iyi yabancı film Oscar'ına aday olan "Alacakaranlık Samurayı" son derece iyi eleştiriler de almış bir Japon filmi.

Dimes Extra Kuşburnu* İçeceği'nin besin değerleri; **Kieslowski** ve **Bertolucci** filmlerini hatırlatırken, damakta bıraktığı lezzet **Bruckheimer** ve **Spielberg** sinemasını andırıyor.

Avrupa sineması kadar **besleyici,** Hollywood sineması kadar **lezzetli!**

*100 gr. Kuşburnu'nda; limondan daha fazla C vitamini, P, B1, B2, E ve K vitaminleri ile kalsiyum, sodyum ve magnezyum mineralleri bulunuyor. Ayrıca içerdiği antioksidanlar sayesinde yaşlanmayı geciktirici rol oynuyor.

DİMES Extra

% 100 yaşa!

box office

Hazırlayan: Tolga Akıncı
tolgaakinci@superonline.com

TÜRKİYE box office 10 Aralık 2004 - 13 Ocak 2005

Filmin Adı	Hafta Sayısı	Dönem Seyirci	Toplam Seyirci
1. Büyü Özen Film	4	485.475	485.475
2. G.O.R.A. Warner Bros.	9	444.494	3.988.480
3. Büyük Hazine UIP	3	302.256	302.256
4. Garez Warner Bros.	4	293.456	293.456
5. Gönül Yarası Warner Bros.	1	190.560	190.560
6. Blade: Trinity Warner Bros.	3	169.827	169.827
7. Bridget Jones: Mantığın Sınırı UIP	6	133.549	255.317
8. Büyük İskender Pinema	7	114.311	336.096
9. Kahraman Medyavizyon	2	112.059	112.059
10. Aska Davet Warner Bros.	2	80.506	80.506

ABD box office 10 Aralık 2004 - 13 Ocak 2005

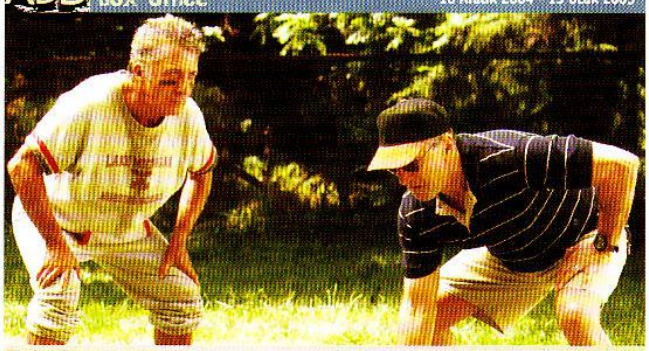

Filmin Adı	Hafta Sayısı	Dönem Hasılat	Toplam Hasılat
1. Meet the Fockers Universal	3	211.7	211.7
2. Ocean's Twelve Warner Bros.	5	116.9	116.9
3. Talihsiz Serüvenler Dizisi Paramount	4	107.1	107.1
4. Kutup Ekspresi Warner Bros.	9	58.9	159.2
5. Büyük Hazine Buena Vista	8	47.3	161.5
6. The Aviator Miramax	4	45.1	45.1
7. Blade: Trinity NewLine	5	42.7	51.1
8. Fat Albert 20 Century Fox	3	41.8	41.8
9. Spanglish Sony	4	38.7	38.7
10. White Noise Universal	1	29.1	29.1

Rakamlar Milyon Dolardır.

...1 Yıl önce
2004
12 Aralık - 08 Ocak
1. Yüzüklerin Efendisi: K.Dönüsü
2. Karsı Pencere
3. Bir Zamanlar Meksika'da
4. Dayanılmaz Zulüm
5. Dünyanın Uzak Ucu

...2 Yıl önce
2003
03 - 30 Ocak
1. Yüzüklerin Efendisi: İki Kule
2. Hayalet Gemi
3. Başka Gün Öl
4. Anlatamadım mı?
5. Sıkıysa Yakala

...3 Yıl önce
2002
04 - 31 Ocak
1. Yüzüklerin Efendisi: Y.Kardesliği
2. Son
3. Deli Yürek
4. Vanilla Sky
5. Diğerleri

2004'e ön bakış 2

Aslında bu sayımızda en az 3 - 4 sayfalık 2004 Box Office değerlendirmesi vermemiz gerekiyordu ama bu sene giren filmlerin fazlalığı ve daha çok şirketten film çıkmasından dolayı rakamları toparlamakta güçlük çektiğimizden verileri ancak Mart sayısında edinebileceksiniz. Bir önbilgi olarak, geçen seneye göre film sayısındaki değişimi aşağıda bulabilirsiniz. Listeyi 2004'te en çok film dağıtan şirketten en az film dağıtan şirkete göre sıraladık.

Yıl	2004	2003
Dönem	2 Ocak '04 - 30 Aralık '04	3 Ocak '03 - 01 Ocak '04
Film	203 (+15)	188
WB	48 (+3)	45
UIP	39 (+1)	38
Özen Film	39 (-2)	41
Bir Film	16 (+5)	11
Avşar Film	10	-
New Films	7 (-7)	14
Belge Film	6 (-)	6
Chantier	6 (+1)	5
Barbar Film	5 (+2)	3
Umut Sanat	5 (-2)	7
Pinema	5	-
Medyavizyon	4	-
KenDa	3	-
Sır Film	3	-
Pi Film	1 (-1)	2
ASKD	1	-
EPS	1	-
MGD Filmcilik*	1	-
Okur Film*	1	-
Tuğra Film*	1	-
Pelit Film*	1	-
A&P Filmcilik	-	10
Denk Ajans	-	2
Alfa Film*	-	1
Galata Film*	-	1
Monad	-	1
Pera	-	1

NOT*: Türk filmi yapımcısı olan ve tekrar gösterime film sokması beklenmeyen şirketler.

İNGİLTERE box office 10 Aralık 2004 - 13 Ocak 2005

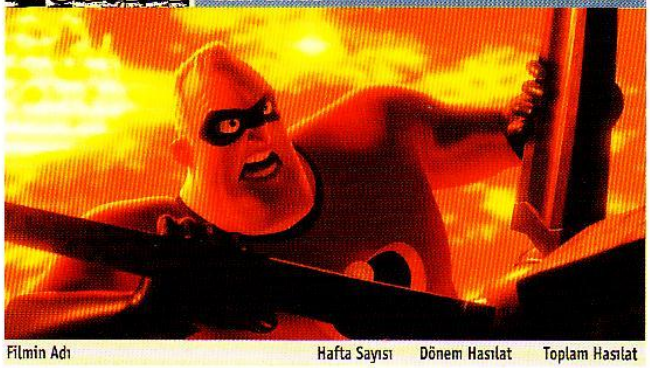

Filmin Adı	Hafta Sayısı	Dönem Hasılat	Toplam Hasılat
1. The Incredibles BVI	7	13.3	30.4
2. Talihsiz Serüvenler Dizisi BVI	7	11.5	11.5
3. Kutup Ekspresi Warner Bros.	5	9.1	9.1
4. The Phantom of the Opera Ent	5	8.1	8.1
5. Blade: Trinity Ent	5	6.5	6.5
6. Büyük Hazine BVI	3	6.1	6.1
7. Bridget Jones: Mantığın Sınırı UIP	9	4.1	35.7
8. House of Flying Daggers Pathe	3	2.9	2.9
9. White Noise Ent	1	2.5	2.5
10. The Aviator BVI	3	2.1	2.1

Rakamlar milyon Pound'dur.

Dustin Hoffman
Meet The Fockers

2004	Jüri	67.709
2003	Ay Işığında	41.282
2000	Jeanne d'arc	148.357
1998	Küre	207.813
1998	Başkanın Adamları	91.164

Cate Blanchett
The Aviator

2003	Cennet	33.914
2002	Çok Özel Haber	47.753
2001	Haydut	182.007
2001	Erkeğin Gözyaşları	56.424
2001	3. Göz	205.810

ELEŞTİRMENLERİN YILDIZ TABLOSU

Koyu renkte olan bantlar en yüksek yıldız ortalamasına sahip olan filmleri gösterir.

	Mehmet Açar	Tunca Arslan	Burcu Aykar	Cumhur Canbazoğlu	Atilla Dorsay	Engin Ertan	Murat Özer	Kerem Akça	Uygar Şirin	Yeşim Tabak	Alin Taşçıyan	Ali Ulvi Uyanık	Uğur Vardan	Burçin Yalçın	Fırat Yücel
Ağlayan Çayır		★★★		★★½	★★★						★★★★½	★★★½	★★½	★★½	
Akasya	★★★½			★★½	★★★		★★★½			★★★	★★★½	★★½		★★★★	
Alacakaranlık Samurayı		★★½		★★★½	★★½			★★★	★★★★	★★★★	★★★	★★★★½			
Aşka Davet				★★	★★★			★	★★		★★★	★★★	★★★	★★★½	
Blade: Trinity		★½		★★★				★★★★				★★★			
Bulutları Beklerken	★★½	★½		★★	★★½	★★½	★★½	★★	★½	★★	★★★★	★½	★★½	★★½	★★★
Büyü		★	★	★	★★★	★	★	★★½	★½		★	★		★½	★
Dünyanın Orta Yerinde Aşk...	★★★½			★★	★★★½	★★★	★★★½	★		★★½	★	★★½	★★½	★★★	
Ekip 49	★★½			★½				★			★	★★★½		★★★	
Gönül Yarası	★★★½	★★★	★★★★½	★★½	★★★★	★★½	★★★★	★★★½	★★★★½	★★½	★★½	★★½	★★★½	★★★	★★★★
Hababam Sınıfı Askerde		★		★★★	★★½			★½			★★½	★★			
Hırsız Var!		★	★★	★★	★★★½	★		★★	★★	★	★		★★	★★½	
İnanılmaz Aile	★★★½	★★½	★★★★	★★★★½	★★★½	★★★	★★★	★★★½	★★★★	★★★	★★★½	★★★★½	★★★½	★★★	★★½
Kahraman	★★★★	★★★½	★★★★★	★★½	★★★½	★★★★★	★★★★	★★★★★	★★★★★	★★★★	★★★	★★½	★★★½	★★★★	★★★★
Kalbin Zamanı		★	★½	★½	★★	★	★	★½	★½	★	★★	★	★½	★½	★★
Kutup Ekspresi	★★★	★★	★★★	★★★	★★½		★★½	★★★	★★★		★★★	★★★★½	★★★½	★★★	
Meleğin Düşüşü	★★★½	★★★	★★★★	★	★★	★★★★½	★★★½			★★★½	★★★★½	★★★★	★★★	★★★	
Napolyon'un Sırrı	★★★	★★★		★★★	★★½		★★★					★★★½	★★★★		
Olga'nın Topuzu				★★★				★★★					★★★		
Talihsiz Serüvenler Dizisi	★★★	★★		★★★½	★★★½		★★★½	★★½		★★★	★★★	★★★★	★★★	★★★	
Tesadüfler				★		★★★½		★★★★★		★★★		★★★½	★★	★★★½	★★★½
Vanilya ve Çikolata				★½				★★½	★½			★★½			
Yeni Yıl	★★		★★	★½			★★½	★★★	★½		★½	★★½			

Hazırlayan: Burçin S. Yalçın

Gönül Yarası

Yeni ve eski karşı karşıya

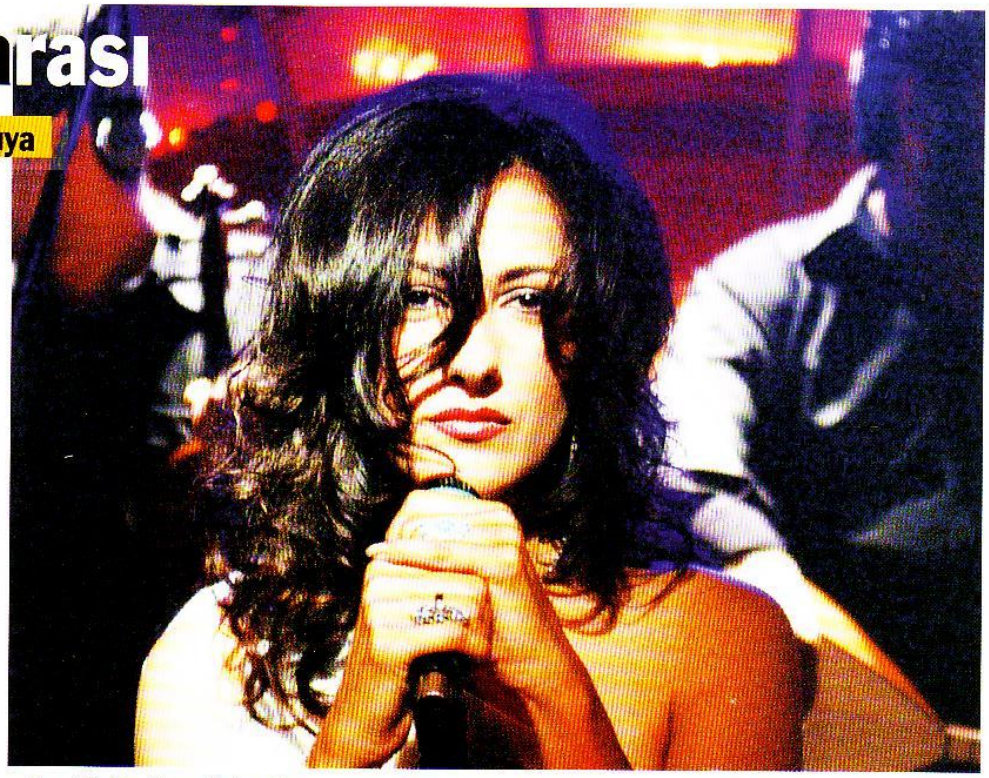

Tunca Arslan

Hani, "tek kişilik ordu" derler ya, Yavuz Turgul'un da uzun sayılabilecek aralarla film yapmasına rağmen sinemamızdaki "orta kuşak" boşluğunu neredeyse tek başına doldurduğunu söylemek, abartı olmaz. Fransa'dan Çin'e, Brezilya'dan İran'a açılan yelpazede, orta kuşak olarak tanımlanabilecek yönetmenler sinemalarını adeta sürükleyip götürürlerken, Türk sinemasının bu alanda yıllardır yaşadığı kesif bunalım sürüyor ve "Turgul gibi yönetmenlerin" değil, yalnızca Turgul'un sırtına haddinden fazla yük biniyor. Son dönemde gösterime giren "Kalbin Zamanı", "Büyü" gibi filmleri ve Ali Özgentürk'ü, Orhan Oğuz'u şöyle bir getirin aklımıza, ne demek istediğim daha iyi anlaşılacaktır!

1980'li yılların ilk yarısından başlayarak, "Fahriye Abla", "Muhsin Bey", "Aşk Filmlerinin Unutulmaz Yönetmeni", "Gölge Oyunu", "Eşkıya" gibi filmleri, "Çiçek Abbas", "Züğürt Ağa" gibi harika senaryolarıyla sinemamızın son 20 yılına çok güçlü bir damga vuran usta yönetmenin son filmi "Gönül Yarası" bir kez daha gösteriyor ki son günlerde telaffuz edilmeye başlanan "Rönesans" yalnızca Nuri Bilge Ceylan, Zeki Demirkubuz gibi genç kuşak yönetmenlere değil, Yavuz Turgul'a da çok şey borçlu.

"Gönül Yarası", temelde bir aşk öyküsü anlatmakla birlikte, Yavuz Turgul sinemasının tipik vurgusu niteliğindeki "değişim" teması üzerinde ilerleyen, Doğu-Batı, köy-kent, kent-semt, genç-yaşlı ikilemlerini tekrarlayan, bu anlamda "Muhsin Bey", "Züğürt Ağa", "Aşk Filmlerinin Unutulmaz Yönetmeni" ve "Eşkıya"nın içerdiği tartışmayı yeniden gündeme getiren bir film. İdealist bir ilkokul öğretmeni olan Nazım, yıllarını geçirdiği Güneydoğu köyündeki okulda emekli olur ve memleketi İstanbul'a, Samatya'ya döner. Cumhuriyet idealleriyle yetişmiş, beslenme kaynakları olarak Nazım Hikmet, Orhan Kemal, Uğur Mumcu gibi aydın ve yazarları seçmiş olan Nazım, geride, yani İstanbul'da pek bir şey bırakmamıştır aslında. Dağılmış bir aile ve birkaç eski çocukluk arkadaşından başka onu bekleyen kimse yoktur. Kadim dostu Takoz Atakan'ın taksisinde çalışmaya başladığı ilk günlerde, oradan oraya sürüklenen pavyon kadını Dünya'yla tanışması ise onu çok başka dünyalara, hesaplaşmalara sürükleyecektir.

Yavuz Turgul'un, senaryo yazımının edebiyat değil matematik işi olduğunu bilen, çok başarılı bir senarist olduğunu bir kez daha anladığımız "Gönül Yarası", farklı olay ve karakterleri buluşturup bir potada eriten, neredeyse hiç sorunsuz, tıkır tıkır işleyen bir film. Onca yoğun duygu patlaması birbirlerine karışmadan, son derece gerçekçi, etkileyici bir tarzda aktarılıyor ve yönetmenin çok sevdiği melodram havası ile trajik dokundurmalar bol bol mendil ıslatırarak akıp gidiyor perdeden. Göz yaşlarına engel olmanın güçlükleriyle boğuşarak izlenen "Gönül Yarası"nın hafif mizah içeren sahnelerinin çok başarılı olamadığını ise söylemek gerek. Turgul, bu alanda bu kez çok etkili ve inandırıcı değil ne yazık ki. Dünya'nın kuaförden fırlayıp Samatya meydanında çocuğunu kaçıran kocasının peşine düşmesi gibi birkaç "güldürücü-rahatlatıcı" sahne neresinden bakılsa "olmamış gibi" duruyor. Ancak "Gönül Yarası"nı yine de "büyük film" kılan anlar o kadar çok ki... Kızının Nazım'a söyledikleri, Dünya'nın belalı kocası Halil'in pavyonda çıkardığı kavga ve Nazım'a hayatını anlatması, Dünya'nın yaşadıklarını aktarması ve başlı başına final sahnesi, seyircinin bir kez daha "protoplazmasına kadar" sarsılmasına neden oluyor açık söylemek gerekirse.

Başta sinemamız için çok yeni bir yüz olan Halil rolündeki Timuçin Esen olmak üzere, Güven Kıraç, Özgür Devin Çınar gibi oyuncuların alkışlanacak performanslar gösterdikleri, Şener Şen'in sanki "çok fazla şey yapmadan" sürükleyip götürdüğü, filmin en tartışmalı oyuncusu Meltem Cumbul'un da elinden geleni esirgemediği, diyalogları, görüntü çalışması, mekan kullanımıyla çok başarılı, çok sağlam bir film "Gönül Yarası".

Son bir not daha... "Eşkıya"daki yıkık dökük, işi bitmiş Cumhuriyet Oteli, bu kez Cumhuriyet öğretmeni Nazım ve onun çoluk çocuğuna acıdan başka bir şey getirmemiş "boş" idealleri aracılığıyla geliyor karşımıza. Güven Kıraç tarafından oldukça incelikli ve başarılı biçimde çizilmiş olan Mehmet karakteri, bir anlamda "yeni Türkiye"nin profilini veriyor. Baba Nazım ise "eski-eskiyen" Türkiye'nin... Yavuz Turgul, her iki karaktere de belli mesafeden bakıyor ve olumlu-olumsuz karakter ayrımına pek girmeden, babada biraz oğlun, oğulda da biraz babanın özelliklerinin bulunmasının çok daha iyi olacağını savunuyor. İdealleri, öğrencileri için kendi çocuklarını bile ihmal etmiş, kuş uçmaz kervan geçmez dağ köyünde karne okuyacağım diye kızını doktora bile götürmeyip sağlığıyla oynamış, sorumsuz ve bir vehim uğruna yaşamını harcamış birisi olarak resmedilen Nazım ve bir zamanlar en büyük erdem ve güç olarak kabul edilirken, bugün güçsüzlüğün ifadesi haline gelen "kendini değil, başkalarını düşünmek"... Bundan, "Gönül Yarası"nda "idealsizlik" savunusu yapıldığı gibi bir sonuç kolayca çıkarılamaz elbette ama usta yönetmenin, geçen ayın bir başka filmi, Çin tarihine ilişkin bir masal anlatan "Kahraman-Hero"da karşılaştığımız "idealleri uğruna kendini feda eden" insanların gerçeklerinden çok hoşlanmadığı da açıkça görülüyor kanımca.

✪✪✪

Yönetmen: Yavuz Turgul. **Oyuncular:** Şener Şen, Meltem Cumbul, Timuçin Esen, Güven Kıraç, Devin Özgür Çınar, Sümer Tilmaç, Erdal Tosun, Gamze Atalay, Ecenaz Kızıltan. **Senaryo:** Yavuz Turgul. **Görüntü Yönetmeni:** Soykut Turan. **Müzik:** Tamer Çıray. **Kurgu:** Bülent Tasar. **Sanat Yönetmeni:** Sırma Bradley. **Yapımcı:** Mine Vargı, Ömer Vargı, Mustafa Oğuz. **Süre:** 100 dk. **Yapım:** Türkiye. **Dağıtımcı:** Warner Bros. **Gösterim Tarihi:** 7 Ocak.

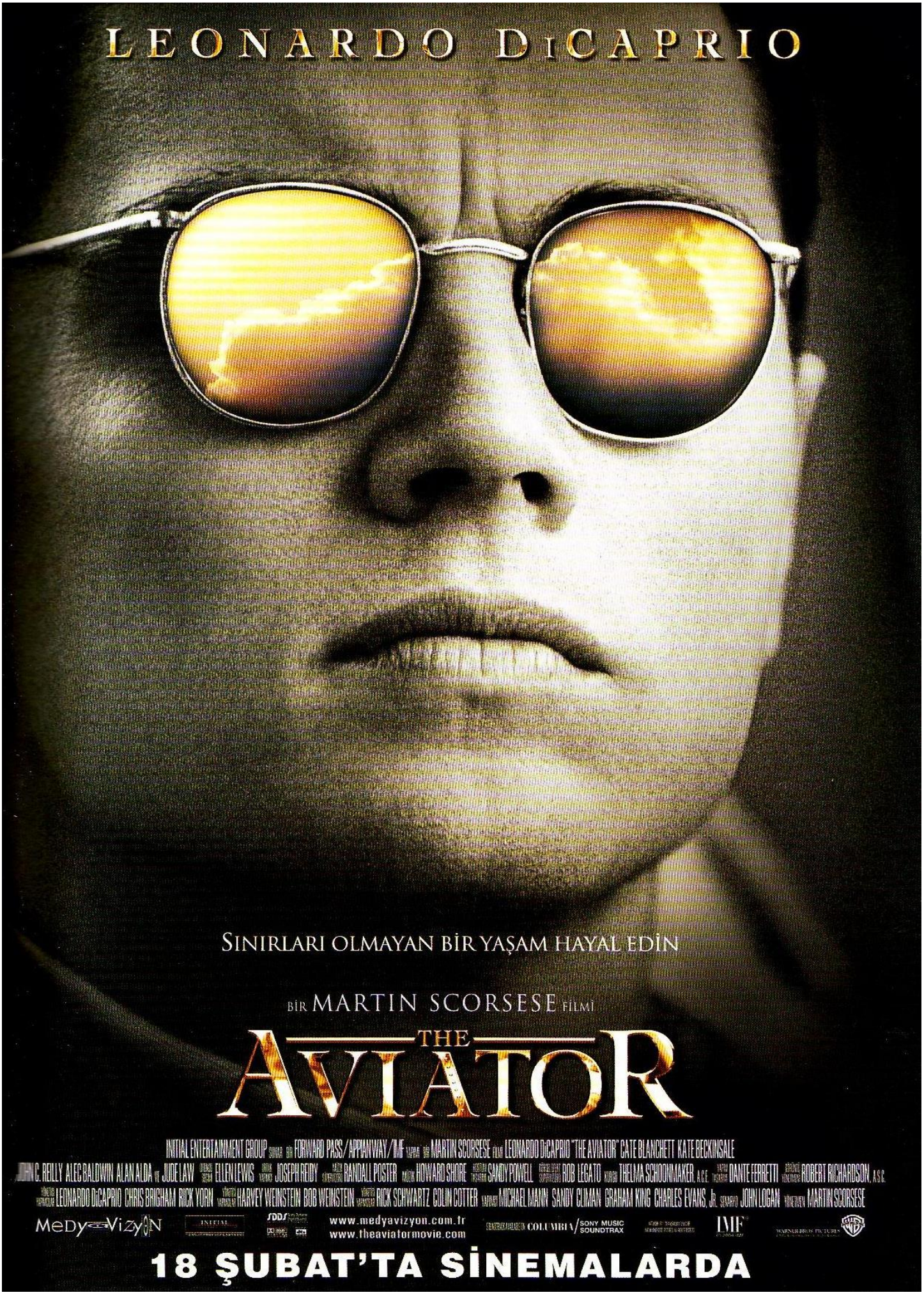
LEONARDO DiCAPRIO
SINIRLARI OLMAYAN BİR YAŞAM HAYAL EDİN
BİR MARTIN SCORSESE FİLMİ
THE AVIATOR
INITIAL ENTERTAINMENT GROUP SUNAR BİR FORWARD PASS/APPIANWAY/IMF YAPIMİ BİR MARTIN SCORSESE FİLMİ LEONARDO DiCAPRIO "THE AVIATOR" CATE BLANCHETT KATE BECKINSALE
JOHN C. REILLY ALEC BALDWIN ALAN ALDA VE JUDE LAW
ELLEN LEWIS JOSEPH REIDY RANDALL POSTER HOWARD SHORE SANDY POWELL ROB LEGATO THELMA SCHOONMAKER, A.C.E. DANTE FERRETTI ROBERT RICHARDSON, A.S.C.
LEONARDO DiCAPRIO CHRIS BRIGHAM RICK YORN HARVEY WEINSTEIN BOB WEINSTEIN RICK SCHWARTZ COLIN COTTER MICHAEL MANN SANDY CLIMAN GRAHAM KING CHARLES EVANS, JR. JOHN LOGAN MARTIN SCORSESE
MEDYA VİZYON
www.medyavizyon.com.tr
www.theaviatormovie.com
COLUMBIA/SONY MUSIC SOUNDTRAX
IMF
WARNER BROS. PICTURES
18 ŞUBAT'TA SİNEMALARDA

Akasya

Bir bitkinin etrafında dönen bir aile trajedisi

Burçin S. Yalçın

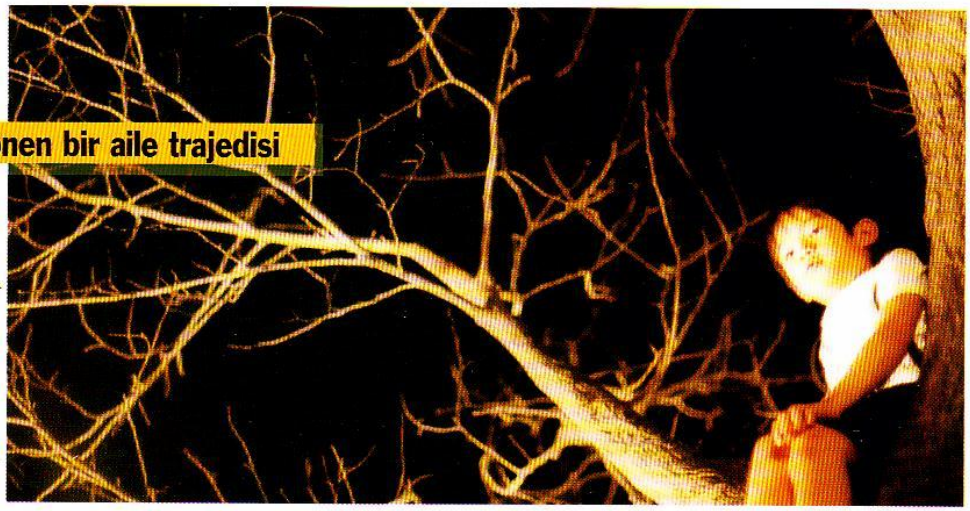

Akasya ağacı bir evin bahçesinde süs olarak kusursuz bir işleve sahip olabilir. Mevsimlere göre yapraklarını renklendirebilir, çiçeklerini biçimlendirebilir, hatta geniş bir karınca klanına yuva bile tedarik edebilir. Hemen yanıbaşında ikamet eden aile için anlamı ise bir süs olmaktan öteye gitmeyebilir. Gerçi "Microcosmos" kayıtsızca yaşayıp gittiğimiz yeryüzünde etrafımızda dönüp duran daha minik ve tabiatıyla daha "ikincil" yaşam formlarına gereken ehemmiyeti vermemiz konusunda kulağımızı iyice çekiyordu; ama eğer etrafımızdaki "canlı varlıklar" buna rağmen bizim için süs olmaktan öteye gitmiyorsa kulağımız yeterince çekiştirilmemiş demektir.

"Akasya"daki aile de hiç değilse bir çocuk evlat edinmek isterken ilk elde ona süs muamelesi yapmayacaktı muhtemelen. Ama evlat edinmek böyle bir şey demek ki; eğer hemen ardından kendi kanınızdan ve canınızdan "öz be öz" çocuğunuz geldiyse "evlatlığı" yadsımaktan kaçınmanız mümkün olmuyor (İstikametleri bambaşka diyarlara doğru olsa da Spielberg'in "Yapay Zeka"sında David de aynı ihaneti yaşamıştı). Küçük Jin-sung (Oh-bin Mun) bir süre sonra evde "küçük besleme"ye dönüşünce hemen diplerinde bitivermiş akasya ağacıyla bağ kuruyor. Ne yapsa ne etse ailesine yaranamıyor, yaranamadıkça akasya ağacına sığınıyor ve evde bir sığıntıdan başka bir şey olmadığını anladığı bir gün de çıkıp gidiyor, sonsuza dek yitiyor...

"Akasya"ya birinci tahlilde insan psikolojisinin bozulması ve giderek bir ailenin toplu histeriye teslim olması üzerinden bakılabilir. Fakat yönetmen Ki-hyung Park'ın niyeti belli ki bununla yetinmemek. Öykü içerisinde önümüze çok sayıda küçük şifre sunuluyor, ki bunların yalnızca bazılarıyla oyalanıp filmde olup bitenleri doğaüstüne de bağlayabilirsiniz. Ama her şey bununla bitmiyor! Gerçeğin nerede bittiği ve görülen sanrıların nerede başladığına dair arada duran çizgi o kadar ince ki bu filmde doğru dürüst hiçbir şey olmadığına, hatta tam bir deli saçmasının karşısında oturduğunuza hükmedebilirsiniz. Bu, öyküsüne zenginlik katmak isteyen Ki-hyung Park'ın istemeden de olsa size sunduğu bir seçenek aslında! Bir yandan da bu seçeneğe fazla takılıp kalmak istemiyorsunuz; çünkü filmde bir şeyler oluyor; bunu biliyor, en kötü ihtimalle hissediyorsunuz!

Amerikan korku sinemasındaki öykülerin pek çoğunun son derece ahlakçı sınırlarda gezdiği hepimizin malumu. Bu, zaman zaman ailenin kutsanmasıyla doğrudan iletilen bir mesaj da olabiliyor, kimi zaman başına gelenlerden ders çıkarmayan bir ailenin çözülme süreci şeklinde de cereyan edebiliyor. Bunu yapmak ne kadar doğru bilmiyorum ama Uzakdoğu'dan gelen tüm korku filmlerini, son yıllarda özellikle Japonya ve Güney Kore uyrukluları bir sayarsak ailenin orada üretilen korku sinemasının da merkezinde durduğunu rahatlıkla farkederiz. Hele "Akasya"yla birlikte bir başka Güney Kore menşeili korku filmi olan "Karanlık Sırlar"a baktığımızda ülke sinemasında türün neredeyse tüm derdinin bu olduğuna hükmederiz. Hem yapı hem de biçem olarak birbirine son derece akraba duran bu iki film benzer mekanizmalardan besleniyor ve yetmiyormuş gibi aileye dair aynı şikayetleri dile getiriyorlar.

Gelgelelim bu iki film Japon emsallerinden bir konuda ayrılıyor. Neredeyse her filminde çocuk figürünü korkunun kaynağı olarak gösteren Japon sinemasının tersine Güney Koreli bu iki sinemacı bu beklentiyi tersyüz ediyor; hatta ne yalan söylemeli, neredeyse bununla alay ediyor.

"Karanlık Sırlar"la birlikte "Akasya"nın da son derece stilize bir film olduğunu kimse görmezden gelemez. Aslında iki film de zaten bunu hiç saklamıyor. Ama bu stil zenginliği sadece gösterişten ibaret de değil. Tersine, iki filmde de yoğun biçimde kayan kamera bir süre sonra seyircinin beklentileriyle de oynamaya başlıyor. Örneğin oyuncunun yüzüne odaklanmış kamera bu kez oyuncunun bakış yönünü göstermek üzere hızlı bir biçimde kayınca ve haliyle beklenti seviyesini yükselten seyircinin eline kaydırma tamamlandığında bir şey verilmeyince seyirci geri adım atmak zorunda kalıyor. Amerikan korku sinemasındaki işlevselliğin burada işlevsizliğe dönüşmesi ve bu işlevsizliğin belirli bir işlev üstlenmesi ilk elde insana şaşırtıcı ve manasız gelebilir! Fakat demek ki ülke sinemalarındaki üslup ve yapı birliğini bu tutarlılıklar yaratıyor!

Bir de "Akasya" vesilesiyle son yıllarda insan psikolojisindeki tahribatın binbir türlü şeklini sinema perdelerine yansırken görmek size de heyecan vermiyor mu diye sormak geliyor içimden. Evet, son yıllarda artan bir ivmeyle gerçekleşti bu ve gerçekten de heyecan verici. Çünkü zaman zaman sinemacılar bunun arkasındaki biçimsel potansiyeli ortaya çıkarmak için yaratıcı gayretler sarfediyorlar. Hollywood'dakiler bile... Farkında değiliz ama bu, son yıllarda sinemanın yaşadığı öyküsel tıkanmayı bir nebze de olsa hafif atlatmamıza yardımcı oluyor. Geçen sene izlediğimiz "Gizli Pencere" bu çabaya çarpıcı bir örnekti hatırlarsanız. Daha çarpıcı bir başka örnek de birkaç yıl önce gördüğümüz "Memento / Akıl Defteri"ydi. Beynin bireye oynadığı oyunların bir başka yüzünü de önümüzdeki aylarda "The Machinist"te göreceğiz.

Eğer hemen üstünkörü bir ansiklopedi taraması yaparsanız ve akasya ağacının boya ve zamk yapımında kullanıldığını öğrenirseniz, bu, filmin finalinde olan bitenleri daha anlamlı kılar. Böylece "Akasya"daki ağaç "örtbas" etmeye dair bir simge görevi üstlenmiş olur ve film de şu önermeyle son bulur: istenmeyen şeyin üzerini boyamak onu ortadan kaldırmaz...

Acacia

✪✪✪✪

Yönetmen: Ki-hyung Park. **Oyuncular:** Hye-jin Shim, Jin-geun Kim, Oh-bin Mun, Na-yoon Jeong. **Senaryo:** Ki-hyung Park. **Görüntü Yönetmeni:** Hyeon-je Oh. **Müzik:** Man-Sik Choi. **Kurgu:** Seong-weon Ham. **Sanat Yönetmeni:** So-young Kang. **Süre:** 104 dk. **Yapım:** Güney Kore. **Dağıtımcı:** 1Film. **Gösterim Tarihi:** 21 Ocak.

Orda DJ var mı?

Miller master DJ 2 contest

*Katılım için 18 yaş sınırı ve T.C. vatandaşı olma zorunluluğu vardır.

En iyi mix'ini veya parçanı gönder,
Miller Master DJ veya Miller Best Producer ol!

Hazırlayacağın demo'nu "wav" formatında CD'ye kaydedip 23 Şubat 2005'e kadar katılım formu ile birlikte Miller Master DJ/Dinamo 103.8 FM'e gönder, yarışmaya katıl*. Amerika'da "iş gezisi" ve profesyonel kariyer fırsatına ilk adımı at!

Miller Master DJ/Dinamo 103.8 FM
Barbaros Bulvarı İBA Blokları 14/10 Balmumcu 34349 İstanbul

www.clubeer.com

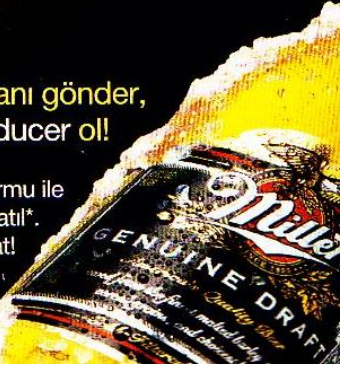

PEK YAKINDA

Karı-koca aksiyon

Brad Pitt ve Angelina Jolie'nin macera düşkünü bir evli çifti canlandırdıkları "Mr. and Mrs. Smith" yüksek bütçesiyle önümüzdeki yazın öne çıkan macera filmlerinden biri.

Biraz sıkıntılı geçen çekimleri ve 100 milyon dolara doğru şişen bütçesiyle Hollywood'un iki yetenekli yıldızını biraraya getiren bu filmin 10 Haziran 2005'te ABD sinemalarına gelmesi bekleniyor. Yönetmen ise "The Bourne Identity"yi çeken ve sonra bu filme yoğunlaşan Doug Liman. Angelina Jolie ile Brad Pitt'in filme adını veren Bay ve Bayan Smith'e hayat verdiği filmin senaryo yazarı ise son dönemlerde "Charlie'nin Melekleri: Tam Gaz", "Kedikadın" ve "Elektra"nın senaryoları üzerinde de çalışan İngiliz Simon Kinberg. Oyuncu kadrosundaki diğer isimler ise Angela Bassett, Keith David, William Fichtner ve Kerry Washington. Filmin ilgi çekici öyküsü şöyle: hayatlarından sıkılmış görünen John ve Jane Smith'in birbirlerinden sakladıkları birşey vardır; ikisi de tetikçilik yapmaktadırlar. Bir gün birbirlerini öldürmek üzere kiralandıklarını farkedince ne yapacaklarını bilemezler!

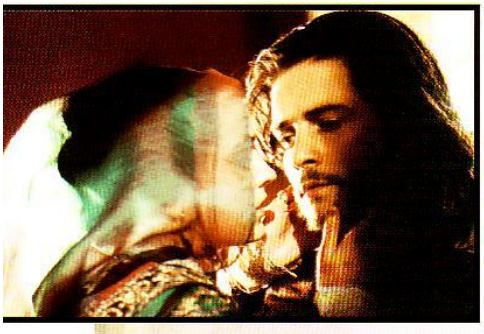

"Yüzükleri Efendisi"yle çıkış yapan Orlando Bloom o zamandan bu zamana muazzam bir yol katetti.

KINGDOM OF HEAVEN

Ridley Scott'la Kudüs topraklarında

"Gladyatör"le tarihi epik filmlerin önünü açan usta yönetmen Ridley Scott; 20th Century Fox için çektiği yeni filmi "Kingdom of Heaven"la bizi yine epik bir maceranın içine çekmeye çalışacak. Ön araştırma için 19 ayını verdiği söylenen senaryo yazarı William Moynahan'ın ortaya çıkardığı öykü, seyirciyi 12. yüzyıla götürüp Haçlı Seferleri'nin ortasına bırakacak. Filmin başrolündeki Orlando Bloom sıradan bir nalbantken şövalyeliğe kadar yükselen ve Kudüs'ü işgalcilere karşı koruyan bir adamı canlandırıyor. Oyuncu kadrosunda başka ünlüler de mevcut: Eva Green, Liam Neeson, David Thewlis, Jeremy Irons, Edward Norton, Brendan Gleeson, Eriq Ebouaney gibi... Ocak 2004'te Fas'ta başlayan filmin oradaki çekimleri Haziran'da tamamlanabildi. Oradan setler 6 haftalığına İspanya'ya taşındı. ABD'de 6 Mayıs'ta gösterime girecek filmin bütçesinin 130 milyon dolara ulaştığı söyleniyor. Daha Fas'taki çekimler sırasında aşırı uç İslamcılar Ridley Scott'ı ölümle tehdit etmişlerdi. Ayrıca ABD'de yaşayan Müslüman Arap aydınlardan bazıları da böyle bir filmin günümüzün hassas dinamiklerinde farklı milletlerden insanları birbirine düşürebileceğini söyledi.

Cruise ile Spielberg, "Azınlık Raporu"ndan sonra yine bir bilimkurguda güçlerini birleştiriyorlar.

WAR OF THE WORLDS

Wells-Spielberg-Cruise karışımı

Henüz tüyü yeni biten bir delikanlıyken, 1938'de radyoda yaptığı War of the Worlds programıyla Amerika'nın Marslılarca işgal edildiğine halkı inandıran, hatta neredeyse toplu bir histeriye vesile olan Orson Welles dehasını bu sayede daha "Yurttaş Kane" ortada yokken kanıtlamıştı.

Cruise'un yanında Fanning ve Otto...

1953'te B-filmi tarzında bir uyarlamayla da sinemaya aktarılan H.G. Wells'in 1898'de yazdığı meşhur romanı "War of the Worlds / Dünyalar Savaşı" bu kez Steven Spielberg'ün kanatları altında hayata geçiyor.130 milyon dolara yakın bir bütçeyle çekilen filmin başrolünde Tom Cruise var. Yanında ise "Gazap Ateşi"yle üst düzeyde performanslar verebileceğini kanıtlayan çocuk oyuncu Dakota Fanning duruyor... Tim Robbins ve Miranda Otto da kadroda. Senaryoyu yazanlar David Koepp ve Josh Friedman. Dünya sinemalarını 29 Haziran'da istila edecek film bir aksilik çıkmazsa aynı anda bize de uğrayacak. Marslılar'ın dünyayı işgalini anlatan film için Cruise'un bayağı kârlı bir anlaşma imzaladığı söyleniyor.

MADAGASCAR

Afrika'nın doğusuna yolculuk

New York'taki Central Park'ta çok iyi arkadaş olan bir aslan, bir zebra, bir zürafa ve bir de suaygın aynı zamanda parkın en çok ilgi gören hayvanlandırlar. Fakat içlerinden biri kafesinden kaçınca diğer üçü de kendilerini yollara dökülmek zorunda hissederler. Madagascar'a doğru giden bir gemiye atlayan kafadarlar oraya vardıklarında vahşi yaşama uyum sağlamanın sandıkları kadar kolay olmadığını anlayacaklardır. "Srek"i de yaratan DreamWorks'ün animasyon stüdyosu Pacific Data Images'ın kotardığı animasyonda aslan Alex'i Ben Stiller, zebra Marty'yi Chris Rock, zürafa Melman'ı David Schwimmer ve suaygın Gloria'yı da Jada Pinkett Smith seslendirecek. Cedric the Entertainer ve Gwen Stefani de filmin seslendirme kadrosunda. Filmin yönetmenleri ise Eric Darnell ("Antz") ve Tom McGrath. Büyük ölçüde tamamlanan film 27 Mayıs'taki ABD vizyon tarihini beklemeye başladı. Bize de yaz tatilinde gelebilir.

DreamWorks bu yaz bu dört hayvandan çok şey bekliyor.

Broşen Müzikalleri'nden sonra hayvanlar alemin en komik dörtlüsü.

GELİBOLU

Tolga Örnek bu kez Çanakkale'de

"Atatürk", "Nemrut", "Hititler" gibi belgesel filmleriyle tanıdığımız yönetmen Tolga Örnek bu defa sadece ülkemiz tarihinin değil, dünya tarihinin de yön değiştirmesinde etkili olan Çanakkale Savaşı'nı ele alıyor. Belgesel için İngiltere, Almanya, Fransa, Rusya, Avusturya, Avustralya, Yeni Zelanda ve Türkiye'deki yetmişin üzerindeki arşivden yararlanıldı ve Çanakkale uzmanı 16 uluslararası tarihçiyle işbirliği yapıldı. İngiltere Kraliyet Savaş Müzesi, Avustralya Savaş Müzesi, Yeni Zelanda Kültür Bakanlığı ve Türk askeri müzelerinin yardımlarıyla da gerçekleştirilen belgesel high definition formatında çekildi. Filmde odak noktası olarak insanı aldığını vurgulayan Tolga Örnek siperdeki askerlerin duygularını, acılarını, endişelerini, özlemlerini, din, dil, ırk farkı gözetmeksizin aktarmayı hedeflediğini, bunun için de binlerce günlük, mektup ve belgeden yararlanıldığını belirtti. Senaryosu da Örnek tarafından yazılan filmin yapımcısı Hamdi Döker, araştırma koordinatörü Dr. Feza Toker, görüntü yönetmeni Volker Tittel, sanat yönetmeni de Oliver Munch. Filmin özel efektlerini ise Karl-Heinz Bochnig yapıyor. Müziklerini Demir Demirkan'ın üstlendiği filmde Jeremy Irons da anlatıcı olarak görev aldı. Filmin 15 Mart'ta İstanbul Lütfü Kırdar'da galası yapıldıktan sonra sırayla İngiltere, Yeni Zelanda, Avustralya ve ABD'de gösterime girmesi bekleniyor.

Tolga Örnek (beyaz tişörtlü) Türk belgeselciliğini sonuna kadar çekiyor.

HAZIRLIK AŞAMASINDAKİLER

WEST MEMPHIS THREE

Yıldızı giderek yükselen Michael Pitt gerçek bir olaydan yola çıkılarak sinemaya aktarılacak olan bu filmin başrolünde. Yanında Jacob Reynolds, Doug Hutchinson, Gina Gershon, Sophie B. Hawkins ve Michael Madsen var. Taammüden adam öldürmekle suçlanan ve biri idam mangasına, diğerleri de hapse giden üç gencin hikayesini anlatan film, adından da anlaşılabileceği gibi ABD'nin güneyinde geçiyor. 7 milyon dolar bütçeyle çekilen filmin yönetmeni ikinci uzun metrajını çeken Alex Steyermark.

Gösterim Tarihi: Henüz kesinleşmedi.

SHAME ON YOU

Aktör Dennis Quaid aynı zamanda senaryosunu yazdığı bu filmle yönetmenliğe terfi eden oyunculardan biri olmaya hak kazanacak. Başrolü Katie Holmes'le birlikte paylaşan Quaid, filmde 1940'larda westernlerde söylediği şarkılarla şöhreti yakalamış Spade Cooley'nin öyküsünü aktarıyor. Cooley, karısı Ella Mae'yi kızı Melody'nin gözleri önünde öldürmüş ve ömür boyu hapis cezası almıştı.

Gösterim Tarihi: Henüz kesinleşmedi.

THE DIVING BELL AND THE BUTTERFLY

"Basquiat" ve "Before Night Falls" filmlerinden tanıdığımız yönetmen Julian Schnabel üçüncü filminde tecrübeli senaryo yazarı Ronald Harwood'un yazdığı hikayeyi görselleştirecek. Başrolde Johnny Depp var. Depp 1995'te, henüz 43 yaşındayken sol gözü dışında tüm vücudu felce uğrayan Elle France dergisi editörü Jean-Dominique Bauby'yi canlandıracak. Bauby yaşamının geriye kalanında aklından geçen her şeyi sol gözü vasıtasıyla insanlara aktarmayı becermişti.

Gösterim Tarihi: Henüz kesinleşmedi.

MY DARK PLACES

Yazdığı suç romanlarıyla ünlenen James Ellroy'un, annesinin uğradığı cinayetle olan takıntılı bağını anlatacak olan bu filmde Ellroy'u "X-Files"la nam salan David Duchovny canlandıracak. Robert Greenwald'un yönettiği film Ellroy'un aynı adlı kitabından uyarlanıyor.

Gösterim Tarihi: Henüz kesinleşmedi.

LONG WALK TO FREEDOM

Sonunda Nelson Mandela'nın hayatı da sinemaya aktarılıyor. Aktaran isim ise "Elizabeth" ve "The Four Feathers" adlı filmlerin Hint kökenli yönetmeni Shekhar Kapur olacak. Bu satırlar yazılırken filmin bir yapımcısı henüz yoktu. Senaryo yazarı olarak ise İngiliz William Nicholson'ın ismi geçiyor. Nicholson, "Shadowlands", "Nell", "First Knight" ve "Gladyatör" filmleriyle adını duyurmuştu. Peki Nelson Mandela'yı kim canlandıracak dersiniz... Tabii ki Morgan Freeman...

Gösterim Tarihi: Henüz kesinleşmedi.

CHAOS

Aynı adlı bu Japon korku filmi son olarak Resfest'te bazı çalışmaları da gösterilen video-klip ve reklam yönetmeni Jonathan Glazer tarafından yeniden çevriliyor. Kaçırdığı adamın birden öldüğünü farkeden bir suçlunun hikayesini anlatan bu filmin başrolünde usta aktör Robert De Niro'yu seyredeceğiz.

Gösterim Tarihi: Henüz kesinleşmedi.

Perde büyür, nefesler tutulur

Ankara'daki IMAX salonu uzun bir aradan sonra yeniden üç filmle çıktı sinemaseverlerin karşısına. MEHMET AÇAR

"Denizin Derinliklerinde"

Sinema teknolojisi iki farklı istikamette ilerliyor. Bir yandan, sinema üretimini demokratikleştiren, herkese kendi filmini çekme imkanı yaratan "dijital" teknoloji; öte yandan ise sadece perdeyi değil, film duyarkatını da büyütüp, işin içine üçüncü boyutu katmaya çalışan IMAX...

Son yıllarda sinemanın dijitalize olması sürecine şahit oluyoruz. Film yapımı ucuzluyor, üretim koşulları değişiyor; VHS göçerken DVD altın çağına giriyor ve geleceğin sineması için çok farklı "sayısal" öngörüler yapılıyor...

Tüm bunlar gerçekleşebilir ama bir format olarak film pelikülünün, dijital teknoloji karşısında öleceğini pek sanmıyoruz. Tam aksine IMAX, sinemanın geleceğini aydınlatan bir projeksiyon makinesi gibi... Çünkü insanların gelecekte sinemaya gittikleri zaman daha da büyük seyler görmek isteyeceğini tahmin etmek için kahin olmak gerekmiyor. Giderek küçük ekrana mahkum olan sinema kültürü, günün birinde IMAX ve benzeri teknolojilerle ferahlayıp, genişlemeyi tercih edebilir.

IMAX, görüntü açısından çok şey vaat eden bir format. Sadece perde büyüklüğü değil, görüntüye karşı duyarlılığın artışı sözkonusu. Film pelikülünün büyümesi, her şeyin daha net ve daha iyi bir biçimde filme kaydedilmesi ve daha sonra da daha güçlü bir projeksiyonla daha büyük bir perdeye yansıtılmasından sözediyoruz. Kısaca, büyük perde işin seyirciye ulaşan son kısmı; işin kökenine indiğimizde kullanan filmden tutun kameraya kadar her şeyin standartların ötesinde olduğunu görüyoruz. Dolayısıyla, IMAX aslında geleceğe oynayan yeni bir format. Kendini tanıtmak için de tüm dünyada büyük salonlar açıp, IMAX formatıyla çekilen filmleri göstermeye devam ediyor.

Ankara'da Migros Alışveriş Merkezi'nin içinde bulunan salon, şu an Türkiye'deki tek IMAX sineması niteliğini taşıyor. 15 metre yüksekliğe, 21 metre genişliğe ve 12 bin watt'lık ses gücüne sahip salonda geçtiğimiz aydan itibaren gösterilmeye başlanan 3 yeni film, IMAX'in bir sirk eğlencesi gibi algılanmaktan çıkıp estetik anlamda da ciddiye alınır, dişe dokunur işlere yöneldiğinin bir göstergesi...

İlk film, "Stomp: Ritm Yolculuğu", aynı adlı bir Broadway sovunun sinemasal karşılıklarını arama çabası olarak özetlenebilir. "Stomp", bir grup oyuncunun kendi vücutlarını ve her yerde karşımıza çıkabilecek sıradan nesneleri kullanarak yarattıkları müzik üzerine kurulu bir Off Broadway sahne çalışmasıydı. Film bu sovun bir tekrarı değil; sinemasal anlamda yeniden yorumlanması niteliğini taşıyor. Kamera dünyanın dört bir tarafını dolaşıp insanların gündelik hayatlarındaki "ritm"i arayıp buluyor. Bu, belki de estetik anlamda şu ana kadar seyrettiğimiz en iyi IMAX filmi... "Into the Deep / Denizin Derinliklerinde", özel gözlüklerle seyredilen ve bildik üç boyutlu sinema teknolojisinin çok ötesinde bir "yakınlık ve sahicilik" vaat eden bir belgesel. Suların sinema içinde yükseldiği sahneyle birlikte, "Into the Deep", IMAX 3D teknolojisinin bir belgeselde yaratabileceği harikaların nereye kadar varacağı hakkında gerçekten iyi bir fikir veriyor. Su yosunlarının etrafınızdan geçtiğini görüyor, balıkları ellerinizle tutmak istiyor ve sık sık kendinizi bir dalgıç gibi hissediyorsunuz. Bu, gerçekten başdöndürücü ve özel bir deneyim. Lakin IMAX, 3 boyutlu bir format olarak anılmak, bu biçimde tanınmak istemiyor çünkü gerçekten öyle etkileyici ki seyircide bağımlılık yaratabilir.

Üçüncü film 44 dakikalık bir belgesel: "Everest - Dünyanın Zirvesi". Bir grup dağcının hikayesini karar verme ve hazırlık sürecinden başlayarak anlatan film, ağır ağır trajik bir sona doğru ilerlerliyor. Bu filmin birçok yerinde dağcıların DV ile çektiği görüntülere yer verildiğinde, o büyük ekranın gidip yerine küçücük bir ekranın geldiğini gördüğünüzde, IMAX bir format olarak mutlaka olmalı, diye geçiriyorsunuz içinizden. Çünkü sinemaya gitmek biraz da böyle bir şey değil mi? Karanlık bir salona girer ve büyük bir perdede görüntüleri izler, hatta kendinizi onların içinde hissedersiniz. IMAX bu duyguda gidilebilecek uç noktaları zorluyor ve yolu düşenleri de bekliyor.

Sony Pictures Entertainment Company'den yeni marka

Dünyada teknoloji ve sinema devi olarak bilinen "Sony", 50,000'e yakın alt markasını, "Sony" çatısı altında birleştirmeye devam ediyor.

Müzik alanında BMG şirketiyle yapılan birleşmenin ardından ünvanını Sony BMG Music olarak değiştiren şirket, Columbia Tristar ve Sony ürünlerini de Sony Pictures Entertainment Company adı altında topladığını tüm dünyaya duyurdu. Sony Pictures'ın geçtiğimiz yıllarda bünyesine kattığı ve faaliyetlerine aynı adıyla devam etmekte olan Columbia Tristar Home Entertainment - CTHE film şirketi, bundan sonra Sony Pictures Homle Entertainment - SPHE markasıyla faaliyet gösterecek. Dünya'da 38'den fazla ülkede faaliyet göstermekte olan Sony Pictures Entertainment Company, 2004 yılında MGM'i de bünyesine katarak büyümeye devam etti. Seneyi yüksek kar oranıyla kapatan Sony, yakın tarihte MGM ürünlerini de dvd-vcd formatında, Sony kalitesinde, sinemaseverlerle buluşturmaya başlayacak.

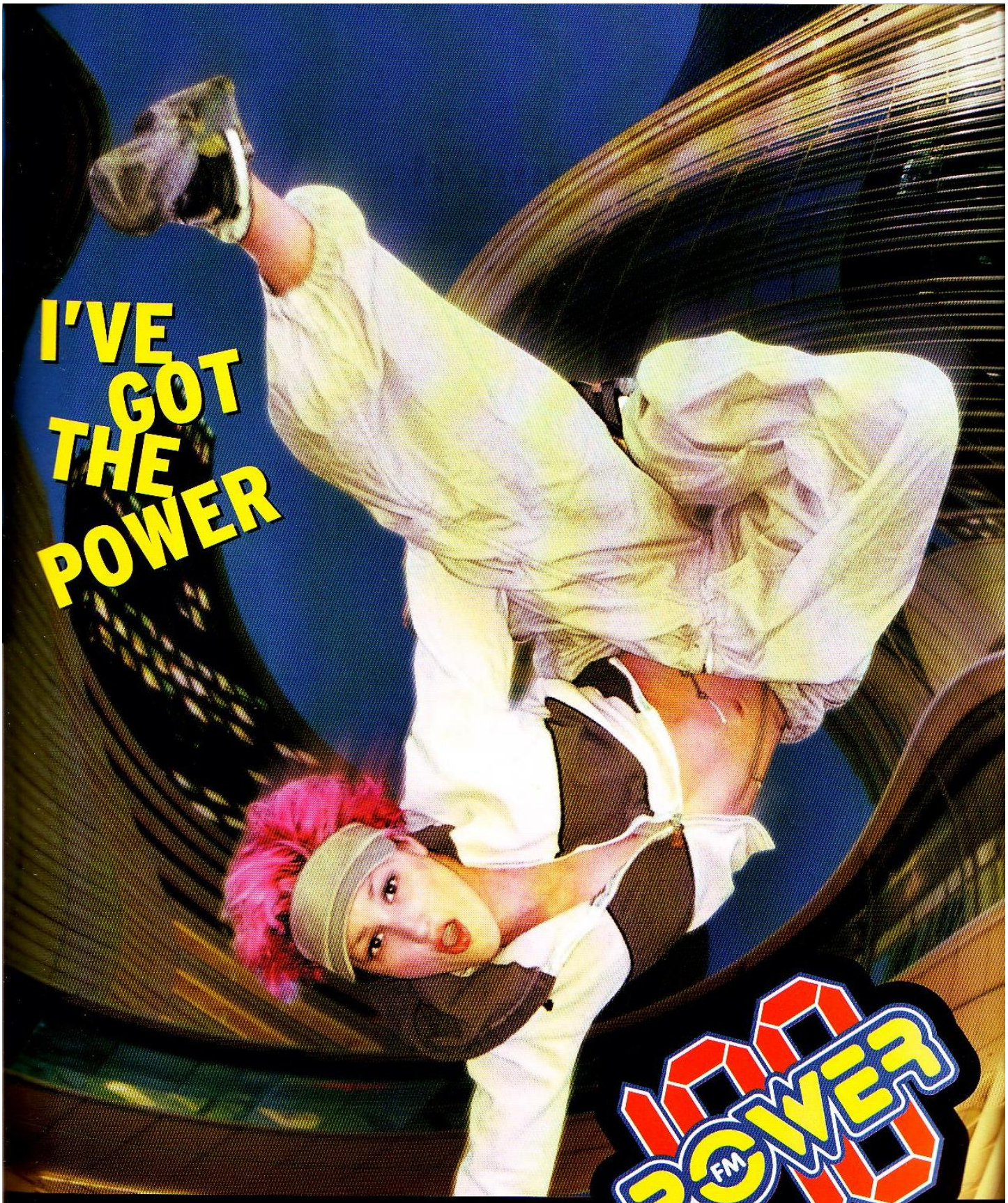

İSTANBUL 100 / ANKARA 100 / İZMİR 100 / ADANA 103 / ADAPAZARI 100 / ALANYA 100 / ANTALYA 100 / BALIKESİR 100 / BODRUM 100 / BOLU 100 / BURSA 100 / ÇEŞME 100 / ÇORLU 100 / DENİZLİ 100 / ESKİŞEHİR 100.5 / FETHİYE 100.3 / GÖCEK 100/ İSKENDERUN 101 / İZMİT 100 / KAYSERİ 100 / KUŞADASI 100 / MARMARİS 100 / MERSİN 105 / MUĞLA 100.3 / SAMSUN 100 / YALOVA 100 / DIGITURK 407. KANAL

www.powerfm.com.tr

EN İYİ, EN YENİ MÜZİK, EN GÜÇLÜ HABER

The Power Group

Sinemamızda son 15 yıl

Atilla Dorsay'ın "Sinemamızda Çöküş ve Rönesans Yılları" adıyla Remzi Kitabevi'nden yayımladığı kitabı önemli bir başvuru kaynağı.

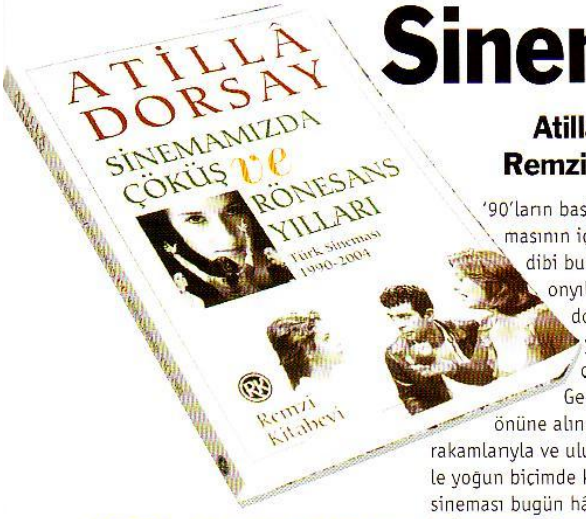

Belki de hâlâ süreç olarak içinden geçtiğimiz için Türk sinemasının son yıllarını ayrıntısıyla ele alan kaynak kitapların sayısının pek fazla olmadığını görüyoruz. Halbuki '90'ların başlarında Türk sinemasının içine düştüğü ve dibi bulduğu girdap onyılın ortalarına doğru yerini yavaş yavaş ciddi bir çıkışa bıraktı. Geçmiş yıllar göz önüne alındığında, gişe rakamlarıyla ve uluslararası ödüllerle yoğun biçimde kucaklaşan ülke sineması bugün hâlâ yerini tam bulamamış gibi görünüyor. Fakat gidişata bakılırsa kimlik krizi büyük ölçüde çözülmekte.

1990'dan günümüze kadar Türk sinemasının geniş bir panoramasını çıkarmak bu krizin nasıl yumusatıldığına ve dirilişe nasıl geçildiğine dair son derece faydalı bir resim verir. Atilla Dorsay'ın bu dönemi kapsayan ve Türk filmlerini alfabetik sırayla dizerek, fakat kronolojik dizini de ihmal etmeyerek biraraya getirdiği yazıları bu resmi büyük ölçüde aydınlatacak bir çalışma. Bunu daha kitabın Önsöz'ünden anlamak mümkün. Önce çöküsün yaşandığı, sonra rönesansın geldiği bu 15 yıllık süreç içinde sinemamızın ne derece çarpıcı dönüsümlerden geçtiği kitabın okuyucuyla paylaştığı ilk sey olarak hemen farkediliyor. Kimisi son derece kişisel kimisi de aynı ölçüde popüler olan yüzlerce film "A aay"dan "Zıkkımın Kökü"ne kadar kitapta sıralanmış. Bir bakıma kitabın iki bölüme ayrıldığı da söylenebilir. Alfabetik olarak, bu dönemde gösterime girmis filmlere yazdığı yorum ve elestirileri sıraladıktan sonra Dorsay yine bu dönemin nabzını tutacak makalelerini de kronolojik biçimde kitabın ikinci bölümüne yerlestirmis. Bu makaleler de o dönemde gündemde olan tartışmaları hatırlamak ve geri dönüp değerlendirme yapmak için birebir. Dorsay'ın her zaman rahat okunan, akıcı üslubuna asina olanlar zaten bu kitabı kaçırmayacaklardır!

Bir filme yakın çekim

Nuri Bilge Ceylan'ın ağır ağır, ama dalga dalga tüm dünyada ses getiren filmi "Uzak"ın senaryolaştırılmış kitabı özenli ve zengin bir içerikle Norgunk Yayıncılık'tan çıktı.

"Aynı film nasıl olur da ilk izleyiste can sıkıcı gelir ama ikinci izlemede insanı içine çeker? Nasıl olur da daha monotonlaşmaz?" 9 Nisan 2004'te Roger Ebert'ın "Uzak" üzerine yazdığı yazı böyle başlıyor ve bir yerden itibaren de şöyle devam ediyor: "Belki de Cannes'ın telasesi içinde, her gün dört beş film izlerken, bu sessizlikleri kavrayacak kadar yavaşlayamamıştım, ama filmi ikinci kez izleyince bunların önemini farkettim: bu adamların birbirlerine söyleyecek çok az seyi vardı ve -işin aslını söyleyecek olursak- konusacak başka hiç kimseleri yoktu." Filmin, ABD'nin belki de en ünlü sinema yazarı Roger Ebert'tan aldığı payelerin niteliği azımsanacak gibi değil. Aynı sekilde Ebert'ın filmin iki ana kahramanına getirdiği yorumun niteliği de...

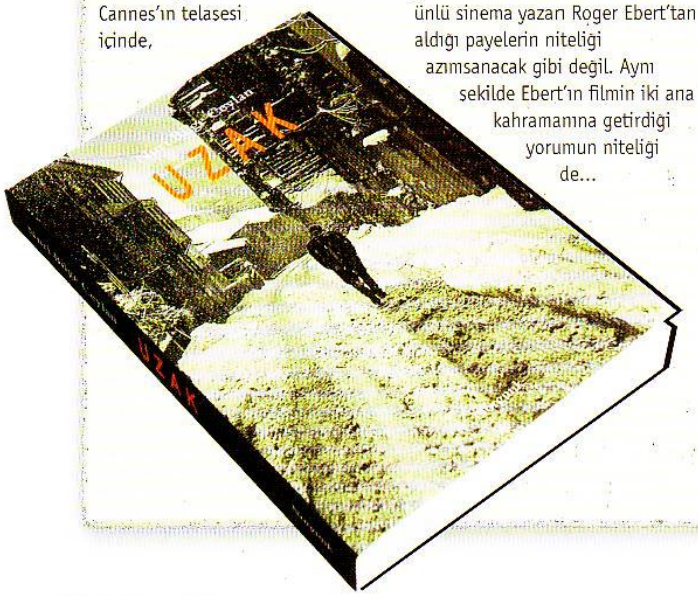

"Uzak"ın yayımlanan senaryo kitabı sadece filmin öykü ve diyaloglarını, karakterlerini vermekle kalmıyor. Bu, "Uzak"la ilgili her türlü bilgiye ulaşmak isteyen bir sinemaseverin kesinlikle elinde bulundurması gereken bir kaynak. Hatta doğruyu söylemek gerekirse kitabı elinde tutan sinemaseveri birçok sürpriz bekliyor bile diyebiliriz. Filmin Cannes'da aldığı tepkiler, o sırada çesitli yerlerde çıkan yazı ve yorumlar, daha sonra iç ve dış basında filme dair kaleme alınanlar, Türkiye'de Ceylan ve ekibiyle, oyuncularla yapılan söylesiler, son olarak Mehmet Emin Toprak üzerine derlenen kısa bir bölümle kitap "Uzak"la ilgili dört başı mamur bir çalışma. Birçoğu su ana kadar başka bir yayın organında yayımlanmayan fotoğraflar da cabası... Yurtdışında toplanmadık ödül bırakmayan, hatta Cannes'daki başarısı sayesinde Ceylan'ın önceki filmlerinin tanıtımına da katkıda bulunan "Uzak" için bu emeğe değmiş.

Sinema seminerleri başlıyor!

TÜRSAK Vakfı 1995 yılının Ekim ayında ilk kez hayata geçirdiği ve beklenenin üzerinde bir ilgiyle karşılaşınca da gelenekselleştirdiği sinema seminerlerini 05 Şubat - 30 Nisan 2005 tarihleri arasında 26. kez düzenliyor. Sinema kültürünün geliştirilmesini hedefleyen sinema seminerleri, katılanlara temel ve teknik kuramsal bilgiler vermenin yanısıra bilinçli bir sinema izleyicisi yaratmayı hedeflediğinden, katılımcılara herhangi bir şart getirilmeden, tüm amatör ve profesyonel sinema meraklılarına açık olarak yapılmaktadır. 12 hafta süreyle 17 seminer dersini kapsayan ve Cumartesi günleri saat 11.00 - 15.30 arasında yapılacak olan seminerlerin kayıtları başlamış olup kayıtlar 50 kişilik kontenjanın dolmasıyla tamamlanacaktır.

Egoya iyi gelen filmler

Büyük filmlerin yaktığı şenlik ateşi neden bu kadar çekici? UYGAR ŞİRİN

"Matrix" hakkında kuvvetli bir düşünceniz vardır mutlaka. Simdi "Matrix" konusunu açsam sabaha kadar konusabiliriz. Belki anlaşınız ve bizimle aynı fikirde olmayanları çekiştiririz, belki de kavga ederiz.
"Troy", "Büyük İskender" ya da "G.O.R.A."dan bahsetmeye kalksam yine aynı randımanı elde ederiz.
Peki mesela "Sahne Güzeli" hakkında ne düsünüyorsunuz? Hatırlamıyor olabilirsiniz. Yönetmeni Richard Eyre. Basrollerde Billy Crudup, Claire Danes, Tom Wilkinson ve Ben Chaplin var.
"Sahne Güzeli"ni belki hiç duymadınız. Belki duydunuz ama izlemediniz. Belki izlediniz ve birileriyle konusmak istediniz ama sizden başka izleyen birini bulamadınız. O sırada karsıdaki salonda "G.O.R.A." ve "Büyük İskender" oynuyordu. Mesele "popüler film-popüler olmayan film" meselesi değil.

"Ünlü, kötü film-hakkı yenen ünsüz film" meselesi de değil. Mesele egomuzun büyük filmlere duyduğu istah ve arzu.
Büyük filmler ("büyük" derken tabii ki filmin değerini değil "boyutlarını" kastediyorum) bütçeleri, yıldızları ve dev reklam kampanyalarının meydana getirdiği siskinlikleriyle bir cazibe merkezi durumundalar. Hepsi birer ego mıknatısı. Bu filmler hakkında son derece kesin ve katı yargılara varmak işimize geliyor. Yargımızın ne olduğunun önemi yok; filmin yanında veya karsısında pozisyon alınabilir, fark etmez. İster filmi sevelim ister sevmeyelim, her iki konum da egoya yarıyor, onu besleyip büyütüyor.
Nihayet bu filmler egomuz için bir referans noktası halini alıyor.
"Matrix"i ele alalım... "Matrix"i sevdiysek, akıllıyız, saglam bir birikime sahibiz, oysa sevmeyenler bu filmin derinligini fark edemediler, çünkü züppeler, çünkü yarım akıllılar, çünkü sinemadan anlamıyorlar. "Matrix"i sevmediysek, akıllıyız, sağlam bir birikime sahibiz, oysa "Matrix"i sevenler üç bes basit göndermeyi "yüksek felsefe" sanacak kadar cahiller, çünkü az okumuslar, çünkü dünyadan haberleri yok, çünkü sinemadan anlamıyorlar.
Hal böyle olunca, "Matrix"ten uzak durmak bir ego için aymazlığın dik alası. Git, yanında ol, yakınında ol, taraf ol ve o tarafın getirilerinden faydalan. Konumunun sana otomatik olarak sagladığı aklın, bilginin ve birikimin tadını çıkar; bir de üstüne, bunlardan nasibini almamıs olanlarla dalgamı geç, kânnı ikiye katla.
Sonuç? Filmleri "ben-lik" duygumuzu pekistirmek amacıyla kullanıyoruz.

Sinema ve filmler amaç olmaktan çıkıp kendimizle ilgili kanımızı güçlendirmek ya da kendimizle ilgili yeni ve daha güçlü kanılar edinmek için kullandığımız bir araca dönüsüyor. Evet, bütün bu hikayenin, bu sinemaya gitmelerin, film izlemelerin filan, tüm güzel hikayeler gibi bir yol hikayesi olması gerekiyor. Ama varılacak yer egomuz değil de daha derinlerde bir yer olmalı.
Bir diğer sonuç da "küçük" filmlerin bu gürültünün arasında ezilip gitmesi. Filmlerin yaygın medya tarafından umursanmaması ya da düsük hasılatlar elde etmesinden daha fenası, seyircinin bu filmlere "getirisi düsük" gözüyle bakması.
Oysa büyük filmlerin çıkardığı o gürültünün uzağında, küçük filmlerin etrafında ciddi bir sessizlik hüküm sürüyor ve birçok inancın ve öğretinin söylediği gibi, asıl anlamlı ve değerli cevaplar sessizliğin ortasında bulunuyor.

Moda'nın yıldızı

Cinema Moda, Kadıköy Bahariye Caddesi'nde sinemaseverlerle buluşuyor.

Moda Sineması'nı butik-sinema konsepti doğrultusunda yenileyen Cinevip Grup, film gösteriminin yanısıra sinemaseverlerin çesitli aktivitelerle vakit geçirebilecekleri, kültür ve eglencenin iç içe geçtiği bir mekan yarattı. Cinema Moda'da seyirci kitapla, resimle, sanatla karsılasma fırsatı bulacak. Cinema Moda, yurtdısından getirtilen özel koltukları, ayrıca love seat adı verilen ve çiftlere hitap eden oturma düzeniyle de dikkat çekiyor. Toplam 450 kisilik kapasiteye sahip olan Cinema Moda, biri Vip Salonu olmak üzere 3 sinema salonundan olusuyor.

DVD piyasasında "yeni dalga"

Dünya sinemasının önemli örneklerinin DVD kopyalarını Türk sinemaseverlere sunmaya başlayan Saga Collection, şimdi de bir Truffaut setiyle karşımızda.

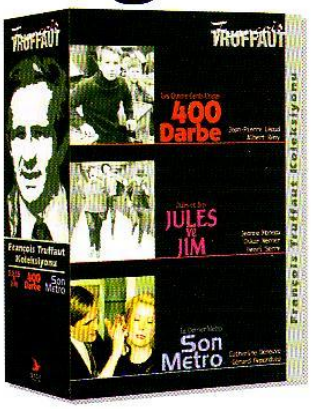

İki ay önce ülkemizdeki sinemaseverlerin beğenisine sunduğu Kieslowski'nin "Üç Renk Üçlemesi" setiyle takdirimizi kazanan A.E. Film, Saga Collection adını verdiği seriyi sürdüyor. Bu sefer François Truffaut'nun üç filminden oluşan bir koleksiyon söz konusu. Setteki ilk film "400 Darbe" (Les Quatre cents coup). 1959 yapımı olan bu başyapıt, Truffaut'nun ilk uzun metrajı olması nedeniyle ayrıca önemli. Yönetmenin daha sonra maceralarını anlatmaya devam edeceği Antoine Doinel'in ergenlik dönemini konu alan film, sinemanın nadiren yakaladığı bir etkiye sahip. Antoine rolündeki Jean-Pierre Léaud'nun performansı içinse tüm bir sinema tarihinin en iyi çocuk oyuncu performansı desek yeridir. Ayrıca "400 Darbe"nin final sahnesinin kolay kolay bir daha yakalanamayacak bir etkiye sahip olduğunu da eklemek gerekiyor.

Setteki ikinci filmse izleyenin kolay kolay unutamayacağı bir diğer klasik, "Jules ve Jim" (Jules et Jim). "400 Darbe" ile beraber Truffaut filmografisinin en ünlü halkası olan film, yirminci yüzyılın başlarında iki erkek ve bir kadın arasında yaşanan, kendine has bir aşk hikayesini anlatmakta. Avustralyalı Jules ve Fransız Jim'i kendisine aşık eden Catherine, Jeanne Moreau'nun kusursuz performansında vücut buluyor. Hemen tüm Truffaut filmleri gibi, sinemaya yönelik aşkın da altını çizen "Jules ve Jim", zamana karşı koyabilen ve her kuşak tarafından hayranlıkla izlenebilecek bir başyapıt.

Setteki son film ise 1980 yapımı "Son Metro" (Le Dernier métro). İkinci Dünya Savaşı sırasında, Paris'teki bir tiyatroda yaşanan olayları anlatan film, sözkonusu dönemi yeniden yaratmak konusunda son derece başarılı. Diğer yandan Truffaut, her şeye rağmen gösterinin devam etmesi gerektiğini vurguluyor. Zira Naziler Paris'te cirit atarlar, sözkonusu tiyatronun Yahudi sahibi bodrumda saklanır, kansıysa bir aktörle ilişki yaşarken tiyatro ayakta tutulmaya çalışılıyor. "Son Metro", başrollerdeki Catherine Deneuve ve Gérard Depardieu'nun performanslarıyla ayrıca değer kazanan bir modern klasik.

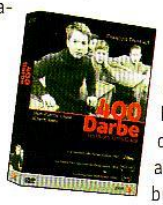

A.E. Film'in çıkarttığı set filmlere ilişkin kitapçıklar da içermekte. Ayrıca DVD'lerde filmlerin orijinal fragmanlarına ulaşmanız da mümkün. Filmlerin görüntü ve ses kaliteleri de tatmin edici düzeydeler. Sonuç olarak şöyle diyelim, kelimenin tam anlamıyla "arşivlik" olan bu set sözkonusu filmleri daha önce izlemiş veya izlememiş tüm seyircilerden ilgiyi hakkediyor.

Karpuz kabuğu yüzdü!

Sinema Yazarları Derneği'nin (SIYAD) 37'nci kez dağıttığı ödüller yerlerine ulaştı. Emek Sineması'nda düzenlenen törende ödüller genelde dağılsa da "Karpuz Kabuğundan Gemiler Yapmak" diğerlerine göre bir adım öne çıkmayı başardı.

En iyi film: "Karpuz Kabuğundan Gemiler Yapmak"
En iyi yönetmen: Ahmet Uluçay, "Karpuz Kabuğundan Gemiler Yapmak"
En iyi kadın oyuncu: Demet Akbağ, "Neredesin Firuze"
En iyi erkek oyuncu: Olgun Şimşek, "Yazı Tura"
En iyi yardımcı kadın oyuncu: Şerif Sezer, "Mustafa Hakkında Herşey"
En iyi yardımcı erkek oyuncu: Erkan Can, "Yazı Tura"
En iyi senaryo: Ahmet Uluçay, "Karpuz Kabuğundan Gemiler Yapmak"
En iyi görüntü: Hayk Kirakosyan, "Neredesin Firuze"
En iyi müzik: Erkan Oğur, "Yazı Tura"
Umut Vaat Eden Genç Oyuncu: Boncuk Yılmaz, "Karpuz Kabuğundan Gemiler Yapmak"
Onur Ödülleri: Cüneyt Arkın, Hülya Koçyiğit, Halit Refiğ, Münir Özkul, Gani Turanlı, Sungu Çapan

İngilizlerle kısa günler

British Council ve Ankara Sinema Derneği'nin birlikte düzenledikleri 4. İngiliz Kısa Film Günleri 17 Şubat - 4 Nisan 2005 tarihleri arasında Ankara, Eskişehir, Bursa, İstanbul, İzmir, Kars, Van ve Diyarbakır'da gerçekleştirilecek.

"Holly"

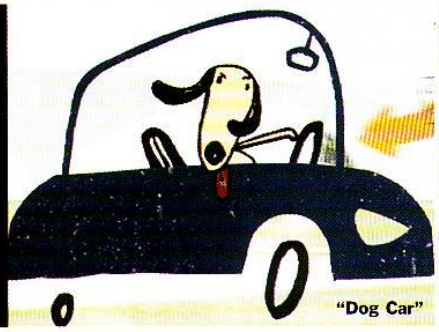
"Dog Car"

Türkiye'deki izleyicilere İngiltere'de yapılan en yeni kısa filmleri izleme olanağını sağlayan İngiliz Kısa Film günleri üç yıl önce dört kentte gösterimlere başlamış ve her yıl daha da büyüyerek geçen yıl sekiz kente konuk olmuştu. 4. İngiliz Kısa Film Günleri bu yıl, 17-20 Şubat tarihlerinde Ankara, 21-23 Şubat tarihlerinde Eskişehir, 7-9 Mart tarihlerinde Bursa, 10-12 Mart tarihlerinde İstanbul, 16-18 Mart tarihlerinde İzmir, 28-29 Mart tarihlerinde Kars, 31 Mart - 1 Nisan tarihlerinde Van ve 3-4 Nisan tarihlerinde Diyarbakır'a konuk olacak. Her yıl olduğu gibi, bu kez de üç paketten oluşacak gösterimlerde birinci paket İngiltere'den canlandırma filmleri, ikinci paket ise İngiltere'den müzik filmlerinden oluşurken, üçüncü pakette bu yıl ilk kez Türkiye ve Avrupa'dan genç film yönetmenlerinin filmleri yeralacak. Filmlerin yönetmenleri etkinliğe konuk olacak ve izleyicilerle filmleri üzerine söylesiler yapacaklar. İngiliz Kısa Film Günleri'ne Eskişehir'de Anadolu Üniversitesi, Bursa'da Bursa Kültür Sanat ve Turizm Vakfı, İstanbul'da Bilgi Üniversitesi, İzmir'de İzmir Sanat, Kars'da Kars Belediyesi, Van'da Yüzüncü Yıl Üniversitesi ve Diyarbakır'da Anadolu Kültür evsahipliği yapacak.

Elektrikli portakal

Rol aldığı ilk sinema filmi olan "Meleğin Düşüşü" ile geçtiğimiz Antalya Altın Portakal Film Festivali'nde En iyi Kadın Oyuncu ödülünü kazanan TÜLİN ÖZEN, sinemamızın son yıllarda keşfettiği en iyi oyunculardan biri olmaya aday. ENGİN ERTAN

Aralık 1979'da İskenderun'da dünyaya gelmiş olan Tülin Özen Artvinli bir ailenin kızı. Doğumundan sonra ailesiyle beraber İzmir'e taşınan Özen, burada Bornova Anadolu Lisesi'nde okumuş. Daha sonraysa İstanbul Teknik Üniversitesi'nin elektrik mühendisliği bölümünü kazanmasıyla yolu İstanbul'a düşmüş. Oyunculuğun eskiden beri kafasında varolduğunu belirten Özen, fen alanındaki dersler sosyal derslere oranla daha cazip gelince tercihini mühendislikten yana kullanmış. Ancak İTÜ'deki öğrenimi süresince derslere girmek yerine üniversitenin Kültür Sanat Birliği'nde vakit geçirmeye başlayınca bir karar vermesi gerektiğini anlamış. "Farkettim ki böyle olmayacaktı. Ne mühendis ne de oyuncu olabiliyordum. Bu nedenle esas yapmak istediğim şeye yönelmeye karar verdim ve elektrik mühendisliğini bırakıp, Yeditepe Üniversitesi'nde oyunculuk eğitimi almaya başladım" diyor. Bu geçişten önce gerek İTÜ'nün amatör tiyatro topluluğunda çalışan, gerekse Maskara isimli bir tiyatro grubunun çeşitli oyunlarında rol alan Özen, ilk sinema deneyimi olan "Meleğin Düşüşü"ne dahil olduğunda Yeditepe'deki öğrenimi devam etmekteymiş. Bir arkadaşından Semih Kaplanoğlu'nun yeni bir film çekmekte olduğunu öğrenince yönetmen asistanlarından birisiyle iletişime geçmiş. Çok sayıda deneme çekimi ve Kaplanoğlu ile süren görüşmelerin ardından rolü almış.

"Esas yapmak istediğim iş oyunculuk ama yer aldığım projelerde başka görevler de üstleniyorum. Örneğin Devlet Tiyatrosu'nda sahneye konan 'Bedrettin' isimli oyunda reji asistanlığı yaptım. Şu anda rol almakta olduğum 'Sersemler Evi' isimli oyundaysa ilk olarak çevirmen olarak başlamıştım. Ayrıca Kenter Tiyatrosu'nda sahneye konan 'Nasrettin Hoca Bir Gün' isimli oyunda da reji asistanlığı yapıyorum", diyor. Tiyatro ve sinemada oyunculuk yapmanın sadece teknik olarak birbirinden ayrıldığını düşünüyor. Her ikisindeki performansın da türle ilgili tercihler ve yönetmenin tasarımına göre benzer şekillerde değişebileceği kanısında. Her iki alanda da çalışmak genç aktris için es derece keyifli. Canlandırdığı karakteri anlamaya çalışmak ve yakaladıklarını izleyiciyle paylaşmanın, başka bir karaktere dönüşmenin kendisi için oyunculuktaki en heyecan verici şey olduğunun ısrarla altını çiziyor.

Peki Antalya'da kazanmış olduğu En İyi Kadın Oyuncu ödülü? Özen bu ödülün kendisi için önemli olduğunu belirtiyor. "Birileri yaptığın işi takdir ediyor. Bir bakıma 'biz seni beğendik, sen oyuncu ol ya!' diyor. Belki de çalışma vizesi almak gibi bir şey bu", diyor. Ayrıca yakın çevresinin ödül sonrasında yaşadığı sevincin, etrafındaki insanlar tarafından sevildiğini görmenin de güzel olduğunu belirtiyor.

Fotoğraf: Cem Uçak

Atilla Dorsay
a.dorsay@superonline.com

Ne yıldı ama!

"İlk akla gelen tepki bu. Çünkü, bir yandan her yılkinden daha çok film oynadı: yerli filmlerle birlikte 190 kadar... Öte yandan perdeler çeşitlendi ve İtalya'dan İspanya'ya, Uruguay'dan Şili'ye, Japonya'dan Kore'ye, çok farklı ulusal sinemalardan gelen örnekler izledik. Az şey mi bunlar?"

"Kill Bill"

Biz SİYAD olarak yabancı film seçimlerimizi mevsim sonunda, yani Haziran başlarında yapıyoruz, biliyorsunuz. Böylece seçtiğimiz filmlerin SİYAD'ın Seçtikleri adıyla, yaz başının mahmurluğu içinde program arayan birkaç sinema salonunda gösterilmesi ve sinemaseverlerin kaçırdıklarını görebilmeleri mümkün oluyor. Oysa genel eğilime uyarak yılın ilk günlerinde seçim yapıp liste açıklasak, bu filmlerin mevsimin tam ortasında sinemalarda kendilerine yer bulması olası değil.

Ama genel eğilim, dediğim gibi, bu seçimleri her yılbaşında yapmak. Bizde de Sinema, Altyazı gibi dergiler bunu yapıyor. Bu sayıda benim ve sinema yazarı arkadaşlarımın ilk 10 filmini bulacaksınız. Ama bu listeleri çıkarmak için kafa yorarken, haliyle tüm filmleri gözden geçirdim. İsterseniz geçen yıla şöyle topluca bir bakışı gerçekleştirelim.

Amerikan sinemasının şekerleri

Ne yıldı ama!...İlk akla gelen tepki bu. Çünkü, bir yandan her yılkinden daha çok film oynadı: yerli filmlerle birlikte 190 kadar...Öte yandan perdeler çeşitlendi ve İtalya'dan İspanya'ya, Uruguay'dan Şili'ye, Japonya'dan Kore'ye, çok farklı ulusal sinemalardan gelen örnekler izledik. Az şey mi bunlar?

Tüm filmlerden söz etmeden, benim için en ilginç olanlarına guruplar halinde değinirsem...Amerikan sinemasından gelen güzel komediler izledik. Nancy Meyers'in "Something's Gotta Give- Aşkta Herşey Mümkün", Peter Howitt'in "Laws of Attraction- Cazibe Kanunları", Mike Newell'in "Mona Lisa Smile- Mona Liza Gülüşü", Richard Corliss'in "Love Actually- Aşk Heryerde", Joel Coen'in "The Ladykillers-Kadın Katilleri", Beeban Kedron'un "Bridget Jones: Mantığın Sınırı" gibi filmleri, kabul edilebilir düzeyde tipik Amerikan komedileriydi. Ayni türe bağımsız kanattan gelen yaklaşımlar da vardı: Tom McCarthy'nin "The Station Agent- Hayatın içinden", Peter Hedges'in "Pieces of April- Annemler Bize Yemeğe Geliyor" filmleri gibi...

Fantastik ve macera

Amerika'dan yine ilginç fantastik örnekleri geldi: Len Wiseman'ın "Underworld- Karanlıklar Ülkesi", Mathieu Kassowitz'in "Gothika", Stephen Sommers'in "Van Helsing", Alex Proyas'ın "I, Robot- Ben Robot", Guillermo del Toro'nun "Hellboy" filmleri gibi...Seriye dönüşmüş filmlerin iki bölümünü izledik, öncekileri pek aratmayan: Alfonso Cuaron'un "Harry Potter ve Azkaban Tutsağı" ve Sam Raimi'nin "Örümcek Adam-2". Yine Amerikan sinemasından ilginç toplumsal dramlar izledik: Patty Jenkins imzalı "Monster-Cani", Robert Benton imzalı "The Human Stain- İnsan Lekesi". Veya çağdaş komedi-dram-siyaset karışımı filmler: Steven Spielberg'den "Terminal" gibi... Amerikan tarihinden Kevin Costner imzalı "Open Range- Uzak Ülke", Anthony Minghella imzalı "Cold Mountain- Soğuk Dağ", Jim Sheridan imzalı "In America- Yeni Bir Ülkede"...Modern casusluk filmi, Paul Greengrass imzalı "The Bourne Supremacy- Medusa Darbesi", kara filme çağdaş bir sos katma deneyimi olan Michael Mann imzalı "Collateral", bir modern siyasal paranoya örneği olan Jonathan Demme imzalı "Mançuryalı Aday", hiç de yabana atılacak filmler değildi. Ya da dünya tarihine uzanan belli ölçüde başarılı epikler: Oliver Stone'un "Alexander- Büyük İskender", Antoine Fuqua'nın "Kıral Arthur", Mel Gibson'un "Passion of the Christ- Tutku/ İsa'nın Çilesi", Edward Zwick'in "The Last Samourai- Son Samuray" gibi filmler.

Bağımsız ve de özel filmler

Amerikan sineması anlatmakla biter mi? Başarılı animasyonlar gördük örneğin: "Finding Nemo- Nemo, KayıpBalık", "Şrek-2", "Kahraman İnekler", "Köpekbalığı Hikayesi", "Garfield" gibi. Önemli bağımsız sinema örnekleri vardı: Shari Springer'in "American Splendor- Görkemli Hayatım", Sofia Coppola'nın "Lost in Translation- Bir Konuşabilse", Gus van Sant'in "Elephant- Fil", Christine Jeffs'in "Sylvia", Rosanna Arquette'in "Kayıp Aranıyor: Debra Winger" gibi filmleri. Tanımlamalara sığmayacak çok özel filmler de geldi: Quentin Tarantino'nun Uzak-doğu soslu komedi-avantürü "Kill Bill", M. Night Shyamalan'ın kategori-dışı mistik gerilimi "The Village- Köy", Alejandro Gonzalez İnarritu'nun ilk Hollywood filmi olan şaşırtıcı "21 Gram" ya da Jane Campion'un cinselliğin derinliklerine cesur biçimde dalan "İn the Cut- Tutku Esirleri" filmleri gibi. Ve de bir avuç belgesel: Michael Moore'un "Fahrenheit 9/11", Morgan Spurlock'un "Super Size Me- Şişir Beni", Errol Morris'in "Fog of War- Yüzyılın İtirafları" filmleri gibi...

Avrupa sineması

Fransa'dan hayli film geldi. En önemli olanları Jacques Rivette'ten "Marie ve Julien'in Hikayesi", Jean-Jacques Beineix'ten "Mortal Transfert- Ölümcül Dövüş", Karim Dridi'den "Fureur- Öfke", Cedric Kahn'dan "Kırmızı Işıklar", François Dupeyron'dan "İbrahim Bey ve Kur'an'ın Çiçekleri", Anne Fontaine'den "Nathalie", Francis Weber'den "Tais-toi- Dost Musun, Düşman Mı?" olmak üzere...İtalya'dan belli sayıda ilgi çekici film izledik: Alessandro d'Alatri'den "Benimle Evlenir Misin?", Marco Bellocchio'dan "Günaydın Gece", Gabriele Salvatores'den "Mavi Yalanlar" ve "Hiç Korkmuyorum", Pupi Avati'den "Kalbim Başka

Yerde", Bernardo Bertolucci'den İngilizce çektiği "The Dreamers- Düşler, Tutkular ve Suçlar" gibi filmler...

Çifte kültür sentezi: Fatih Akın

Almanya'dan gelenler arasında arasında elbette Fatih Akın'ın "Duvara Karşı"sı yılın en önemli filmlerindendi. Ama ayrıca Wolfgang Becker'in "Elveda Lenin"i veya Roland Suso'nun "Tünel"i de anılmalı. İspanya'dan Pedro Almodovar'ın "Kötü Eğitim"ini çok sevmediğimi yazmıştım. Ayrıca "Kasa 507", "Ütopya", "Kutup Çizgisi Aşıkları" gibi filmler izledik. Çeşitli Avrupa ülkelerinden gelen filmler de vardı, Finlandiya'dan Hollanda'ya, Danimarka'dan İzlanda'ya: "Noi Albinoi- Buzdan Hayaller", "The Girl with a Golden Earring- İnci Küpeli Kız", "Wilbur Wants to Kill Himself- Wilbur Ölmek İstiyor", "Evil- Şeytana Karşı", "Reconstruction- Yeniden Sev Beni"...Eski Yugoslavya'nın usta sinemacısı Emir Kusturica'nın son filmi "Bir Mucizedir Yaşamak" bu kez pek doyurmadı. Kanada'dan Emile Gaudreault imzalı "Mambo İtaliano" veya canlandırma sineması zirvesi "Belleville'de Randevu", Arjantin'den Che Guevara günlüğü, Walter Salles imzalı "Motosiklet Günlüğü" ve de Daniel Burman imzalı "Kayıp Kucak" da yılın önemli yapıtları arasındaydı.

Uzak-doğu sürprizleri

Ve de, elbette, Uzak-Doğu sineması. Bu sinema geçen yıl içinde ülkemizde adeta patlama yaptı. Ve yavaş yavaş ta olsa, kendisine yeni bir seyirci kitlesi oluşturmaya başladı. Öncelikle Japon filmleri kuşkusuz...Ve en başta Japon usulü korku filmleri...Takashi Miike'den "Ölüm Provası" ve de "Cevapsız Arama", Takashi Shimuzu'dan "Garez" gibi gerilimlerin yanısıra, Takeshi Kitano'nun görkemli ortaçağ fantezisi "Zatoichi" veya Japon usülü canlandırmanın zirvesi, Hayao Miyazaki imzalı "Spirited Away- Ruhların Kaçışı", keyifle izlenen değişik yapımlardı. Kore'den Cannes galibi o ilginç film, Chan-wook Park imzalı "Old Boy- İhtiyar Delikanlı" çok insanı şaşırttı. Çin sinemasından gelen bir başyapıt, Zhang Yimou imzalı "Hero- Kahraman" ise yılın son gününde gösterime girdi.

Bu genel bakışa, bu yıl gösterilen 10 küsur Türk filmini de katmak gerekir. Benim favorilerim olarak da "Karpuz Kabuğundan Gemiler Yapmak", "Yazı-Tura" ve "G.O.R.A."yı öncelikle...Hemen ardından da "Bekleme Odası", "Neredesin Firuze?", "Vizontele-Tuuba", "İnat Hikayeleri" ve "Mustafa Hakkında Herşey"i katmak üzere...Böylece ortaya hatırı sayılır ve sinemaseverleri mutlu eden bir toplamın çıktığını söylemek hiç de yanlış olmaz. Ve söylememek haksızlık olur.

Benim 10 filmim ve gerekçeleri

Elbette böyle bir toplamın içinden en iyileri seçmek kolay değil. Sinema herşeyden çok ve herşeyden önce bir keyif sorunudur, bir haz ve

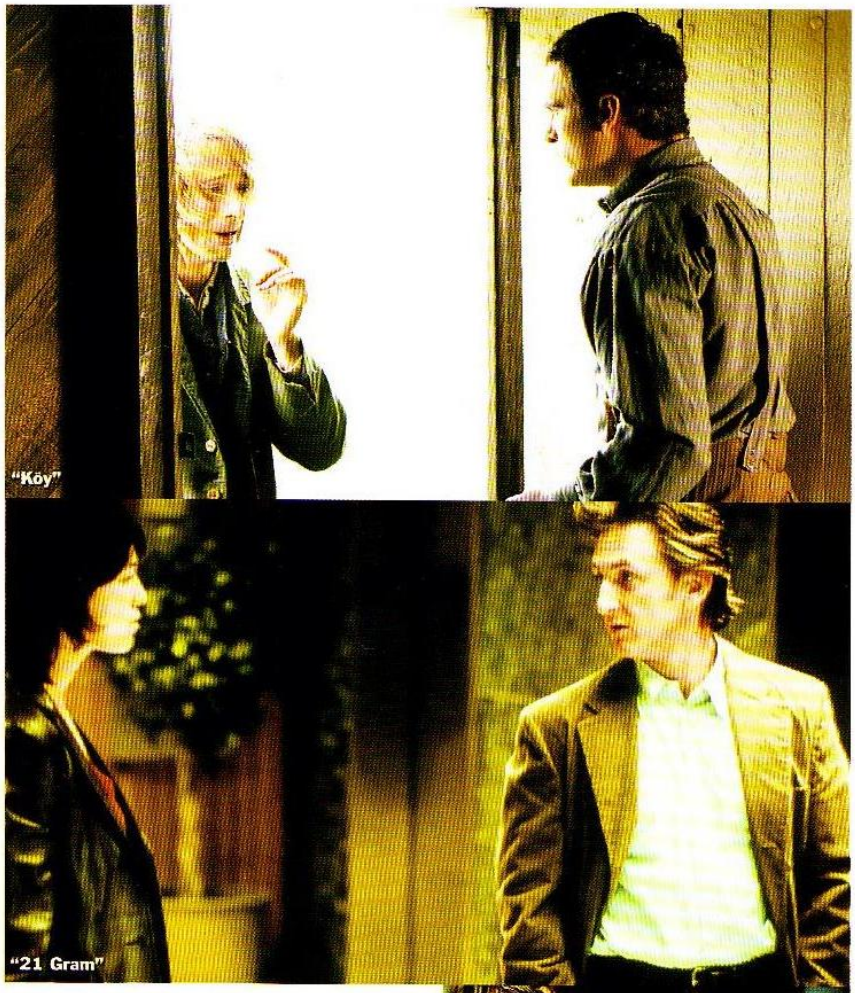

tad alma olayıdır. Çok sıkıştığımda ben hep şunu yaparım: öncelikle yeniden görmek isteyeceğim, yeniden izlemenin bana keyif vereceğine inandığım filmleri seçerim.

Bu yılki listem de böyle oluştu. "Köy"ü başa koydum, çünkü önceki filmlerini çok da sevmediğim Shyamalan'ın bu garip ve büyüleyici filmi, bana bir an önce yeniden görme isteği veriyor. Ardından "Kill Bill" geliyor. Tarantino sinemasının bu doruk noktası, yapay biçimde ikiye bölünmenin cezasını çekti, bir bütün olarak düşünüldüğünde ve de görüldüğünde, sanırım çok daha fazla doyurucu olacak...Inarritu'nun "21 Gram"ı ise bana neredeyse "Paramparça Aşklar"dan bile daha çok zevk vermiş olan ve ilk görüşte tüm gizemini çözemediğim bir film. Mutlaka yeniden okumaları gerektiriyor.

Bu ilk üç filmden sonra, Fatih Akın'ın bir çifte kültür arasında kalma başyapıtı olan "Duvara Karşı"sının ve de Amerikan kara-film türünü yenileyen bir başyapıt saydığım Michael Mann filmi "Collateral"in gelmesi su kadar doğal. Bu beş film, benim için nerdeyse tartışma ötesi.

Son beş filmim

Sonrası elbette tartışılabilir. Kore filmi "İhtiyar Delikanlı", Kevin Costner'in çok az kimsenin (belki ancak klasik Amerikan sinemasını bilip sevenlerin ve de elbette John Ford hayranlarının) tadına varabildiği "Uzak Ülke", Michael Moore'un tarihin akışını değiştiremese de en azından buna sıvanan ve belgesel türe yeni bir ivme kazandıran filmi "Fahrenheit 9/11", arkadan geliyor.

Ve listenin son iki filmi, Amerikan bağımsız sinema örneği, şiddet yüklü bir olaya alabildiğine soğukkanlı ve klinik bir yaklaşım oluşturan "Fil". Ve de bir Türk filmi, "Karpuz Kabuğundan Gemiler Yapmak"...."Bir Konuşabilse"den "Cani"ye, "İnsan Lekesi"nden "Soğuk Dağ"a, "Yazı Tura"dan "Elveda Lenin"e birçok sevdiğim film dışarda kaldı, ama işte seçim yapmak böyle bir eylemdir... ■

Jamie Foxx

altın küreli adam

Hazırladığı televizyon şovları sayesinde beyazperdede seçici olma lüksüne sahip olan Foxx, bu ayrıcalığının meyvelerini rol aldığı kaliteli yapımlarla topluyor.

Teksas'ta 13 Aralık 1967 tarihinde doğan Eric Morlon Bishop, şov dünyasında bilinen adıyla Jamie Foxx, annesiyle babasının kendisi 7 aylıkken ayrılmaları sonucu annesini evlatlık alan büyükbaba ve büyükannesi tarafından büyütülür. Oldukça katı kurallarla dolu çocukluk dönemi süresince büyükannesinin ısrarları üzerine piyano dersleri alarak kilise korosunda yer alan Foxx, lise döneminde okulunun Amerikan futbol takımında oynar. Basınla olan ilk münasebeti, Dallas gazetesinde yayınlanan futboldaki başarılarının övüldüğü bir yazıyla gerçekleşecektir. Her ne kadar çocukluk döneminde zorlansa da, aldığı piyano eğitimi ve kilise korosu tecrübesi üniversitede müzik bölümünü seçmesinde büyük rol oynar. Bu eğitimin faydalarını 1994 senesinde çıkaracağı "Peep This" albümü ve daha sonraki yıllarda rol alacağı "Any Given Sunday" filminin müziklerini bestelerken görecektir.

Foxx'un hayatını değiştiren olay 1989 yılında bir komedi kulübünde yaşanır. Kız arkadaşının sahneye çıkması için ısrar etmesi üzerine ufak bir stand up şov yapan oyuncu, kısa zamanda bunu bir meslek haline getirecektir. Jim Carrey ve benzerlerinin meşhur olmadan önceki ilk basamağı olan 90'ların televizyon şovu "In Living Color"da canlandırdığı çeşitli tiplemeler onu kısa zamanda kitlelerle tanıştırır. Robin Williams'ın başrolünde olduğu "Toys" isimli filmle 22 yaşında ilk kez beyazperdede görünen Foxx, bu yapımdan sonra sırasıyla Uma Thurman'lı "The Truth About Cats and Dogs" ve boks dünyasıyla dalgasını geçen "The Great White Hype"da Samuel L. Jackson ile rol alır. Oyuncu, komedi dünyasındaki yerini 1996 yılında kendi adını verdiği televizyon şov programıyla sağlamlaştırmaya çalışır. Fox kanalında gösterilen bu program oldukça beğeni toplar ve Jamie Foxx yüksek miktardaki kazancı sayesinde oynayacağı rollerde daha seçici olma şansını elde eder.

Her ne kadar "Booty Call" aktörün rızasıyla yer aldığı ve başrolde olduğu bir komedi filmi olsa da, gişede beklenileni vermeyerek hayalkırıklığı uyandırır. Ardından gelen "The Players Club"da ise rap dünyasıyla içiçe olan oyuncu, Ice Cube yönetmenliğinde bir DJ'i canlandırır. Yarı komedi yarı dram olan bu filmi sırasıyla "Held Up" ve Oliver Stone'un yönetmenliğini yaptığı "Any Given Sunday" takip eder. Foxx, ikinci filmdeki performansıyla, eleştirmenlerden o tarihe kadar aldığı en iyi yorumları artı olarak hanesine ekler. Filmin yönetmeni Stone, Foxx'un oyunculuğunun nelere kadir olabileceğini göstermekle kalmamış, aynı zamanda aktöre çekimler sırasında tavsiyeler vermekten de geri kalmamıştır. Bir röportajında Oliver Stone hakkında düşünceleri sorulduğunda Foxx şu yanıtı verir: "O beraber takılmak isteyeceğiniz çılgın bir adamdır. Bana aradığım şeyi bulana kadar uğraşmamı ve hiçbir zaman az ile yetinmememi tavsiye etti".

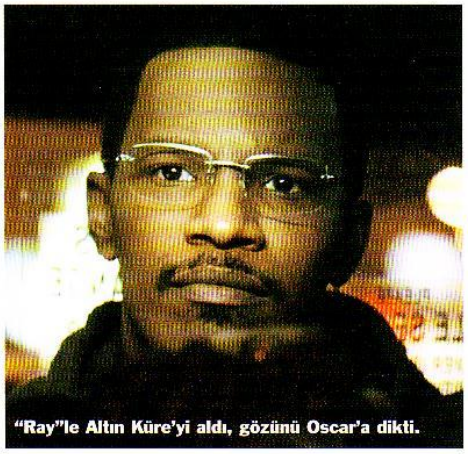

"Ray"le Altın Küre'yi aldı, gözünü Oscar'a dikti.

Aktörün filmografisi "Any Given Sunday"den sonra değişime uğrar. Her ne kadar "Bait" gibi komedi filmlerinde rol almaya devam etse de, artık dramalarda daha sık görülmeye başlar. Nitekim Oliver Stone gibi bir yönetmenin ardından, kapısını çalan kişi Michael Mann'dan başkası değildir. Will Smith'in başrolünde oynadığı, boksör Muhammed Ali'nin hayat hikayesini konu alan "Ali"de Drew 'Bundini' Brown olarak başarılı bir performans gösterir. Daha sonra rol aldığı komedi ve dramlarda görünen odur ki Foxx, ikinci türe oldukça yatkındır. Geçtiğimiz aylarda sinemalarımızı ziyaret eden Michael Mann yönetmenliğindeki "Collateral"da da bu durum kurda kuşa duyurulur. Tom Cruise ile Los Angeles sokaklarını arşınladıkları bu filmde, her ne kadar Cruise kariyerinin en iyi performanslarından birini sergilemişse de, Foxx'un güçlü oyunculuğunun yanında sönük kaldığı birçok eleştirmence dile getirilir. "Collateral" ile gerçek anlamda yıldızı parlayan Foxx'un, oyunculuğuyla Oscar'a aday gösterilmesi kesin gözüyle bakılan filmi "Ray" ise bu ay sinemalarımızda. İmkansızlıklara göğüs gererek bir döneme damgasını vurmuş ünlü müzisyen Ray Charles'ın hayat hikayesinin anlatıldığı film ile ilgili yorumlar genellikle Foxx'un muazzam oyunculuğu üzerinden yürüyor. Eleştirmenler aktörün, efsanevi müzisyenin bedenini rolü için ödünç almışçasına oynadığını vurgulayarak Foxx'un, müzisyenin performanslarındaki keyifli halinden, vücut hareketlerine kadar her şeyi birebir yansıttığını belirtiyorlar. Oyuncunun bu başarısının ardında küçük yaşta aldığı piyano derslerinin ve müzikle içiçe olgunlaşmasının payı olduğu kesin. Kesin olan birşey daha var ki, bundan sonrası için Hollywood'un oyuncu için büyük planları olacak ve Foxx hakettiği türden başarılı yapımlarda daha sık görülecek.

"Ray", 25 Şubat'ta gösterimde.

77. Akademi Ödülleri

Oscar adayları açıklandı ve "The Aviator" 11 dalda aday oldu.

En iyi film
"The Aviator"
"Finding Neverland"
"Million Dollar Baby"
"Ray"
"Sideways"

En iyi yönetmen
Martin Scorsese, "The Aviator"
Clint Eastwood, "Million Dollar Baby"
Taylor Hackford, "Ray"
Alexander Payne, "Sideways"
Mike Leigh, "Vera Drake"

En iyi erkek oyuncu
Don Cheadle, "Hotel Rwanda"
Johnny Depp, "Finding Neverland"
Leonardo DiCaprio, "The Aviator"
Clint Eastwood, "Million Dollar Baby"
Jamie Foxx, "Ray"

En iyi kadın oyuncu
Annette Bening, "Being Julia"
Catalina Sandino Moreno, "Maria Full of Grace"
Imelda Staunton, "Vera Drake"
Hilary Swank, "Million Dollar Baby"
Kate Winslet, "Eternal Sunshine of the Spotless Mind"

En iyi yardımcı erkek oyuncu
Alan Alda, "The Aviator"
Thomas Haden Church, "Sideways"
Jamie Foxx, "Collateral"
Morgan Freeman, "Million Dollar Baby"
Clive Owen, "Closer"

En iyi yardımcı kadın oyuncu
Cate Blanchett, "The Aviator"
Laura Linney, "Kinsey"
Virginia Madsen, "Sideways"
Sophie Okonedo, "Hotel Rwanda"
Natalie Portman, "Closer"

En iyi orijinal senaryo
"The Aviator"
"Eternal Sunshine of the Spotless Mind"
"Hotel Rwanda"
"İnanılmaz Aile"
"Vera Drake"

En iyi uyarlama senaryo
"Before Sunset"
"Finding Neverland"
"Million Dollar Baby"
"Motosiklet Günlüğü"
"Sideways"

En iyi görüntü yönetimi
"The Aviator"
"House of Flying Daggers"
"Tutku: Hz. İsa'nın Çilesi"
"The Phantom of the Opera"
"A Very Long Engagement"

En iyi müzik
"Finding Neverland"
"Harry Potter ve Azkaban Tutsağı"
"Talihsiz Serüvenler Dizisi"
"Tutku: Hz. İsa'nın Çilesi"
"Köy"

En iyi film şarkısı
Accidentally in Love, "Srek 2"
Al Otro Lado Del Rio, "Motosiklet Günlüğü"
Believe, "Kutup Ekspresi"
Learn to be Lonely, "The Phantom of the Opera"
Look to Your Path (Vois Sur Ton Chemin), "The Chorus"

En iyi sanat yönetimi
"The Aviator"
"Finding Neverland"
"Talihsiz Serüvenler Dizisi"
"The Phantom of the Opera"
"A Very Long Engagement"

En iyi kostüm tasarımı
"The Aviator"
"Finding Neverland"
"Talihsiz Serüvenler Dizisi"
"Ray"
"Truva"

En iyi film kurgusu
"The Aviator"
"Collateral"
"Finding Neverland"
"Million Dollar Baby"
"Ray"

En iyi ses kurgusu
"İnanılmaz Aile"
"Kutup Ekspresi"
"Örümcek-Adam 2"

En iyi ses miksi
"The Aviator"
"İnanılmaz Aile"
"Kutup Ekspresi"
"Ray"
"Örümcek-Adam 2"

En iyi görsel efekt
"Harry Potter ve Azkaban Tutsağı"
"Ben, Robot"
"Örümcek-Adam 2"

"The Aviator"

En iyi makyaj
"Talihsiz Serüvenler Dizisi"
"Tutku: Hz. İsa'nın Çilesi"
"İçimdeki Deniz"

En iyi yabancı film
"As It is in Heaven" (İsveç)
"The Chorus" (Fransa)
"Downfall" (Almanya)
"İçimdeki Deniz" (İspanya)
"Yesterday" (Güney Afrika)

En iyi animasyon
"İnanılmaz Aile"
"Köpekbalığı Hikayesi"
"Srek 2"

En iyi kısa animasyon
"Birthday Boy"
"Gopher Broke"
"Guard Dog"
"Lorenzo"
"Ryan"

En iyi belgesel
"Born into Brothels"
"The Story of the Weeping Camel"
"Sisir Beni"
"Tupac: Ressurection"
"Twist of Faith"

En iyi kısa belgesel
"Autism is a World"
"The Children of Leningradsky"
"Hardwood"
"Mighty Times: The Children's March"
"Sister Rose's Passion"

En iyi kısa film
"Everything in This Country Must"
"Little Terrorist"
"7:35 In the Morning"
"Two Cars, One Night"
"Wasp"

"The Aviator"

Zengin, yakışıklı ve dahi

Usta yönetmen Martin Scorsese imzalı dramatik biyografi, 11 dalda Oscar adayı "THE AVIATOR" bu ay sinemalarda. Filme konu olan, yüzyılın efsane kişiliklerinden, çok zengin ve başarılı iş adamı, Hollywood'un ünlü prodüktörü ve yönetmeni, havacı-pilot ve uslanmaz çapkın Howard Hughes'u Leonardo DiCaprio canlandırıyor.

MURAT ERŞAHİN

Yirminci yüzyılın en ilginç kişiliklerinden biriydi kuşkusuz Howard Hughes. Hırslı bir öncü, dolar milyoneri bir iş adamı, yetenekli bir havacı ve pilot, film yapımcısı, yönetmen ve efsane bir kadın avcısı. Amerikan tarihinin bu ilginç "mit"inin hayat öyküsü şimdi beyazperdede. Usta sinemacı Martin Scorsese'nin yönetmenliğini yaptığı "The Aviator", Hughes'un yaşamının en yaratıcı, verimli ve ilginç dönemi olan 1920'lerin ortasından başlayıp 1940'lı yıllara uzanan aralığı mercek altına alıyor. Bu yıllar, Hughes'un hem sinema hem de havacılık konusunda en tutkulu ve en gözüpek olduğu dönem. Kontrol dışı icatlar, tutkulu gönül ilişkileri ve şirketler arası vahşi savaşlar ile geçen bu süre aynı zamanda Hughes'un hırslarının, şöhretinin, zenginliğinin ve kendi mükemmeliyetçiliğinin sonuçlarına katlandığı "film gibi" bir dönem. Üç saate varan 170 dakikalık süresiyle görkemli bir prodüksiyon olarak adlandırılabilecek film kısaca, teknoloji ve geleceğin rüyaları ile yolunu çizen bir insanın akıl almaz yaşam öyküsü olarak özetlenebilir.

Ergenlik döneminden yeni çıkmış ve babasının matkap ucu fabrikasından ona kalan serveti, I. Dünya Savaşı'nda savaşan uçakları konu alan "Hell's Angels / Cehennem Melekleri" adında bir film çekmek için kullanmak gibi çılgın bir karar veren Howard Hughes'u, Hollywood'un yakışıklı yeteneği Leonardo DiCaprio canlandırıyor. Hughes'un büyük aşk yaşadığı ünlü Hollywood yıldızlarından Katharine Hepburn rolünde Cate Blanchett yer alırken, Ava Gardner'e Kate Beckinsale, efsane sarışınlardan Jean Harlow'a da Gwen Stefani hayat veriyorlar. Beyazperdenin ünlü aktörü Errol Flynn rolünü ise Jude Law üstlenmiş. John C. Reilly, Alec Baldwin, Alan Alda, Ian Holm ve Willem Dafoe, filmin geniş oyuncu kadrosunu oluşturan ünlü isimler arasında yer alıyorlar.

"The Aviator"ın senaryosu, "Any Given Sunday / Kazanma Hırsı", "Gladyatör", Son Samuray" gibi önemli filmlere imza atan John Logan'a ait. Ünlü yönetmen Michael Mann ise bu kez yapımcı koltuğuna oturmayı tercih etmiş. Filmin görüntü yönetmeni, Oscar ödüllü isim Robert Richardson. Richardson, Hughes'un yaşamının ve o dönemin tekrar yaratılmasında büyük pay sahibi. Scorsese, kadroyu oluştururken, daha önce birlikte çalıştığı birçok isme yer vermiş. Beş filminde Scorsese ile çalışan ve altı kez Oscar'a aday gösterilmiş yapım tasarımcısı Dante Ferretti ve "Raging Bull / Kızgın Boğa" ile kurgu Oscarı kazanan tecrübeli editör Thelma Schoonmaker bu isimlerden bazıları. Filmin orijinal müziklerini yaratan isim ise iki Oscar ödüllü ünlü müzisyen Howard Shore.

John Logan, senaryoyu kaleme alırken Howard Hughes hakkında eline geçen her kitap, hatıra ve arşiv bilgilerini okumuş. Ve sonunda Hughes'u çok başarılı, renkli ama herkes gibi sorunlarla boğuşan bir insan olarak görmeye başlamış. "Çok ilginç bir keşif dönemiydi" diyor Logan, Hughes'u incelediği zamanı kastederek. Logan, ilkin standart biyografileri okumaya başlamış, Hughes'un ilgilendiği havacılık ve mühendislik üzerine ciddi makaleler okumuş. Hughes'un icatlarının önemini kavramış. Ticari havacılık, Pan Am ve TWA şirketleri arasındaki kurumsal savaşlar hakkında bilgiler edinmiş. Bunun yanısıra Hollywood'un ilk yıllarında sessiz film ve sesli filmlere geçiş dönemi hakkında, yapım kuralları üzerine yaşanan tartışmaları okumuş ve Hughes'un hayatına giren birçok muhteşem kadının yaşam öykülerini incelemiş. Sonuç olarak hikayesini Hughes'un hayatının en önemli iki olayıyla çerçevelemeye karar vermiş: Öyküye, 1920'lerin sonunda Hughes henüz çok genç ken "Hell's Angels / Cehennem Melekleri" adlı filmin yapımı ile başlayıp, 1940'ların sonlarında Hughes'un satın aldığı TWA'nin uluslararası bir havayolu şirketi haline gelmesiyle

Leonardo DiCaprio erkek oyuncu dalında ilk 5 Oscar adayı arasında.

bitirmiş. Hughes, hayatı boyunca birçok ünlü kadınla ilişki yaşamış olmasına rağmen Logan, Hughes'un aşk hayatını en önemli üç kadınla kısıtlamış. Jean Harlow, Katherine Hepburn ve Ava Gardner. Fakat asıl odak noktası olarak seçilen isimler Hepburn ve Gardner olmuş. İki yıldıza odaklanmasının sebebinin bu iki ismin, tamamen farklı iki kadın karakteri temsil etmesinin ötesinde, Hughes'un hayatındaki korkuları ve şüpheleri yumuşatıcı ve rahatlatıcı etkileri olduğunu söylüyor Logan. Ünlü senarist, aynı zamanda Hughes'un tıbbi hastalıklarını da araştırmış. Çocukken kaybettiği işitme duyusunun ve psikolojik sorunlarının Hughes'un zayıflıklarının ve bu yüzden ilerde delirmekten korkmasının kaynağı olarak görmüş.

Martin Scorsese ise Hughes'un hikayesinin en etkileyici yanlarından birinin, bu inanılmaz yakışıklı, hayat dolu ve çok zeki genç adamın bireysel eksikleri yüzünden acı çekmiş bir adam haline dönüşmesi olduğunu düşünüyor. Leonardo DiCaprio ise beyazperdeye başarıyla taşıdığı Hughes için bakın neler diyor: "Hughes, 20. yüzyılın en sembolik ve gizemli karakterlerinden biri. Hatta oldukça esrarengiz bir kişilik. O kadar farklı yönü var ki, bu Hughes'u son derece çekici kılıyor. Tam onu çözdüğünüzü sandığınız an, farklı bir yanını keşfediyorsunuz. Hayalperest ve öngörülü adam, ironik bir şekilde günün sonunda kendini tamamen yalnız hissediyor."

Jude Law ve yardımcı kadın oyuncu dalında Oscar adayı olan Cate Blanchett

Martin Scorsese, "The Aviator"ın, bugüne dek üzerinde çalıştığı görsel olarak en zorlayıcı, her aşamada teknik kusursuzluk gerektiren bir film olduğunu söylüyor. Dijital teknolojiden faydalandığını belirten usta yönetmen, filmin renklerini Hughes'un 20'lerdeki başarılı film yapımcısı günlerinden bir Amerikan sembolü haline gelişine göre ayarladığını açıklıyor. Filmin kusursuz görselliği, büyük, hareketli ve samimi sahnelerin birleşimi ile yakalanmış. Görüntü yönetmeni Richardson

"The Aviator"

Sarışın pop yıldızı Gwen Stefani, Hughes'un bir başka sevgilisini, Jean Harlow'u oynuyor.

"Tüm sahneler çekildikten sonra dijital olarak geliştirilip, renkler hafifçe değiştirilerek yapıma, 20'ler, 30'lar ve 40'lardaki filmlerin görsel havası verilmiş."

bu birleşimi şöyle açıklıyor: "Havacılık sahneleri ve Hughes'un tasarımı olan XF-11'in çakılma sahnesi için, fiziksel ortamın ışığı kontrol etmesine izin verdim. Örneğin alevlerin ekranın çoğunu kaplamasını sağladım. Duygusal sahneler içinse, mesela Howard'ın Katherine ile birlikte olduğu sahnelerde, farklı bir ışık yarattım. Daha yumuşak ve kontrollü bir ışıktı bu. Duyguları ön plana çıkaran tonlar kullandım."

Yapım tasarımcısı Dante Ferretti'nin görevi ise, tarihi mekanların yeniden yaratılması olmuş. Ferretti'nin gerçeğe yakın set tasarımlarından en önemlisi Hughes'un yirmi senesinin düzenli olarak geçtiği The Cocoanut Grove isimli gece kulübü. Tavandan asılı salıncaklardan sarkan dansçı kızlar ve palmiye ağaçları ile zenginlerin eğlence yeri olarak bilinen bu mekan, Hughes için hem eğlence hem de iş konuşmak üzere gittiği, neredeyse müdavimi olduğu bir yermiş. Yapım ekibinin Hughes'u yansıtan ve sıfırdan yarattıkları iki set daha var. Bunlardan ilki, Hughes'un Katherine Hepburn ile ilişki yaşadığı Muirfield caddesindeki Hancock Park evi. Diğeri ise Romaine caddesinde bulunan ofisi ve gösterim salonu. "Hell's Angels" filminin setinin yeniden canlandırılması için Feretti ve ekibi, Santa Clarita'da bulunan ve Mystery Mesa olarak bilinen bir çöle gitmişler. 1920'lerin gerçekçi film seti, bu çölde yaratılmış. Filmde kullanılan diğer tarihi mekanlar arasında, Hughes'un uçağının düştüğü Beverly Hills'deki mahalle, Howard ve Katherine'in ilişkilerinin başladığı Woodlan Hills golf kulübü ve Hollywood bulvarındaki Çin Tiyatrosu da bulunuyor.

Howard Hughes kişiliğinde Hollywood'un altın çağını ve havacılığın heyecanlı dünyasını beyaz perdeye aktaran Scorsese, Hughes'un "Hell's Angels"ın çekimlerinde elindeki tüm teknolojik imkanları kullanması gibi, "The Aviator"ın çekimlerinde de teknolojinin tüm olanaklarını kullanmış. Tüm sahneler çekildikten sonra dijital olarak geliştirilip, renkler hafifçe değiştirilerek yapıma, 20'ler, 30'lar ve 40'lardaki filmlerin görsel havası verilmiş. Yaratıcı bir şekilde ışıklandırılmış minyatürler ve

Kate Beckinsale filmde Ava Gardner'ı canlandırıyor.

Filmler, uçaklar ve aşklar

Yüzyılın en ilginç kişiliklerinden biri olan Howard Hughes, "The Aviator" ile sinemalarda.

Howard Hughes, 24 Aralık 1905'de Humble, Texas'da dünyaya geldi. Robard Hughes ve Dallas'ın zengin ailelerinden birinin kızı olan Ellene Gaco'nun tek oğluydu. Babası, petrol çıkarma çalışmalarında kullanılan ve kendi buluşu olan bir sondaj aleti ucuna patent alması sayesinde büyük bir servetin sahibiydi. Annesi, çok titiz bir insandı. Howard'a çocukluğu boyunca hastalığa sebep olabilecek virüs taşıyan herkesden ve her ortamdan uzak durmasını tembihlemiş, ancak ironik bir şekilde Hughes, çocukken geçirdiği bir hastalık yüzünden işitme duyusunun büyük bir kısmını yitirmiş ve hayatı boyunca kulağında bir çınlamayla yaşamaya mahkum olmuştu. Çok zeki bir çocuktu Howard. Henüz 11 yaşındayken matematik, mekanik ve mühendislik konusunda dahilik derecesinde başarılı olduğunu, Houston'da bilinen ilk telsiz radyo yayın ağını kurarak kanıtladı.

Hayatı boyunca devam edecek olan uçuş tutkusu ise 14 yaşındayken ilk uçuş derslerini aldığında başladı. O dönemler, gelecekte dünyanın en iyi pilotu, en iyi film yapımcısı ve en zengin adamı olacağını söylemişti. 1922'de annesi, 1924'de ise babası vefat eden Hughes, milyonlarca dolar değerinde bir mülkün varisi oldu. Ülkenin en iyi okullarından olan Rice University ve prestijli California Institute of Technology'de eğitim gördü. 1925'te babasının şirketi Hughes Tool'un başına geçmek için hukuki bir savaşa girdi. Bu savaştan galip ayrılan Hughes, kısa bir süre sonra en büyük düşlerinden biri olan sinema sevdası yüzünden Los Angeles'a taşındı ve şirketin kazançları ile finanse edeceği film kariyerine başladı. Beş yılını "Hell's Angels" adlı büyük projesinin çekimlerine harcadı. Bu süre içinde, bir diğer tutkusu olan uçaklara da zaman ayırdı elbet. Beş yıllık dönemde dünyanın en büyük özel uçak filosunun sahibi oldu. Yönetmenliğini de üstlendiği "Hell's Angels"ın çekimleri sırasında dublör kullanmak yerine çoğu sahnede pilotluk yaptı. Hatta bir kaza sonucu çenesini kırdı.

Mükemmeliyetçi doğası yüzünden, Hughes filmin çekimlerinin ardından tüm filmin sesli olarak tekrar çekilmesine karar verdi. 1929'daki büyük ekonomik krize rağmen film, 3.8 milyon dolar gibi yüksek bir fiyata mal oldu. "Hell's Angels", 1930'da vizyona girdi ve gişede hasılat rekorları kırdı. Filmde başrolü oynayan seksi güzel Jean Harlow, herkesin hayran olduğu büyük bir yıldız olarak Hollywood'un zirvesine yerleşti. Hughes kendisine büyük başarı getiren görkemli projesinin ardından "The Front Page", "The Age For Love", "Cock of the Air", "Sky Devils" ve "Scarface" adlı dönemin ünlü filmlerine yapımcı olarak imza attı. 1935'de kendi tasarladığı H-1 uçağıyla saatte 352 mille uçarak hız rekoru kırdı. Bu rekoru kısa süre sonra bir diğeri izledi. Hughes, Los Angeles'tan New Jersey'e o zaman için çok hızlı sayılabilecek bir sürede, 9 saat 27 dakikada uçmayı başardı. En meşhur uçuşunu ise 1938 yılının Temmuz ayında gerçekleştirdi. Dünyanın çevresinde 3 gün 19 saat 17 dakika uçan Hughes, Manhattan'a dönüşünde büyük bir kutlamayla gerçek bir kahraman olarak karşılandı. Hughes hızlı bir çapkın ve kendine yakıştırılmış adıyla gerçek bir kadın avcısıydı. Birçok film yıldızıyla yaşadığı ilişkiler, Hughes'u Hollywood'da bir efsane haline getirmişti. Meşhur olsun olmasın, sayısız aktris ve yıldız adayı ile birlikte olan Hughes, en ciddi ilişkilerini ise kendi dönemlerinin büyük yıldızları olan efsane isimler Jean Harlow, Katherine Hepburn ve Ava Gardner ile yaşadı. Bette Davis, Ginger Rogers ve Rita Hayworth gibi ünlü yıldızlarla da kısa süre birlikte olan Hughes'un Katherine Hepburn ile olan tutkulu ilişkisi üç yıl sürdü. Ava Gardner ile ise 20 yıl boyunca ayrılıp tekrar barışarak fırtınalı bir beraberlik yaşadı. Hughes, çapkınlığını yapımcılığı bıraktığı 50'li yılların sonuna dek hız kesmeden sürdürdü.

1939'da hisselerinin çoğunluğunu satın aldığı ünlü havayolu şirketi TWA'nın başına geçti. Lockheed ile bir anlaşma yaparak, mühendislerinin gizli bir şekilde piyasadaki tüm uçaklardan daha iyi performans gösterecek ve uçuş deneyimini rahatlatacak bir uçak tasarlamalarını istedi. Ortaya çıkan The Constellation / Yıldız Takımı adlı uçak, on yıldan uzun bir süre "büyük bir başarı" olarak anıldı. İkinci Dünya Savaşı süresince Hughes, havacılık şirketinin savaş uçağı üretecek kapasiteye gelmesi için çalıştı. Ancak deneysel tasarımlı uçaklarını asla uçuramadı. 40'lı yılların ortasında büyük bir projeye başladı. Çoğunlukla tahtadan imal edilmiş dünyanın en büyük uçağı olan Herkul projesi, rakipleri tarafından ciddiye alınmadı. İkinci yönetmenlik denemesi olan romantik western "The Outlaw" 1943'e rastladı. Filmin yıldızı, seksi aktris Jane Russell'a özel olarak giydirdiği sutyen, filmin bir dönem yasaklanmasına neden oldu.

Hughes, 1944 yılında ilk büyük sinir krizini geçirdi. Paranoyak bir ruh haline büründüğü sonraki yıllarda, psikolojik sorunlarının başlangıcına neden olarak hep bu ilk kriz gösterildi. 1946'da ise deneysel XF-11 uçağının Beverly Hills'deki bir eve çarpması sonucu Hughes, hayatı boyunca acı çekmesine sebep olacak tahrip edici yaralar aldı. 47'de Savaş Araştırma Komitesi'ne dahil Senatör Owen Brewster, Hughes hakkında ayrıntılı bir yolsuzluk soruşturması açtı. Ancak Hughes, Brewster'ın ona kapalı kapılar ardında Pan Am ile birleşmesi yönünde uyguladığı baskıları su yüzüne çıkarınca, komite soruşturmayı durdurdu. Aynı yıl Hughes, bugün bile en uzun kanat boyu dalında rekora sahip Herkul uçağının ilk ve son uçuş denemesini gerçekleştirdi. 53'te ABD'nin en büyük sivil sağlık kuruluşu olan Howard Hughes Sağlık Hizmetleri'ni kuran Hughes, 1958'de son basın toplantısını gerçekleştirdi ve sonraki 20 yıl boyunca asla medyaya röportaj vermedi.

Huzurlarınızda gerçek Howard Hughes

1961'de Hughes Uzay ve İletişim şirketini kuran bu dahi girişimci, dünyanın ilk senkronize iletişim uydusu olan Syncom'u tasarladı. 66'da TWA hisselerini 546 milyon dolara satan ve Las Vegas'a taşınan Hughes, sonraki yıllarda tüm ilgisini arsa, otel ve kumarhane alımına yöneltti. Yaşamının son yıllarında dengesiz hareketlerde bulunmaya başladı Hughes. Marjinal davranışlarından dolayı, konakladığı Desert Inn otelinden atılmak istenince, oteli satın alıp, uzun süre orada yaşadı. Satın aldığı Las Vegas televizyon kanalı Klas'ta (Channel 8) yayınlanan filmleri sabaha dek seyrediyor, uyuklayıp filmin bazı sahnelerini kaçırdığında, kanala telefon edip filmin izleyemediği yerlerinin tekrar yayınlanmasını istiyordu.

Hughes 1976'da Meksika'dan ABD'ye dönerken uçakta öldü. Malvarlığının 2 milyon dolar civarında olduğu konuşulsa da, resmi makamlar tarafından 360 milyon dolar olduğu açıklandı. Yaşamının sonunda, geçirdiği sinir krizlerinden ve münzevilikten dolayı tanınmaz hale gelen Hughes'ün ölümünün ardından kimlik tespiti, parmak izleri sayesinde yapılabildi.

"The Aviator"

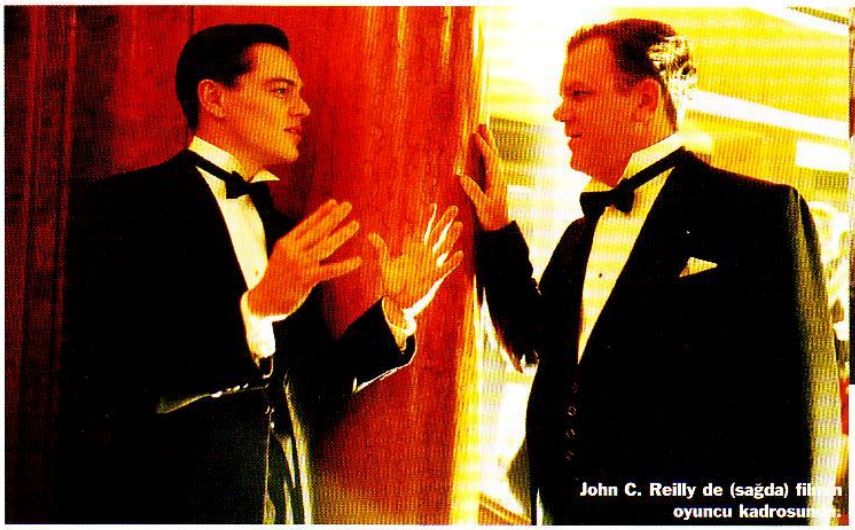

John C. Reilly de (sağda) filmin oyuncu kadrosun

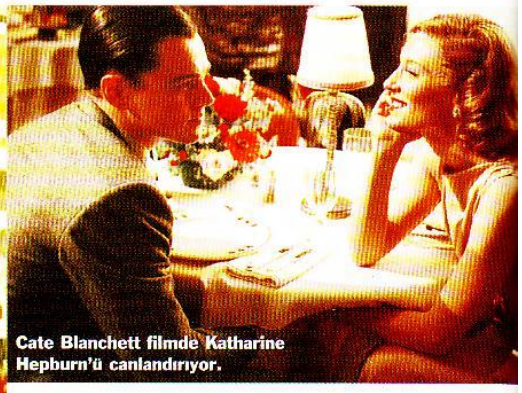

Cate Blanchett filmde Katharine Hepburn'ü canlandırıyor.

model uçaklar daha sonra dijital nesnelerle birleştirilerek gerçeğe çok yakın uçuş sahneleri elde edilmiş. Scorsese ekibinden, 20'li yıllarda kullanılan "iki şeritli Technicolor" ve 40'lı yılların "üç şeritli Technicolor" görüntülerini canlandırmalarını istemiş. (1920'lerin ilk renkli filmleri ya elle boyama tekniğiyle ya da "iki şeritli Technicolor" diye bilinen yeni bir yöntemle yapılıyordu. Bu yöntemde iki tane siyah beyaz film şeridi -bir tanesi kırmızı filtreden, diğeri ise yeşil filtreden geçirilerek- birbirlerine yapıştırılıyor ve gerçeğe yakın, çok renkli bir hale getirilmeye çalışılıyordu. Ancak mavi filtre olmadan görüntüler bozuluyor, cilt ve gökyüzü renkleri yeşilimsi tonlarda parlıyordu. 1930'ların sonlarında "üç şeritli Technicolor" tekniğinin gelişimi ile tüm film dünyası değişti. Bu yöntem oldukça büyük ve kontrolü zor kameraların kullanımını gerektirse de sonuç görsel açıdan görkemliydi. Aynı "iki şeritli Technicolor" yönteminde olduğu gibi bu kameralarda da siyah beyaz film şeritleri kullanılıyor, ancak bu sefer kırmızı, yeşil ve mavi filtreden geçiyorlardı. Ortaya katkısız, doymuş renkler çıkıyordu.) Ekip, dijital teknolojiyi kullanarak, renkleri temizledi. 1938'den önceki sahneler için sadece yeşil ve kırmızı filtreler kullanıldı. Sonuç olarak "The Aviator"ın üç farklı renk teması oldu: 20'lerden 38'e kadar görüntü yeşil tonlu tarihsel bir yapıya büründü. 38'den 40'lar süresince görüntüler "klasik Hollywood" dokusunda, Technicolor'un canlı renklerini yansıttılar. Filmin sonlarında ise renk yavaşça, seyircinin alışık olduğu günümüz renklerine kaydı.

Filmin gerçekçiliğini artıran önemli detaylardan biri ise müzik seçimi. Howard Shore'un etkileyici orijinal film müziğinin yanısıra, Martin Scorsese, Oscar'lı besteci Randy Poster ile filmin canlı müzik parçalarının yapımında beraber çalışmış. Caz ve Big Band tarzının ağırlıklı olduğu filmde, Poster ve Scorsese, filmin geçtiği dönemlerdeki tüm orkestra şeflerini ve kullanılan her müzik aletini en küçük detayına dek incelemişler. Pop şarkıcısı Rufus Wainwright, George Gershwin'in 20'lerde bestelediği "I'll Build A Stairway to Paradise" adlı şarkısını seslendiriyor. Martha Wainwright'ın söylediği şarkı ise 1940'ların ünlü bestesi "I'll Be Seeing You".

Bu yıl Oscar yarışında adını en çok duyacağımız filmler arasında olan "The Aviator", teknik detayları, bir dönemi aydınlatan incelikli senaryosu, yıldızlarla dolu oyuncu kadrosu ve usta işi yönetimiyle çok önemli bir yapım. Scorsese filmografisinde yeni bir satırbaşı olan film, her anlamda öncü bir insanın, eksantrik ve cesur bir adamın, sinemadan, bilime, pilotluktan, iş adamlığına her alanda kendini ispatlamış bir dâhinin, ünlü bir çapkının, son dönemlerini münzevi olarak geçirmiş yaşlı bir adamın, kısacası "gerçek" bir insanın öyküsü. Amerikan tarihine alternatif bir bakış. Kahramanlara ihtiyacı olan bir toplumun röntgeni. Bir yönüyle de sinema tarihine sunulmuş saygı dolu bir selam. ■

"Ice Station Zebra"

Maceraperest dâhi Howard Hughes'un favori filmi 1968 yapımı bir aksiyon-gerilim olan "Ice Station Zebra"ydı.

Sinema tarihinin en çılgın isimlerinden olan Hughes, 60'ların başına dek iki yönetmenlik denemesinin yanında toplam 26 filme yapımcı olarak imza atmıştı. Hollywood'un yaratıcı ve "kadın avcısı" yapımcısına en sevdiğiniz film neydi diye sorulduğunda verdiği cevap; "Ice Station Zebra" olmuştu. James Bond filmlerinin hayranı ve fanatiği olduğu bilinen Hughes, birbirinden kopuk aksiyon sahneleriyle dolu, yarı çıplak güzel kadınların geçit töreni yaptığı filmlerin yapımcısı olmustu daima. Üstadın "Ice Station Zebra" seçimi, bu filmi yeniden hatırlamak için makul bir sebep yaratıyor.

İskoç yazar Alistair MacLean'in romanından uyarlanan 1968 yapımı "Ice Station Zebra"nın yönetmeni John Sturges'ti. (Sturges: 1911-1992, 58'de Ernest Hemingway'in unutulmaz romanı "The Old Man and the Sea / İhiyar Adam ve Deniz", 60'da Akira Kurosawa'nın "Yedi Samuray" versiyonu "The Magnificient Seven / Muhtesem Yedili", 63'de Steve McQueen'li "The Great Escape / Büyük Kaçış" ve 76'da Jack Higgins'in romanından beyazperdeye adapte edilen macera dolu savas filmi klasigi "The Eagle Has Landed / Kartal Kondu"nun yönetmeni olarak kazınmıştı akıllarımıza.)

Başrolerini Rock Hudson ve Ernest Borgnine'in paylastıkları "Ice Station Zebra", Soğuk Savas döneminde geçen bir aksiyon-gerilim filmiydi. Nükleer bir denizaltıyla Kuzey Kutbu'na uzanan macera dolu yolculuk, dünyanın bir ucundaki meteoroloji istasyonunda devam ediyordu. Film, 69'da "En İyi Görüntü Yönetmenliği" ve "En İyi Özel Efekt" olmak üzere iki dalda Oscar'a aday olmustu. Muhtemelen filmin Hughes'e cazip gelen yönleri, bilinmeyene yapılan maceralı yolculuk ve asla dinmeyen gerilim

hissiydi. O döneme göre oldukça önemli sayılabilecek teknik detaylar ve temiz görsellik, Hughes'ü oldukça heyecanlandırmış olacak ki büyük maceraperest yakınlarına, filmi sayısız kez izlediğini ve her defasında aynı heyecanı duyduğunu söylemişti. "The Aviator"ı izleyecek ve Howard Hughes'le tanışacak sinemaseverler, bir sekilde "Ice Station Zebra"yı keşfetmek isteyebilirler. Hughes'ün favori filmini daha önce keşfedip, belki de koleksiyonuna katmış olanlar ise, çağımızın bu akıl almaz kişiliğiyle ortak bir noktaları bulunduğunu fark edip, "uçuş dersleri" almaya başlayacaklardır herhalde.

Dünyanın en seksi kadınları Türkiye'nin en iyi erkek dergisinde!

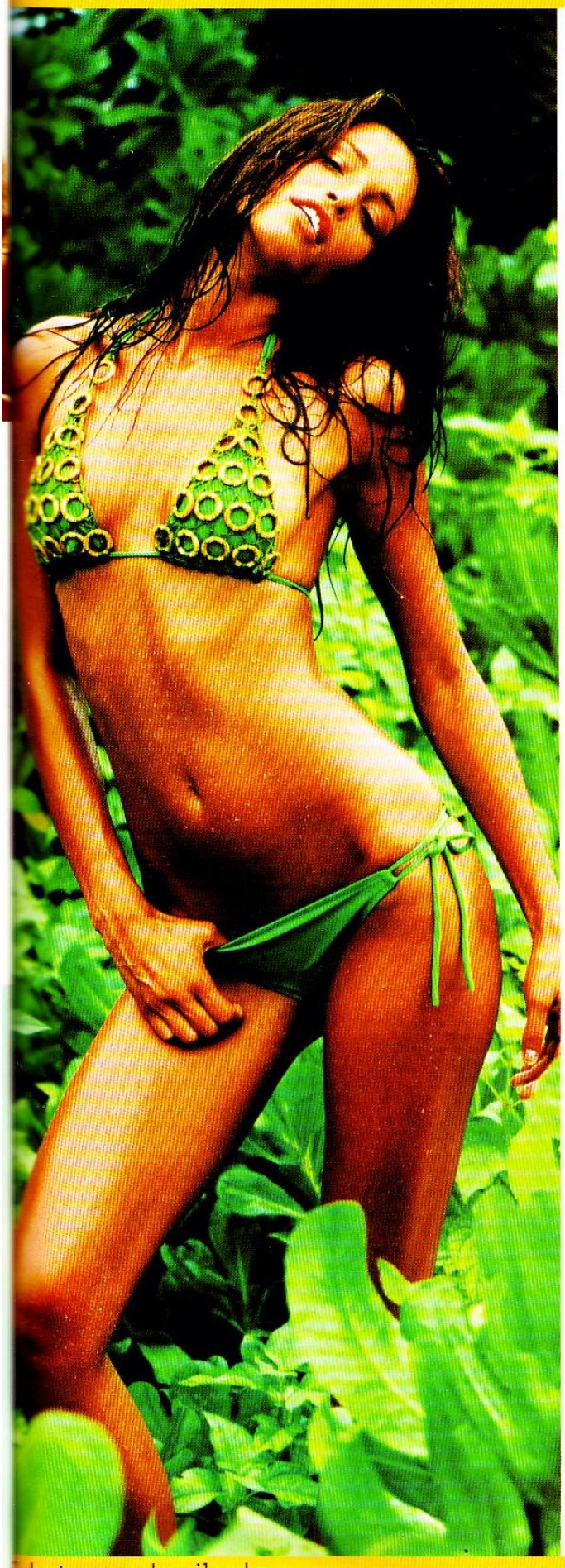

Aman dikkat sıcak hava dalgasına kapılmayın!

Güzide Duran'ın en ateşli kareleriyle kış ortasında ısınacaksınız...

Onun tahtına kimse oturamaz:

Porno filmlerin yıldızı Jenna Jameson'dan uygulamalı seks dersleri.

O.C dizisinin seksi yıldızı Amanda Righetti

en çarpıcı fotoğraflarıyla şehvetin doruklarında...

Ayşe Tolga ilk kez

"yetişkinlere özel" pozlar verdi.

Hollywood Skandalları: Patlayan, patlayana...

Özel hayatlarıyla gündemden düşmeyen ünlülerin "en bilinmeyen" skandalları...

Kadınları Kullanma Kılavuzu:

Kadınları yatakta çıldırtmak için en iyi taktikler...

Şubat sayısı bayilerde

MERKEZ DERGİ GRUBU

"Pazartesi Günkü Kız"

10 "bağımsız" gün

Bu yıl dördüncü kez düzenlenecek !F İstanbul AFM Uluslararası Bağımsız Film Festivali sinemaseverlere cazip bir program sunuyor. Çeşitli başlıklar altında toplanmış, farklı ülkelerden gelen genç ve yenilikçi filmlerin arasında uzun süredir beklenen, 2004 ve 2005'in önemli filmleri de varlar. 17-27 Şubat tarihleri arasında gerçekleştirilecek festival, İstanbullu sinemaseverleri Beyoğlu Fitaş sinemasına hapsedecek. ENGİN ERTAN

HİT FİLMLER

Pazartesi Günkü Kız
(The Girl From Monday)

Bu yılki festivalin programındaki en önemli film, hiç kuşkusuz Hal Hartley'nin yönettiği "Pazartesi Günkü Kız". Geçtiğimiz ay sonunda Sundance Film Festivali'nde ilk gösterimi yapılan film, taze taze bizlerle buluşmuş olacak. Hartley'nin kendisi tarafından "bilimkurgu ritmine sahip bir komedi" şeklinde tanımlanan film, insanların birer değer olarak borsada alınıp satıldıkları yakın gelecekte geçiyor. İnsanların değerlerinin temeliniyse cinsel aktiviteleri oluşturuyor. Ne yapsa başımızın üstünde yeri olacak kadar hayranı olduğumuz, neredeyse imza attığı her işe kefil olabileceğimiz Hartley'nin yeni filmini merakla bekliyor ve kaçırmamanızı öneriyoruz. Hatırlarsanız, festivalin ilk senesinde de "Öyle Bir Şey Yok" Hartley'nin katılımıyla gösterilmişti.

"Kod 46"

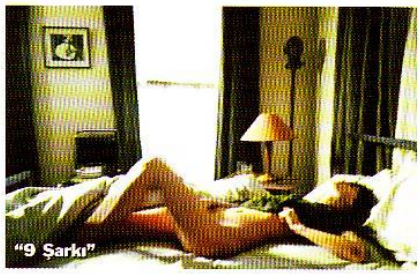
"9 Şarkı"

Kod 46 / 9 Şarkı
(Code 46 / Nine Songs)

Dördüncü festivalin Hit Filmler bölümünde Michael Winterbottom da iki filmiyle birden yer alıyor. Bunlardan ilki, 2003'te Venedik'te yarışmış olan "Kod 46". Başrollerini Tim Robbins ve Samantha Morton'ın üstlendikleri film, totaliter bir rejimin hüküm sürdüğü ve insanların üremelerinin genetik uyumları dahilinde devlet tarafından kontrol edildiği bir disütopya ortamında geçiyor. "Kod 46", "Brief Encounter"dan "Blade Runner"a kadar pek çok filmi, Wong Kar-Wai'den Tom Tykwer'e kadar çeşitli yönetmenlerin sinema dillerini hatırlatabilir. Ancak tüm bu benzerliklerin ortasında Winterbottom kendine özgü bir yapı geliştirmeyi beceriyor. Filmi çektiği mekanlardan, özellikle de Şangay'dan faydalanışı nefes kesici boyutta. Sanat yönetimi, görüntü yönetimi ve kurguda tutturulan üst düzey kadar, Robbins ve Morton'ın perdede-

ki uyumları da şaşırtıcı. Sonuç olarak "Kod 46" bu yılki festival programından kaçırmamanızı önereceğimiz filmlerden.

İlk gösterimi geçtiğimiz yıl Cannes'da yapılan "9 Şarkı" ise yönetmenin denemeye açık yönünü belgeliyor. Bitmiş bir ilişkinin hatırlandığı uzun bir flashback olarak da tanımlayabileceğimiz film, çiftin gittiği konserleri ve sevişmelerini peş peşe sıralıyor. "9 Şarkı"nın gösterildiği her yerde çokça ses getirmesinin nedeniyse, bu sevişme sahnelerinin tümünün gerçek olması. Winterbottom özenli bir yönetmenlikle pornoya ait bölgeye geçmiyor ve filmini bıçak sırtında tutuyor. Konserlerden geriye kalan hisle, sevişme sonrası arasında kurduğu parallelik ise son derece etkileyici. Hatta "9 Şarkı" için günümüz kuşağını ve günümüz ilişkilerini sinemada en iyi anlatan filmlerden birisi de diyebiliriz. Bizce mutlaka görmenizde yarar var.

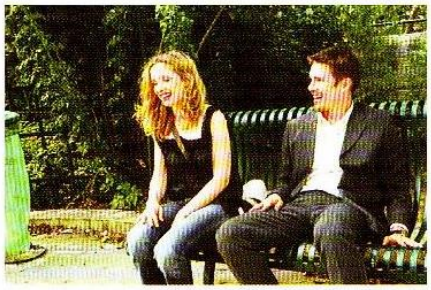

Gün Batımından Sonra
(Before Sunset)

Jesse (Ethan Hawke) ve Celine (Julie Delpy) dokuz yıl önce bir tren yolculuğunda tanışmış ve tüm bir geceyi konuşarak geçirmişlerdi. Richard Linklater'ın bu kısa ama yoğun ilişkiyi konu alan filmi "Gün Doğmadan" (Before Sunrise) ise X Jenerasyonu için bir nevi kült filme dönüşmüştü. Yönetmen geçtiğimiz yıl bu iki karaktere geri döndü. Jesse ve Celine'i bir diğer yolculuk esnasında buluşturan "Gün Batımından Sonra", gösterildiği her yerde seyircileri kendisine hayran bırakan bir devam filmi. "Gün Doğmadan" gibi bir filmin devamının çekileceği, çekilse bile aynı etkiyi yakalayacağı muhtemelen çoğunuza şaka gibi geliyordur. Ancak genel kanı, "Gün Batımından Sonra"nın ilk filmden daha bile iyi olduğu yönünde. İlk gösterimi geçtiğimiz yıl Altın Ayı için yarıştığı Berlin Film Festivali'nde yapılmış "Gün Batımından Sonra", hem eleştirmenlere hem de seyircilere göre geçen yılın en iyi filmlerinden birisi.

Makinist
(The Machinist)

Yılın en dikkat çeken bağımsız filmlerinden birisi olan "Makinist", geçtiğimiz yıl Berlin Film Festivali'ndeki ilk gösteriminden bu yana giderek yükselen bir grafik çizdi. Bir fabrikada çalışan ve uzun süredir uyku sorunu çeken Trevor Reznik'in (Christian Bale) gerçek ve hayalin birbirinden ayrılamaz hale geldiği zihninde geçen bu drama/gerilim, özellikle

Bale'in performansıyla öne çıkıyor. Rol için yaklaşık yirmisekiz kilo veren Bale (benzer durumlar arasında en yüksek rakam), canlandırdığı karakterin fiziksel ve ruhsal durumunu başarıyla perdeye taşıyor. Brad Anderson'ın yönettiği "Makinist"in sizlere "Jacob's Ladder" veya "Angel Heart" gibi filmleri anımsatması olası, ancak en azından Bale'in müthiş performansı için görmenizde yarar var. Anderson'ın tamamen İspanyol parasıyla ve İspanya'da çektiği filmine, Amerika'da geçiyormuş hissi vermekte de son derece başarılı olduğunu eklemekte yarar var.

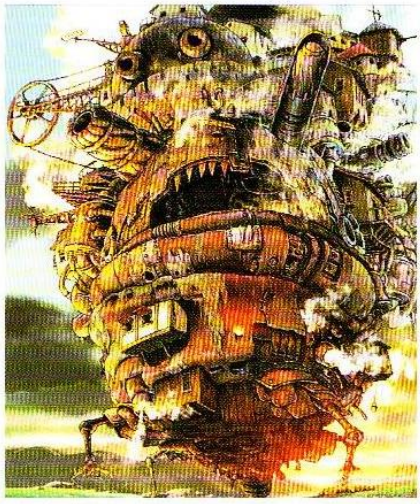

Howl'un Yürüyen Şatosu
(Hauru no ugoku shiro)

"Prenses Mononoke" ve "Ruhların Kaçışı"nın dahi yaratıcısı Hayao Miyazaki, yeni animasyonu "Howl'un Yürüyen Şatosu" ile !F programında. Yaşlı bir kadının bedenine hapsolmuş Zofi ve onun aşık olduğu sihirbaz Hauru arasındaki aşk hikayesini konu alan film, kimilerine göre Miyazaki'nin yeni başyapıtı. Geçtiğimiz Venedik Film Festivali'nde Altın Aslan için yarışan film, şu ana kadar gösterildiği her yerde büyük ilgi gördü. "Howl'un Yürüyen Şatosu"nun Japon animasyonlarının hayranları kadar, tüm sinemaseverlere hitap edecek bir görsel şölen olacağına şimdiden eminiz.

Kahrolası
(Tarnation)

Jonathan Caouette yıllardır çektiği kısa filmler, ev videoları ve aile fotoğraflarından yılın en ilginç belgesellerinden birisini yarattı. Yıl-

lar boyunca şok tedavisine tabi tutulan annesinin yitirdiği ruh sağlığının izlerini, ailesinin geçmişinde arayan Caouette, "iMovie"programında kurguladığı filmini sadece ikiyüzonsekiz dolarlık bir bütçeyle kotarmış oldu. Gus Van Sant ve John Cameron Mitchell'dan büyük destek gören film (her ikisi de filmin yürütücü yapımcıları arasındalar), geçtiğimiz yıl boyunca pek çok önemli ödül kazandı. Caouette'in bu hayli kişisel filmi, ne kadar can acıtıcı olursa olsun, festival programının kaçırılmaması gereken elemanlarından birisi. Kendi kişisel tarihini yeniden ele alma (veya yazma) açısından son derece ilginç bir örnek teşkil eden, kolay kolay benzeri bulunmayacak bir belgesel "Kahrolası".

diğerleri...

Hit Filmler bölümünün diğer dikkat çekici örnekleri, bu yıl Cannes'da yarışan ve özellikle oyuncu kadrosuyla ilgiye layık "Karşınızda Peter Sellers!" (The Life & Death of Peter Sellers), yaratıcı bir bilimkurgu/fantastik sinema örneği olarak kabul gören "Kapsül" (Primer), geçtiğimiz yıl Cannes'da Almanya adına yarışan "Eğitmenler" (Die fetten Jahre sind vorbei), geçtiğimiz yılın beğenilen filmlerinden "Hayali Kahramanlar" (Imaginary Heroes), özellikle "Wilde"daki Oscar Wilde performansıyla tanıdığımız İngiliz oyuncu Stephen Fry'ın ilk yönetmenlik denemesi "Pür Neşe" (Bright Young Things) ve başrolünde Neve Campbell'ın oynadığı "Hiç Sevilecek miyim?" (When Will I Be Loved).

GÖKKUŞAĞI

!F İstanbul'un dördüncü yılına ulaşan macerasında Gökkuşağı bölümünün vazgeçilmez bir yeri var. Bölümün derdi sadece bir boşluğu doldurmak veya ihtiyacı karşılamak değil, aynı zamanda seyirciye iyi filmler sunmak. Mesela bu yılki programda hemen dikkat çeken filmlerden "Dikenli Yol" (Wild Side)... Meraklısının "Presque rien"den hatırlayabileceği Sébastien Lifshitz, bu filminde kendine has bir üçlü ilişkiye odaklanıyor. Stephanie geçimini fahişelikle kazanan bir travesti, Djamel Arap asıllı bir jigolo, Mikhail ise çeşitli hayallerle Fransa'nın yolunu tutmuş bir göçmen işçi. Şehir ve gündelik hayat içerisinde hep köşeye itilen bu üçlünün hikayesi, Lifshitz'in dengeli yönetmenliğiyle etkileyici bir ton yakalıyor. Geçtiğimiz Berlin Film Festivali'nden Teddy ödülüyle dönen "Dikenli Yol", yer yer karamsar ve acıklı ancak bunun karşılığını verecek derecede iyi kotarılmış, olgun ⇨

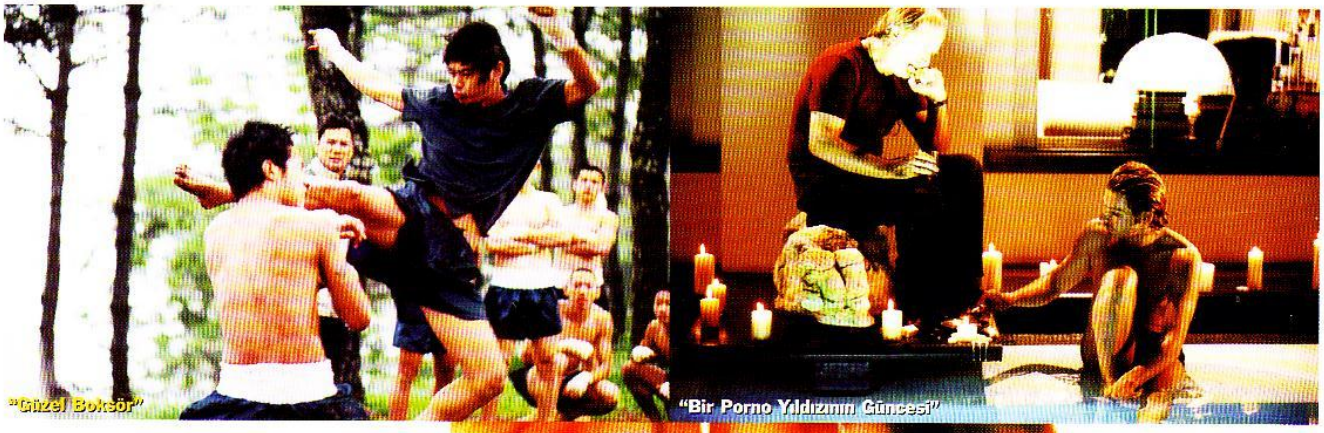
"Güzel Boksör"

"Bir Porno Yıldızının Güncesi"

bir film. Zaman zaman Fassbinder'in başyapıtı "13 Aylı Bir Yılda"yı anımsatmıyor da değil. Yine geçtiğimiz yıl Berlin Film Festivali'nde gösterilmiş olan "D.E.B.S." ise yılın öne çıkan bağımsız yapımlarından. Angela Robinson'un aynı isimli kendi kısa filminden yola çıkarak çektiği "D.E.B.S.", dört başı mamur bir parodi olarak nitelendiriliyor. Parodisi yapılansa gizli ajanların cirit attığı aksiyon filmleri. Film adını liseli kızlardan kurulu bir gizli ajan ekibinden alıyor. Kızlarımız kısa etekleri ve okul üniformaları içerisinde karşımıza çıkarlarken, içlerinden birisi lezbiyen kimliğinin farkına varıyor. Söylenenlere bakılırsa Robinson filminde sadece ajan filmlerini değil, heteroseksüel erkeklere hitap eden tüm bir erotik imgelemi de ti'ye alıyor. Tayland yapımı "Güzel Boksör" (Beautiful Boxer) gerçek bir hayat hikayesini konu almakta. Tayland'da başarılı bir muay tai dövüşçüsü olan ve daha sonra cinsiyetini değiştiren Nong Toom'un öyküsü bu. Asanee Suwan'ın başarılı performansıyla dikkat çeken film, bir bakıma "Karate Kid"den "Billy Elliot"a kadar tanıdık olduğumuz başarıya ulaşma hikayelerinden birisi. Yönetmen Ekachai Uekrongtham bu konsepti ustaca kendi filmine yediriyor. Nong Toom'un Parinaya Charoemphol'a dönüşmesinin öyküsü, seyircinin duygularını coşturacak bir izleme deneyimine kaynaklık edeceğe benziyor. İtalyan yapımı "Bir Porno Yıldızının Güncesi" (Poco più di un anno fa) ve Amerikan yapımı "Kızların Oyunu" (Girl Play) seçkinin mütevazı filmleri. Marco Filiberti'nin yazdığı, yönettiği ve başrolünü üstlendiği "Bir Porno Yıldızının Güncesi" kimi seyirciler için son derece keyifli, kimileri içinse katlanılmaz olabilir. Bu hayli kitsch melodram, karakterlerine fazla derinlik vermemesi ve hem yüzeysel hem de aşırı duygusal haliyle ziyadesiyle bir soap opera kıvamı tutturuyor. Ancak kimi seyircilerin sırf bu özellikleri nedeniyle bu filme ilgi gösterebileceğini unutmamak gerek. Belgesel ve kurmaca arasında bir yerde seyreden "Kızların Oyunu" ise çift kişilik bir stand up performansı etkisi yaratıyor. Kendilerini canlandıran Robin Greenspan ve Lacie Harmon, beraber rol aldıkları bir oyunun provaları sırasında duygusal açıdan yakınlaşmalarını anlatıyorlar. Son olarak "Evlenme Hakkı"ndan (Tying the Knot) özel olarak bahsetmek gerek. Bu gayet başarılı belgesel, eşcinsellerin evlenme haklarından yola çıkarak, genel ve temel sorunlara parmak basıyor. Evlilik kurumunun masaya yatırılması, yaşanan olayların ardındaki yasal süreçler derken, kendimizi zenofobi üzerine bir film izlerken buluyoruz. "Evlenme Hakkı"nı bu program içerisinde özellikli kılan bir diğer yönüyse şu, çoğu seyirciye eşcinsel haklarının sadece belirli bir kitleyi değil, herkesi ilgilendirdiğini gösterecek olması.

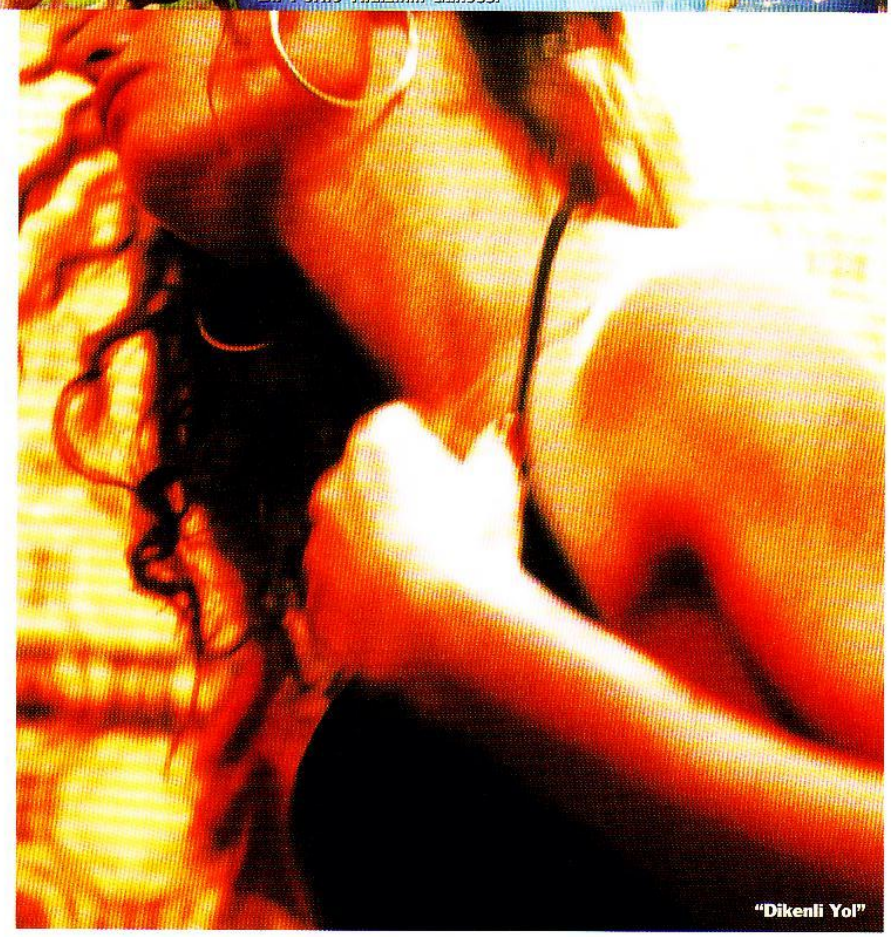
"Dikenli Yol"

FANTASTİK FİLMLER

Animasyonların ve fantastik türündeki filmlerin biraraya getirildikleri bu program, festivalin en çok ilgi görmeye aday bölümlerinden birisi. Öncelikle Danimarka yapımı iki animasyondan, "İpler" (Strings) ve "Terkel'in Başı Dertte"den (Terkel i knibe) bahsedelim. "İpler" seyircinin ayaklarını yerden kesecek derecede büyüleyici bir kukla animasyonu. Mitik bir öyküyü konu alan film, esasında kukla karakterleri aracılığıyla doğumdan ölüme değin uzanan yaşam sürecini sergiliyor. "Terkel'in Başı Dertte" ise yer yer "South Park"ı anımsatan (filmi "Tim Burton bir 'South Park' bölümü yönetse böyle olurdu", şek-

"Terkel'in Başı Dertte"

linde tanımlayanlar da mevcut) ve politik doğruculuğa mahal vermeyen bir film. Sınıf arkadaşı olan şişman bir kızın aşkına karşılık vermeyen ve intiharına sebep olan Terkel'in aldığı tehdit mesajlarıyla kabusa dönen hayatı, emin olun sizlere salonda son derece eğlenceli dakikalar yaşatacak. "Geri Döndüler" (Les Revenants) Fransız yapımı, özgün bir zombi filmi. Robin Campillo'nun yönettiği filmde, insanlara saldırmak yerine eski hayatlarına dönmeye çalışan, başka bir deyişle hikayenin başkahramanları olan zombiler izleyeceğiz. Programda Uzakdoğu'dan gelen iki dikkat çekici animasyon da var. Özellikle "Akira" ile tanıdığımız Katsuhiro Ôtomo'nun yönettiği "Buhar Çocuk" (Steamboy) ve Güney Kore yapımı "Harika Günler" (Wonderful Days). Son yılların gözdelerinden, aşırı üretken Takashi Miike ise yine kendine özgü bir filmle, "Izo" ile karşımızda olacak.

"Yüreğimde Bir Delik"

NÖBETÇİ SİNEMA

Festivalin geceyarısı gösterimleri korku, şiddet, cinsellik ve alışılmadık unsurlarla yoğrulmuş filmler barındırıyor. "Sev Beni" ve "Birlikte" gibi iki şahane "kendini iyi hisset" filminin ardından "Daima Lilya" ile karanlık sulara yelken açan Lukas Moodysson'un yeni filmi programda öncelikle dikkat çekiyor. "Yüreğimde Bir Delik" (Ett Hål i mitt hjärta) bir eve kapanmış dört kişi arasında geçmekte. Odasından dışarı çıkmayan genç bir erkek, onun porno yönetmeni babası, bir de babanın yönettiği filmlerde oynayan kadın ve erkek. Kimi grafik seks sahneleri, ayrıca kusma veya işeme gibi eylemleri detaylı şekilde göstermesiyle seyirciyi rahatsız etmeye oynayan yeni Moodysson filmi, ne yazık ki bizce fena şekilde başarısızlığa uğruyor. Ancak üzerine çokça konuşulması muhtemel bu filmi izleyip kendi kararınızı vermeniz daha yerinde olur. Güney Kore yapımı "Dünyayı Kurtar!" (Jigureul jikyeora!) ise rahatlıkla tavsiye edebileceğimiz bir bilimkurgu. Yer yer korku, komedi veya aksiyon gibi türlere de bulaşan bu yaratıcı ve ilginç ilk filme ilgi göstermenizde fayda var. "3... Sıradışı" (Three... Extremes) Fruit Chan, Chan-wook Park ve Takashi Miike'nin yönettikleri üç orta metrajdan oluşan bir toplama. Hatırlarsanız bu serinin ilk örneği olan "Üç" daha önce İstanbul Film Festivali'nde gösterilmişti. Chan ve Miike'nin yönettikleri episodların pek başarılı olduklarını söyleyemeyeceğiz ancak "İhtiyar Delikanlı" ile aklımızı başımızdan alan Park'ın yönettiği bölüm, en azından tasarımı nedeniyle ilgiyi hak ediyor. Programda yer alan dördüncü ve son film ise "Ju-on" ve onun Amerikan versiyonu "Garez" ile tanıdığımız Takashi Shimizu'nun imzasını taşıyan "Marebito". Söylenenlere göre bizleri epey rahatsız edici bir korku filmi beklemekte.

"Bahçe"

ORTADOĞU ŞİMDİ

Bu bölüm Ortadoğu'dan çıkan genç yönetmenleri tanıtmak kadar, bu bölgenin sinemasıyla ilgili klişeleri de yıkmayı hedefliyor. Tevfik Abu Wael'in yönettiği "Susuzluk" (Atash) Filistin'de yaşananları ve insanların hayata tutunma mücadelelerini anlatan sessiz, ağır tempolu ama etkileyici bir film. Mania Akbari'nin yönettiği "20 Parmak" (20 Fingers) ise kadın erkek ilişkilerine eğiliyor ve cinsellik üzerine korkusuzca konuşmasıyla İran sinemasında ayrıcalıklı bir yer ediniyor. "Bahçe" (Gan) Tel Aviv'deki genç erkek fahişelerin hayatlarına eğilen, ilginç ve cesur bir belgesel. "Peçe Arkasından Afganistan" (Afghanistan Unveiled) ülkenin bugününe dair çarpıcı resimler sunarken, "Bağdatlı Liberace" (The Liberace of Baghdad) Irak'ın en ünlü piyanisti Samir Peter'in Bağdat'ta bir otelde mahsur kalması ve kurtulmak için Amerika vizesi beklemesini konu alan bir belgesel olarak dikkat çekiyor. Programda çeşitli Ortadoğu ülkelerinden gelen kısa filmlerden oluşan özel bir gösterim de yer alıyor.

"Susuzluk"

"Silver City"

AMERİKA'DAN SEVGİLERLE

11 Eylül sonrasındaki ruh haline işaret eden bu filmler arasında önceliği "Bolluk Ülkesi"ne (Land of Plenty) vermeli. Wim Wenders yeni filminde Amerikalıların 11 Eylül sonrasında içine düştükleri paranoya haline ve tekrar hortlayan yabancı düşmanlığına dikkat çekiyor. Tamamı dijital videoyla çekilmiş olan "Bolluk Ülkesi" yönetmenin eski başyapıtlarının ayarında değil ancak son dönemde düşüşe geçen filmografisinde kısmi bir yükselişe işaret ediyor. Film geçtiğimiz yıl Venedik Film Festivali'nde Altın Aslan için yarışmıştı. Bir diğer ünlü yönetmenin, John Sayles'in yeni filmi "Silver City" ise bir seçim süreci içerisinden politikanın kirli yüzünü açığa çıkartıyor. Film pek çok ünlü ismi ağırlayan oyuncu kadrosuyla da ilgi çekiyor. Programdaki diğer filmlerse dikkate değer iki belgesel. "Kumanda Odası" (Control Room) Irak Savaşı'nı El Cezire'nin monitörlerinden takip ediyor. Böylece hem yaşanan savaşa farklı bir açıdan yaklaşıyor, hem de medyanın görüntü üzerindeki gücüne dikkat çekiyor. Fransa/Belçika ve İsviçre ortak yapımı olan "Bush'a Göre Dünya" (Le Monde selon Bush) ise ismiyle kendisini açıklamakta. Sanıyoruz bir yıl içerisinde hiçbir "oyuncu" bu kadar çok filmde gözükme imkanı yakalamamıştı.

ÖZEL GÖSTERİMLER / OLDUĞUMUZ GİBİ

Festivalin Özel Gösterimler başlıklı bölümünde iki program yer alıyor. Bunlardan dünyanın en önemli dijital film festivallerinden onedotzero'nun katkısıyla gerçekleştirilen program, seyircilere dijital sinema alanında yapılan yeni işleri tanıma fırsatı sunuyor. "Cinemix 2005" ise iki sessiz filmin elektronik müzik eşliğinde yeniden yaratılması olarak adlandırılabilecek bir performans. Özel gösterimlerde ayrıca Tracey Emin'in ilk uzun metraj filmi "Top Spot" da seyirciyle buluşturulacak. Emin'in kısmen otobiyografik bu filmi, aynı günlerde Berlin Film Festivali'nin Forum bölümünde de gösterilecek. Olduğumuz Gibi başlıklı bölümse iki yeni Türk filmini, Özay Şahin'in yönettiği "Can Baz"ı ve "Bir Tuğra Kaftancıoğlu Filmi"nden tanıdığımız Emre Akay ve Hasan Yalaz'ın beraber yönettikleri "Daima İleri"yi sinemaseverlere sunacak.

gündem

"İçimizdeki Deniz"

Cehennemden mektuplar

Alejandro Amenábar'ın bol ödüllü filmi "İÇİMİZDEKİ DENİZ" (MAR ADENTRO) nihayet ülkemizde de gösterime sunuluyor. En son olarak En İyi Yabancı Film dalında Altın Küre ödülünü alan filmle ilgili en çok konuşulan şey ise Javier Bardem'in oyunculuğu...

ALKAN AVCIOĞLU

Javier Bardem'in oyunculuğu filmin en çok konuşulan özelliklerinden biri.

Geçirdiği bir kaza sonucu boyundan aşağısı felç kalan ve hayatının yarısını odasında geçiren Ramon'un hikayesini konu alan "İçimizdeki Deniz" sessiz sedasız ödülleri toplamaya, izleyenlerin beğenisini kazanmaya devam ediyor. Filmde İspanyol sinemasının son yıllarda en fazla çıkış yapan iki ismi buluşmuş durumda: Alejandro Amenábar ve Javier Bardem. Yönetmen koltuğundaki Alejandro Amenábar "Tez", "Open Your Eyes", "Diğerleri" filmleriyle uluslararası çapta ün kazanmış bir isim. Javier Bardem ise 1990'larda Avrupa'dan çıkan en değerli aktörlerin başlarında yer alıyor. Bol ödüllü kariyeri de bunu doğruluyor.

Amenábar, bu üç filminde yarattığı gerilim ve sır dolu dramatik yapıyla ülkemizde de takipçiler edinmiş bir yönetmen. Üç filmin de sahip olduğu şüphe, sır ve sürprizler içeren gerilim atmosferi onun büyük usta Alfred Hitchcock'a benzetilmesine bile neden olmuştu. Bu bağlamda, daha minimal ve düşük tempolu bir filmde onun ismini görmek biraz şaşırtıcı. Fakat panik yapmaya gerek yok, "İçimizdeki Deniz"in ödülleri boşuna toplamadığını söyleyebiliriz. Zira "İçimizdeki Deniz"de yönetmenin yine önceki filmlerindeki gibi aynı temalar etrafında dönüp dolaştığı da söylenebilir. Konusunu gerçek bir hikayeden alan filmin çekim hikayesi birkaç yıl önceye dayanıyor. "Ramon Sampedro'nun 'Letters From Hell' (Cehennemden Mektuplar) adlı kitabını okuduğumda, kendisini ifade ediş şeklinden adeta büyülenmiştim" diyor Amenábar. Yönetmen, daha sonra Ramon Sampedro'ya yakın olan kişilerle görüşmüş. O andan itibaren de bunun kesinlikle anlatılmayı hak edecek bir hikaye olduğunu anlamış. Senaryoyu yazması için de daha önceleri "Tez" ve "Open Your Eyes"da birlikte çalıştığı arkadaşı Mateo Gil'le anlaşmış.

Ramon Sampedro'nun hikayesi yasayla yaptığı mücadeleye dayanıyor. Sampedro, kazadan sonra tekerlekli sandalye kullanmayı,

odasından çıkmayı, yaşamayı reddetmiş birisi. Tek istediği saygın bir şekilde ölmek; ancak ötenazi hakkını yasalar izin vermediği için kullanamıyor. Saygın bir şekilde ölmek yerine gizlice intihar etmeyi istemeyen Sampedro'nun hayatı da bu hakkını mahkemelerde aramakla geçmiş. Amenábar, işin legal yönünün bir gün çözüleceğini ve film bu mücadeleye odaklanırsa, haliyle bir gün zamanı geçmiş bir film olacağını düşünmüş. "Benim için hayatın ve ölümün anlamını sürekli düşünmüş birisi olması daha önemli" diyor yönetmen. Bu yüzden filmde Ramon Sampedro'nun hikayesini anlatmak yerine sadece son yıllarına odaklanılmış. Tercihler böyle olunca Ramon karakterini hangi aktörün oynayacağı sorusu önemli bir hal almış. Amenábar'ın, 55 yaşında olması gereken Ramon karakteri için 35 yaşındaki Javier Bardem'de ısrarlı olması da bu önemden kaynaklanıyor. Amenábar ve Bardem uzun yıllardır beraber çalışmak istiyormuş. Amenábar, Bardem'e rolü teklif etmiş ve istediği an projeden geri çekilebileceğini eklemiş. Bardem, "Uzun süredir beraber bir şeyler yapmak istiyorduk ama yaş konusunu düşününce bunun doğru proje olduğundan çok da emin olamadım başlarda" diyor. Fakat biraz zamandan sonra, tüm oyunculuk kariyeri boyunca inatçılığından taviz vermeyen Bardem, oynayacağı karakterden çok etkilenmiş. "Ramon Sampedro'yu tanıyan herkesle konuştum ve hepsi aynı şeyi söyledi: Ramon çok mutlu birisiydi". "Aslında oyunculuk açısından çok riskli bir durum. Ölmek isteyen ama sürekli gülümseyen bir adam" diye de ekliyor.

Bardem, işe Ramon Sampedro'nun iki kitabını okuyarak başlamış. Sonraları da hastanelere gidip rolüne adapte olmaya çalışmış. "Nasıl hareket etmeden durabileceğim konusunda gerçekten çok zaman harcadım. Hareket etmek kolaydır. Üstelik ben kendimi hep vücut dilini kullanan bir aktör olarak görmüşümdür. Rolü çok istememin nedeni de buydu; bu sefer sadece sesime ve gözlerime odaklanmalıydım" diyor Bardem. Amenábar, makyajın gerçekçiliğini de övüyor. "Jo Allen'ın makyaj çalışması, izleyenlere Ramon'u canlandıran aktörün Javier Bardem olduğunu unutturacak türdendi" diyor.

Bardem, rolüne adapte olabilmek için 3 ayını yatakta geçirmiş. Hikayesine adeta aşık olduğunu belirten Amenábar için, Bardem gibi bir metot oyuncusuyla çalışmak büyük bir avantaj olmuş. "Bardem, filmin ruhuydu. Çekimler esnasında sette biz Ramon'u hissediyorduk" diyor Amenábar. Filmde Javier Bardem'in üstün performansına katkıda bulunan oyuncu kadrosunu da unutmamak gerekiyor. Rosa rolündeki Lola Duenas'ı ("Konuş Onunla"daki hemşire rolünden hatırlanabilir) saymazsak Amenábar oyuncu arayışlarında daha önce film tecrübesi olmayan kişileri seçmiş. Bunlardan Julia rolündeki Belen Rueda, İspanya'da tanınan bir TV oyuncusu olsa da ilk kez bir sinema filminde yer alıyor. Yönetmen, "Gerçek bir hikaye anlatıyorsanız, anlatışınızda o gerçekliğe yaklaşmak daha iyidir" diyor. Oyuncu seçiminde az tecrübeye sahip hatta hiç tecrübesi olmayan kişilerin tercih edilmiş olması da, Amenábar'ın amacıyla örtüşebilmiş.

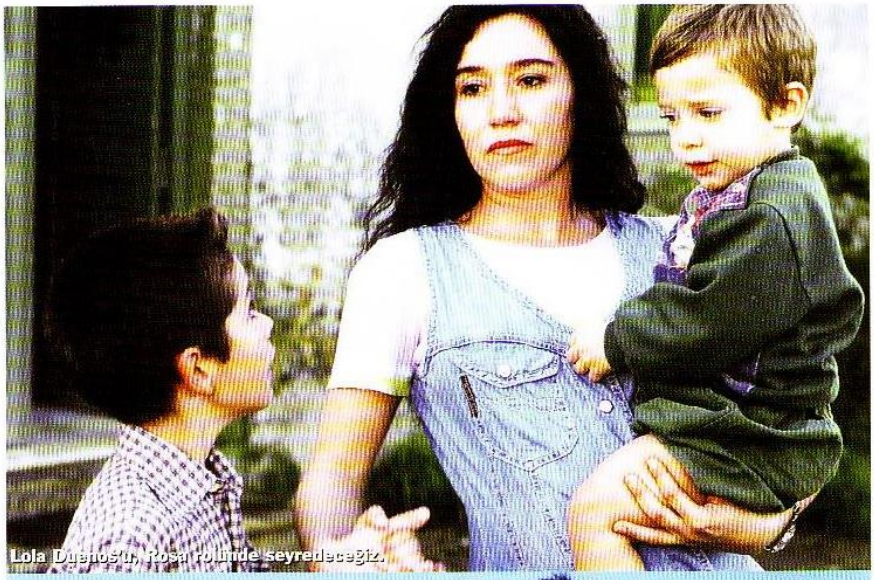
Lola Duenas'ın, Rosa rolünde seyredeceğiz.

Amenabar, tür seçiminde yaptığı ani değişiklikle hayranlarını şaşırttı.

Senaryo tamamlandıktan ve oyuncular belli olduktan sonra sıra mekana gelmiş. Aslında ilk fikirleri bir kıyıya tam istedikleri gibi bir ev inşa etmekmiş. Fakat iklim koşullarının elverişsizliği yüzünden iç mekan çekimleri için Amenábar'ın "Diğerleri"ni çektiği seti kullanmışlar. Kostüm tasarımcısından görüntü yönetmenine, sanat yönetmeninden yapımcılara ekipteki birçok isim de zaten "Diğerleri"nde Amenábar'ın beraber çalıştığı isimler olunca zorlu olmayan, 3 ay uzunluğunda bir çekim süreci yaşamışlar.

İsmini Ramon Sampedro'nun bir şiirinden alan film İspanya'da gösterime girdiğinde ötenazi ile ilgili hukuki tartışmaları tekrar alevlendirdi. "İçimizdeki Deniz" bu yöndeki girişimleri ateşlemesinin yanısıra Katolik Kilisesi tarafından eleştirilere maruz kaldı. Amenábar, bu eleştirilerin geleceğini tahmin ettiği için kilisenin Ramon Sampedro davası ile ilgili olarak gazetelerdeki gerçek demeçlerinden kurmuş bazı diyalogları. Bu yüzden Amenábar ile Bardem bu tepkilere oldukça şaşırmış. Bardem "Dünyayı bilmiyorum ama İspanya'da kilise iyice kontrolden çıkıyor. Kiliseyi devletten ayrı düşünmüyorlar" diyor. Sonuç olarak, bu eleştirileri bir kenara itip filme bakarsak, özellikle Avrupalı film eleştirmenlerinden "İçimizdeki Deniz" ile ilgili kötü bir yorum yapılmamış durumda. Ayrıca "İçimizdeki Deniz", 25 milyon dolarlık gişe hasılatıyla İspanya'da 2004 yılını zirvede tamamladı. Venedik Film Festivali'nde Javier Bardem'e En İyi Aktör dalında ödülü getiren film de Gümüş Aslan ödülünü kapmıştı. Durum böyleyken, "İçimizdeki Deniz"e gidip Amenábar'ın sinemasal yeteneklerini görmek sinemaya gönül verenler için muhteşem bir fırsat. ■

"Million Dollar Baby"

İlk bakışta sıradan bir boks filmi gibi duruyor ama eleştirmenlere bakılırsa, klasik hikaye anlatımının en güzel örneklerinden biri ve Clint Eastwood'un bugüne kadar çektiği en iyi film. 74 yaşındaki yönetmenine ve başrol oyuncusu Hilary Swank'e Altın Küre kazandıran "MILLION DOLLAR BABY", bu yılki bütün önemli sinema ödüllerinde adından söz ettirecek gibi görünüyor. DERLEYEN: SENEM ERDİNE

Eastwood'dan sert bir kroşe

Geçmişlerine ait korkunç bir sırrı paylaşan üç çocukluk arkadaşının yetişkinliğe uzanan hikayesini anlatan önceki filmi "Gizemli Nehir" ile çok iyi eleştiriler alan Clint Eastwood, kariyerinin olgunluk döneminde çektiği filmleriyle seyircisini her seferinde biraz daha derinden etkiliyor. İlerleyen sayfalarda yayınladığımız bir röportajında da söylediği gibi son yıllarda klasik tarzda anlatılmış dramlar çekmek, incelikli karakter çalışmaları yapmak, kısacası sinemayla daha eski moda bir anlayışla bağ kuran yetişkin seyirciye hitap eden filmler çekmek istediğini söyleyen yönetmen, artık bu tür projelere pek yüz vermeyen stüdyoları ikna edip projelerini gerçekleştirmekte biraz zorlanıyor olsa da, seyirciden ve eleştirmenlerden aldığı olumlu tepkilerle yoluna devam ediyor. Bu arada ödüller de birbiri ardına geliyor. Zengin oyuncu kadrosunu, psikolojik derinliği olan güçlü karakterler yaratmakta kullanan etkileyici bir film olarak övgü alan "Gizemli Nehir", En İyi Film ve En İyi Yönetmen ödülleri de dahil olmak üzere altı dalda Oscar'a aday gösterilmiş, oyuncuları Sean Penn ve Tim Robbins'e Oscar kazandırmıştı biliyorsunuz. Aradan iki yıl bile geçmeden yeni bir filmle seyirci karşısına çıkan yönetmen, bu kez Los Angeles'ın kenar mahallelerinden birinde geçen bir hikaye anlatıyor; yaşlı bir boks antrenörüyle başarılı bir boksör olup kaderini değiştirmek isteyen hırslı bir kenar mahalle kızının hikayesi.

Frankie Dunn, Los Angeles'ın arka sokaklarından birinde eski püskü bir boks salonu işleten yaşlı bir antrenördür. Hayatı boyunca birçok iyi boksör yetiştirmiştir ancak kızıyla arasındaki sorunlar nedeniyle hayata küsmüş, yıllardır kimseyle yakınlık kuramaz olmuştur. Tek dostu, dışarıdan sert ve duygusuz görünen Frankie'nin, bir türlü peşini bırakmayan bir suçluluk duygusu içinde 23 yıldır her gün kiliseye giderek bağışlanmayı dileyen bir adam olduğunu bilen Scrap'tir. Bir zamanlar başarılı bir boksör olan Scrap, çok sert geçen büyük bir maçta tek gözünü kaybettikten sonra boksu bırakmak zorunda kalmıştır. Bu olay sırasında ring kenarında olduğu halde maçı durdurmanın bir yolunu bulamadığı için kendini affetmeyen Frankie o günden sonra çok daha temkinli ve iddiasız bir antrenör olmuştur. Şimdi, biraz da bu nedenle, işlettiği bu küçük boks salonuna gelen genç yeteneklerle zirveyi zorlamak yerine iddiasız ama güvenli oynamayı tercih ettiği için büyük boksörlerin avucunun içinden kayıp gitmesine göz yummaktadır. Ancak günün birinde yetenekli ve hırslı bir boks öğrencisi olan Maggie Fitzgerald girer hayatına. Frankie, başlangıçta Maggie'yi çalıştırmak iste-

Eastwood, hayata küsmüş yaşlı bir boks antrenörünü, Hilary Swank, kurtuluşunu boksta gören yoksul bir kenar mahalle kızını oynuyor.

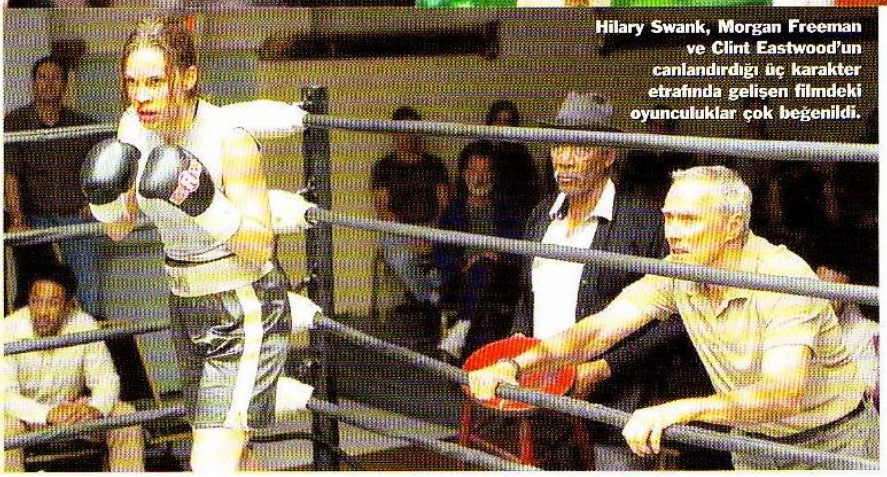

Hilary Swank, Morgan Freeman ve Clint Eastwood'un canlandırdığı üç karakter etrafında gelişen filmdeki oyunculuklar çok beğenildi.

mez ama Scrap'ten de destek alarak spor salonuna kamp kuran genç kadının kararlı tavrı ve hırsı sonunda onu da etkiler. Kısa süre sonra Maggie kadın boksörler dünyasında ismini duyurmaya başlar. Birlikte çalışmalarının meyvelerini almaya başlayan ikili bu süreçte aynı zamanda, geçmişlerindeki acılardan kaynaklanan bir ortaklık kurmaya, uzun zamandır hissetmedikleri bir yakınlık duygusuyla birbirlerine bağlanmaya başlamıştır.

Senaryosunu Paul Higgis'in yazdığı "Million Dollar Baby", F.X. Toole'un, "Rope Burns" adlı kitabında topladığı hikayelerden birisinden uyarlanmış. Ring kenarında maçı takip edip yaralanan boksörün tedavisini yapan görevlilerden biri olarak yıllarını boks salonlarında geçirmiş bir yazar olan Toole'un ringlerdeki yaşamı son derece gerçekçi ve etkileyici bir biçimde dile getirdiği söyleniyor. Paul Haggis'in bu hikayelerden birinden uyarladığı senaryoyu filme çeken Clint Eastwood, "Million Dollar Baby'nin ilk bakışta görünenin aksine bir boks filmi olmadığını söylüyor. "Benim asıl ilgimi çeken de buydu" diyor. "Kızıyla ilişki kuramadığı için acı çeken bir adam var. Bu dünyada iz bırakan bir boksör olabilmek için canını dişine takmış çalışan bu kızda kendi kızının yerine koyabileceği bir şeyler buluyor. Bu adamla öğrencisi arasındaki sevginin hikayesini anlatıyor film."

Clint Eastwood, aynı zamanda filmin başrollerinden birini üstlenmiş. Frankie Dunn rolünde izleyeceğimiz yönetmen, "Günahlarından arınmaya çalışan bir adam" diye tarif ediyor yaşlı boks antrenörünü. "Yıllardır kiliseye giden bir İrlanda Katoliği, ama son zamanlarda hem kiliseye güvenini kaybetmiş hem de uzun zamandır görmediği kızıyla ilişkisini düzeltebileceğine ilişkin umutlarını, Maggie'yi çalıştırmayı kabul ettikten sonra film bir aşk hikayesine dönüşüyor ama romantik bir aşktan söz etmiyoruz tabii ki, babayla kızı arasındaki bir aşk. Maggie, Frankie'nin hep özlediği kızının yerini alıyor, Frankie de Maggie'nin küçük yaşta kaybettiği babasının. Bu ilişkinin etkisiyle toparlanıp kendine gelen Frankie bir nev'i yeniden doğuş yaşıyor."

Frankie'nin yakın arkadaşı, Scrap Iron lakaplı Eddie Dupris rolünde, daha önce "Unforgiven"da Clint Eastwood'la çalışmış olan Morgan Freeman var. Freeman aynı zamanda hikayenin anlatıcısı. Bu roldeki performansıyla En İyi Yardımcı Erkek Oyuncu dalında Altın Küre'ye aday gösterilen aktör, "Basit ve sade bir aşk hikayesi " diyor film için. Filmin üç temel karakterinden birisi olan Maggie Fitzgerald rolündeyse Hilary Swank'i izleyeceğiz. "Boys Don't Cry" ile ilk Oscar'ını kazanan genç oyuncunun, ciddi bir fiziksel çalışma gerektiren bu filmdeki genç boksör

"Million Dollar Baby"

rolü için Robert De Niro tarzı bir hazırlık süreci geçirdiği söyleniyor. Dört ay boyunca haftada altı gün, günde dört saat ağırlık çalışarak gerçek bir boksöre dönüşen Swank, bu roldeki performansıyla Altı Küre kazandı. Maggie Fitzgerald'ınkine benzer bir geçmişten geldiğini söyleyen oyuncu, 30 yaşından sonra boksör olmak isteyen bu kadını anlamakta fazla zorlanmamış. "İnsan neden boksör olmak ister ki?" diyor. "Ringe çıkıp birilerini dövmek ya da dayak yemek bu filmde çalışmaya başlayana kadar anlam veremediğim bir şeydi ama Maggie için boks yalnızca sevdiği bir şey değil aynı zamanda bir kurtuluş yolu. İşte bunu çok iyi anlıyorum çünkü ben de karavanda yaşayan bir ailenin çocuğuydum, hiçbir zaman fazla paramız olmadı. Dokuz yaşında oyunculuğa başladım. Benim tutkuyla sevdiğim şey de buydu. Sonsuza kadar bu işi yapmak istiyordum. Onun için Maggie'nin neler hissettiğini anlayabiliyorum." Eastwood'un Hollywood'da bir efsaneye dönüşen hızlı çalışma temposuna rağmen (bütün film yedi haftada çekildi) role hazırlanmak için yeterince vakit bulduğunu söyleyen Swank, filmi bu yılki Oscarlar'da iddialı görenlerin fikrine katılıyor. "Bence bu, Oscar'ı hak eden bir film" diyor. "Paul Higgis'in harika bir senaryo yazdığını düşünüyorum. Filmin uyarlandığı hikaye gibi senaryo da çok güzel. Böyle hikayeler her zaman çıkmıyor insanın karşısına. Okuduğumda hem güldüm hem ağladım hem heyecanlandım hem duygulandım. Ayrıca bence bu Clint'in bugüne kadarki en iyi oyunculuk performansı ve adam 74 yaşında. Bu hepimize umut veriyor."

Bu ay gösterime girecek filmde, 1982 yapımı filmi "Bird"den beri birlikte çalıştığı görüntü yönetmeni Tom Stern ve yine eski çalışma arkadaşlarından birisi olan 89 yaşındaki sanat yönetmeni Henry Bumstead'le çalışan Eastwood, "Dönem filmlerindeki gibi geçmişi hatırlatan bir görüntü elde etmek istedim" diyor. "Hikaye günümüzde geçiyor ama geçmişe ait bir hikayeymiş gibi görünsün istedim. 40'lı, 50'li, 60'lı ya da 70'li yıllar olabilirdi, aslında bir anlamda zamandan kopuk bir havası olmalıydı."

Son zamanlarda Clint Eastwood'un giderek daha "karanlık" hikayelerin peşine düştüğünü söyleyenleri haklı çıkaracak denli hüzünlü bir hikaye anlattığı ve özellikle ikinci yarısında daha karanlık bir havaya büründüğü söylenen "Million Dollar Baby" yönetmenin önceki filmi "Gizemli Nehir"den de iyi eleştiriler aldı, hatta birçok eleştirmen tarafından Clint Eastwood'un başyapıtı ilan edildi. Büyük bölümü karanlık, gölgeli bir ortamda geçen filmdeki ışık kullanımından, oyunculuklara, senaryodan yönetmenliğe kadar her şeyden övgüyle bahseden ünlü eleştirmen Roger Ebert'e göre de "Million Dollar Baby" hem Clint Eastwood'un hem de muhtemelen bu yılın en iyi filmi. Filmi "Bir şaheser; saf ve sade, derin ve gerçek " diye tanımlayan eleştirmen, "Bazı yönetmenler yaşlandıkça odak noktalarını kaybeder, bazıları da tam aksine, fazlalıklarından arınmış bir hikayenin nasıl anlatılacağını öğrenerek odak noktalarını yeniden bulur" diyor ve şöyle devam ediyor: "'Million Dollar Baby',

"Bu yaştan sonra kendimi tekrar etmek istemiyorum."

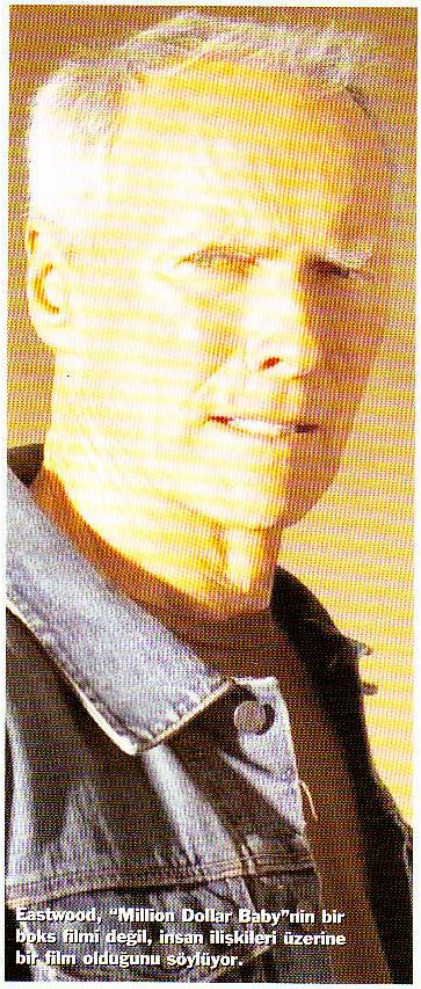

Eastwood, "Million Dollar Baby"nin bir boks filmi değil, insan ilişkileri üzerine bir film olduğunu söylüyor.

"Bird" (1988) ve "Unforgiven"dan (1992) sonra üçüncü kez En İyi Yönetmen dalında Altın Küre Ödülü'nü kazanan CLINT EASTWOOD, birçok eleştirmenin söz birliği etmişçesine yönetmenlik kariyerinde bir zirve olarak gördüğü yeni filmi "Million Dollar Baby" hakkındaki soruları yanıtlıyor.

Bu filmin, sizin en derin, en karmaşık filmlerinizden biri olduğu söyleniyor. Bu hikayeyi perdeye yansıtmak konusunda ne tür zorluklar yasadınız?

Hikayeyi anlatmak değil de stüdyoyu ikna etmek zor oldu aslında. Son zamanlarda herkes devam filmleriyle, yeniden çevrimlerle falan ilgileniyor, onun için klasik bir dram ya da bir karakter çalışması yapmak çok zor artık.

Kimse riske girmek istemiyor tabii. Devam filmleri de güvenli projeler, özellikle de orijinal filmin kopyası niteliğinde bir film yapacaksanız ilk filmin başarısını az çok garantilemiş oluyorsunuz.

Şanslıysan US ya da People dergisine kapak olmuş bir oyuncu bulursun; böylece stüdyoyu ikna etmen kolaylaşır ve gençler sinema salonlarını doldurur. Ama her zaman öyle olmuyor işte. Ben, yetişkin filmleri seyretmek isteyen ve sinemaya daha eski moda bir anlayışla yaklaşan insanlar için film yapmaya çalışıyorum. "Million Dollar Baby" de, başka bir zamandan, başka bir dönemden, 40'lı ya da 50'li yıllardan bir adamın hikayesi bir bakıma.

Filmin başındaki Warner Bros. logosunu siyah-beyaz yapmış olmanız bunun ilk işaretlerinden biriydi galiba. Diyaloglar, bir bütün olarak filmin işleyişi, karakterler, hepsi klasik Hollywood filmlerini hatırlatıyor.

Logolarını siyah-beyaz kullanmam konusunda ne düşünecekler bilmiyorum. Henüz görmediler çünkü kaba montajı seyrettiklerinde logo yoktu. Ancak öyle başlamak güzel olacak gibi geldi bana çünkü başlangıçtaki boks sahnesi neredeyse tamamen siyah-beyaz sayılır. Aslında bütün film neredeyse siyah-beyaz. Filmdeki insanlar, bildiğimiz her türlü hayatın kenarında, dışında kalmış insanlar ama öyle insanlar var. Los Angeles'taki eski spor salonlarına gittiğinizde (ki ben hepsine baktım), bir yerlere gelmeye çalışan, büyük olasılıkla hiçbir zaman gerçekleşmeyecek hayallerinin peşinde koşan bir sürü genç çocuk görürsünüz. Hikayedeki kız, onları temsil ediyor bir anlamda. Fazla eğitim görmemiş ama hayatını bir garson olarak geçirmek istemiyor ve bunun için mücadele ediyor.

Filmlerinizi yetişkinler için çektiğinizi söylemiştiniz. Yeniden bu konuya dönecek olursak, bugünlerde piyasa 13 yaş grubuna hitap eden filmlerle dolu. Sizin filminizse, gençler için sakıncalı olabilecek hiçbir şey içermiyor...

Hayır kesinlikle, sekiz yaşındaki kızıma da izlettim.

...buna karşılık seyircisini kesinlikle hafife almıyor. Hatta seyircinizin filme konunun gerektirdiği ciddiyetle yaklaşmasını bekliyorsunuz sanki.

Kesinlikle, başından sonuna dek seyircinin filme katılmasını bekliyorum. Film boyunca olup biten her şey üzerine düşünmeli ve filmin finalini de kendisine göre yorumlamalı. Bunu yapamıyorsa bu film için doğru seyirci değil demektir.

Bazı şeyleri yine yoruma açık bırakıyorsunuz.

Evet. Herkes, "Mystic River"ın sonunda Kevin Bacon'ın Sean Penn'in canlandırdığı karaktere yaptığı el işaretinin ne anlama geldiğini sormustu bana. "Seni yakalayacağım" mı demek istiyordu, yoksa "ben biliyorum, sen de biliyorsun ve bu aramızda mezara kadar gidecek bir sır olarak kalacak" mı demek istiyor-

Clint Eastwood'un 25. filmi ve kesinlikle içlerinde en iyisi. Evet, 'Gizemli Nehir' de çok iyi bir filmdi, ama bu, klasik hikaye anlatımının temelindeki sadeliğe ve keskinliğe ulaşmış bir film; yani, salondaki yerinizi aldıktan sonra sessizce oturup sizi yakından ilgilendiren karakterlerin hayatlarına dalıp gittiğiniz filmlerden." Filmi izleyen birçok eleştirmenin Roger Ebert'in görüşlerini paylaştığını söyleyebiliriz rahatlıkla. Bu yılın bütün önemli sinema ödüllerinde adından söz ettirecek gibi görünen film, Kuzey Amerika'da geçtiğimiz Aralık ayında yalnızca birkaç sinemada gösterime girmişti. 21 Ocak'tan itibaren orada, bu ay da bizde yaygın olarak gösterime giriyor. Bu gösterimden önce bir kez daha "Million Dollar Baby"nin bir boks filmi değil, insan ilişkileri üzerine bir film olduğunu hatırlatan yönetmen, "Filmde dile dökülmeyen bazı şeyler var" diyor basın bülteninde ve tıpkı 'Gizemli Nehir'de olduğu gibi ucu açık bırakılan hikayenin finalini birlikte yorumlamaya çağırıyor seyircisini. ■

Filmde Hilary Swank'in canlandırdığı genç boksöre destek olan eski bir boksörü oynayan Morgan Freeman, bir röportajında, Eastwood'la çalışmak için para ödemeye bile razı olduğunu söylemiş.

du. Benim cevabım suydu; siz ne anlama geldiğini düşünüyorsanız odur.

"Million Dollar Baby" önceki işlerinizden bir hayli farklı bir film aslında. İlk western'lerinizden tutun da 'Kirli Harry' serisine ve hatta "Gizemli Nehir"e kadar birçok filminizde intikam ana temalarınızdan biriydi. Oysa bu filmde, rahatlıkla o tema üzerine gidebilecekken gitmiyorsunuz.

Bu filmin doğası böyle. Önceki filmlerimle hiçbir ilgisi yok çünkü onların çok farklı bir işleyişi vardı. Kader bu hikayeyi daha sert bir yöne götürüyor... Düşünüyorum da, şimdi biri bana bu hikayeyi anlatsa "Bunu çekmeyi düşündüğüne göre bir hayli cesur olmalısın. Hayatta daha kötü ne olabilir ki?" derim herhalde.

Bugüne kadar sizi çok etkileyen bir oyuncunuz oldu mu?

Oyunculanmdan çok şey öğrendim. İyi performans veren bir oyuncu gördüğü her an heyecanlanır insan. Hayatımın bu noktasında bir yerlerde golf oynamak varken hala buradaysam sebebi biraz da budur. Performans izlemeye bayılıyorum, performans için gereken atmosferi kurmaya bayılıyorum. Arada bir kendine fazla güvenmeyen oyuncularla çalışmam gerektiği de oluyor tabii. O zaman iş biraz zorlaşıyor ama yine eğlenceli. Özellikle son iki filmimde bu konuda çok şanslı olduğumu söyleyebilirim. "Gizemli Nehir"dekilerin hepsi her an ise koyulmaya hazır oyunculardı.

"Million Dollar Baby"nin kadrosu için de aynı şey söylenebilir herhalde. Bu filmde nasıl bir oyunculuk çalışması yaptınız?

Her aktörün çalışma tarzı fraklıdır. Bazıları çok fazla prova yapmak ister, bazıları da kendisini özgür hissettiğinde ve sahnenin akışına bıraktığında daha iyidir. Bu filmde genellikle herkes her an çalışmaya başlamaya hazırdı. Set ekibi de öyle çünkü onlar da benimle çalışmaya alışkınlar. 15-20 tekrar yapan biri olsanız ekibiniz de buna alışır ve seti kurduktan sonra bir müddet orada vakit geçireceğinizi bilirler ama ben öyle bir yönetmen değilimdir. Özellikle bu filmde benim için o kadar zor bazı sahneler vardı ki onları hemen çekivermek istedim. Bu sahneler hakkında konuşmak, prova yapmak, replikleri tekrar tekrar duymak istemedim. Rahiple konuştuğum sahne bir kerede çekildi örneğin. Bir kere de diğer açıdan çektik ve yolumuza devam ettik. Bunlar çok yoğun duygusal anlar olduğu için zihninizde hala o yoğunluktayken yakalamak istiyorsunuz. Hiçbir teknik özelliği olmayan sahneler. Sonuçta seyircinin bu sözlerin ilk kez söylendiğini hissetmesini sağlamak önemli. Eğer bir insan bunu arka arkaya 10 kez yapabiliyorsa bu müthiş bir şey tabii -ki iyi aktörler yapabilmeli- ama neden öbür türlüsünü denemeyelim? Organik olarak neler çıkabileceğini neden görmeyelim?

Bir boks filmi çekmek ciddi bir eğitim ve hazırlık süreci gerektiriyor olmalı. Oyuncularınız nasıl hazırlandılar rollerine?

Eğitimlerine yardımcı olan insanlar vardı. Spor salonunda, çekim yapmadığımız ya da salonu çekime hazırlamadığımız zamanlarda sürekli antrenman yapılıyordu. Hilary Swank, durmadan çalıştı. Zaten atletik bir kızdı ama çok narindi, onun için ciddi bir ağırlık çalışması yapması gerekiyordu. Her gece iki saat boks yapıyor, her sabah iki saat ağırlık çalışıyordu. Dört ay boyunca böyle devam etti. Rakibi Mavi Ayı'yı oynayan Lucia Rijker ise gerçekten boks şampiyonu zaten. Çok güçlü bir kadın. O da Hilary'ye çok yardımcı oldu.

Setteki ufak tefek kazaları, beklenmedik gelişmeleri filme katmayı sevdiğiniz biliniyor. "Gizemli Nehir"de Laura Linney'nin kahveyi döktüğü sahne ya da Tim Robbins'in kibritle elini yaktığı sahne öyleydi mesela. "Million Dollar Baby"de de böyle sahneler var mı?

Evet var. Hatta bir tanesi epey komik. Boks sahnelerinden birinde hakemi tanıdığım biri oynuyordu. Bu sahnede Mavi Ayı lakaplı boksörü ilk kez görüyoruz ve ne kadar sert bir rakip olduğunu anlıyoruz. Ringe çıkıyorlar, dövüşmeye başlıyorlar. Sonra bir ara hakem aralarına girmeye çalışıyor ama Mavi Ayı kendini kaybediyor ve önce bayağı iri bir adam olan hakemi sonra da kızı yere yıkıyor. Bu tamamen kazaydı ama tabii harika bir sahne oldu. Kullanmak zorunda değildim ama kullanmak istedim çünkü hem adamın kıç üstü düşmesini görmek çok hoşuma gidiyordu hem de çok gerçekti. Kadının ne kadar güçlü olduğunu daha iyi gösteremezdik. O sırada rol yapmıyordu.

Bu yaklaşım sizin filmlerinize kendine özgü bir nitelik kazandırıyor.

Evet, beklenmedik bir şey olduğunda oyuncuların sahneyi yarım bırakmalarını istemiyorum. Bir şey düşürdüyseniz, yerden alıp devam edin, diyorum. Kamera ne olacak, diyorlar. Endiselenmeyin, siz kamerayı düşünmeyeceksiniz, o sizi düşünecek, diyorum, tıpkı tiyatro sahnesinde ya da gerçek yaşamdaki gibi davranmalısınız.

En son 10 yıl önce başka bir yönetmenin filminde rol almıştınız. Kendi çektiğiniz filmlerin bazılarında da rol almıyorsunuz. Bundan sonra yönetmenlik kariyeriniz daha ağır basacak gibi görünüyor.

Yönetmenliğe yeni başladığım 1970'li yıllarda, günün birinde perdedeki adama bakmaktan usanırsam yalnızca yönetmenlik yaparım diye düşünürdüm. Önümüzdeki yıllarda oyunculuktan çok yönetmenlik yapacağım muhtemelen. Bunun daha erken böyle olacağını tahmin ediyordum ama öyle olmadı. Bu sonuncu filmimde olduğu gibi bana uygun, daha yaşlı erkek rolleri çıktı. Bu harika bir roldü ama benim yaşımdaki bir aktör için, önceki performanslarının tekrarı olan konuk oyuncu rolleri ya da küçük roller dışında bunun gibi fazla rol çıkmayacaktır. Ben de bu yaştan sonra kendimi tekrar etmek istemiyorum. Daha genç olsaydım olabilirdi belki ama bu saatten sonra olmaz. Zamanla ve yaşadığı hayatla birlikte değişmeli insan. Eğer sürekli bir gelişim içinde değilsen durup kenara çekilirsin.

** Röportaj, Clint Eastwood'un Moviefone adlı internet sitesine verdiği bir röportajdan derlenmiştir.*

Sadeleşmeye doğru...

Son yılların en iyi Türk filmleri arasında adını tereddütsüz sayacağımız "MELEĞİN DÜŞÜŞÜ", Semih Kaplanoğlu'nun ikinci uzun metraj filmi. Sinemalarda bu ay vizyona girecek olan film, aynı günlerde Berlin Film Festivali'nde de gösterilecek. ENGİN ERTAN

İlk uzun metraj sinema filmi "Herkes Kendi Evinde" ile pek çok ödül ve olumlu eleştiri toplayan Semih Kaplanoğlu, üç yıllık bir aradan sonra ikinci uzun metraj filmi "Meleğin Düşüşü"ne imza attı. İlk gösterimi geçtiğimiz Antalya Altın Portakal Film Festivali'nde yapılan film, En İyi İkinci Film ve En İyi Kadın Oyuncu başta olmak üzere toplam altı ödül kazanmıştı. Berlin Film Festivali'nin Forum bölümünde uluslararası areneya çıktığı günlerde, film ülkemizde de vizyonda olacak. Üzerine uzun uzadıya konuşulmayı hak eden, bu özgün ve olgun filmi yönetmenin ağzından dinlemek belki de en doğrusu. Semih Kaplanoğlu ile yaptığımız röportajda ilk filminden bu yana olup bitenleri, "Meleğin Düşüşü"nün nasıl bir hazırlık evresi sonrasında ortaya çıktığını, minimal sinemayı ve filmle ilgili daha pek çok şeyi konuştuk.

"Meleğin Düşüşü"nün Antrakt Haftalık Sinema Gazetesi'nin düzenlediği Kodak Uzun Metraj Senaryo Yarışması'nda ödül kazanmasının üzerinden yaklaşık üç yıl geçti. Bu süreç içerisinde projede ne gibi değişiklikler oldu?

Özün aynı kalması itibarıyla aslında çok şey değişti. Bu birkaç aşamalı bir süreç. Filmde kullanılacak mekanları aradıkça, casting için oyuncularla deneme çekimleri yapmaya başladıkça çeşitli değişiklikler ortaya çıkmaya başladı. Prodüksiyon aşamasına girdikten sonra her yeni görüntü, mekan, ses, ışık, özetle her şey o filme doğru akmaya başlıyor. Giderek yazarak veya düşünerek geçirdiğiniz zamandan bağımsız bir yapı oluşuyor. Projeye dahil olan her yeni kavram giderek sonuçta ortaya çıkacak filmi oluşturmaya başlıyor. Çekim aşamasının temel prensiplerini veya biçimini çok fazla değiştirmemekle birlikte, gelecek etkilere açık olmak bu süreçte sizi özgürleştiriyor. En azından benim için böyle bir durum olduğunu söyleyebilirim. Çünkü çekim aşamasına gelmemizden itibaren her şey benim için aslında yepyeni ögeler olarak ortaya çıkmaya başlıyor. Senaryo yazarken veya

Semih Kaplanoğlu

ön hazırlık çalışmalarında oluşturulmuş bütün yapı, çekim başladığı andan itibaren benim için sadece bir çıkış noktası haline geliyor. Ancak bu özgürlüğe ulaşabilmek için, önceden hazırlanmış tasarımın da iyi temeller üzerine oturtulmuş olması lazım. Bu filmi çekerken hem senaryoyu çok başka yerlere doğru taşıdım, hem oyuncuları başka türlü ele almaya başladım, hem de çekimler bittikten sonra montaj aşamasında çok şeyi yeniden ele aldım. Aslında projeyle meşgul olduğunuz sürecin bütününde uyanık olmanızı ve olup bitene belirli bir mesafeden bakmanızı gerektiren bir iş bu.

Özgürleşmeden bahsettiniz. Dijital videonun hem çekim, hem de kurgu aşamasında sağladığı kolaylıkları göz önüne alırsak, ileride böyle bir medyayla çalışmayı düşünüyor musunuz?
Düşünüyorum. Aslında dijital videonun sağladığı en büyük kolaylık ekonomik olanı. Çalışma biçimi olarak çok büyük bir fark getireceğini sanmıyorum. Ayrıca avantajları olduğu gibi, dezavantajları da var. Bahsetmek istediğim teknik dezavantajları değil. Elinizde sürekli çekim yapabileceğiniz bir aracın olması, sürekli çalışma imkanı tanıması belki iyi bir şey. Ancak diğer yandan sizi belirli disiplinlerden uzaklaştırabilir de. Yine de dijital video ile çalışmadan bir şey söylemem çok zor.

İlk filminiz "Herkes Kendi Evinde" ile "Meleğin Düşüşü"nün ortak noktaları olduğu gibi çok ciddi farkları da var. Her iki filmi de minimal sinema içerisinde ele almak mümkün olabilir ama tarzları ve yaklaşımları birbirinden değişik. Siz iki film arasında ne gibi farklar görüyorsunuz?
İki film arasında çok ciddi farklar var. Aslında "Herkes Kendi Evinde" pek minimal anlamda ele aldığım bir film değildi, en azından bence çok minimal bir yapısı yoktu. Elbette üretim süreci de bu farklılığı kendiliğinden getiriyor. "Herkes Kendi Evinde"deki prodüksiyon şartlarıyla "Meleğin Düşüşü"ndeki prodüksiyon şartları birbirlerinden çok farklıydılar. Ayrıca iki filmin oluşma süreci ve tasarımı da birbirinden epey farklıydı. Bunlar dışsal olarak niteleyebileceğim farklar. Bunun yanında içsel farklar da var. Bunlar daha ziyade sinematografik farklar. Ben "Herkes Kendi Evinde"den her anlamda çok şey öğrendim. İnsan gerçekten ne yapmak istediğini ancak ortaya bir iş koyduktan, bu alanda çalışmaya başladıktan sonra anlayabiliyor. "Herkes Kendi Evinde" benim için bir anlamda böyle bir çalışma oldu. Elbette iki filmin arasında yaklaşık üç-dört yıllık zaman da var. O zaman zarfında sinemanın kendisiyle daha fazla ilgilenme şansım oldu ve kendimce daha detaylı bir bakış edindim. Kameranın ölçeklerinden tutun da ışık kullanımına kadar anlatımım bir hayli sadeleşti. Örneğin "Herkes Kendi Evinde"de bir hayli yapay ışık vardı. "Meleğin Düşüşü"nde ise yapay ışık son derece az. Elbette bu iki filmin atmosferleri arasındaki farklardan da kaynaklanıyor ama bir bütün olarak mizansende ve anlattığınız hikayede temas etmek istediğiniz noktalarda ve genel yaklaşımda sadeleşmenin çok önemli olduğunu anladım. Sadeleşme anlamında konuşursam, "Meleğin Düşüşü"nde ulaşabileceğim en ileri noktaya kadar gittiğimi düşünüyorum.

Bu sadeleşme süreci sizin bir yönetmen olarak anlattığınız hikayelere veya karakterlere yaklaşımınızda düşünsel bir farklılık getirdi mi?
Hayır. Aslında şöyle bir farklılık getirdiğini söyleyebilirim. Ben yazı geçmişi olan birisiyim, sinemadan önce edebiyatla uğraşıyordum. Yazı doğal olarak kendi içerisinde edebiyata özgü birtakım anlatma biçimlerini barındırıyor. Böyle bir geçmişten sinemaya geçtiğinizde, başlangıçta bir yazar gibi davranıyor, anlattığınız hikayeye bir yazar gibi yaklaşıyorsunuz. O zaman ister istemez bazı şeyler fazlalaşmaya başlıyorlar. Bir hikaye anlatma ve hikayenin anlaşılırlığı, anlaşılmazlığı gibi dertler öne çıkmaya başlıyorlar. Tüm bunlar yavaş yavaş önce senaryoya daha sonra da filme yansıyorlar. Ben "Meleğin Düşüşü"nde kendimi işin edebiyat kısmından mümkün olduğunca uzak tutmaya çalıştım. Zaten aradan geçen süreçte ister istemez bir uzaklaşma yaşamıştım, çünkü "Herkes Kendi Evinde"ye tekrar baktığım zaman gördüklerim bunlardı. Bu bakış ve bu yönlenme pek çok şeyi doğal olarak değiştiriyor. İki filmin senaryo çalışması, hatta her şeyi çok farklı.

Babasıyla beraber yaşayan Zeynep, maruz kaldığı tacizler nedeniyle bir çıkış yolu arıyor.

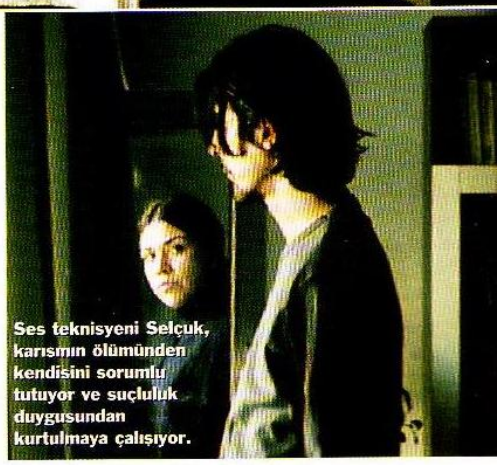
Ses teknisyeni Selçuk, karısının ölümünden kendisini sorumlu tutuyor ve suçluluk duygusundan kurtulmaya çalışıyor.

Şu andan sonra devam ettireceğiniz tarzın "Meleğin Düşüşü"ndeki olacağını söylemek yanlış olmaz herhalde.
Tabii. Hatta daha da sadeleşmeye doğru yönelmek istiyorum.

Filmi izlerken aklıma gelen bazı filmler ve yönetmenler oldu. Örneğin Tsai Ming-liang ve özellikle "Nehir" filmi. Ayrıca Zeynep'in ütü yaparken sokaktan gelen sesleri duyduğu sahne Haneke'nin "Bilinmeyen Kod"undaki bir sahneye çok benziyor. Sizin "Meleğin Düşüşü"nü çekerken özel olarak model aldığınız, etkilendiğiniz yönetmenler var mıydı?
"Nehir"i ben ilk olarak İstanbul Film Festivali'nde gösterildiğinde izlemiştim. Hayatımda birkaç tane beni ciddi anlamda çarpan film vardır. Örneğin Tarkovski'nin "Andrey Rublev"i ve elbette diğer filmleri. Tarkovski için benim içimde sinema duygusunu uyandıran kişi diyebilirim. "Nehir" de benim için böyle bir film. Aslında Ming-liang'ın ilk filmi hariç, tüm filmlerinin bende böyle bir etkisi olduğunu söyleyebilirim. Bunun haricinde çeşitli nedenlerle veya belirli filmlerinden etkilendiğim başka yönetmenler de var. Örneğin Buñuel gibi. Elbette Bresson benim için çok önemli. O benim için sık sık başvurduğum bir kaynak veya yaptığım işi doğrulamam gerektiğinde karşısında durduğum bir ayna bir bakıma. Aslında artık çok fazla film izlediğimi de söylemem. Özellikle takip ettiğim yönetmenler var ve onların dışında çok fazla şeyle ilgilenmemeye çalışıyorum. Haneke de zaman zaman ilgimi çeken bir yönetmen ama o sahnenin benzerliğini düşünmemiştim.

Bresson sinemasıyla "Meleğin Düşüşü"nün benzer oldukları önemli bir nokta da oyuncu seçimi ve yönetimi olsa gerek. Siz bu konuda neler diyorsunuz?
Evet, bu konuda Bresson'a gitmek çok doğal ama başka örnekler de mevcut. Aslında oyuncu seçimi benim için çok önemli ve geniş bir konu. Televizyon ve popüler sinemanın, başka bir deyişle popüler gösteri dünyasının içindeki insanların sinema için artık uygun olduklarını düşünmüyorum. Çünkü bir kirlenmişlik var ve bunu dile getirmek lazım. Çok fazla hız var, her şey çok hızlı tüketiliyor. Bu nedenlerle, daha önce →

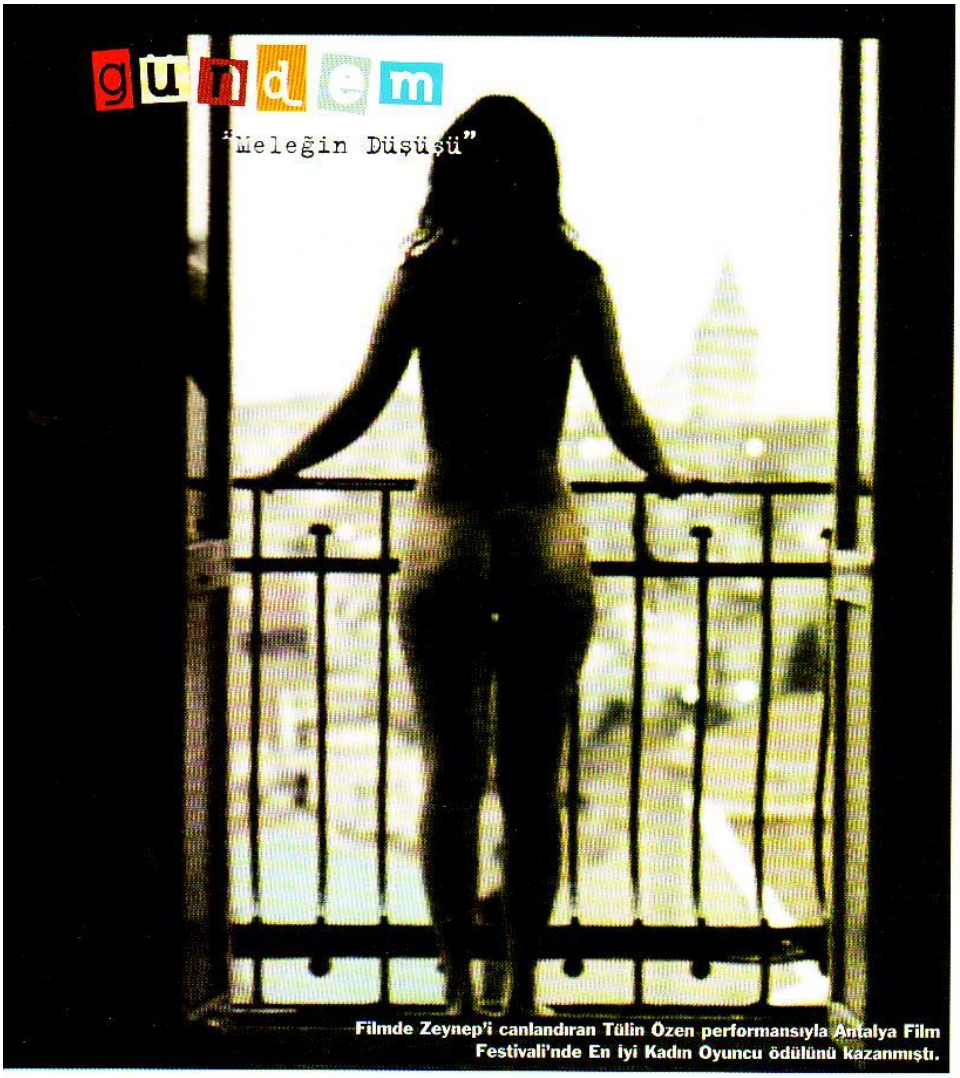

Filmde Zeynep'i canlandıran Tülin Özen performansıyla Antalya Film Festivali'nde En iyi Kadın Oyuncu ödülünü kazanmıştı.

bir şey "oynamamış", göz önünde bulunma derdi olmayan insanlarla çalışmak istiyorum. Bunlar amatörler de olabilir, daha önce bu medyada çalışmamış profesyonel isimler veya öğrenciler de. "Meleğin Düşüşü"nde henüz ruhları kapanmamış insanlarla çalıştım ve bunun çok doğru bir tercih olduğunu fark ettim. Her zaman için oyuncular konusunda böyle bir tercihte bulunmak gerekir mi, diye soracak olursanız da evet, diye cevap veririm. Çünkü kesinlikle çok daha rahat çalışılıyor. Oyuncu sadece ondan beklediğiniz şeyi yapıyor. Bir karakteri canlandırırken başka yerden başka referansları olmuyor, ki bu çok önemli. Oyuncuların bir karakteri yorumlarken zihinlerinde mümkün olduğunca az karmaşa olması gerektiğini düşünüyorum. O yüzden bu konuda hemen hiçbir şey bilmeyen insanlarla çalışmak çok daha doğru, bunu anladım.

Peki aynı oyuncuyla ikinci kez çalışmayı düşünür müsünüz?
Sanmıyorum. Bazen kafamda bir fikir oluyor, denemek için bir şeyler çekmek istiyorum ve aklıma ister istemez daha önce çalıştığım oyuncular geliyor. Ancak bu oyuncular benim için bir karakteri temsil ediyorlar ve onları o karakterin dışında tasarlayamıyorum. En azından benim için böyle.

İlk defa sinema deneyimi yaşayan oyuncularla çalışırken sette nasıl bir yöntem izlediniz veya ne gibi ön hazırlık çalışmaları yaptınız?
İlk olarak deneme çekimleri yaptık. Bu deneme çekimlerinde oyunculara mizansen ve senaryo hakkında sınırlı bilgi verdim. O deneme çekimleri zaten hangi oyunculardan nasıl faydalanabileceğimi gösteriyordu. Oyuncu seçimi yapıldıktan sonra daha ağır deneme çekimlerine başladık ve oyuncularla o ana yoğunlaşmaları üzerine konuşmalar yaptık. Genelde bütünü düşünmek gerektiği söylenir ama bence bütün hiç önemli değil. Önemli olan çekilecek sahnenin kendisi ve oraya odaklanmak. O sahnenin öncesi, sonrası, ilerisi, gerisi gibi şeyleri bence oyuncunun bilmesine hiç gerek yok. Yüzdeki ifade veya vücut diliyle anlatılacak şeylerin, atmosferle, kameranın durduğu yerle, ışıkla veya sesle de anlatılacağını biliyorum. Bu nedenle oyuncuların çok fazla jest kullanması gerektiğini de düşünmüyorum. Oyuncu bir büst olarak o sahnede yapması gereken eylemleri yerine getirmeli, bu kadar basit. Elbette yerine göre filme taşıması gereken bir ruh hali olabilir, bu durumda o ruh halini maska yedirmek gerek. Ki bunların da illa anlatılan hikayeyle bağdaşması gerektiğini düşünmüyorum. Gündelik hayatta o anda nasıl davranıyor, nasıl hissediyor, ne yapıyorsak filmde de onu yakalamak benim için önemli olan. Örneğin filmde Zeynep'in babasını canlandıran Musa Karagöz, bizim setimizde çalışan bir arkadaştı. Bence o canlandırdığı karaktere Türkiye'nin, hatta belki dünyanın "en, en, en" oyuncusunun olacağından daha iyi oturdu. Çünkü ekstra bir şey yapması gerekmiyordu. Giysileriyle, üstü başıyla, hareketleriyle Musa zaten canlandırdığı karakter gibiydi. Bu elbette benim görüşüm, başka birisi profesyonel bir oyuncunun daha iyi olacağını iddia edebilir. Fakat bu konuların önemli olduğunu düşünüyorum. Oradaki gerçeklik duygusunu böylece daha kuvvetli alabiliyorsunuz.

Peki oyuncuların doğaçlama bir şey yapmasına imkan tanıdınız mı?
Hayır. Aslında ortada adı konulmamış bir doğaçlama durum vardı. Ancak bunun adını koymaya başladığınız anda başka bir noktaya gitmeye başlıyor. Benim için bunlar başka bir sinemanın dinamikleri, başka bir sinemanın kavramları. Bu filmin setinde her şey son derece denetim altındaydı. Yanlış anlaşılmasını istemem ama bu anlamda oyunculardan doğrudan bir katkı olmadı. Onların katkıları kendilerine özgü biricik varoluşları ve duruşlarıydı.

Filmde parça bütün arasındaki ilişkiyi düşünürsek, bunun sadece yönetmen tarafından sağlanması gerektiğini mi düşünüyorsunuz? Belki ileride filmlerinde birden fazla görev üstlenen yönetmenlerden birisi olabilir misiniz?
Biraz öyle oldu zaten. Filmin, görüntüden kurguya kadar, bütün aşamalarında bir görev üstlenme durumum oldu. Başka türlüsü de bence pek mümkün değil.

Filmin teknik özelliklerini, prodüksiyon aşamasını bir kenara bırakırsak, içerikte de Bresson'dan etkilendiğinizi söylemek mümkün olabilir mi? Filmin ahlaki derdi, bireyin içindeki iyi-kötü çatışması, dini ve kaderi kullanışınız... Bunlarda da Bresson'a benzer nitelikler var sanki.
Şöyle söyleyeyim, Bresson'dan ancak bütünüyle etkilenebilirsiniz. Üslup olarak, görsel olarak, ahlaki olarak, her şeyiyle etkiliyor. Bunları birbirinden ayırmak bence mümkün değil. Örneğin, "Kamerayı şurada çok iyi kullanmış ama dini düşüncelerine inanmıyorum", diyemezsiniz. Bunlar hep beraber var olan şeyler. Bu bağlamda, elbette Bresson'dan her anlamda etkilendim. Bu biraz da şununla ilgili. Biz bu dünyada neden varız, ne yapıyoruz, gibi soruları sormadığınız sürece yaptığınız işlerde ve hayat biçiminizde bir tutarlılık olamaz. Bu ilkelere bağlı bir iş. Gündelik hayattaki ilkelerinizle, setteki ilkeleriniz arasında bir ayrım olmamalı bence. Her dakika yeni bir şeyler öğreniyoruz ve sürekli öğrenme sürecindeyiz. Dolayısıyla yeni ilkeler de ediniyoruz.

Filmde Selçuk ve Zeynep karakterleri arasında ortak gördüğünüz noktalar var mı?
Ortak noktalar yok fakat iki karakter arasında bir geçişim alanı var. Zeynep bu hayattan kurtulmak isteyen bir kız ve ona bir gün ölmüş bir kadından geriye kalan eşyalar, belki de ölmüş bir kadının kaderi geliyor. Bu kadının silüeti veya hayaleti sayesinde Zeynep'in hayatında bazı şeyler değişmeye başlıyorlar.

Kaderden bahsetmişken, Zeynep'in bavulu aldığı sahnede Selçuk'un onu camdan izliyor olması gibi bir motivasyon olsa da, bu planı tanrısal bakış açısını çağrıştıracak bir açıyla çekmişsiniz. Tam da bu sahneye denk düştüğü için, kaderin bu filmdeki yeri nedir?
Tabii ki. Bu filmin bütün yapısı kaderi anlatıyor, bütünüyle kader üzerine kurulu bir yapı var.

Peki filmin adından yola çıkarsak, görsel anlamda dini resimlerden, ikonografiden etkilenmiş olmanız gibi bir durum söz konusu mu?
Özel olarak dini resimlerden çok faydalanmadım. En azından düşünerek, planlı olarak bir şey aldığımı sanmıyorum. Ancak resim benim için çok önemli ve bu filmi kurarken benim için görsel yapısında Vermeer vardı. Zeynep'in gündelik hayatını görselleştirirken, onun yalnızlık hallerini resmederken aklımda Vermeer'in tabloları vardı. Filmin resimle böyle bir bağı olduğunu söyleyebilirim. Bunların dışında filmde elbette dinsel mitlerden aldığım şeyler de var. Ancak bunları açıklamak bana cazip gelmiyor, daha ziyade insanların kendilerinin keşfetmelerini ve üzerlerine düşünmelerini istiyorum.

Sizce "Meleğin Düşüşü" evrensel bir film mi? Burada veya yurtdışında farklı şekillerde anlaşılması gibi bir ihtimal var mı sizce?
Bilemiyorum. Filmin ne kadar evrensel olduğunu da bilmiyorum. Bu anlamda özellikle hedeflenmiş bir şey yoktu.

"Meleğin Düşüşü" seyirci için çok kolay bir film değil. Fakat siz zamanında Türk televizyon tarihinin en popüler dizilerinden birisine de imza attınız. Şu andan sonra tekrar televizyona dönmeniz mümkün olabilir mi veya dönseniz bu sefer nasıl bir iş çıkar ortaya?
Artık ne anlatıyoruz, nasıl anlatıyoruz gibi şeyler ikinci planda kalmaya başladı. Televizyonun da etkisiyle izleyicinin ilgisinin nasıl çekileceği, nasıl popüler olunacağı her şeyin önüne çıkmaya başladı. Hoş, dünyada farklı örnekler var. David Lynch'in veya Lars von Trier'in çektikleri diziler gibi. Ama bu diziler bile arkasındaki bu isimleri ne kadar tatmin ediyorlar veya bu yönetmenler kendi dünyalarını televizyon içerisindeki bir işe ne ölçüde yansıtabiliyorlar, bilmiyorum. Ancak öyle zannediyorum ki televizyon için tekrar bir şey yapmam.

Minimalizmden bahsederken insanın aklına bir yandan da modernizm ve modernistlerin seyirciyi sarsmaya ve onları bu şekilde düşünmeye çağırmaya yönelik tavrı geliyor. Sizin için de böyle bir durum söz konusu mu?
Böyle bir kaygım açıkçası yok. Filmin seyirciyi sarsması veya zorlamasından ziyade anlaşılmasını isterim.

Fakat seyircinin işini çok kolaylaştırmayı da tercih etmiyorsunuz. Oysa daha önce popüler biri diziye de imza attınız.
Samimi bir şey söyleyeyim mi, ben ikisi arasında yapma biçimi açısından çok büyük bir fark görmüyorum. Elbette sonuçta ortaya çıkan şeyler farklı ama yaptığım işe inancım, yapma isteğim değişmiş değil. Ben değişsem de, üslubum değişse de bu anlamda aynı kalan şeyler var. "Meleğin Düşüşü" üzerine düşündüğüm zaman, seyirci için neden zor olduğunu görebiliyorum. Örneğin film Antalya'da gösterildiğinde bazı seyirciler filmdeki kimi sahnelerin uzunluğundan şikayet ettiler. Normalde ne kadar zamanda yemek yiyoruz ki? Artık her şey o kadar hızlandı ve o kadar hızlı algılanır oldu ki... Belki de zorlaştıran bu anlamda ben değilim. İnsanların algısı esas zorlaştıran etken. Bence bu durumdaki en trajik, en çarpıcı unsur, asla kabul edemeyeceğimiz, korkunç görüntülere bakıyoruz ve önümüzden geçip gidiyorlar. Bizse hiçbir şey yapmıyoruz. Görüntü önümüzden hızla geçip giden bir şeye dönüştü ve giderek etkisini yitirmeye başladı. Bu nedenle belki de uzun bir plan insanların bir şeylerin farkına varmasına neden olabilir diye düşünüyorum. Elbette bu nasıl kullandığınıza da bağlı. Uzun planlar bir noktadan sonra pornografik bir hal de alabilir. Ki, sinemada görüntü kadar önemli olan bir diğer şey zaman. Zamanı nasıl kullandığımızı da gözden kaçırmamamız gerekiyor. Tıpkı hızla geçip giden, bize çarpıp giden görüntüler gibi, zaman da önümüzden kayıp gidiyor ve zaman algımız giderek bulanıklaşmaya başlıyor. Bu hız bizi pek çok insani duygudan ve derinlikten de mahrum bırakıyor.

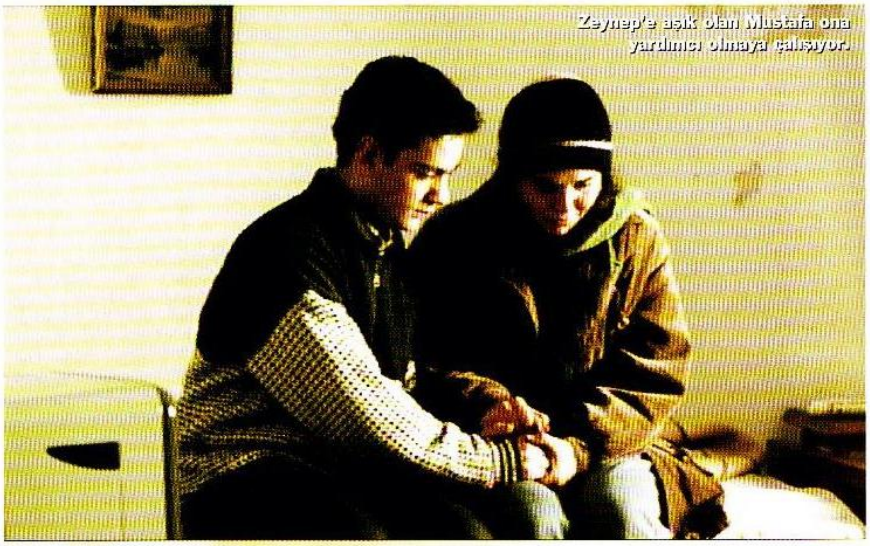
Zeynep'e aşık olan Mustafa ona yardımcı olmaya çalışıyor.

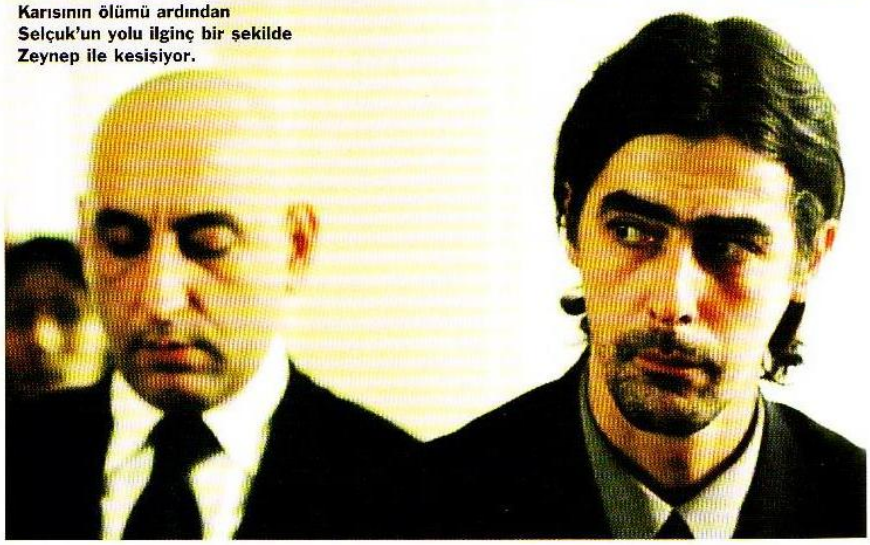
Karısının ölümü ardından Selçuk'un yolu ilginç bir şekilde Zeynep ile kesişiyor.

Son olarak, film bu ay Berlin Film Festivali'nde de gösterilecek. Bu durumla ilgili düşünceleriniz ve beklentileriniz neler?
Film bence Berlin'de önemli ve doğru bir seçkiye girdi. Forum bölümünde gösterilecek ve sonrasında neler olacak bilmiyorum. Bu "Meleğin Düşüşü"nün yurtdışında ilk gösterimi olacak. Daha sonra filmi neler bekliyor, açıkçası bunun çok fazla peşine düşmek de istemiyorum. Yoğunlaşmak istediğim, üzerinde çalıştığım başka projelerim var.

Ne gibi projeler?
Kafamda birkaç şey var ama henüz köşeleri oluşmuş şeyler değiller. ■

"Ocean's Twelve"

Ocean Roma'da

George Clooney ve ünlü dostlarından oluşan yıldızlar çetesi ilk kez 2001'de bir Rat Pack klasiği olan "Ocean's Eleven"ın yeniden çevriminde biraraya gelmişlerdi. Üç yıl sonra devam filmi için yeniden toplandılar ve Catherine Zeta-Jones'la Vincent Cassell'i de aralarına alarak eğlenceye devam etmek üzere Avrupa'nın yolunu tuttular. Soderbergh'in yönettiği "OCEAN'S TWELVE"de, usta hırsızların başı beladan kurtulmuyor. SENEM ERDİNE

Soğuk Savaş'ın bütün şiddetiyle devam ettiği 50'li yılların sonlarına doğru önemli zirve toplantılarında biraraya gelen dünya liderlerine öykünen Frank Sinatra, alternatif bir zirve toplantısı düzenleyeceğini ilan etmişti. Ünlü aktörün, aralarında Dean Martin, Sammy Davis Jr. ve Joel Bishop'ın da bulunduğu, eğlence dünyasının tanınmış simalarından oluşan dostlarıyla biraraya geldiği bu zirve tabii ki en fazla vakit geçirdikleri yerlerden biri olan Las Vegas'taki Sands Oteli'nde gerçekleşmiş ve yaklaşık yedi yıl sürmüştü. Sinatra'nın liderliğindeki çete, bu sürenin çok büyük bir bölümünü Sands Oteli ve kumarhanesi civarında, geceleri içip eğlenerek, gündüzleri de film çekerek geçiriyorlardı. Yine böyle sabahlara kadar Vegas'ın altını üstüne getirdikleri, tabiri caizse içkinin dibine vurdukları aralıksız beş gün süren bir maratonun ardından onları perişan bir halde her birini bir köşeye yığılmış gören Lauren Bacall, Sinatra ve arkadaşlarını bir "fare çetesine" benzetmiş, Hollywood'un yakışıklı ve çapkın aktörlerinden oluşan ekip o günden sonra bu anlama gelen "Rat Pack" diye anılır olmuştu. Merkez üsleri, dediğimiz gibi Las Vegas'taki ünlü Sands Otel'di. Aynı zamanda bir şov sahneye koydukları bu otelden ayrılmalarını gerektirmeyen film projeleri üretiyor, böylece seti ayaklarına getiriyor ve eğlenceye ara vermek zorunda kalmıyorlardı. Askerlikten tanışan 11 arkadaşın bir gece içinde Las Vegas'taki beş kumarhaneyi soymalarını anlatan 1960 yapımı "Ocean's Eleven" da bu filmlerden biriydi işte. Bugün, Rat Pack'in klasiklerinden biri sayılan "Ocean's Eleven", üç yıl önce Steven Soderbergh yönetmenliğinde yeni bir yıldızlar kadrosuyla yeniden çekildi biliyorsunuz. Aslında tam bir yeniden çevrim değil de o filmin esnek bir uyarlaması, Rat Pack efsanesini günümüzün yıldızlarından oluşan yeni bir ekiple sürdürmeyi amaçlayan bir film olan 2001 yapımı "Ocean's Eleven", Steven Soderbergh'le George Clooney'nin ortak oldukları yapım şirketi Section Eight ile deneyimli yapımcı Jerry Weintraub'un birlikte gerçekleştirdikleri bir

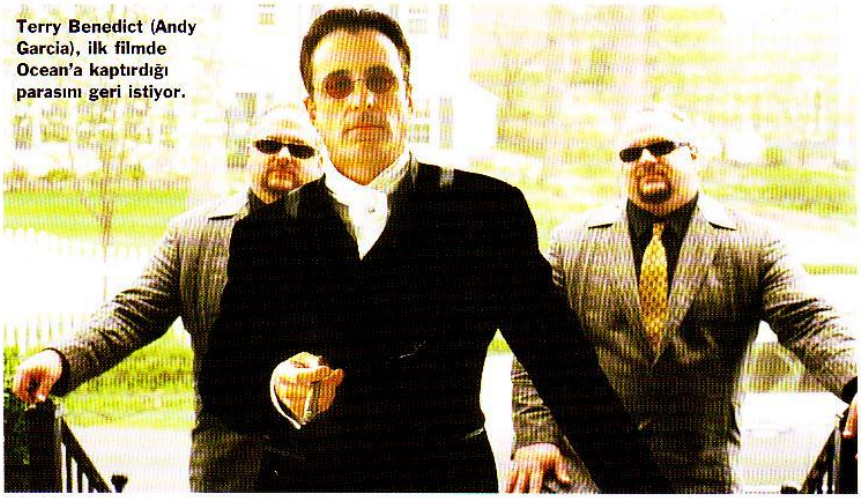

Terry Benedict (Andy Garcia), ilk filmde Ocean'a kaptırdığı parasını geri istiyor.

Ocean ve ekibi için Avrupa'da işler Amerika'daki kadar iyi gitmiyor.

projeydi. Daha önce "Far From Heaven", "Solaris", "Insomnia" ve "Confessions of A Dargerous Mind" filmlerini çıkaran Section Eight, "Ocean's Eleven" ile en başarılı ticari projelerinden birine imza atıyordu şüphesiz. George Clooney, Brad Pitt, Matt Damon ve Julia Roberts'ın başı çektiği yeni yıldızlar çetesinin seyirciyi sinema salonlarına çekmesine kesin gözüyle bakılıyordu. Nitekim öyle oldu. Yalnızca Kuzey Amerika'da 183 milyon dolar gişe yapan film, yıldızlarına güvenerek senaryoyu boşlamadığı ve seyircinin zekasını aşağılamayan bir eğlence sunduğu için eleştirmenlerden de takdir topladı. İyi vakit geçiren yalnızca seyirci değildi kuşkusuz. Tıpkı Rat Pack filmlerinde olduğu gibi ekibin de sette çok eğlendiği açıkça belli oluyordu. Yine de muhtemel bir devam filminde aynı kadronun yeniden biraraya getirilebileceğine pek ihtimal verilmiyordu. Filmde rol alanların bir çoğu Hollywood'un en fazla çalışan oyuncularıydı ne de olsa ve aynı dönemde hepsini birden boş bulmak hiç kolay değildi. Ancak Soderbergh, üç yıl sonra mucizevi bir şekilde tüm kadroyu yeniden biraraya getirmeyi başardı. Üstelik aralarına iki yeni yıldız daha katıldı; Catherine Zeta-Jones ve Fransızlar'ın dünyaca tanınmış aktörlerinden Vincent Cassel. Bu ay bizde de gösterime girecek olan devam filminde Catherine Zeta-Jones'u, ilk filmden tanıdığımız ünlü soyguncuların peşine düşen bir detektif rolünde izleyeceğiz, Vincent Cassel ise bizimkilere meydan okuyan usta bir hırsızı oynuyor.

Çoğu devam filminde olduğu gibi bu filmde de ilk filmi seyretmemiş olanların konuyu kavramalarını kolaylaştıracak her şey düşünülmüş aslında ama yine de ilkini seyretmiş olanlar hızlı bir tempoda gelişen yeni maceraya daha çabuk ısınacaklar ve soygun çetesinin birbirinden "cool" karakterleri arasındaki esprilerden daha çok keyif alacaklar mutlaka. İlk filmde Danny Ocean (George Clooney), incelikli soygun planları tasarlamak konusunda gerçek bir uzman olan Rusty Ryan (Brad Pitt), yeni yetişen yetenekli cepçi Linus Caldwell (Matt Damon), patlayıcı uzmanı Basher Tarr (Don Cheadle) ve kırılmayacak şifre, açılmayacak kasa tanımayan bir başka usta soyguncu olan Frank Catton'ın (Bernie Mac) da katılımıyla tam 11 kişiyi bulan çetesini toparlamış ve muhteşem bir soygun planıyla eski karısı Tess'i (Julia Roberts) baştan çıkaran taş yürekli işadamı Terry Benedict'in (Andy Garcia) olağanüstü güvenlik önlemleriyle korunan kumarhanesini tereyağından kıl çekercesine soymayı başarmıştı hatırlarsanız. Tabii bu arada yine dahice bir planla Benedict'in ne aşağılık bir adam olduğunu da ispatlamış, Tess'i ondan geri almış, yani film Benedict'ten çaldıkları 160 milyon doları aralarında paylaşan Ocean ve çetesinin muhteşem zaferiyle son bulmuştu.

Devam filminde aradan üç yıl geçmiştir. Büyük vurgundan sonra bir daha pisliğe bulaşmama kararı alan çete üyelerinin her biri payına düşen parayı aldıktan sonra kendi yoluna gitmiş, yeni birer hayat kurmuştur. Eski karısı Tess'le yeniden evlenen Danny, Connecticut'ta huzurlu ve yasalara

İlk filmin başlıca komedi malzemesi olan ikizleri canlandıran Casey Affleck ve Scott Caan, bu kez mizahın bütün karakterler arasında eşit olarak dağıldığını söylüyorlar.

"Ocean's Twelve"

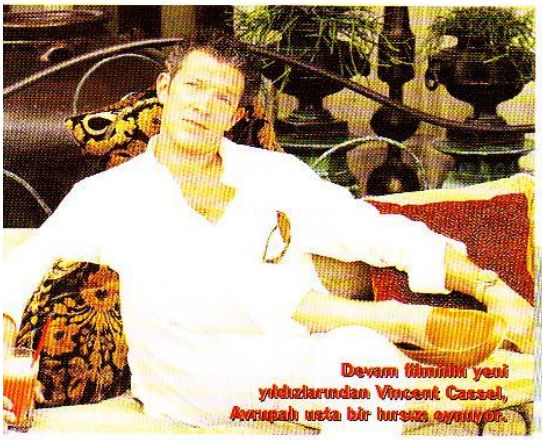

Devam filminin yeni yıldızlarından Vincent Cassel, Avrupalı usta bir hırsızı oynuyor.

Brad Pitt hayranlarına müjde! Çetenin en karizmatik karakterlerinden birisi olan Rusty Ryan (Brad Pitt), devam filminde biraz daha öne çıkıyor.

"Ocean'ın 5-6-7-8'i, diye bir müzikal düşünüyoruz artık! Şaka bir yana yeni bir devam filmi aklımızdan bile geçmiyor. Gerçekten düşünmüyoruz. İkinciyi çekmemizin tek sebebi Steven'ın harika bir fikri olduğunu söylemesiydi." G. Clooney

uygun bir hayat sürmektedir örneğin. Turizmi tercih eden Rusty büyük bir otel kurmuş, çetenin patlayıcı uzmanı Basher Tarr, büyük rüyasını gerçekleştirerek müzik sektörüne yatırım yapmıştır. Ekibin en tutumlu üyesi olan bilgisayar ve elektronik uzmanı Livingston Dell komedi yazarlığına başlamıştır ve ailesiyle birlikte oturmaya devam etmektedir. Lastik adam Yen ise, yeni malikanesinde çılgın partiler vererek hayatın tadını çıkarmaktadır. Ancak içlerinden birisi, bir numaralı kuralı ihlal ederek üç yıldır intikam için gün sayan Benedict'e haber sızdırınca ortalık yeniden karışır. Şimdi, Benedict'ten çaldıklarını ona ödemek zorundadırlar hem de faiziyle. Üstelik çok geçmeden anlaşılacağı üzere, kafayı onlara takmış tek insan Terry Benedict değildir. Las Vegas'ta gerçekleştirdikleri muhteşem soygun bu işin ustalarının dikkatini çekmiş, hatta içlerinden bazıları bunu bir gurur meselesi haline getirmiştir.

Yeni filmin çok büyük bir bölümü Avrupa'da geçiyor ve görüldüğü gibi işler bu kez Amerika'daki kadar yolunda gitmiyor. Steven Soderbergh'ın söylediğine göre "Ocean's Eleven"ın çekimleri tamamlandığında kimsenin kafasında devam filmi çekmek gibi bir düşünce yokmuş aslında. Bunun en önemli sebeplerinden biri de dediğimiz gibi kimsenin aynı kadronun yeniden biraraya getirilebileceğine ihtimal vermemesiymiş. Fikir, ilk filmin tanıtımı için çıkılan Avrupa turu sırasında, Roma'da gelmiş Soderbergh'in aklına. "Roma'ya gidene kadar kesinlikle başka bir 'Ocean' filmi çekmeyi düşünmüyordum" diyor yönetmen. "Ama şehre aşık oldum ve kendimi orada geçen yeni bir hikaye düşlemekten alıkoyamadım." Fikir, yapımcı Jerry Weintraub'un da aklına yatmış ve o da yeni bir senaryo araştırmaya başlamış. O sırada George Nolfi'nin bir senaryosu ilgisini çekmiş. "Honor Among Thieves" adlı bu senaryo, Amerika'nın en büyük hırsızıyla Avrupa'nın en büyük hırsızını karşı karşıya getiren bir maceraymış. "Nolfi'nin senaryosunun, 'Ocean's Eleven'ı andıran bir havası vardı" diyor Soderbergh. "Benim devam filmiyle ilgili temel fikrim, Benedict'in çetenin izini bulması ve parayı geri vermek zorunda kalan bizimkilerin Avrupa'ya gidip bir dizi soyguna girişmeleriydi. Bir de, her şeyin yolunda gittiği, çetenin başarılarını izleyerek eğlendiğimiz ilk filmin aksine her şeyin ters gittiği bir film çekebiliriz bu sefer diye düşündüm. Daha da eğlenceli olabilirdi."

Sonunda Nolfi, kendi senaryosuyla Soderbergh'in fikirlerini harmanlayan ve ilk filmin kadrosuna uyacak şekilde tasarlanan bir senaryo yazmış. Brad Pitt'in oynadığı Rusty Ryan karakteri bu filmde biraz daha fazla öne çıkıyor. Kadroya yeni katılan iki yeni oyuncu da önemli rollerdeler; özellikle de Catherine Zeta-Jones. Yıllar önce ölmüş bir hırsızın kızı olan Isabel Lahiri, belki de bu yüzden hırsızlık vakalarına meslektaşlarından daha fazla ilgi duyan ve dolayısıyla bu konuda daha engin bir bilgiye sahip, hırslı bir interpol ajanı. Las Vegas'taki soygunu araştırıyor. Bu arada Ocean'ın çetesiyle birtakım kişisel bağları da var. Devam filminin önemli bir bölümü bu karakter etrafında gelişiyor aslında. Soderbergh, tam da bu yüzden sahneyi dolduracak birine ihtiyaç duyduklarını söylüyor. Daha önce "Traffic"te de Catherine Zeta-Jones'la çalışan yönetmen, "Catherine'in bu rol için çok uygun olduğundan emindim çünkü çetin ceviz rollerinde harikadır" diyor.

Daha önce "La Haine"de ve "Elizabeth"te izlediğimiz Fransız aktör Vincent Cassel ise, soygun yaptığı yerlerde bir tilki biblosu bırakarak imzasını atan, bu yüzden Gece Tilkisi olarak tanınan dünyaca ünlü bir hırsızı oynuyor. Asıl adı François Toulour ve varlıklı, seçkin bir ailenin çocuğu aslında. Günlük yaşamda zengin bir playboy olarak tanınıyor. Gizli kimliğiyle ayrı bir şöhret yapmış durumda tabii. Para için değil imkansız bir soygunu gerçekleştirmekten duyduğu haz nedeniyle çalıyor. Ocean ve çetesinin aksine yalnız başına çalışıyor. Ayrıca çok hırslı. Kendisinden daha yetenekli bir hırsız görmeye tahammülü yok. Dolayısıyla son zamanların en büyük soygununa imza atmış bulunan Ocean ve çetesinden de pek hoşlanmıyor.

Roma'nın büyüsüne kapılarak Avrupa'da geçen bir macera çekmeye karar veren Steven Soderbergh, bu kez ekibiyle birlikte on haftalık bir Avrupa turuna çıkmış ve bu yakanın en güzel yerle-

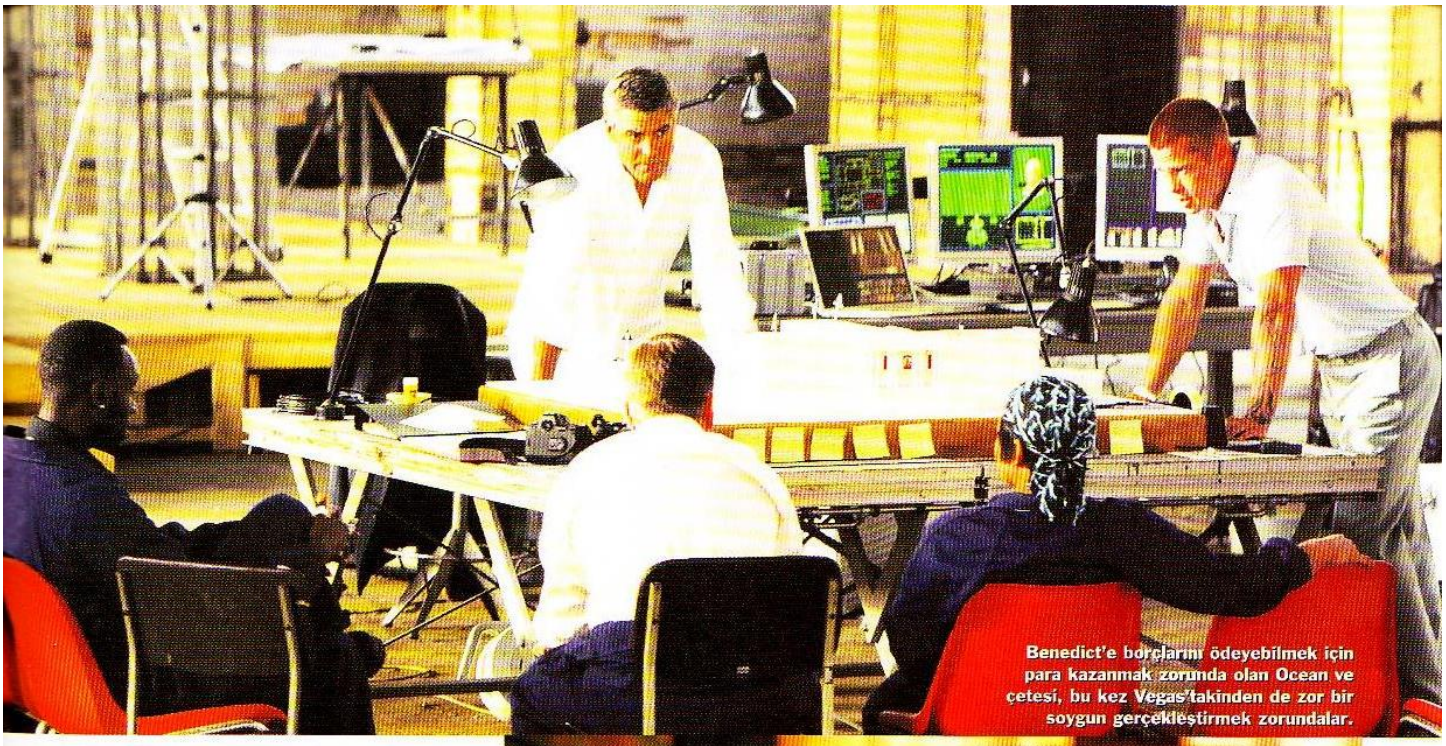

Benedict'e borçlarını ödeyebilmek için para kazanmak zorunda olan Ocean ve çetesi, bu kez Vegas'takinden de zor bir soygun gerçekleştirmek zorundalar.

rinde çekim yapmış. Amsterdam, Paris, Monte Carlo, Como Gölü, Roma ve Sicilya'da geçen çekimler boyunca çok eğlendiklerini her fırsatta dile getiren oyuncular, bu eğlenceyi kaçırmamak uğruna ücretlerinin bir bölümünden vazgeçmeyi bile göze almışlardı biliyorsunuz çünkü aynı zamanda filmin yapımcısı olan Soderbergh, baştan beri ilk filmin bütçesini bir kuruş geçmeyeceğini buna karşılık ilkinden daha büyük bir film çekeceğini, böylece devam filmlerinin her zaman daha pahalıya mal olduğu yolundaki genel kanıyı kıracağını söylüyordu. Bunun yolu da oyuncu ücretlerinde kısıntıya gitmekten geçiyor elbette. Her fırsatta bu çalışmayı birlikte vakit geçirip eğlenmek için bir fırsat gibi gördüklerini söyleyen oyuncuların bir çoğu "Ocean's Twelve"de normal ücretlerinin çok daha azına razı oldular. İlk filmin bütçesini aşmaksızın ilk filmdekinden de zengin bir kadroyu biraraya getirmeyi başaran Soderbergh amacına ulaşmış görünüyor. "Ocean's Twelve", birbirinden yakışıklı ve güzel yıldızların, Avrupa'nın en güzel mekanlarında boy gösterdiği, temposu hiç düşmeyen, şık ve eğlenceli bir soygun komedisi. Ne var ki, ilk film kadar beğenilmiyor. Kuzey Amerika gişesi ilk filmin gerisinde kalmış olsa da fazla hayalkırıklığı yaratmadı gerçi ama eleştirmenlerin bazıları yeni filmin senaryosunu, kafa karıştırıcı, inandırıcılıktan uzak ve mantıksız buluyorlar. Senaryoyla ilgili sorunlara fazla takılmayıp George Clooney, Brad Pitt, Matt Damon, Julia Roberts, Catherine Zeta-Jones ve Vincent Cassel'ı sürükleyici bir hikayede birarada izlemenin keyfini çıkarmak mümkün elbette. Bu arada şimdilik ufukta yeni bir devam filmi görünmediğini söyleyelim. Filmin hem başrol oyuncusu hem de yapımcılarından birisi olan George Clooney, bir gazetecinin bu konudaki sorusuna şöyle cevap vermiş: "Ocean'ın 5-6-7-8'i, diye bir müzikal düşünüyoruz artık! Şaka bir yana, yeni bir devam filmi aklımızdan bile geçmedi. Gerçekten düşünmüyoruz. İkinciyi çekmemizin tek sebebi, Steven'ın harika bir fikir bulduğunu düşünmesi Jerry'nin de projeyi desteklemesiydi." ■

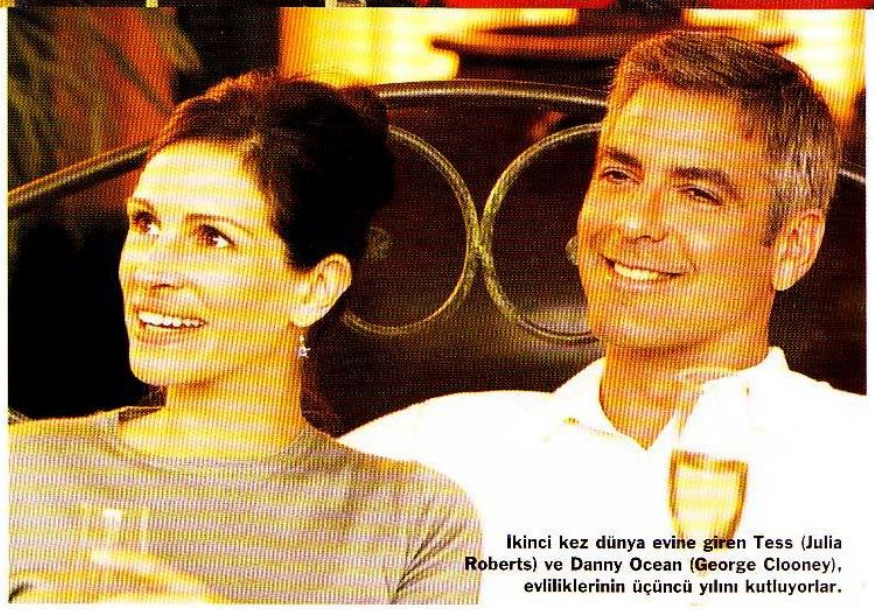

İkinci kez dünya evine giren Tess (Julia Roberts) ve Danny Ocean (George Clooney), evliliklerinin üçüncü yılını kutluyorlar.

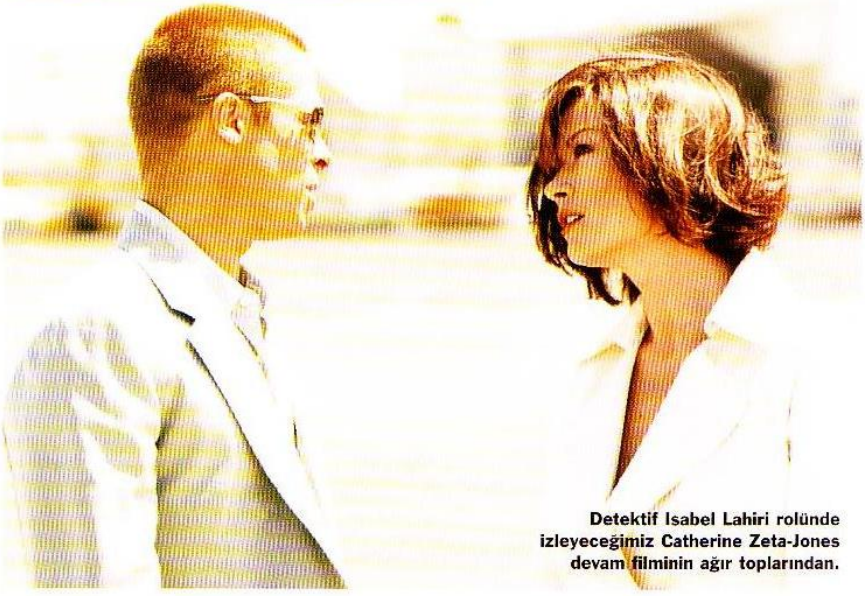

Detektif Isabel Lahiri rolünde izleyeceğimiz Catherine Zeta-Jones devam filminin ağır toplarından.

Tekrar çal Ray!

Soul müziğin babası olarak nitelenen Ray Charles, sanatçı kişiliği, tutkuları, aşkları, sırları, zaafları, acıları, kısacası en "insan" haliyle beyazperdede. Yönetmenliğini Taylor Hackford'un üstlendiği "RAY"de ünlü müzisyeni "Collateral" filminden tanıdığımız Jamie Foxx canlandırıyor. MURAT ERŞAHİN

Ray Charles'ın hayatı kesinlikle fantastik bir yolculuktur. Bu filmde Amerikalı dahinin her yönünü ortaya koymak istedim. İyisiyle, kötüsüyle, izleyiciye Ray'in kişiliğinin karmaşasını sunmayı hedefledim. Ray'i yaparken, inanılmaz kültürel değişimlerin yaşandığı bir dönemin tablosu aracılığıyla bir sanatçının gelişim sürecini resimledik. İnsanlar filmi değerlendirirken izlediklerinin sadece büyük bir müzisyenin yaşam öyküsü olduğunu düşünmemeli. Çok daha fazlasını göreceklerine inanıyorum. Çünkü Ray, günümüzde hâlâ süren Amerikan kültürel devrimini derinden etkilemiş bir dahidir." Bu sözler "Ray"in yönetmeni Taylor Hackford'a ait. Soul müziğin yaratıcısı, caz türleri arasındaki duvarları yıkıp farklı sentezlerin peşine düşen, dinsel içerikli şarkıları cinsellik ve aşkla birleştiren, toplumsal olaylara duyarlı, kariyeri boyunca 12'si Grammy, yüzlerce ödül kazanan büyük bir müzisyenin, "Ben içimde müzikle doğdum" diyen kör bir adamın yaşam öyküsü "Ray". Trajediden doğan bir şöhretin biyografisi.

Henüz yirmi yaşında bile olmayan Ray, 1950'lerin başında Florida'daki evinden ayrılıp ABD'yi gezmeye başlar. Yedi yaşından beri gözleri görmemektedir ve geçimini barlarda piyano çalarak kazanmaktadır. Ray'in sıradışı yeteneğinin keşfedilmesi uzun sürmez. Önce ünü bütün ülkeye yayılır, ardından plak şirketleriyle anlaşmalar, birbirinden başarılı albümler, evlilik, çocuklar, başka kadınlarla ilişkiler, uzun süredir müptelası olduğu uyuşturucu belası çıkagelir. Zaafları, tutkuları, acıları, kötü anıları, onu geçmişiyle büyük bir hesaplaşmaya götürecektir. Yükselişinden, uçurumun kenarına dek uzanan yolda güçlü bir karakterin yaşam öyküsüdür izlediğimiz. Amerika'nın bir dönemidir yaşamı. Toplumsal olaylara tanıklıklar, kültürel ve sosyal değişim, Ray'in yaşamı eşliğinde anlatılır izleyiciye. En "insan" haliyle büyük bir sanatçının yaşam öyküsüne şahit oluruz. Tarihe dokunuruz ve bir insana.

"An Officer and A Gentleman / Subay ve Centilmen" (1982), "Dolores Claiborne" (1985), "The Devil's Advocate / Şeytanın Avukatı" (1997), "Proof of Life / Yaşam Kanıtı" (2000) adlı filmlerden tanıdığımız Taylor Hackford imzalı filmin senaryosu, yine Hackford ve James L. White tarafından yazılmış. Filmde Ray Charles'ı Jamie Foxx büyük bir başarıyla canlandırıyor. Foxx'u yakın geçmişte vizyona giren ve başrolleri Tom Cruise ile paylaştığı "Collateral"dan tanıyoruz. "Ray" projesinin geliştirildiği günlerde yapımcıların aklını kurcalayan en önemli sorun Ray Charles'ı kimin canlandıracağıydı. Taylor Hackford ve

yapımcılar sonunda Jamie Foxx'da karar kıldılar. Hackford seçim aşamasını şöyle anlatıyor: "Foxx, üç yaşında piyano çalmaya başlamış bir aktördü her şeyden önce. İlk gençlik yıllarında Teksas'taki bir kilisede gospel müziği yapan bir grubu yönetmişti. Üstelik üniversiteye kabul nedeni de kazandığı piyano bursuydu. Foxx, Ray Charles ile tanıştırıldığında kendini birden piyano başında buldu. Charles ve Foxx yan yana konulmuş iki piyanoyu çalmaya başladılar. Ray Charles, Foxx'u beğendi ve cesaretlendirdi. Jamie böylelikle rolü, direkt olarak Ray Charles'ın kendisinden aldı."

Filmin diğer oyuncuları, fazla tanınmayan fakat birbirinden yetenekli isimlerden oluşmakta. Charles'ın kendini oğluna adayan sebatkar annesi Aretha'yı Sharon Warren, eşi Della'yı Kerry Washington, gözde sevgilisi ve ilham perisi Margie Hendricks'i Regina King, vokalisti ve bir diğer sevgilisi 'Mary Ann Fisher'i Aunjanue Ellis, ilk dönem menajeri 'Jeff Brown'u Clifton Powell, Quincy Jones'in gençliğini Larenz Tate, Atlantic Records'un sahibi Ahmet Ertegün'ü ise Curtis Armstrong canlandırıyorlar. Filmin görüntü yönetmeni "The Pianist"teki çalışmasıyla Oscar adayı olan Pawel Edelman. "Ray"in prodüksiyon tasarımlarını ise özel İngiliz filmi "Gosford Park"taki titiz emeğiyle tanınan bir diğer Oscar adayı Stephen Altman üstlenmiş. Kurgu ise "Star Wars" ile Oscar kazanan Paul Hirsch'ün elinden çıkmış. Film müziğine imza atan isim ise "Moulin Rouge"daki besteleriyle Altın Küre, AFI ve BAFTA ödüllerini kazanmış başarılı besteci Craig Armstrong.

Yapım ekibini en çok zorlayan, Ray Charles'ı çevreleyen dünyanın hayata geçirilmesi olmuş. Amerika'nın güneyinde geçen yoksulluk dolu çocukluk yıllarından Seattle'da dolaştığı ter kokulu kulüplere ve 60'lı yıllarda Los Angeles'ta kendisi için hazırladığı sanat harikası müzik stüdyosuna kadar her detay aslına uygun şekilde, özenle yaratılmış. Filmde sözü edilen olaylar Seattle'dan New York'a ve Atlanta'ya kadar çeşitli kentlerde geçmesine rağmen çekimlerin büyük kısmı Amerika'nın adı müzikle birlikte anılan kenti New Orleans'ta gerçekleştirilmiş. Uzun yıllar boyunca jazz ve blues müziğin ustalarına ev sahipliği yapmış New Orleans, film ekibi için ciddi bir esin kaynağı olmuş. Taylor Hackford bu tercihin gerekçesini şu sözlerle açıklıyor: "Amerika'nın müzikal açıdan en kışkırtıcı kenti hiç kuşkusuz New Orleans. Orada tam 20 yıl yaşadım. Jazz müziğinin doğum yeri olmakla kalmayıp dünyanın en büyük müzisyenlerini yaratmış bir kent. Ray Charles'ın kariyerinin ilk dönemleri de New Orleans'ta geçti. Kentteki R&B stillerinden çok etkilendi Charles. Milyonun üzerinde satan ilk plağı 'The Things That I Used To Do'yu orada hazırladı. Kentin her köşesi müzik kokuyor, bu inanılmaz bir şey."

Hackford, filmin görüntülerine farklı bir bakış açısı getirdiklerini düşünüyor. Ona göre

İlham perisi Margie Hendricks rolünde Regina King (sağda) başarılı bir oyun çıkartıyor.

İlk dönem menajeri Jeff Brown'ı (direksiyondaki adam) Clifton Powell oynuyor..

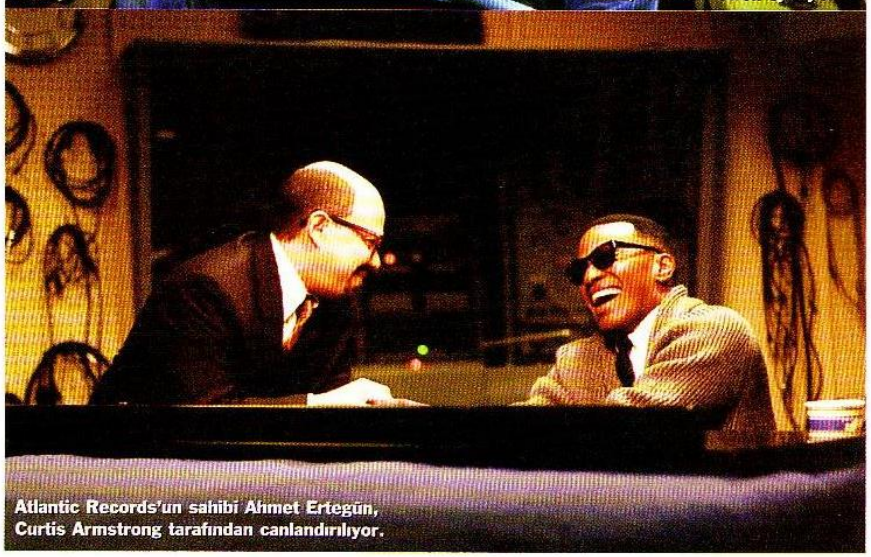

Atlantic Records'un sahibi Ahmet Ertegün, Curtis Armstrong tarafından canlandırılıyor.

Ray'in çocukluğunda C. J. Sanders'i, annesinde Sharon Warren'ı seyredeceğiz.

"Soul bir yaşam biçimidir ama en zor olanıdır." Ray Charles

filmde üç farklı gerçeklik düzeyi bulunmakta. Bunlar; Ray Charles'ın sanatsal gelişiminin izlendiği çizgisel öykü, çocukluğunda yaşamış olduğu olayları gösteren flashback'ler ve Ray'in hayalinde canlandırdığı, kendisini hayatının en kritik anlarında annesiyle konuşurken gördüğü rüyalar ve kabuslar. Bu üç düzey birbirinden farklı biçimde görselleşmiş filmde. Yönetmen bu sahnelerin nasıl düzenlendiğinden de bahsediyor: "Yönetmenlerin genel tercihi, çizgisel öyküdeki gerçek zamanlı sahnelerin doğal renklerle verilmesi, geriye dönüşlerde ise soluk renklere geçiş yapılması şeklindedir. Biz bu dengeyi tersine çevirerek çizgisel öyküde doymamış renkleri kullandık. Geriye dönüşlerde ise doğal renklere ağırlık verdik. Aslında doğal renk dediklerimiz bile biraz fazla doğal ve hiper-gerçek diyebileceğim nitelikte oldu. Unutmayalım ki Ray, doğuştan kör bir insan değildi. Dolayısıyla çocukluk yıllarında çevresini görebiliyordu. Bu yüzden çocukluğuyla ilgili sahnelerde daha canlı ve keskin renkler kullanmayı tercih ettim." Teknik ekibin belirli bir strateji oluşturduğu noktalardan birisi de, kamera hareketleri olmuş. Hackford buna da değiniyor: "Filmin ilk sahnelerinde portatif kameradan uzak durarak vinçler kullanmak suretiyle düz ve sabit görünümlü hareketler yakaladık. Ray'in Della ile tanıştığı ve evlendiği sahnelerden itibaren kamera hareketleri geçici olarak yavaşladı. Çünkü Della onun hayatına istikrar getirmişti. Ancak Ray'in tutkularının ve egosunun yeniden canlanması ve eroin krizlerine girmeye başlamasıyla birlikte hayatında ortaya çıkan istikrarsızlığı en etkili biçimde hissettirmek amacıyla elde taşınır portatif kameralara geçiş yaptık. Filmin sonunda Ray'in kendiyle ve geçmişiyle hesaplaşması üzerine kamera tekrar yavaşladı ve sonunda tam anlamıyla durdu."

Yapım hakkında bilgiler ve teknik detaylar bunlarla sınırlı değil elbet. Çok uzun yıllara yayılan süreçte gelişen film, karanlıklar içindeki kişisel dünyasını pırıl pırıl ışıldayan bir aydınlığa dönüştüren sanatçının portresini izleyiciye sunarken çok önemli tarihsel saptamalar ve değinmelerde bulunuyor. Sinemanın, tarih, gerçeklik ve insanla olan sıcacık ilişkisini gözler önüne seriyor ve izleyiciyi bir tanıklığa davet ediyor. Dünyayı güzelleştiren en önemli unsurlardan biri olan sanatı ve sanatçıyı, tarihsel gerçekleri fon alarak belgeliyor. İnsana, insanı anlatıyor yani.

Ray Charles, 152 dakikalık doyurucu, akıcı ve özenli biyografik öykü için ölümünün hemen öncesinde verdiği bir söyleşide bakın ne demiş: "Taylor Hackford'un gayet iyi bir iş yaptığını görebiliyorum. Hayatımı her yönüyle işlemeyi başardı. Çocukluğumdan itibaren kariyerimin en iyi yıllarına kadar hayatımda iz bırakmış her olayın ve yaşadığım sıkıntıların izleyici tarafından bilinmesi hoşuma gider. Şunu demek istiyorum; bugüne dek harika diyebileceğim birçok olay yaşadım. Ancak başımdan oldukça dramatik olaylar da geçti. Yeterince ısrarlı olduğunuz takdirde tüm zorlukların ve sıkıntıların üstesinden gelip kendiniz aşmanız mümkün. Yeter ki ne yapmanız gerektiğinin bilincinde olun. Birkaç kez tökezlediniz diye her şeyden vazgeçmeyin. İnsanların bunları bilmesini istedim." ■

Sinema serüveni

Ünlü müzisyen sinema ve televizyonla da ilgilendi. Aktörlük yaptı. Film müziklerine imza attı ve birçok film şarkısı seslendirdi.

Hollywood'un da çok sevdiği bir isimdi Ray Charles. Soul müziğin kasifi, milyonlarca hayranı olan bu yetenekli müzisyen, essiz piyanosunu beyazperdede ve ekranlarda da dinletmeliydi hayranlarına. Yapımcılar bu düşüncelerini çok sık olmasa da hayata geçirebildiler. Ray Charles'ın çoğu misafir sanatçı olarak renk kattığı, bestesini yaptığı, şarkısını söylediği filmler arasında klasikler arasına girmiş yapımlar da bulunuyor.

Ray Charles, televizyona ilk olarak 17 Mayıs 1958'de The Perry Como Show ile çıktı. Amerikalı insanın en büyük eğlencesi olan ekranda defalarca izlendikten sonra, ilk beyazperde deneyimi 1966'da gerçekleşti. "Ballad in Blue" adlı filmde şarkılarıyla blues severleri mest etti. 1967'de ırk ayrımına oldukça radikal bir açıdan yaklaşan Norman Jewison'un 5 Oscar'lı filmi "In the Heat of the Night / Gecenin Sıcağında" filminin müziklerini yaptı ünlü sanatçı. Afro-Amerikalı bir dedektifin ırkçı bir güney kasabasında işlenen cinayeti araştırma öyküsünde Sidney Poitier ve Rod Steiger başrolleri paylaşıyordu. Bir yıl sonra, 1968'de, üç ünlü sinemacının Federico Fellini, Louis Malle ve Roger Vadim'in yönettiği "Histories extraordiniaires" filminde Charles, "Ruby" adlı şarkıyı seslendirdi. 1975'te Barbra Streisand'ın başrolde harikalar yarattığı Herbert Ross filmi "Funny Girl / Komik Kız"ın müzik yönetmenliğini üstlendi.

1980'de John Landis'in ünlü klasiği "The Blues Brothers / Cazcı Kardeşler"de izledik Ray Charles'ı. John Belushi ve Dan Aykroyd'un canlandırdığı unutulmaz "blues kardeşler"in dinamik, komik, hareketli macerasında kimler yoktu ki... Aretha Franklin, James Brown ve Cab Calloway gibi usta seslerin misafir oyuncu olarak renk kattığı filmde en çok akılda kalan isimlerden biriydi Ray Charles. 1986, 88, 90, 92 ve 93'te müziklerini imzaladığı filmlerle beş kez Emmy ödülü'ne aday gösterildi efsane müzisyen. 1993'te Meg Ryan ve Tom Hanks'li romantik yapım "Sleepless in Seattle / Sevginin Bağladıkları"nda "Over The Rainbow" adlı şarkıyı dinledik büyük ustadan. 1996'da "Matrix"in yaratıcıları Wachowski kardeslerin "Bound / Tuhaf İlişkiler" adlı stilize geriliminin müziklerini yaptı Charles ve kendi şarkısı olan "Hallelujah I Love Her So"yu seslendirdi. Aynı yıl Leslie Nielsen'li Bond güldürüsü "Spy Hard / Çıplak Casus"un kadrosuna "görme özürlü otobüs şoförü" rolüyle, misafir sanatçı olarak katıldı. 99'da Denzel Washington'a Oscar adaylığı getiren "The Hurricane" için "Hard Times" adlı şarkıyı besteledi. Yıl 2002'ydi ve başrollerinde Robert De Niro ile Eddie Murphy'yi izlediğimiz komedi-aksiyon "Showtime"da kendi bestesi olan "What'd I Say"i seslendiriyordu "soul müziğin babası".

Bu ay izleyeceğimiz kendi biyografisi olan "Ray"de, ustanın unutulmaz şarkılarını bir kere daha dinleme fırsatı bulacağız. Şarkılar arasında neler yok ki; "I Got a Woman", "Drown in My Own Tears", "What'd I Say", "Georgia On My Mind", "Hit the Road Jack", "Unchain My Heart", ve "I Can't Stop Loving You" Charles'ın ilk anda aklımıza gelen görkemli klasikleri.

Eroin alışkanlığı sorunlara yol açıyor.

Eşi Della'da Kerry Washington.

Ray Charles: En dipten zirveye uzanan yol

Gerçek bir efsane olan dahi müzisyen Ray Charles'ın yaşam öyküsü, trajediden şöhrete varan bir yolculuk.

Ünlü müzisyen gençlik yıllarında

23 Eylül 1930'da Georgia, Albany'de dünyaya geldi. Çocukluğu, ekonomik bunalım döneminin ezici yoksulluk ortamında geçti. Müzige olan sevgisi çok küçük yaslarda başladı. Baptist kilisesinde söylenen ilahilerden ve yerel müzisyenlerin söylediği blues ezgilerinden etkilendi. Dört yaşındayken, kilisede piyano çalmayı öğrendi. Beş yaşındayken, bütün hayatını etkileyecek trajik bir olay yaşadı Ray. Erkek kardeşi George'un çamaşır kazanında boğularak ölmesine tanık oldu. Bu kaza yüzünden hep kendisini suçladı durdu. Ardından bu olayın yıkıcı etkisi sonucu travmatik glokom hastalığına, yani göz tansiyonuna yakalandı. Görme duyusunu giderek yitiriyordu. Yedi yaşına geldiğinde tamamen kör olmuştu. Annesi Ray'e büyük destek verdi. Görme duyusunu yitirmiş oğluna dünyayı sesler aracılığıyla algılamayı öğretti. Ray ömrü boyunca çoğu görme engellinin kullandığı bastonlardan veya köpeklerden medet ummadı. Bağımlılık yaratabilecek hiçbir desteğe teslim olmadı. Bunların yerine kulaklarını sonuna dek açarak hayatını kör ama duyan bir insan olarak yaşamayı seçti. Her an müzikle iç içeydi. Daha sonraları yazdığı "Brother Ray" adlı kitabında müziğin hayatındaki yeri için "ben içimde müzikle doğmusum. Bu durumun tek mantıklı açıklaması budur." diyecekti.

Ray için daha iyi bir gelecek sağlamak isteyen annesi Aretha, onu St. Augustine körler okuluna gönderdi. Evinden 160 mil uzaklıktaki bu okulda çeşitli enstrümanları çalmayı öğrendi Ray. Yöredeki jazz, gospel, swing, blues ve country ortamını inceledi. Körler okulundayken annesinin ölümüyle dünyada yapayalnız kaldı. Fakat annesinin ısrarla verdiği öğütleri aklından asla çıkarmadı: Mücadele etmek ve hep dik durmak zorundaydı. Kuzey Florida'daki küçük kulüpler, dans salonları ve barlarda genellikle tek gecelik işler yapmaya başladı. The Florida Playboys adlı country&western grubunda piyano çalıyor ve gecede dört dolar alıyordu. Mart 1948'de biriktirdiği 600 doları cebine koyup ülkeyi baştan başa geçerek Seattle'a ulaştı. Elk's Club'da çalıp söylemeye başladı. Nat King Cole ve Charles Brown geleneğinde aşk şarkıları söyleyen kadife sesli bir şarkıcı ve piyanist olarak tanınmaya başladı. O dönem kendisinden üç yaş küçük olan ünlü müzisyen dostu Quincy Jones ile tanıştı. Seattle'da kısa zamanda büyük başarı kazanınca Jack Lauderdale'in sahibi olduğu Swingtime Records adlı plak şirketiyle ilk sözleşmesini imzaladı. Ray'in ilk single'ı 1950'de yayınlandı: "Baby, let me hold your hand". Lauderdale onu, R&B gitaristi Lowell Fulsom ile birlikte turneye çıkardı. Fakat o, kendi özgün sound'unu arıyordu. Büyük bir yalnızlık duygusu içindeydi. Fulsom'un grubunun yetenekli müzisyenlerinden birisi olarak tanınmasına rağmen zamanının büyük kısmını yalnız geçiriyor, otel odasına kapanıp saatlerce yalnız kalmayı tercih ediyordu. Farklı deneyimler yaşadığı bu süreçte o güne dek bilmediği ve uzun yıllar kullanacağı yeni bir şey keşfetti: Eroin.

1951'in sonunda Atlantic Records ile yeni bir sözleşme imzaladı. Atlantic Records'u yeni kurmuş olan Ahmet Ertegün ve Jerry Wexler yeni bir ses arayışındaydılar. Ray Charles'ı o dönemde Miss Rhythm (Bayan Ritm) olarak tanınan, efsanevi şarkıcı Ruth Brown ile birlikte turneye çıkaran da onlar oldu. (Burada Ahmet Ertegün için de bir parantez açıyoruz: "Ray" de, dünya sinemasında şimdiye dek en olumlu Türk insanı imajıyla canlandırılan Ertegün -ki Ertegün'ü filmde Curtis Armstrong canlandırdı- 1923'te İstanbul'da doğdu. 47 yılında on bin dolar borç alarak kurduğu Atlantic Records'u, en önemli plak şirketlerinden biri haline getirdi. Ray Charles'ı ortaya çıkaran adam olarak anılan Ertegün'ün üne kavuşturduğu isimler arasında Aretha Franklin, Led Zeppelin, Genesis, Cream, Rolling Stones, Yes, INXS, AC/DC, John Coltrane gibi solist ve gruplar bulunuyor. Rock and Roll Hall of Fame Müzesi'nin kurucusu olan Ertegün, dünya müzik piyasasının en önemli isimleri arasında gösteriliyor.) Ray, o dönem büyük tartışmalara yol açacak denemeler yapmaya başladı. Gospel müziğinin dinsel havasıyla "seytanın müziği" olarak bilinen blues'un dünyevi tutkusunu birleştirmeye çalıştı. 1956'da olay yaratan plağı "I Got A Woman" yayınlandı. Soul efsanesi böylece başlamış oldu. Birbiri ardına unutulmaz "hit"ler çıkageldi: "What'd I Say", "Drown in My Own Tears", "Unchain My Heart", "Hit the Road Jack".

1959'da plak şirketini değiştirerek ABC-Paramount'a geçti. Ertegün ve Wexler'a karşı duyduğu bağlılık hissine rağmen bu kararı almasının temelinde yeni şirketinin kendisine geniş olanaklar sunmasının cazibesi yatıyordu. Ahmet Ertegün'le dostluğu ise asla bozulmadı. Sözleşme sonrası müzik stilinde 180 derece bir değişiklik yaptı Ray. Country ve western müziklerini araştırmaya başladı. "Georgia on My Mind", "I Can't Stop Loving You", "Born to Lose", "Busted" gibi klasik şarkıları bu dönemin ürünüdür. 60'lı yıllarla birlikte yaşamında yeni bir dönüşüm başladı. Yurttaşlık hakları konusunda sıkı bir aktivist oldu. Irk ayrımcılığına karşı siyahi mücadeleye destek verdi. Büyük kulüplerde çalması yasaklandı. Hatta Georgia eyaletinde ömür boyu yasaklı sanatçı ilan edildi. (Bu yasak ancak yıllar sonra kaldırıldı. Eyalet yetkilileri ondan resmen özür dilediler ve "Georgia on My Mind" adlı şarkısı, eyaletin resmi şarkısı olarak duyuruldu.) 60'lı yıllarda Charles'ın kaotik yaşamında farklı sorunlar açığa çıktı. Eşine karşı gösterdiği sürekli sadakatsizlik ve kadınlara olan ilgisi yüzünden evliliği yara aldı. 1965'te, Montreal'den döndüğü Boston havaalanında eroin bulundurmak suçundan tutuklandı ve beş yıl ceza ile yargılandı. Bağımlılık yüzünden kariyerinin tehlikeye girdiğini fark edince uyuşturucu belasından, kendi isteğiyle Kaliforniya'daki bir rehabilitasyon hastanesine yatarak tamamen kurtuldu. Ray Charles, kariyeri boyunca 12 Grammy ödülü kazandı. 1988 yılında ise yaşam boyu başarı ödülü. Müzik listelerinde 76 single'ı yer aldı. 75 tane albümü yayınlandı. Kennedy Center onur üyesi oldu. Ulusal sanat madalyası kazandı. Siyahların yönettiği bağış dernekleri başta olmak üzere çeşitli eğitim ve sanat vakıflarına 20 milyon dolardan fazla bağış yaptı. Son konserine 30 Nisan 2004'te Los Angeles'ta çıktı. Hayatına giren kadınlardan 12 çocuğu oldu. (iki resmi evlilik yaşadı) Ayrıca 20 torun, 5 de torun çocuğu sahibi olan Ray Charles, 10 Haziran 2004'te Beverly Hills'teki evinde karaciğer kanserinden öldüğünde 73 yaşındaydı.

"Masal gibi anlattık"

80'li yıllardan itibaren ağırlıklı olarak kimlik arayışı içindeki kadınların hikayelerini anlatan filmler çeken Atıf Yılmaz, yeni filmi "EĞRETİ GELİN"de zengin ailelerin erkek çocuklarını evliliğe hazırlamayı meslek edinmiş genç bir kadının hikayesini anlatıyor. 1930'lu yıllarda geçen film, yönetmenin kendine özgü mizah duygusuyla renklendirdiği bir yasak aşk hikayesi. **SENEM ERDİNE**

Üç yıla yakın zamandır çeşitli sebeplerle ertelenen bir film projesi "Eğreti Gelin". Bu süreçte, film için gereken finans kaynağını bulmakla ve daha film çekilmeden tartışmalara sebep olan hikayesini en doğru ve uygun şekilde perdeye yansıtmanın yollarını aramakla uğraşan Atıf Yılmaz, nihayet projeyi hayata geçirdi. Bu ay seyirciyle buluşacak filmin konusunu hepimiz az çok biliyoruz artık. Şükran Kozalı'nın kendi ailesinde yaşanmış olaylardan yola çıkarak yazdığı anı roman türündeki kitabı "Müziksiz Kadınlar"dan esinlenen yönetmen, zengin ailelerin erkek çocuklarını evliliğe hazırlayarak hayatını kazanan bir kadının, yani bir "eğreti gelin"in hikayesini anlatıyor bu kez. Kitabın yazarının iddiasına göre "eğreti gelinlik" Osmanlı döneminden kalma bir gelenek ve 1935'li yıllara dek varlığını sürdüren saygın bir kurum. Ancak bildiğiniz gibi Şükran Kozalı'nın bu iddiaları ve bu iddialar temel alınarak çekilen film, kitaptaki olayların yaşandığı yer olan Denizli'de infial yarattı. AKP Denizli Milletvekili Mehmet Yüksektepe, Denizli'de böyle bir geleneğin hiç varolmadığını ve filmin çekimlerinin durdurulması için gerekirse TBMM'ye başvuracağını söyledi. Buna karşılık Şükran Kozalı kitabında yazdıklarının gerçekliğini savundu. Bu tepkileri "yersiz" bulduğunu söylemekle yetinen Atıf Yılmaz ise konuyla ilgili tartışmalara fazla kulak asmadan filmini çekmeye devam etti. Özellikle 80'li yıllardan itibaren kadın hikayeleri anlatan filmleriyle ("Mine", "Bir Yudum Sevgi", "Adı Vasfiye", "Dul Bir Kadın") dikkat çeken yönetmen, 12 Eylül'ün toplumsal etkilerini bir çocuğun gözünden anlatmayı denediği önceki filmi "Eylül Fırtınası"nın ardından yeniden uzmanlık alanına dönmüş görünüyor. Yeni filmi "Eğreti Gelin" üzerine konuştuğumuz aşağıdaki röportajda, sinemada kadın hikayelerini tercih etmesinin sebeplerini anlatıyor ve bugüne değin 100'den fazla uzun metraj filme imza atmış bir yönetmen olarak hala film çekecek parayı temin etmekte bu kadar zorlandığı günümüz sinema sektörünün durumuyla ilgili düşüncelerini dile getiriyor.

Türk sinemasındaki en etkileyici kadın filmlerinden bazılarını siz çektiniz. Yeni filminiz de bir kadın hikayesi temelde. Neden kadınların

Ali rolündeki Onur Ünsal ilk kez bir sinema filminde rol alıyor. Bu rolü nişanlısını canlandıran rol arkadaşı Eylem Yıldız sayesinde almış.

Nurgül Yeşilçay, öğrencisine aşık olan bir eğreti gelini oynuyor.

hikayelerini anlatmayı tercih ediyorsunuz?
Kadınlar ilgilendiriyor beni, çünkü Türkiye kadınlarla daha iyi anlatılıyor. Erkekler, hem yasaların hem örf ve adetlerin onlara sağladığı birtakım avantajlarla dünyaya geliyorlar. Kadınlar öyle değil oysa; bu yüzden ciddi bir varolma mücadelesi veriyorlar. Son filmlerimin hepsinin ortak teması kimlik arayışıdır. "Bir Yudum Sevgi", kırsal kesimden gelip büyük kentte kendine bir yer bulmaya çalışan ve işçileşen, bilinçlenen bir kadının hikayesidir mesela. "Adı Vasfiye" hayatını değiştirmek isteyen kasabalı bir kadının hikayesi yine. İyisiyle kötüsüyle, diğer filmlerim de öyle. "Kadının Adı Yok" çalışan kadının kimlik arayışı, "Dul Bir Kadın" bir büyükelçi karısının kimlik arayışı, "Mine" öyle. Sinemacı olarak bizi dram kişileri ilgilendiriyor. Kadınlar da erkeklere göre daha fazla zorlukla karşılaşan, onları aşmaya çalışan, dolayısıyla daha fazla drama düşen insanlar. Ciddi bir savaş veriyorlar, onun için de yenilseler de kazansalar da kahraman oluyorlar; hayatta değil belki ama filmlerde ya da oyunlarda kahraman onlar oluyor.

Şükran Kozalı'nın filminize konu olan kitabını ne zaman keşfettiniz ve neden filme çekmek istediniz?
Ben keşfetmedim romanı. Tarık Günersel vardır Şehir Tiyatrosu'nda, hem şair, hem yönetmen, hem dramaturg, hem opera libertosu, çok yönlü bir arkadaşımız. O, Şükran Hanım'ı tanıyormuş. Kitabı da okumuş. Tarık bana bir senaryo getirdi. Senaryodaki "eğreti gelin" fikri bize ilginç geldi. Sonra oturduk üzerinde çalışmaya başladık. Çalıştıkça da farklı şeyler çıktı. Gül Dirican ve Tarık Günersel'le birlikte, neredeyse beş altı farklı senaryo versiyonu yazdık. Bıçak sırtı bir konu olduğu için böyle oldu. Filmin gecikmesinin sebebi de biraz bu zaten; biraz da para meselesi tabii. Bir sürü malzeme vardı fakat işin içinden çıkılamadı. Son halini oturdum ben yazdım. Bozcaada'ya gittim, 20 gün, bir ay kadar kapandım ve yazdım. Sonuçta Şükran Hanım'dan sadece "eğreti gelin" fikrini almış olduk.

Neden bıçak sırtı bir konuydu?
Şükran Hanım, bu "eğreti gelin" kurumunun saygın bir kurum olduğunu, kadınların fahişe muamelesi görmediklerini, saygı gördüklerini söylüyor. Halbuki yaptıkları iş, oğlan çocuklarına hem erkeğin bir aile içinde nasıl davranması gerektiği hem de cinsellik üzerine birtakım dersler vermek. Bu durumun fahişelik olarak algılanmasını engellemek gerekiyordu. İşte bu çok bıçak sırtı bir işti. Onu sağladık zannediyorum.

Böyle bir kurumun var olmadığı yönündeki iddialara, filme bu nedenle tepki gösterenlere ve konuyla ilgili tartışmalara ne diyorsunuz?
Vallaha, Şükran Hanım'ın söylediğine göre onun dayısının bir eğreti gelini olmuş. Çocukluktan genç kızlığa geçtiği dönemde annesiyle birlikte dayısının mezarını ziyarete gittiklerinde orada bir yaşlı kadının çiçekleri suladığını, mezardaki otları temizlediğini görüyorlar. Annesi, "Bu kahpe gitsin, biz öyle gidelim" diyor. Bekliyorlar, kadın gidiyor. Şükran Hanım, merak ediyor kadının kim olduğunu. Annesi, "Bu kadın dayının eğreti geliniydi. Dayın buna aşık oldu ve veremden öldü" diyor. Bunu anlatıyor kitapta zaten. Kendi söylediğine göre, sonra araştırıyor ve başka eğreti gelinler de olduğunu görüyor. Bir sürü akrabalarının eğreti gelini olduğunu öğreniyor ve bunları o kitabında yazıyor.

Siz bu konuda herhangi bir araştırma yaptınız mı?
Hayır, kaynak olarak yalnızca Şükran Hanım'ın kitabını kullandık. ⇨

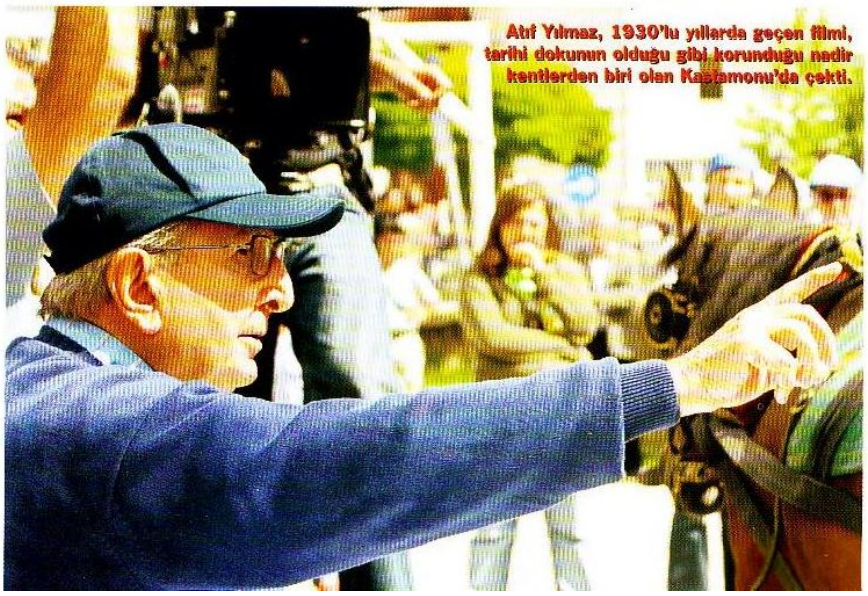

Atıf Yılmaz, 1930'lu yıllarda geçen filmi, tarihi dokunun olduğu gibi korunduğu nadir kentlerden biri olan Kastamonu'da çekti.

"Eğreti Gelin"

Nurgül Yeşilçay'ın canlandırdığı Kostak Emine'nin hapisten çıkan sevgilisini Şevket Çoruh oynuyor.

Bohçacı kadın rolünde Füsun Demirel'i izliyoruz.

"Film, eğreti gelinin hikayesi tabii, çünkü değişime uğrayan karakter o. Hayatında hiçbir şeyi kendi seçmemiş, birey olamamış bir kadın, sonunda kendi seçimlerini yapabilecek, kendi vücudunun, kendi kişiliğinin farkına varacak bir hale geliyor."

Böyle bir kurumun gerçek olup olmamasını fazla önemsemiyorsunuz galiba.
Önemsemedim çünkü biraz fiksiyon zaten; ancak ilginç bir ilişki. Birbirlerine aşık olan öğrenciyle eğitmenin aşkı gibi. Yaş farkları var, sosyal sınıf farkları var, eğreti gelin olmanın birtakım kuralları var. Aşık olmayacak, hamile kalmayacak, şunu yapmayacak, bunu yapmayacak ve işi bitince gidecek gibi.

Sizi asıl ilgilendiren de belli sınırlar içinde gelişen bu ilişki biçimi herhalde.
Tabii, tabii. İlginç olan oydu ve biz de zaten bir masal gibi anlattık. Gerçekçi bir hikaye gibi anlatmadık.

Şükran Kozalı'nın kitabında olaylar Denizli'de geçiyor. Sizin filminizde mekan ve zaman belli mi?
Yer belli değil. Zamandan da söz edilmiyor ama biz 1930'lu yılları seçtik. Çünkü yine Şükran Hanım'ın dediğine göre bu Osmanlı döneminden kalan bir adet ve 1930'larda, 35'lerde terk edilmiş yavaş yavaş.

Hikayenin sizi etkilemesinin başka sebepleri de var mı?
1928'de yeni harf devrimi oluyor. Millet mektepleri açılıyor. Hikayenin arka planında da onlar var. Bu kadının eğitimi nedir, nasıl bir eğitim verebilir diye düşündüm senaryoyu yazarken. Eğitimi yok. Yalnızca mahalle mektebine gitmiş, orada hatim indirmiş. Onun için de Kuran'ı Kerim'deki ayetlere göre ders veriyor. Oğlan da lisede okuyor ve pozitif bilimlerle yetişmiş. Dolayısıyla o iki kültürün çatışması var hikayede aynı zamanda. Çocuk aşık oluyor hocasına. Kadın bunun olmayacağını biliyor, bir süre direniyor, fakat o da etkileniyor çünkü Ali, o güne kadar ilişkide olduğu bütün erkeklerden farklı. İlk defa insanca, sıcak, esprili biriyle birlikte oluyor. Dolayısıyla hem o klasik Doğu kültüründen Batı kültürüne geçiş döneminde geçmesi, hem ilginç bir ilişki biçimini ele alması, hem her sahnenin kendi içindeki zenginliği, hem de bir tür yasak aşk hikayesi olması bakımından cazipti benim için.

Günümüzle bağını kurabilir miyiz?
Kültür farklılıkları hala var. Anadolu'dan gelenlerle kent kültürü içinde büyüyenler arasında da hala benzer çelişkiler oluyor. Tabii uzaktan bir bağlantı bu, ama hala yaşayan bir şey.

Başlangıçta kurduğunuz oyuncu kadrosu, 2.5 yılı aşan hazırlık sürecinde neredeyse tamamen değişti öyle değil mi?
O konuda şanslıydık aslında. Hep başta düşündüğümüzden başkası oldu ama sonradan gelenler hep daha iyiydi. Özellikle Onur büyük bir şans oldu bizim için. Onur konservatuvar ikinci sınıf öğrencisi. Gerçekten 18 yaşında. Biz de o yaşta bir çocuk arıyorduk. Geçen yıl Oyun Atölyesi'nde oynamış, güzel bir rolde. Eylem Yıldız tavsiye etti bize. Gerçekten olağanüstü bir performans gösterdi. Daha önce İsmail Hacıoğlu'nu düşünmüştük ama dizi çekimleri yüzünden gelemedi. Onur, İsmail'den çok daha iyi oldu doğrusu. Hakiki başrol onun, çok renkli bir rol.

Ama aslında film Ali'nin değil eğreti gelinin hikayesi öyle değil mi?
Ali'nin rolü daha çok ama film tabii eğreti gelinin hikayesi çünkü değişime uğrayan karakter o. Hayatında hiçbir şeyi kendi seçmemiş, birey olamamış bir kadın sonunda seçimlerini kendi yapabilecek, kendi vücudunun, kendi kişiliğinin farkına varacak bir hale geliyor. Bayağı bir değişime uğruyor. Geldiği günkü kadın, o eğreti gelin değil artık. Onur'unki çok renkli ama daha düz bir rol.

Eğreti gelin rolüne kimleri düşünmüştünüz daha önce?
Hülya Avşar'ı düşünmüştüm ben aslında. Bence rol en çok ona uygundu. Fakat Hülya, Anadolu'ya çıkamıyor çocuğu nedeniyle. Burada çekelim dedik ama burada da çekmenin imkanı yoktu. Dönem filmi olduğu için çok zor. Kastamonu'daki mimari dokunun çok iyi korunduğunu biliyorduk, onun için mutlaka orada çekmek istedik. Deniz'i düşündük bu arada. Deniz popüler bir isimdi o zaman ama sonradan yıprandı. O zaman daha bakir bir sinerjisi vardı, dizilerde oynamamıştı. Üç dört ay da oyunculuk dersi aldırdım ona. Fakat bekledi, bekledi tam biz filmi çekeceğimiz zaman bir takım işleri oldu. Bu arada Nurgül geldi aklımıza, o da büyük bir sevinçle kabul etti rolü. Çok da iyi oldu. Bir defa çok iyi bir oyuncu. Çok uyumlu. Bazı oyuncular şartlarıyla gelirler. Deniz bile o zaman sormuştu, öpüşme var mı, diye. Nurgül'le hiç öyle bir derdimiz olmadı. Gerçi filmde öyle bir seks sahnesi filan da yok ama hiçbir şey sormadan bütün yüreğiyle katıldı işe.

Müjde Ar da ekibe sonradan katılan isimlerden birisi. Ali'nin annesi İffet Hanım'ı oynuyor. Nasıl bir kadın İffet hanım?
Kocası Belediye Başkanı olduğu için belli bir havaya giren ama aslında temelinde kültür falan hiçbir şey olmayan, çaçaron, duygusal, biraz da komik tipler olur ya, öyle bir kadın. Ben doğrusu Müjde'yi aramayı düşünmemiştim, oynamaz diye. Sonra buradaki arkadaşların önerisi üzerine aradım. Hemen kabul etti. Hatta para da istemedi, sana bir hediyem olsun, dedi. Çok da başarılı bir portre çizdi çünkü aslında kendi kişiliğinin çok dışında bir rol.

Filmin gecikmesinin bir sebebi de finans bulmakta zorlanmış olmanızdı. Sonunda nasıl denkleştirdiniz bütçeyi?
Bir dönem filmi olduğu için biraz pahalı bir filmdi. Onun için ortak aradım uzun süre ama yeterli parayı bulamadık. Daha sonra Eurimages'a müracaat ettik. Dışarıdan ortak bulduk. Bu da 2.5-3 yıl sürdü tabii.

Sonuçta ne kadara mal oldu?
Şu anda kesin olarak bilmiyorum ama bir milyon doların üzerinde. Yunanlı bir ortağımız var. Burada kendi kredilerimi kullandım. Filmin işletmesini üstlenen Özen Film'den belli bir avans aldım, Almanya dağıtımcısından bir avans aldım.

Sizin kadar deneyimli ve tanınmış bir yönetmen hala film çekecek parayı bulmakta bu kadar zorlandığına göre, son zamanlarda sektörde görülen hareketlenme henüz fazla bir şey değiştirmiş değil anlaşılan. Türkiye'de film çekmek kolaylaşacağına zorlaşıyor mu?
Zorlaşıyor tabii. Yapay bir yükselme var aslında. Ancak medyatik kişilerin oynadığı komediler iş yapıyor; "GORA", "Vizontele", "Kahpe Bizans" gibi. Onun dışında bir iki film var fena gitmeyen ama özellikle Yeşim Ustaoğlu, Nuri Bilge Ceylan, Zeki Demirkubuz, Derviş Zaim gibi genç arkadaşların, hatta bir önceki kuşaktan Ömer Kavur'un filmleri 30-40 bini geçmiyor. Onun için sinema seyircisi Türk sinemasına rağbet gösteriyor denemez. Sadece özel birtakım filmler rağbet görüyor. Oysa normalde, birine 3-4 milyon seyirci geliyorsa, öbürüne de 300-400 bin kişi gelmeli. Gerçekten bir sinemasever kitle varsa ve Türk sinemasını destekliyorsa böyle olmalı; ama öyle bir şey yok.

Seyirciye ne vaat ediyor "Eğreti Gelin"?
Sanıyorum sinemadan memnun ve konuşacak bir şeyleri olarak çıkacaklar; yani hayalkırıklığına uğramayacaklar.

Nasıl tepkiler bekliyorsunuz?
Bilmiyorum ki. Eleştirmenler "Eylül Fırtınası"nı pek beğenmediler hatırladığım kadarıyla mesela, oysa çok özenilerek yapılmış bir işti. Benim kuşağım, hele 12 Eylül'ü hatırlayanlar çok etkilendiler ama genç kuşağın geçmişle bütün bağları kopmuş durumda maalesef. Tam o dönemde Bilkent Üniversitesi'nde beş altı genç bir araştırma yaptılar 12 Eylül üzerine. Kenan Paşa'yı soruyorlar kimse bilmiyor. 12 Eylül cuntası hem baskıyla hem yasa değişiklikleriyle yeni nesillerin üzerine bir ölü toprağı serpti. Çocukların geçmişle bütün bağları koptu. Artık onların zevklerini Amerikan sineması belirliyor. Aslında politik sinema bugün yapılmaması gereken bir sinema, ticari bir beklentiniz varsa. Çünkü seyircisi yok Türkiye'de. Bizim seyircimiz bugün 15-16 yaşla 25 yaş arası, çoğu öğrenci olan gençler. Onların beğenileri de değişti.

Fikret Hakan, oğluna eğreti gelin tutan baba rolünde.

Filmin müziklerini Atilla Özdemiroğlu yapmış. Sezen Aksu da Atıf Yılmaz'ın ricası üzerine "Eğreti Gelin" isimli bir şarkı bestelemiş.

Her şeye rağmen film çekmeye devam ettiğiniz göre tamamen umudunuzu kesmiş değilsiniz. Kimler için çekiyorsunuz filmlerinizi?
Bütün insanlar için. Onlara da ulaşmaya çalışıyorum, nasıl ulaşırım diye düşünüyorum. Sinema bir kitle sanatı. Seyircisi olmadığı zaman olmayan bir sanat. Ayrıca pahalı bir sanat. Film çalışmazsa bir daha iş yapamazsınız. Düşünce olarak, politik olarak yadsımadığım, seyirciye de ulaşmasını istediğim ve yatkın olduğum hikayeleri seçiyorum. Bu hikaye başta çok daha dramatikti mesela. Sonunda kendime uydurdum, çünkü benim bütün filmlerimde alttan alta bir mizah duygusu vardır; bu da öyle oldu. Seyircinin çok güleceği sahneler var.

Sırada yeni bir proje var mı?
Var ama biraz zor bir proje çünkü beşte dördü bir Avrupa metropolünde geçiyor. Onun için dışarıdan sağlam para yatıracak bir ortak bulmam lazım. Bir ara Köln'de çekecektim aslında, yer falan da baktım ama sonra yeterli para bulunamayınca kaldı. Şu anda başka bir şey arıyorum aslında çünkü bunu yapması çok güç. ■

Ali'nin annesi İffet Hanım rolünde Müjde Ar'ı izleyeceğiz.

TÜRKİYE'NİN ERKEKLERE ÖZEL İLK HARCAMA REHBERİ

GARAJ

ISSN 1305 - 3108
OCAK/ŞUBAT/MART 2005 / SAYI 1
5.000.000 TL (5 YTL)

MERKEZ

9 771305 310002 01
Kapak Fiyatı 5.000.000 TL (5 YTL)

BU AY GARAJ'A GİRENLER

STİL
KAZAKLAR, TİŞÖRTLER, AYAKKABILAR, SAATLER VS...

OTOMOBİL
2005'İN HIZLI GEÇMESİNİ İSTİYORSANIZ BU MODELLERE GÖZ ATIN

KEYİF
SÜPER BİR EV BARI KURMAK İÇİN GARAJ'I TAKİP EDİN

+ KABLOSUZ EV SİNEMASI SİSTEMLERİ

TEKSTİLDEN, HOBİYE, TEKNOLOJİDEN, OTOMOBİLE

497 ÜRÜN VE FİYAT

ilk sayısı bayinizde!

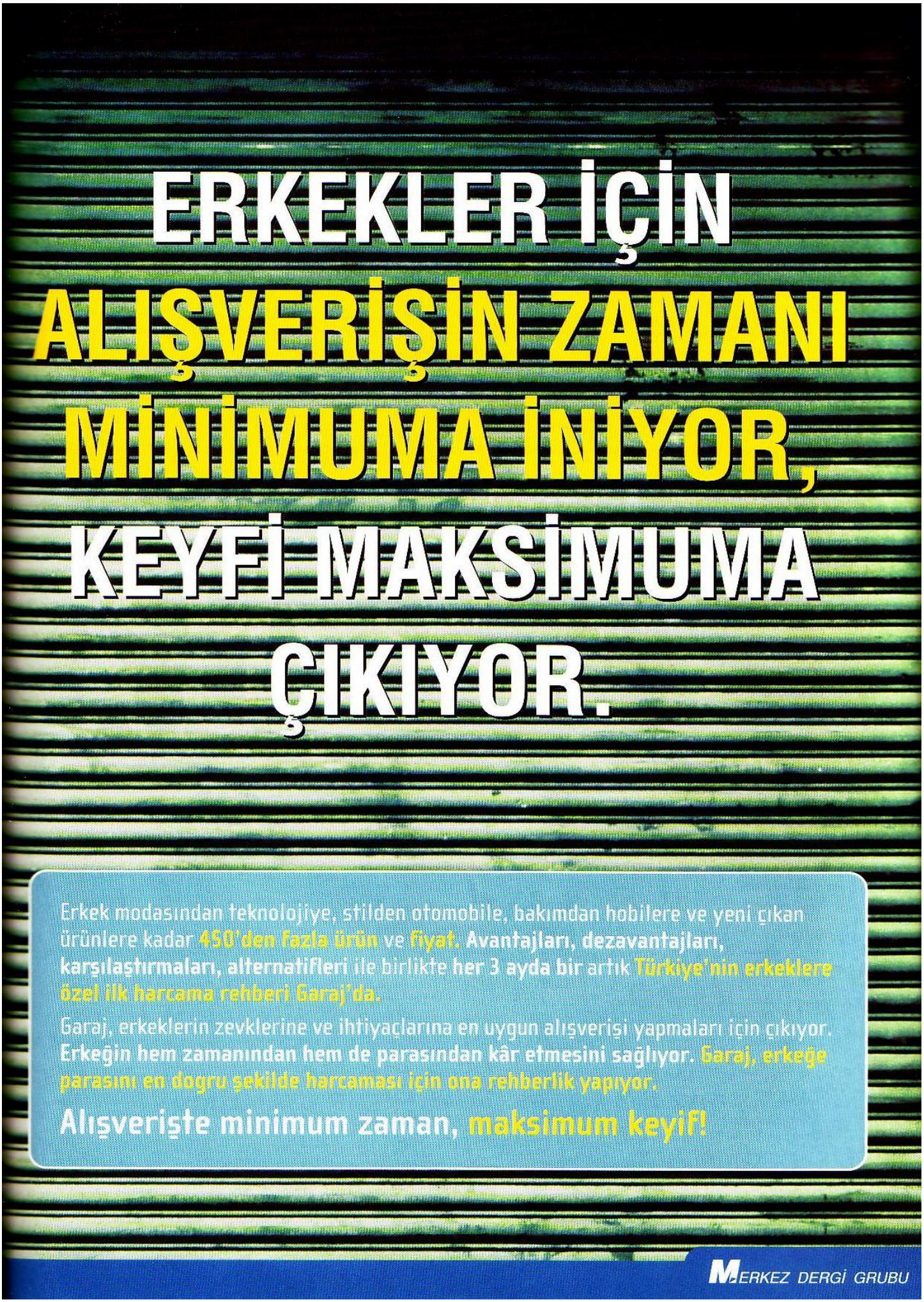
ERKEKLER İÇİN
ALIŞVERİŞİN ZAMANI
MİNİMUMA İNİYOR,
KEYFİ MAKSİMUMA
ÇIKIYOR.
Erkek modasından teknolojiye, stilden otomobile, bakımdan hobilere ve yeni çıkan ürünlere kadar 450'den fazla ürün ve fiyat. Avantajları, dezavantajları, karşılaştırmaları, alternatifleri ile birlikte her 3 ayda bir artık Türkiye'nin erkeklere özel ilk harcama rehberi Garaj'da.
Garaj, erkeklerin zevklerine ve ihtiyaçlarına en uygun alışverişi yapmaları için çıkıyor. Erkeğin hem zamanından hem de parasından kâr etmesini sağlıyor. Garaj, erkeğe parasını en doğru şekilde harcaması için ona rehberlik yapıyor.
Alışverişte minimum zaman, maksimum keyif!
MERKEZ DERGİ GRUBU

yılın 50 filmi 2004

Geçtiğimiz yıl içerisinde ülkemizde 207 film vizyona girdi. Bu filmlerin 189 tanesi yabancı, 18 tanesi de yerli yapımlardı. Kimisi ülkemize biraz gecikmeli uğradı, kimisiyse tüm dünyayla aynı anda. Bazıları gişe hasılatlarıyla ses getirdiler, bazıları topladıkları övgülerle, bazılarıysa ikisiyle birden. Elbette ortalığı birbirine katan sansasyonlar da eksik olmadılar. İşte bize göre, iyi-kötü ayrımı yapmadan, geçen yılın en çok öne çıkan 50 filmi.

ENGİN ERTAN
BURÇİN S. YALÇIN

AŞK HER YERDE
(Love Actually)
Yön: Richard Curtis. **Oyn:** Colin Firth, Hugh Grant, Emma Thompson.
Niçin görmeliydiniz: Soğuk İngilizler'in sımsıcak, bir de değil, neredeyse bir düzine alevli aşk hikayesini birbiri ardına dizme becerisi için. Senaryolarıyla ülkesinin sektörünü capcanlı tutmayı bilen birkaç isimden biri olan Richard Curtis ilk kez kendi senaryosunu bir yönetmen olarak ele alma fırsatı yakalamıştı. Ve Ada'daki her yönetmeni afallatacak denli genis oyuncu kadrosu başta olmak üzere bu fırsatı altına çevirmekte sıkıntı çekmemis görünüyordu. Bu, insanın sevdiklerine armağan edebileceği türden bir filmdi.

AŞKTA HERŞEY MÜMKÜN
(Something's Gotta Give)
Yön: Nancy Meyers. **Oyn:** Jack Nicholson, Diane Keaton, Amanda Peet.
Niçin görmeliydiniz: Nicholson ile Keaton'ın yaşlanna başlanna bakmaksızın aska yelken açabildiklerini görebilmek için. "Kadınlar Ne İster?"le kadınlardan mütesekkil seyircisine tam anlamıyla bir fantezi yasatan Meyers, benzeri birşeyi bu filmin izleyicisine de yapmaktan kaçınmadı: her yasa mensup erkek tarafından beğenilmek... İki yıllanmış sarabın, diz üstü bilgisayarlan kucaklannda, elleri klavyelerinde, hanl hanl, odadan odaya da olsa, birbirleriyle chat'leşme ihtiyacını gidermeleri pek hoştu doğrusu!

BELLEVILLE'DE RANDEVU
(Les Triplettes de Belleville)
Yön: Sylvain Chomet.
Niçin görmeliydiniz: Alıştığımız Amerikan animasyonlarından farklı sulara açılmak için. Sylvain Chomet'nin bu müthis yaratıcı animasyonu ülkemizde seyirciden fazla ilgi görmemis olabilir ama izleyen mutlu azınlığın adeta aklını başından aldı. Gerek kendine has mizah duygusuyla, gerekse Jacques Tati göndermeleriyle kalbimizi çaldı.

BEN, ROBOT
(I, Robot)
Yön: Alex Proyas. **Oyn:** Will Smith, Bridget Moynahan, Alan Tudyk.
Niçin görmeliydiniz: Gelecekte robotlar günlük yasamdaki haklarımıza tecavüz edecek, korkusunu üzerinizden atabilmek için. Alex Proyas, bilimkurgu edebiyatının babalarından Asimov'dan yaptığı bu uyarlamada bizleri 2035 yılının Sikago'suna götürüyordu. Hikayeye serpistirilmis aksiyon sahneleri yüzünden filmi bir yerden sonra ciddiye almak zorlaşıyor, filmin insan-robot iliskisinin boyutlarına dair söyledikleri ve yaptığı sade gelecek tasarımı da tam anlamıyla güme gidiyordu. Yine de, seyirci filmi sevdi.

BİR KONUŞABİLSE...
(Lost in Translation)
Yön: Sofia Coppola. **Oyn:** Bill Murray, Scarlett Johansson, Giovanni Ribisi.
Niçin görmeliydiniz: Bob Harris, Charlotte'un kulağına filmin finalinde ne fısıldadı diye meraktan çatlamak için. Sofia Coppola klasik sinemanın büyük ustalarından devraldığı, duyulara ve duygulara hitap eden bir sinemasal üslupla Tokyo'yu neredeyse Mars'tan farksız bir mekan haline getiriyor, bu dünyadan apayrı duran gezegende ruhunu kaybetmis iki yalnız insanın birbirlerini keşfine yer veriyordu. Murray ile Johansson'un bir elmanın iki yarısına hayat verdikleri filmin "tür"üne karar vermek size kalıyordu.

BÜYÜK İSKENDER
(Alexander)
Yön: Oliver Stone. **Oyn:** Colin Farrell, Angelina Jolie, Val Kilmer.
Niçin görmeliydiniz: Efsanevi Makedon kralı Büyük İskender'in atının Hindistan seferi sırasında fillerin karşısında nasıl şahlandığını görebilmek için. Beyninin hiç değilse bir lobunu yıllardır bu projeyle yoğuran Oliver Stone, buna karşılık geniş kitleleri memnun etmekten uzak bir film çıkardı ortaya. Henüz küçüklüğünden bu yana hem annesi hem de babasının ego baskısı altında ezilen İskender biraz da kendisini annesinin baskıcı yapısından kaçırmak için çıkıyordu Doğu seferine. Sonuçta film seyirciyi yordu.

CANI
(Monster)
Yön: Patty Jenkins. **Oyn:** Charlize Theron, Christina Ricci, Bruce Dern.
Niçin görmeliydiniz: Charlize Theron'un mıymıntıdan uzak; yürek, cesaret ve gönül isteyen; yürek burkan; gönül fetheden ve Oscar'ın çok çok üstünde dolaşan performansı için. İsin aslı, otoban kenarında fahişelik yaparken ataerkil toplum yapısının sert darbelerine toslayan, belki de bu yüzden eşcinselliğe meyleden, sonunda âşık olduğu kız için elini kana bulamaktan çekinmeyen Aileen Wuornos'un gerçek hikayesinde yürekleri ısıtacak fazla birşey zaten yoktu. Hasin gerçeklerden başka...

CEHENNEMİN ANATOMİSİ
(Anatomie de l'enfer)
Yön: Catherine Breillat. **Oyn:** Amira Casar, Rocco Siffredi.
Niçin görmeliydiniz: Çıplak bir kadın bedeni, nefret dolu bir adam ve bir tırmık biraraya gelirse neler olur, görmek için. Beş yıl önce "Romance" ile büyük sansasyon yaratan Breillat bu sefer daha ileri gitmiş, aynı zamanda daha da minimal takılmıştı. Film kötü ve gevezeydi ancak kendine has haliyle görülmeye değer bir nitelik taşıyordu.

COLLATERAL
Yön: Michael Mann. **Oyn:** Tom Cruise, Jamie Foxx, Jada Pinkett Smith.
Niçin görmeliydiniz: Mann'in kendine has dünyası ve temaları için. Yer yer Melville esintileri taşıyan "Collateral", hemen her Mann filminde olduğu gibi iki erkek arasında geçen bir hesaplaşma üzerine kuruluydu. Görsel tercihleri, kadraj çalışması ve dijitalin sağladığı doku da bu temaya yoğun şekilde hizmet etmekteydi.

DUVARA KARŞI
(Gegen die Wand)
Yön: Fatih Akın. **Oyn:** Birol Ünel, Sibel Kekilli, Güven Kıraç.
Niçin görmeliydiniz: Cahit'in gaza gelip, barda duran bardaklara ellerini geçirdiği sahne için. Berlin Film Festivali'nde kazandığı Altın Ayı ile yola başlayan ve geçtiğimiz yıl boyunca pek çok önemli ödül kazanan "Duvara Karşı", kuşkusuz 2004'ün en büyük başarılarından birisiydi. Akın, melodramatik öğeleri filminde başarıyla kullanıyordu.

DÜŞLER TUTKULAR & SUÇLAR
(The Dreamers)
Yön: Bernardo Bertolucci. **Oyn:** Michael Pitt, Eva Green, Louis Garrel.
Niçin görmeliydiniz: Bertolucci'nin ruhen de bedenen de gençliğini aratmayacak denli formunda olduğunu farkedebilmek için. '68 kuşağına dönüp hem elestirel hem de babacan bir gözle bakan, karakterlerinden şefkati hiç esirgemeyen usta yönetmen üç genç oyuncuya büyük bir çıkış yapma fırsatı da tanıyordu. Ona göre o kuşak eğlenceye, değişime, sanata, hele ki sinemaya gereken ehemmiyeti fazlasıyla vermişti; ama dünyayı değiştirmek isterken bunu umarsızca yapmaya kalkışmıştı.

ELVEDA LENIN
(Good Bye, Lenin!)
Yön: Wolfgang Becker. **Oyn:** Daniel Brühl, Katrin Saß, Chulpan Kamatova.
Niçin görmeliydiniz: Eski Doğu Almanya'nın perdede yeniden canlanmasına tanıklık etmek için. Almanya dışında başka Avrupa ülkelerinde de azımsanmayacak bir ilgi gören "Elveda Lenin", geçtiğimiz yılın en iyi dramlarındandı. Becker'in tarihsel gerçeklik ve simülasyonu bulusturan bu parlak fantezisi, göz yaşarttığı kadar güldürüyordu da.

FAHRENHEIT 9/11
Yön: Michael Moore. **Oyn:** George W. Bush, Michael Moore.
Niçin görmeliydiniz: Bütün Batı medyası dünyanın en büyük devletinin başındaki adamı karikatürlerinde neden hep maymuna benzer bir figür olarak çiziyor, daha net anlayabilmek için. Koltuk tazeleyeli sunun sırasında henüz üç ay bile olmamışken ve herkes onun yeni marifetlerini merakla beklerken, kasımdaki seçimlerden önce onun ve icraatlarının arkasındaki çirkinlikleri belgelemek isteyen Michael Moore, memleketi Flint'ten Irak'a, Oregon eyalet sınırından Washington D.C.'ye dek binlerce kilometreyi bu adamın insanlığa verdiği zarar göstermek amacıyla katediyor.

FIL
(Elephant)
Yön: Gus Van Sant. **Oyn:** John Robinson, Alex Frost, Elias McConnell.
Niçin görmeliydiniz: Van Sant'in mesafeli tavrı ve doğru bir tercihle yaratılmış buz gibi atmosferi için. Önceki yıl Cannes'dan Altın Palmiye ve En İyi Yönetmen ödülüyle dönen "Fil", Columbine faciasını model alan bir olayı anlatmaktaydı. Van Sant filmde seyirciye net cevaplar sunmuyor, herkesin kendince bir sonuca varmasını bekliyordu.

G.O.R.A.

Yön: Ömer Faruk Sorak. **Oyn:** Cem Yılmaz, Rasim Öztekin, Ozan Güven.

Niçin görmeliydiniz: Türkler uzaya çıksa ne olurdu, sorusunun cevabını öğrenmek için. Yılmaz'ın, stand-up gösterilerindeki esprileri biraz daha geliştirerek ve belirli bir öyküye yedirerek yazdığı senaryo zaman zaman ritm sorunları varmış izlenimi veriyordu. Buna rağmen filmde bu açığı kapatacak öğeler de vardı. Görsel efektlerinden kostümlerine ve elbette Yılmaz'ın eseri olan mizah anlayışına dek birçok olumlu şeyden bahsedildi. "G.O.R.A." uzun süredir birçok filmin gözünü diktiği seyirci rekorunu ise kendisini 4 milyonu aşkın kişiye seyrettirerek kırmayı başardı.

GÖRKEMLI HAYATIM

(American Splendor)

Yön: Shari Springer Berman ve Robert Pulcini. **Oyn:** Paul Giamatti, Hope Davis, Harvey Pekar.

Niçin görmeliydiniz: Kurmaca ve belgesel arasında yakalanan şaşırtıcı ve müthiş birliktelik için. Harvey Pekar'ın kendi hayatını konu alan çizgi romanlarından yola çıkan ve yazarın hayatını perdeye taşıyan bu film, çizgi roman estetiğinin sinemada kullanımının özgün ve son derece başarılı örneklerinden birisiydi.

HARRY POTTER VE AZKABAN TUTSAĞI

(Harry Potter and the Prisoner of Azkaban)

Yön: Alfonso Cuarón. **Oyn:** Daniel Radcliffe, Emma Watson, Rupert Grint.

Niçin görmeliydiniz: Cuarón'un seriye getirdiği farklı tat için. Harry büyüdükçe, serideki romanlar da giderek olgunlaşıyorlar. Ancak yönetmenlik görevi Chris Colombus'tan Meksikalı yıldız yönetmene devredilince, Harry Potter'ın sinema uyarlamalarının hitap ettiği yaş grubu da genişledi. Film gerçekten öncekilerden daha iyi ve daha tatmin ediciydi.

HAYATIN İÇİNDEN

(The Station Agent)

Yön: Thomas McCarthy. **Oyn:** Peter Dinklage, Patricia Clarkson, Bobby Cannavale.

Niçin görmeliydiniz: İnsana huzur veren, sade kapanış sahnesi için. Başrolündeki üç oyuncunun birinci sınıf performanslarından büyük destek alan "Hayatın İçinden", geçtiğimiz yılın en iyilerindendi. Epeydir uzak kaldığımız, '90'lı yılların iyi Amerikan bağımsızlarının tadını bizlere bir kez daha yaşattı.

HELLBOY

Yön: Guillermo del Toro. **Oyn:** Ron Perlman, John Hurt, Selma Blair.

Niçin görmeliydiniz: Perlman'ı kendisine uygun bir karakteri canlandırırken, başrolde izlemenin keyfi için. del Toro'nun kendine has tasarım anlayışından bolca beslenen "Hellboy", kaynak aldığı mitleri yeterince derinlemesine işleyemiyor ve tam anlamıyla bir tatmin yaratamıyordu. Yine de yılın keyifli seyirliklerindendi.

İHTİYAR DELİKANLI

(Oldboy)

Yön: Chan-wook Park. **Oyn:** Choi Min-sik, Yu Ji-tae, Kang Hye-jeong.

Niçin görmeliydiniz: Dae-su'nun canlı bir ahtapotu yediği sahne için. Değil geçtiğimiz yılın, son yılların en iyilerinden birisi olan "İhtiyar Delikanlı", hem Güney Kore sinemasının yaşadığı yükselişte bir zirve teşkil ediyor, hem de essiz bir sinemasal ziyafet sunuyordu. Neo-noir hiç bu kadar sık ve bu kadar trajik olmamıştı.

KAHRAMAN

(Ying xiong)

Yön: Zhang Yimou. **Oyn:** Jet Li, Maggie Cheung, Tony Leung Chiu Wai.

Niçin görmeliydiniz: İnsanın aklını başından alan görkemi için. Zhang Yimou'nun büyük ve iddialı filmi ABD'de kazandığı büyük gişe başarısı sonrasında ülkemize de uğrayabildi. Her bir parçası kendi içinde kusursuz olan bu "epik", kimilerine göre milliyetçi, hatta faşizan bir söyleme sırtını yaslamaktaydı.

KARPUZ KABUĞUNDAN GEMİLER YAPMAK

Yön: Ahmet Uluçay. **Oyn:** İsmail Hakkı Taslak, Kadir Kaymaz, Fizuli Caferov.

Niçin görmeliydiniz: Sinema sevgisi denen şeyin etkisindeki iki çocuğun ve bir de delinin hayal ile gerçek arasında gidip gelen "gıdıldatma" maceralarına ortak olmak için. Kısa filmleriyle zaten bir süredir camianın yakından tanıdığı bir isim haline gelmiş olan Ahmet Uluçay sağlık sorunlarını bile geri plana atarak ve büyük sıkıntıları göğüsleyerek çektiği bu ilk uzun metrajında dijital video formatında çalıştı. Amatör oyuncularının da katkılarıyla, çocukluğundan yola çıkarak yazdığı hikayeyi büyük bir başarıyla görselleştirdi.

KASAP

(Chopper)

Yön: Andrew Dominik. **Oyn:** Eric Bana, Simon Lyndon, David Field.

Niçin görmeliydiniz: Bana'nın birinci sınıf performansı için. Eric Bana'nın ilk kez dikkat çektiği film, biraz gecikmeli de olsa ülkemizde geçtiğimiz yıl vizyon yüzü gördü. Kasap lakaplı Mark Read'in üne kavuşması, yerinde yönetmenlik tercihleriyle ve etkileyici şekilde perdeye taşınmıştı.

KELEBEK ETKİSİ
(The Butterfly Effect)
Yön: Eric Bress, J. Mackye Gruber. **Oyn:** Ashton Kutcher, Amy Smart.
Niçin görmeliydiniz: Kutcher ile Smart'ın birazcık çabalasalar birer oyuncu olarak hayli iyi işler çıkarabileceklerini öğrenmek için. Türk seyircisinin de tıpkı okyanusun öte yakasındaki gönüldaşları gibi görmezden gelemediği film yıllar önce tuttuğu günlükler sayesinde geçmişe yolculuk yapan ve bu sayede bir zamanlar sevdiği kızı şimdiki hayatına dahil etmeye çalışan genç bir adamın hikayesini anlatıyordu. İnanmak isteyen bu fanteziye inandı fakat film gene de adını aldığı bilimsel teorinin altını doldurmaktan uzaktı.

KILL BILL VOL. 1&2
Yön: Quentin Tarantino. **Oyn:** Uma Thurman, David Carradine, Lucy Liu.
Niçin görmeliydiniz: En azından ilk bölümdeki anime sekans için. Tarantino'nun uzun zamandır beklenen filminin iki bölümü de ülkemizde 2004 içerisinde gösterime girdi. Kimileri ilk bölümü daha çok beğendi, kimileri ikincisini. Ancak tartışmaya gerek yok ki, bir bütün olarak "Kill Bill" değil geçen yılın, son yılların en büyük sinema olaylarından birisiydi.

KÖTÜ KIZLAR
(Mean Girls)
Yön: Mark S. Waters.**Oyn:** Lindsay Lohan, Rachel McAdams, Tina Fey.
Niçin görmeliydiniz: "Benim beşinci duyum var", gibi kendine has esprileri için. Bu özgün gençlik komedisi, bir bakıma "Heathers" ve "Clueless"ın kırması gibiydi. Sonlarına doğru beklenmedik şekilde "normal"leşiyordu ama olsun, son yıllarda başka hangi Amerikan yapımı gençlik filminde kulağımıza Orbital'a ait melodiler çalındı ki?

KÖY
(The Village)
Yön: M. Night Shyamalan. **Oyn:** Bryce Dallas Howard, Joaquin Phoenix, Adrien Brody.
Niçin görmeliydiniz: Lucius'un Noah tarafından bıçaklandığı sahne için. Shyamalan'ın filmi ABD'de çok olumsuz tepkiler almıştı. Avrupa'da ve ülkemizdeyse genellikle beğenildi. 11 Eylül sonrası Amerika'nın ruh halinin elestirisi olarak okuyanlar da oldu, muhafazakar bir ütopya olarak görenler de.

KRAL ARTHUR
(King Arthur)
Yön: Antoine Fuqua. **Oyn:** Clive Owen, Ioan Gruffudd, Keira Knightley.
Niçin görmeliydiniz: Stellan Skarsgård'ın filmin kötü adamı Cerdic'te tam manasıyla yaptığı gövde gösterisi için. "İlk Gün"le yetenekli bir isim olduğunu kanıtlayan Fuqua daha önce sinemanın gerekli özeni birkaç kez gösterdiği bu öyküye kendi imzasını atmaya çalışıyordu. Kral Arthur'un bilinen, cadılar ve büyücüler, sihir ve mucizelerle dolu hikayesi perdede tuhaf bir hal almıştı. Amerikalılar filme pek dönüp bakmadılar, Türk izleyicisi ise dünyanın geri kalanıyla birlikte bu efsanenin kendisini ilgilendirdiğini düşündü.

MEDUSA DARBESİ
(The Bourne Supremacy)
Yön: Paul Greengrass. **Oyn:** Matt Damon, Franka Potente, Brian Cox.
Niçin görmeliydiniz: Kulakları sağır, gözleri kör eden ve bir yandan da insana nefes aldırmayan otomobil kovalamaca sahneleri için. "Kanlı Pazar"ın yönetmeni Paul Greengrass'ın dümeni ele geçirmesi filmi biraz daha politik sularda yüzdürürken, Jason Bourne'un macerası da hız kesmiyor, ülkeden ülkeye dolaşırken aksine yeni soru-cevaplarla ajan eskisinin geçmişine dair kafa karıştırıcı ayrıntılar birbiri ardına sıralanıyordu. Oyuncuları izlemek tam bir keyifti. Marie'yi canlandıran Potente'nin ölümüne ise insanın içi acıyordu.

MOTOSİKLET GÜNLÜĞÜ
(Diarios de motocicleta)
Yön: Walter Salles. **Oyn:** Gael García Bernal, Rodrigo De la Serna, Mía Maestro.
Niçin görmeliydiniz: Bernal'in iyi performansı ve hoş görüntü yönetimi çalışması için. Salles'in filmi hesapta Che'yi bir mit değil, bir insan olarak ele almayı hedefliyordu. Ancak tam da sözkonusu mitin ve onun sağlayacağı popülaritenin peşinden koşmaktaydı. Çok beğenenler de oldu, yersiz ve gereksiz bulanlar da.

MUSTAFA HAKKINDA HERŞEY
Yön: Çağan Irmak.**Oyn:** Fikret Kuşkan, Nejat İşler, Başak Köklükaya.
Niçin görmeliydiniz: Fikret Kuşkan ile Nejat İşler'in hikaye icabı seyircinin tansiyonunu bir yükseltip bir düşüren, sinir harbinden psikopatlığa sıçrayan karakterlerine hayat verebilme çabaları için. "Asmalı Konak"a ruhunu veren adam olarak Türk dizi seyircisini kalbinden vurmuş olan Çağan Irmak'ın senaryosunun Beyaz Türkler'e dair söylemek istedikleri vardı. Film bunu belli ölçüde başarsa da Türk seyircisi filmin mütevazı tanıtımına ve dolayısıyla filmin kendisine pek yüz vermedi. Başak Köklükaya'nın sakin ve ölçülü performansı da hakettiği ilgiden yoksun kaldı.

NEREDESİN FİRUZE?
Yön: Ezel Akay. **Oyn:** Demet Akbağ, Haluk Bilginer, Özcan Deniz.
Niçin görmeliydiniz: İlk olarak filmin "teaser"larında beğenimize sunulan "Ya Evde Yoksan" sahnesi için. Müzik endüstrisine komik ve yer yer fantastik bir pencereden bakan bu Unkapanı masalı, farklı kaynaklardan beslenen yapısı ve post modern haliyle ilgiye layıktı. Film tam bir başarı sayılmazdı ancak soundtrack'i dört dörtlüktü.

OKUL

Yön: Yağmur ve Durul Taylan. **Oyn:** Burak Altay, Nehir Erdoğan, Emre Kınay.

Niçin görmeliydiniz: Türk izleyicisinin, uzun bir aradan sonra karşısında duran "Türk işi" etiketli bir korku filmi hatrına salonları ne büyüklükte bir coşkuyla doldurduğuna tanıklık etmek için. Doğu Yücel'in "Hayalet Kitap" isimli romanından, bizzat genç yazar tarafından kağıda dökülen senaryoyu ele alan Yağmur ve Durul Taylan'dı. "Sır Dosyası" ve "Alacakaranlık" gibi gerilim yanlısı mayhoş iki dizinin yaratıcısı olan yönetmenlerin ulaştığı sonuç gişe başarısının öte yanına geçemedi. Film hiç değilse Türk gençlerinin "sınav korkusu"na parmak basmayı beceriyordu.

ÖRÜMCEK-ADAM 2

(Spider-Man 2)

Yön: Sam Raimi. **Oyn:** Tobey Maguire, Kirsten Dunst, Alfred Molina.

Niçin görmeliydiniz: Antolojilere geçecek nitelikteki hastane sahnesi için. İlkine açık ara fark atan "Örümcek-Adam 2" yılın süper kahraman filmiydi, ona şüphe yok. Raimi hem bir anlatım ustası olarak, hem de B filmi tadını büyük prodüksiyona taşıyan yaramaz çocuk niteliğiyle yönetmenliğini konuşturuyordu.

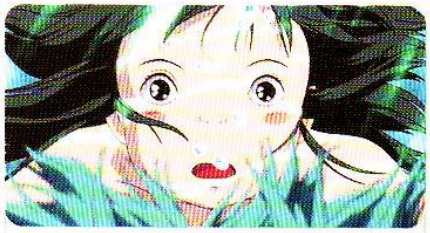

RUHLARIN KAÇIŞI

(Sen to Chihiro no kamikakushi)

Yön: Hayao Miyazaki.

Niçin görmeliydiniz: Sunduğu müthiş dünya için. Miyazaki'nin iki yıldır dünyanın dört bir yanında insanları kendine hayran bırakan, Altın Ayı'lı animasyonu nihayet ülkemizde de vizyona girdi. Katman katman açılan hikayesi, yaratıcı tasarımları ve düşünsel altyapısıyla küçükler kadar büyüklere de hitap ediyordu.

SKY CAPTAIN VE YARININ DÜNYASI

(Sky Captain and the World of Tomorrow)

Yön: Kerry Conran. **Oyn:** Jude Law, Gwyneth Paltrow, Angelina Jolie.

Niçin görmeliydiniz: Oyuncuların arkasına yeşil perde koyarak sinemada daha neler yapılabileceğini görebilmek için. İlgi çekmekten uzak öyküsüne rağmen sadece arka planda yaratılan dünyanın ayrıntılarına dalan bir seyirciyi bile bambaşka diyarlara götürmeyi başaran Conran'ın hanesine bunun dışında bir artı yazabilmek pek mümkün değildi. Yıldız oyuncularının çabası bile bu fütürüstik fantaziyi sürüklemekten uzaktı. Laurence Olivier'nin bir hologram olarak filmin kötü adamına hayat vermesi ise ancak bir şaka olabilirdi.

SON SAMURAY

(The Last Samurai)

Yön: Edward Zwick. **Oyn:** Tom Cruise, Ken Watanabe, Tony Goldwyn.

Niçin görmeliydiniz: Cruise ile Watanabe'nin sırt sırta verip düşman püskürtükleri gece baskını sahneleri için. Edward Zwick, "Son Samuray"da hem Japonya hem de ABD tarih sahnesinde kapanan bir dönemin ardından ağıt yakıyordu. Samurayların çağın gerisinde kaldıkları bir çağdı bu. Düşmana saygı göstermekten yana nasibini almamış, hoyrat bir zamanın başlangıcı da samurayların düsüşüne denk geliyordu işte. Bu açıdan, filmin Peckinpah karelerini aratmayacak finalini unutmak da mümkün değildi.

ŞREK 2

(Shrek 2)

Yön: Andrew Adamson, Kelly Asbury, Conrad Vernon.

Niçin görmeliydiniz: "Güzelliğin beş para etmez, su bendeki aşk olmasa" düsturunun bu filmde daha bastan kaybettiğine kahkahalarla gülebilmek için. Bu kez filmde, göründüğü her sahneyi çalmayı başaran bir karakter, daha doğrusu bir masal kahramanı vardı: Çizmeli Kedi... Sadece tekbaşına bile apayrı bir film öyküsüne malzeme olabilecek bu sarman Şrek ile Esek'e can yoldaşı oluyor, hatta yeri geldiğinde onların arkalarını kolluyordu. Mizahın kalitesi ilk filmdekini aratmıyordu ve açıkçası izledikten sonra insanın canı henüz çekilmemiş üçüncü filmi çekiyordu.

TERMİNAL

(The Terminal)

Yön: Steven Spielberg. **Oyn:** Tom Hanks, Stanley Tucci, Catherine Zeta-Jones.

Niçin görmeliydiniz: John Williams'ın müthiş müzik çalışması için. Prodüksiyon tasarımı açısından üst düzeyde bir işçilik barındıran "Terminal", tipik ama ortalama bir Spielberg filmiydi. Usta göçmenlere yönelik önyargılı tavrı elestirirken, bir yandan da sistemde sorun olmadığına dikkat çekiyor ve geleneksel olanı kutsuyordu.

TESTERE

(Saw)

Yön: James Wan. **Oyn:** Leigh Whannell, Cary Elwes, Danny Glover.

Niçin görmeliydiniz: Bir insanın nasıl olur da kendi ayağını gövdesinden ayırabileceği dehşetiyle yüzleşmek için. Hayli iddialı bir gişe elde eden film bizde de beğenildi. Bir depoda ayakları prangalanmış şekilde uyanan ve yanıbaşlarında vıcık vıcık kana bulanmış bir ceset duran iki adamın bu tuzaktan kurtulma maceraları insanı korkunç bir dehşete ortak ediyordu. Katilin niyetinin yaşadığımız her dakikanın kıymetini sizlere hatırlatmak olduğunu farkettiğinizde ise hayattan şikayet etmek için pek fırsatınız kalmıyordu.

TRUVA

(Troy)

Yön: Wolfgang Petersen. **Oyn:** Brad Pitt, Eric Bana, Orlando Bloom.

Niçin görmeliydiniz: Homeros'un kahramanları tanrılar olmadan ne yapıyolar, görmek için. Petersen'in ölümsüzlerden arındırılmış uyarlaması, geçen yıl ülkemizde en çok iş yapan yabancı film oldu. Oyuncu kadrosu parlak, prodüksiyon da gayet başarılıydı. Ancak film bekleneni vermekten uzak ve yer yer son derece yavandı.

TUTKU: HZ. İSA'NIN ÇİLESİ

(The Passion of the Christ)

Yön: Mel Gibson. **Oyn:** Jim Caviezel, Maia Morgenstern, Monica Bellucci.

Niçin görmeliydiniz: Onca fırtınanın bir bardak suda koparıldığını kendi gözlerinizle görmek için. İlkokul müsameresi tadının pek ötesine geçemeyen bu çiğ sömürü filmi, gerek içerdiği yoğun şiddet, gerekse yarattığı tartışmalarla dikkat çekti. İngilizce olmamasına rağmen, ABD'de inanılmaz bir hasılat rakamına ulaştı.

UZAK ÜLKE

(Open Range)

Yön: Kevin Costner. **Oyn:** Robert Duvall, Kevin Costner, Annette Bening.

Niçin görmeliydiniz: Costner'ın hem yönetmen hem de oyuncu olarak, bir kez daha western topraklarında ardı ardına silahının horozunu ateşlemesine hayranlık dolu bakışlar fırlatmak için. Western bir kenarda can çekişedursun, Costner bu filmiyle de ısrarla türü yenilemeye çalışıyor, uzun süredir yokuş aşağı giden kariyerini de bu sayede, geçici de olsa, rayına oturtuyordu. Vahşi Batı'daki feodal kavgalar üzerinden şekillenen "Uzak Ülke"nin öyküsü Robert Duvall gibi usta bir aktörü de Costner'ın önüne yerleştiriyordu.

VAN HELSING

Yön: Stephen Sommers. **Oyn:** Hugh Jackman, Kate Beckinsale, Richard Roxburgh.

Niçin görmeliydiniz: Korku mitlerinin komedi malzemesine dönüşmesini görmek için. "Mumya" serisinden tanıdığımız Stephen Sommers, yine büyük bütçeyle bir B filmi kotarmıştı. Bu sefer seyirci ve eleştirmelerin ilgisi daha kısıtlı oldu. Filmde ilginç göndermeler yakalamak mümkündü ama ne kadar bilinçli yapılmıştı, bilemeyeceğiz.

VİZONTELE TUUBA

Yön: Yılmaz Erdoğan. **Oyn:** Yılmaz Erdoğan, Tarık Akan, Demet Akbağ.

Niçin görmeliydiniz: Seri filmlere ait formüllerin bizim ülkemizde de işleyebileceğini gözlemleyebilmek için. 12 Eylül döneminin arifesini fon olarak kullanan Erdoğan bu kez Deli Emin'i aşkın tatlı tuzaklarının kucağına itiyordu. Dönemin Hakkari'sinde kümelenmiş sağ ve sol grupları karikatürlere layık bir hale dönüştürmekle suçlanan yönetmen tipik mizah anlayışını bu filmde biraz daha ön plana çıkarıyordu. Sonuçta seyirci "Vizontele Tuuba"yı bağrına basarken, Erdoğan da yönetmen olarak kameranın arkasında fazla açık vermemeye gayret gösteriyordu.

YARINDAN SONRA

(The Day After Tomorrow)

Yön: Roland Emmerich. **Oyn:** Dennis Quaid, Jake Gyllenhaal, Emmy Rossum.

Niçin görmeliydiniz: Meksika'ya kaçmaya çalışan Amerikalılar için. Son derece başarılı özel efektleriyle ilgiye layık bir hal alan "Yarından Sonra", Emmerich'in filmografisinde de bir düzelmeye işaret ediyordu. Açıkça itiraf edelim, biz "Kurtuluş Günü"nün yönetmeninden daha kötü bir film bekliyorduk.

YAZI TURA

Yön: Uğur Yücel. **Oyn:** Olgun Şimşek, Kenan İmirzalıoğlu, Bahri Beyat.

Niçin görmeliydiniz: Olgun Şimşek'in öne çıkarak, Kenan İmirzalıoğlu'nun ise geride durarak -ama iki oyuncuyu ayırmak abes kaçar- aslında tüm oyuncu kadrosunun yaptığı gövde gösterisinden büyülenmek için. Ülke gerçeklerine büyük bir ciddiyet ve titizlikle eğilen Uğur Yücel izleyicisine sert ve haşin tavırlar sergilemekten çekinmiyor, finalde de ağır bir darbeyle onu yere seriyordu. Sonuçta filmin podyuma çıktığı her ödül töreninde rakiplerini itekleyerek yüreklere dokunması ve dikkatleri üzerine çekmeyi başarması da bunun kanıtı.

YENİDEN SEV BENİ

(Reconstruction)

Yön: Christopher Boe. **Oyn:** Nikolaj Lie Kaas, Maria Bonnevie.

Niçin görmeliydiniz: İki genç insanın kağıt üstünde durmaktan öteye geçmeyen aşk ilişkisine hüzün ve melankoli dolu gözlerle bakabilmek için. Danimarka'dan gelen bu film yönetmen Christopher Boe'nin çıkışına da zemin hazırladı. İki başrol oyuncusunun uyumlu birlikteliği ile Boe'nin gren dozu yüksek, fakat stilize görüntüleri bu tuhaf ve muamma dolu öyküde müthiş bir birleşim yaratıyordu. Boe kendince yeni bir film yapısı kurmaya çalışıyor, bu sayede bir sürü yerden ödül kapmayı biliyordu.

21 GRAM

(21 Grams)

Yön: Alejandro Gonzalez Inarritu. **Oyn:** Sean Penn, Naomi Watts, Benicio Del Toro.

Niçin görmeliydiniz: Inarritu'nun bu kez ayakları yere çok daha sağlam basan bir "kesişen yollar" hikayesine attığı, hem de büyük bir oyunculuk gösterisi eşliğinde attığı imza için. Her filmiyle bir önceki performansını aşmayı bilen Penn, Watts ve Del Toro filmde tam bir Bermuda Şeytan Üçgeni oluşturuyor, Inarritu da görüntü yönetmeni Rodrigo Prieto'nun yarattığı soluk renk paletinden faydalanarak seyircinin bedenindeki 21 gramı emiyor, geriye posası kalmış, ruhsuz ve cansız bedenler bırakıyordu.

ZATÔICHI

Yön: Takeshi Kitano. **Oyn:** Takeshi Kitano, Tadanobu Asano, Michiyo Ookusu.

Niçin görmeliydiniz: Sanşın ve kör Zatôichi'yi küçümsemenin büyük bir hata olduğuna karar vermek için. Seyircisini 19'uncu yüzyılın henüz sanayileşmemiş Japonya'sına götüren Kitano dönemin kılıç kılıca hesaplaşan insanlarını anlatırken, bir yandan da soğuk yapıdaki filmlerinin içine serpiştirdiği sıcak mizahını bu filme de başarıyla uygulamayı beceriyor ve seyircisinin ilgisini bu sayede ayakta tutuyordu. Grafik şiddet ve abartılı kan, eğer bu gözle filme bakarsanız, seyirciyi pek rahatsız edecek seviyede değildi.

Sahneye çıkan yönetmenler

Öne çıkan yeni sinemacılar arasında Uzakdoğu'dan gelen isimler yine ağırlıkta. Türkiye'de yeni bir kuşak varlığını giderek daha çok hissettiriyor.

Beş yıl önce "Ada" ile Venedik'i birbirine katmış Güney Koreli **Kim Ki-duk**, yakalanması güç bir başarıya imza attı. Geçtiğimiz yıl önce "Samaria" ile Berlin Film Festivali'nde, yedi ay sonraysa "Bin-jip" ile Venedik Film Festivali'nde En İyi Yönetmen ödülünü kazandı. İki filmi de bu yıl içerisinde görmeyi bekliyoruz... FIPRESCI tarafından 2003'ün En İyi Yeni Yönetmeni seçilen Danimarkalı **Christoffer Boe**, ülkemizde geçtiğimiz yıl gösterime giren "Yeniden Sev Beni" ile epey ses getirdi. Yeteneğini inkar etmemekle birlikte, biz hâlâ kendisine biraz mesafeyle yaklaşmayı tercih ediyoruz... "Buzdan Hayaller"in (Nói albínói) İzlandalı genç yönetmeni **Dagur Kári**, kimilerine göre yeni Jarmusch veya Aki Kaurismäki idi. O kadar değil ama bu parlak ilk film sonrasında yapacaklarını merakla bekliyoruz... Senaryo yazarı olarak tanıdığımız **Richard Curtis** "Aşk Her Yerde" ile azımsanmayacak bir başarı kazandı. Başarının sırrı yine senaryoda mı, yoksa yönetmenlikte mi yatıyor, onu bir sonraki film gösterecek... İsrailli **Keren Yedeya** ilk uzun metraj filmi "Or" (Mon trésor) ile Cannes'da Altın Kamera ödülünü kazandı. Bizde de Sinema-Tarih Buluşması çerçevesinde gösterilen film, gerçekten ümit vaat eden bir yönetmeni haberliyordu... Belgesel geçmişi olan **Shari Springer Berman** ve **Robert Pulcini**, "Görkemli Hayatım" ile yılın en ilginç filmlerinden birisine imza attılar. Hem yazdıkları senaryo, hem de yönetmenlikleri pek çok ödüle layık görüldü... **Roland Emmerich**'e bir haller oldu. "Kurtuluş Günü" ve "Vatansever" gibi Amerikan milliyetçiliğinin dozu hayli yüksek tutulmuş filmlerin "kraldan çok kralcı" Alman yönetmeni, "Yarından Sonra" ile görece liberal ve iyi bir işe imza attı. Acaba ısrarla beraber çalıştığı prodüktör Dean Devlin ile yollarının ayrılmış olmasının bunda bir etkisi olabilir mi?... Hazır laf Almanlara gelmişken, son yılların gözde yönetmenlerinden **Tom Tykwer** Berlin Film Festivali'nde yarışan kısa filmi "Gerçek" (True) ile sayısız kişiyi kendisine hayran bıraktı. Film bu yıl içerisinde "Paris, je t'aime" isimli toplama içerisinde tekrar seyirci karşısına çıkacak. Tykwer ise şu sıralarda Süskind uyarlaması "Koku"yu (Perfume: The Story of a Murderer) yönetmekle meşgul... Bir diğer dikkat çekici Alman yönetmen, "Deney"den tanıdığımız **Oliver Hirschbiegel**, "Blade: Trinity"yi yönetme teklifini geri çevirerek yılın en büyük sansasyonlarından birisine imza attı. Almanya'da büyük yankı uyandıran, Hitler'in intihar etmeden önceki son günlerini konu alan "Der Untergang" bu yıl içerisinde ülkemizde de gösterime girecek... **Fatih Akın**'ın "Duvara Karşı"nın başarısı sonrasında tüm Avrupa'da bir yıldız yönetmen olmaya doğru adım attığını söylemek yanlış olmaz. İşin ilginç tarafı, birkaç yıl önce Akın'a pek ilgi göstermeyen Türk medyasının "Duvara Karşı" ve Sibel Kekilli etrafında gelişen malum sansasyon sonrasındaki merakıydı... Neredeyse yetmiş yaşına girecek olan **Jørgen Leth**, Lars von Trier ile giriştiği ilginç projesi "Beş Engel" sonrasında tekrar dikkat çekti. Film Danimarka'nın bu yılki Oscar adayı... **Pedro Almodóvar** "Kötü Eğitim" ile ne yazık ki önceki başarılarını tekrar edemedi. Filmi beğenenler de oldu kuşkusuz. Ancak yönetmenin hayranları safında ciddi bir hayalkırıklığı söz konusuydu... "İçgüdü" (Human Nature) ile pek ilgi görmeyen **Michel Gondry**, "Eternal Sunshine of the Spotless Mind" ile büyük bir çıkış yakaladı. Henüz filmi izlememiş olduğumuz için bizler yorumda bulanamıyoruz... "Vidocq" ile iyi bir çıkış yakalayan **Pitof** "Kedi Kadın" ile kendisine verilmiş kredileri sıfırladı. Açıkçası ona böyle bir film çeksin diye arka çıkmamıştık... Fazla üretken Japon yönetmen **Takashi Miike** bu yıl iki filmiyle birden ülkemizde

Christoffer Boe

vizyon yüzü gördü. "Ölüm Provası" ve "Cevapsız Arama"nın sadece birkaç hafta arayla vizyona girmeleri gerçekten ilginç bir tesadüftü... Tartışmalı yönetmenlerin önde giden ismi **Oliver Stone**, iddialı projesi "Büyük İskender" ile sert bir düşüş yaşadı. Film gişede beklenen başarıyı gösteremediği gibi, eleştirmenlerden de genellikle olumlu tepkiler alamadı... Benzer bir düşüş bu yıl **Coen Kardeşler** için de söz konusuydu. Onların durumu pek vahim sayılmaz ancak "Kadın Avcıları" önceki başarılarının yanında epey sönük kalıyordu... Trash kralı **John Waters** yeni filmi "A Dirty Shame" ile eski günlerine dönüş yaşadı. Film ABD'de en ağır yaş sınırı olan NC-17'ye tabi tutuldu. Eleştiriler genellikle pek olumlu değil ama zaten öyle olması gerekmiyor mu?... **Emir Kusturica** yeni filmi "Bir Mucizedir Yaşamak" ile kendi tarzının iyice uca giden bir örneğini verdi. Kimileri beğendi, kimileriyse bu grotesk gövde gösterisini her anlamda "fazla" buldu... Hayalkırıklığı yaşatan bir usta da **Dario Argento** idi. Yeni filmi "Kumarbaz" en sıkı hayranlarından bile destek göremedi...

Jørgen Leth

John Waters

SOFIA COPPOLA

Ahududu'dan Oscar'a...

Zamanında "Baba III"te rol aldığında alemin maskarası olmuştu. Eleştirmenler ve seyirci, kuşkusuz biraz da abartarak, Sofia'nın bu filmdeki kötü oyunculuğunu yerden yere vurmuşlardı. Hatta En Kötü Yardımcı Kadın Oyuncu ve En Kötü Yeni Yıldız dallarında Altın Ahududu'ya layık görüldü. O zamanlar ondokuz yaşında olan Sofia, oyunculuktan uzaklaşarak kendisini Kaliforniya Sanat Enstitüsü'ndeki güzel sanatlar programına adadı. Film, video-art, moda, tasarım ve elektronik müzik ile yoğrulmuş bir kendini geliştirme evresi ardından 1998 yılında ilk kısa filmi "Lick the Star"ı yönetti. Olumlu tepkiler alan bu filmin ardındansa 1999 yılında ilk uzun metraj filmi "The Virgin Suicides" geldi. Ülkemizde gösterime girmemiş olsa bile, eleştirmenlerin hayran kaldıkları bu filmi Türk seyircisi de tanıyor.

"The Virgin Suicides" Sofia Coppola için iyi bir kendini ispat etme imkanıydı, ayrıca zamanında "Baba III" nedeniyle kendisiyle dalga geçenlere de iyi bir cevap. Ancak kendisini bir yıldız yönetmene dönüştüren esas film 2003 yapımı "Bir Konuşabilse..." (Lost in Translation) oldu. Sofia Coppola hem 2003'e hem de 2004'e damgasını vuran bu filmle sayısız övgü ve ödül topladı. Aralarında en ilginciyse Akademi ödüllerinde yakaladığı En İyi Yönetmen adaylığıydı. Sofia Coppola, Lina Wertmüller ve Jane Campion'dan sonra bu ödüle aday gösterilen üçüncü kadın (aynı zamanda ilk Amerikalı kadın) oldu. Bunca başarının ardından Coppola şu sıralarda yeni filmini yönetmeye hazırlanıyor. Bu sefer sözkonusu olan bir bağımsız yapım değil, kırk milyon dolar bütçeli bir dönem filmi. Marie Antoinette'in biyografisi olan filmde, Fransa kraliçesini Kirsten Dunst, XVI. Louis'yi ise yönetmenin kuzeni Jason Schwartzman canlandırıyor. Filmlerinde çoğunlukla atmosfer yaratma üzerine giden ve belirli bir ruh halinin görsel karşılığını yakalamaya çalışan Coppola'nın bir dönem filminde ne yapacağını elbette merakla bekliyoruz.

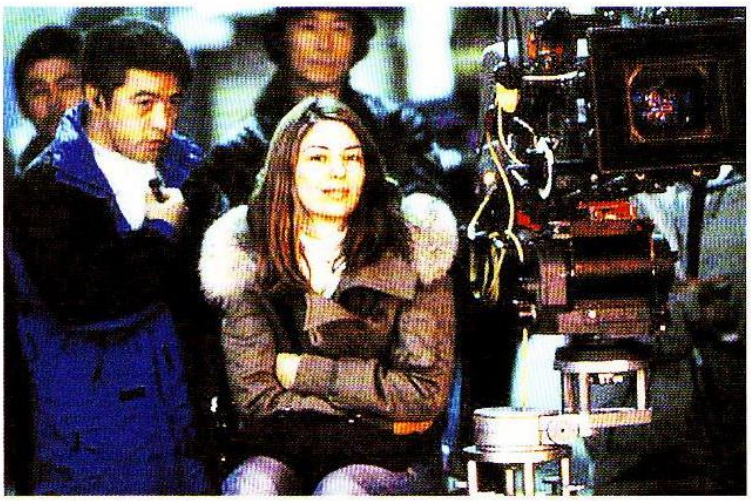

CHAN-WOOK PARK

Umarız Hollywood'a transfer olmaz

1963 doğumlu Chan-wook Park Sogang Üniversitesi'nde felsefe eğitimi almış. Bir süre film eleştirmenliği yaptıktan sonraysa fotoğrafa ve yönetmenliğe merak sarmış. 1992 yılında yönettiği ilk uzun metraj filmi "The Moon is... the Sun's Dream" ve 1997 yapımı "Trio" ne yazık ki pek ilgi görmemişler. 2000 yapımı "Gongdong gyeongbi guyeok JSA/Joint Security Area" ise kendi ülkesi Güney Kore'de o zamana kadarki en yüksek gişe hasılatını yakalayarak Park'ı tanınan bir isme dönüştürmüş.

Chan-wook Park'ın Güney Kore dışında tanınmasını sağlayan ilk filmiyse 2002 yapımı "Boksuneun naui geot/Sympathy for Mr. Vengeance" oldu. Çeşitli festivallerde gösterilen ve olumlu tepkiler alan bu film, bir bakıma "İhtiyar Delikanlı"ya (Oldboy) giden yolu da açtı. 2003 yapımı olan ve Güney Kore'de o yılın Kasım ayında gösterime giren "İhtiyar Delikanlı", 2004 yılında Cannes Film Festivali'nde yarışmalı bölüme kabul edildi. Quentin Tarantino'nun başkanı olduğu jüri filmi Büyük Ödül'e layık görünce ("Fahrenheit 9/11" politik içeriğiyle öne çıkmasa Altın Palmiye büyük ihtimalle bu filme gidecekti) bir anda tüm dünyanın dikkati Park'a ve filme çevrildi. Gösterime girdiği hemen her yerde büyük ilgi gören "İhtiyar Delikanlı", 2004'ün en iyileri arasına rahatlıkla girdi.

Aldığı felsefe eğitiminin etkisini filmlerine taşıyan, şu ana kadarki filmografisini büyük ölçüde intikam duygusu üzerinden insan doğasını çözmek üzerine kuran Park, aynı zamanda dikkat çekecek şekilde biçimci bir yönetmen. "İhtiyar Delikanlı"daki usta işçilik kolay kolay hiçbirimizin aklından çıkmayacağa benziyor. Geçtiğimiz yıl içerisinde Fruit Chan ve Takashi Miike ile beraber üç episodlu "Three... Extremes" için bir orta metraj yöneten Park, yeni projelerini merakla beklediğimiz yönetmenler arasında. "İhtiyar Delikanlı"nın Amerika'da yeniden filme alınacağını düşündükçe, Hollywood'a transfer olmasından korkmuyor da değiliz.

KIM JEE-WOON

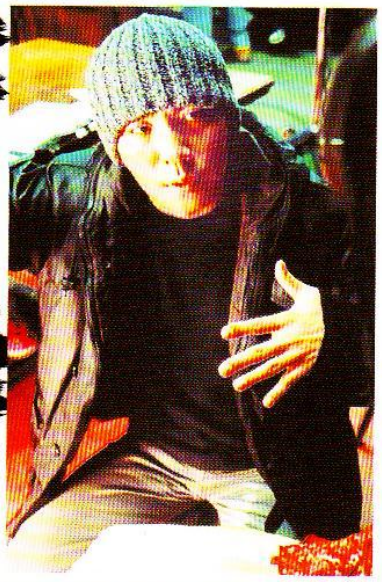

Kubrick'i çok seviyor

Yıl Güney Korelilerin yılı. Ülkenin 2004 yılı içerisinde sinema alanında ciddi bir çıkış yaptığını söylemek gerçekten yanlış olmaz. Bu çıkışın kahramanlarından bir diğeriyse Kim Jee-woon. İlk uzun metraj denemesi 1998 yapımı kara komedi "Choyonghan kajok/The Quiet Family" olan Jee-woon, ülkesinde tanınan bir isim. Hem bu filmin, hem de 2000 yapımı "Banchikwang/The Foul King"in kazandığı ödüller, onu ülkenin gözde yönetmenleri arasına sokuvermiş. Episodik korku filmi toplaması "Üç" (San geng) için yönettiği "Memories" ise onun için ülke dışına açılan ilk kapılardan birisi. Afiş çalışmasından başlayarak tüm dikkatleri üzerine toplayan "Karanlık Sırlar" (Janghwa, Hongryeon) ise Jee-woon'u yılın çıkış yapan yönetmenleri arasına sokan film. Bu özgün ve dramatik yönü kuvvetli korku hikayesini ustalıkla yöneten Jee-woon, belli ki biçimci bir yönetmen. Filmdeki görüntü yönetimi ve ışık çalışmasında yakalanan üst düzey ve bunların anlatımda üstlendiği roller gözden kaçacak gibi değillerdi. Diğer yandan Jee-woon'un mekanı kullanışı yer yer "The Shining"i akla getiriyordu, ki Kubrick kendisinin en sevdiği yönetmenlerden birisiymiş. Şu ana kadarki filmografisinde korku ve komedi arasında gidip gelmiş Jee-woon'un ileride hangi yönde ilerleyeceğini kestirmek güç. Ancak Güney Kore sinemasının ve Uzakdoğu yapımı korku filmlerinin gözde olduğunu düşününce, bir sonraki filminin de "Karanlık Sırlar" tarzında olacağını ve çokça ilgi göreceğini kestirmek güç değil.

İlk filmlerini çekenler!

Türk sineması geçen yıl kimisi televizyon kökenli kimisi alaylı beş sinema yönetmeni kazandı.

Uğur Yücel

1957 İstanbul Kuzguncuk doğumlu Yücel yıllardır oyuncu olarak Türk seyircisinin yakından tanıdığı bir isim. 1983'te sinema oyunculuğuna başladıktan sonra "Muhsin Bey"den (1986) "Teyzem"e (1986), "Selamsız Bandosu"ndan (1987) "Arabesk"e (1988), "Eşkıya"dan (1996) "Balalayka"ya (2000) dek birçok filmin yanısıra televizyon dizilerinde rol aldı, hatta "Gemide" ve "Laleli'de Bir Azize"nin müziklerini yaptı. Son yıllarda "İkinci Bahar" ve "Karanlıkta Koşanlar" gibi TV dizileriyle yavaş yavaş yönetmenliğe ısınan Yücel ilk filmi "Yazı Tura"nın senaryosunu da kendisi yazdı. Öteden beri sinema yapmak, ama gerçekten iyi sinema yapmak istediğini üzerine basa basa söyleyen Uğur Yücel ilk filmiyle bunu başarmış görünüyor. Olgun Şimşek, Kenan İmirzalıoğlu, Bahri Beyat, Engin Günaydın, Teoman Kumbaracıbaşı, Erkan Can, Settar Tanrıöğen, Eli Mango gibi oyunculardan son derece tatmin edici sonuçlar elde eden yönetmen "Yazı Tura"da son yıllarda Türkiye'yi etkileyen iki önemli olguyu, terörü ve depremi anlatıyordu. Öte yandan, 108 kopyayla Türkiye'de gösterime giren film 14 haftada 267.225 kişi tarafından izlendi. Fakat öteki popüler filmlerden ayrı duran mütevazı tanıtım kampanyasını düşünürsek, bu çok vasat bir sonuç

sayılmaz. Altın Portakal'dan da 11 ödül kazanan Yücel'in bir sonraki projesini Kars'ta çekeceği söyleniyor.

Çağan Irmak

1970 İzmir doğumlu Çağan Irmak, Ege Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulu Radyo TV bölümünü bitirdi. Okul zamanı çektiği kısa filmler ona Sedat Simavi Ödülü'nü kazandırdı. Birçok yönetmenin yanında asistanlık yapmaya devam etse de -ki bunların arasında Orhan Oğuz ve Yusuf Kurçenli gibi isimler de vardı- kısa filmler çekmeye ve bunlarla ödüller kazanmaya devam etti. İlk TV filmi "Çilekli Pasta"yı 2000'de çekti. Hemen ertesi yıl ilk sinema filmi "Bana Şans Dile"yi bitirdi, film İstanbul Film Festivali dışında kendisine vizyon şansı bulamadı. 2002'de kısa sürede Türk televizyonlarında efsane haline gelecek "Asmalı Konak"ı çekmeye başladı. 2003'te de ikinci sinema filmi "Mustafa Hakkında Herşey"le bu kez seyirci karşısına çıkmayı başardı. Karısını bir trafik kazasında kaybeden, sonra kadının bir âşığı olduğunu öğrenen bir adamın hikayesini anlatan Irmak, ne yazık ki bu filmiyle de izleyiciyi memnun edemedi. ANS'nin kanatları altında çekilen ve 65 kopyayla gösterime sokulan film 22 haftada yalnızca 80.122 kişiye ulaşarak yapımcısına pek rahat geceler geçirtmedi.

Ezel Akay

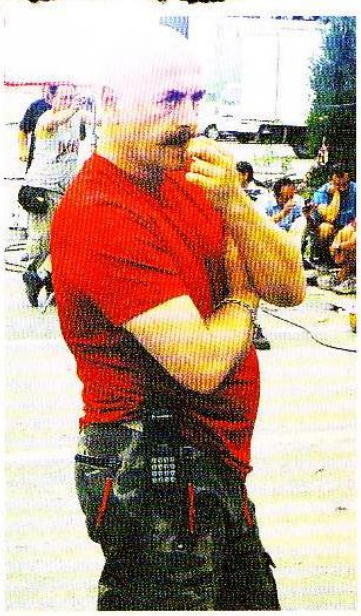

1961 doğumlu Ezel Akay, Boğaziçi Üniversitesi'nde mühendislik okumuş, sonra da Birleşik Devletler'e drama okumaya gitmişti. 1989'da İFR'yi kuran Akay geçen seneye kadar bir yandan reklam filmleri çekiyor, bir yandan da Derviş Zaim, Yeşim Ustaoğlu ve Semir Aslanyürek gibi yönetmenlerin filmlerinde yapımcılığı üstleniyordu. Geçen sene çektiği ilk filmi "Neredesin Firuze"nin senaryosunu ise Levent Kazak yazdı. Akay'ın söylediklerine bakılırsa yakın tarihte yaşanmış çeşitli hikayelerden yola çıkılarak yazılmıştı bu senaryo. Oyuncu kadrosunu ise Haluk Bilginer, Özcan Deniz, Demet Akbağ, Cem Özer, Şebnem Dönmez, Ruhi Sarı ve Ragıp Savaş gibi yetenekli isimlerden oluşturan yönetmen, bu açıdan bir oyunculuk sirki yarattığını ısrarla vurgulamıştı film gösterime girdiği dönemde. Seyircisini Unkapanı'ndaki cümbüşlü yaşamın ortasına davet eden yönetmen bu dünyanın inişli-çıkışlı hallerini betimleme niyetindeydi. 121 kopyayla gösterime girdiği ülkemizde 28 hafta gösterimde kalan ve sonuçta 1 milyonu aşan seyircisiyle yapımcılarını gayet memnun eden "Neredesin Firuze" ilk filmini çeken bir yönetmen olarak Akay'ın hanesine fazladan bir artı getirdi. Kostümleri, şarkıları ve tiplemeleriyle tam manasıyla gerçeküstü ve kitsch bir film ortaya çıkaran Akay ilk filmiyle genelde alkış topladı.

Ahmet Uluçay

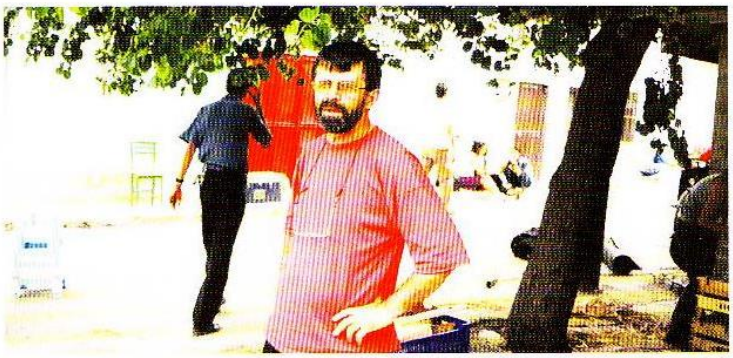

1954 yılında Kütahya'nın Tavşanlı İlçesi'ne bağlı Tepecik Köyü'nde doğan Ahmet Uluçay, 1960'ların ortalarında köyün ilkokuluna gelen seyyar bir sinemacıyla tanışarak beyazperdenin büyülü dünyasına daldı. Uzun yıllar amatör gösterimler ve çekimler yaparak sürdürdüğü tutkusunu 1994'te çektiği ilk kısa filmi "Optik Düşler" sayesinde harekete geçirdi. Birçok festival ve yarışmada bu sayede ilgi görünce arka arkaya başka kısa filmler de çekti. Yaşamını Tepecik Köyü'nden çok uzun bir süre ayrı kalmadan sürdüren Uluçay'ın bazı kısa filmlerine İFR de destek veriyordu. Söylentiye bakılırsa, 2001 baharında İFR'ye gelip "Bana 500 milyon verin, size uzun bir film yapıp getireyim" dedi ve her şey böyle başladı. Prodüksiyon sırasında çeşitli sağlık sorunlarıyla da boğuşan Uluçay ilk uzun metrajı "Karpuz Kabuğundan Gemiler Yapmak"ı 35 günde ve dijital videoyla kotardı. Gösterildiği her festivalden ses ve ödül getiren film Tepecik Köyü'ndeki iki gencin sinema projeksiyon makinesi üretme çabalarını konu alıyordu. Haliyle kendi yaşadıklarından esinlenerek çekmiş olduğu filmini yıl sonuna doğru gösterime sokan Ahmet Uluçay'ın filmi 6 haftada 15 kopyayla 20.122 kişi tarafından seyredildi. Yönetmen yeni projesini yine memleketinde çekmeyi düşünüyor.

Yağmur ve Durul Taylan

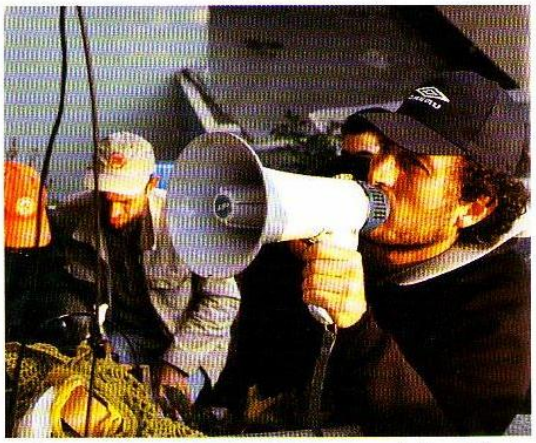

1989'da Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden mezun olan Yağmur ile 1991'de İTÜ endüstri mühendisliğini bitiren Durul Taylan kısa sürede sinema tutkularının peşinde koşarak sinema yazarlığından set elemanlığına dek sektörün birçok alanında çalıştılar. 1998'de beraber "Sır Dosyası" isimli kısa soluklu TV dizisine imza attılar. Hemen ardından birçok TV dizisi ve filmi geldi, ki bunlar arasında "Cinlerle Periler", "Beşik Kertmesi" ve "Alacakaranlık" da vardı. Doğu Yücel'in Hayalet Kitap isimli korku / gerilim romanını sinema filmine dönüştüren yönetmenler adı sonradan "Okul" olarak belirlenecek projeyi Sinan Çetin'in kanatları altında hayata geçirdiler. Lisede intihar eden umutsuz bir âşığın hayaletinin okul koridorlarına musallat olmasıyla öğrencileri bekleyen gerilim dolu dakikaları seyircisine sunan film, eleştirel anlamda pek olumlu tepkiler almadı. Fakat 65 kopyayla 34 hafta gösterimde kalan "Okul" için 836.450 bilet kesildi. Bütçesi göz önüne alındığında bu hayli başarılı bir gişe rakamıydı.

Yıldızı parlayanlar

Geçtiğimiz yıl boyunca yükselişi, düşüşü veya yıldızının yeniden parlamasıyla hangi oyuncular dikkat çektiler?

Hatırlamaya Meksikalı bir aktörle başlayalım. Kendisini iki yıl önce "Paramparça Aşklar Köpekler" ve "Anamı da!" ile ilk çıkışını yaptığında da bu sayfalara konuk etmiştik. Ancak aradan geçen zaman içerisinde **Gael García Bernal** iyiden iyiye bir yıldıza dönüştü. Yılın ses getiren iki filminde başroldeydi, "Kötü Eğitim" ve "Motosiklet Günlükleri". Her iki filmde de başarılı performanslar veriyordu, özellikle de "Kötü Eğitim"de... Bernal'in çocukluktan dostu ve "Anamı da!"daki rol arkadaşı **Diego Luna** da bu yıl Hollywood'a transfer oldu. Geçtiğimiz yıl kendisini "Terminal"de ve "Uzak Ülke"de yan karakterleri canlandırırken, "Kirli Dans 2"deyse başrolde izleme imkanı bulduk... Henüz yirmi yaşındaki **Scarlett Johansson** ise 2003'ten sarkan bir şöhreti değerlendirdi. Hem "Bir Konuşabilse...", hem de "İnci Küpeli Kız" ile yılın gözde aktrislerinden birisiydi. Bu yıl ise "A Love Song for Bobby Long" ile adından söz ettirmeye devam edecek gibi... Bir diğer genç aktris, **Lindsay Lohan** ise "Çılgın Cuma" ve "Kötü Kızlar" ile epey popüler oldu, gençlik filmlerinin yeni yıldızı ünvanını kazandı... Benzer şekilde gençlik filmleriyle çıkış yapan **Hilary Duff**'ın ismiyse bizim buralarda pek yankı yapmadı, zira "The Lizzie McGuire Movie" ülkemizde gösterime girmedi. Ancak, tıpkı Lohan gibi Duff da son yılların gözde gençlik filmi oyuncularından birisi oldu...

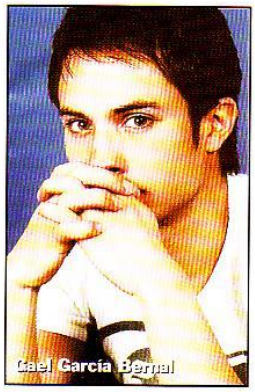
Gael García Bernal

Diego Luna

Scarlett Johansson

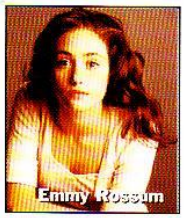
Emmy Rossum

Amerikalı bu aktrislerden Kanadalı bir meslektaşlarına geçelim. Ülkemizde daha ziyade televizyon dizisi "24" ile tanınan **Elisha Cuthbert** bu yıl başrolünde oynadığı "Komşu Kızı" ile epey ses getirdi. Kim Bauer tiplemesiyle ne kadar antipati toplamış olursa olsun, "Komşu Kızı"ndaki iç gıcıklayıcı rolü sayesinde gözde starletlerden birisine dönüştü... Bir diğer seksi genç oyuncu, **Jessica Biel** ise peşpeşe "Çekim Kuralları", "The Texas Chainsaw Massacre", "Cellular" ve "Blade: Trinity" ile adından söz ettirdi. Gerisinin de geleceği şüphesiz... Modellikten oyunculuğa transfer olan **Alexa Davalos**'un sinemada ne kadar kararlı olduğunuysa bilmiyoruz ancak "Riddick Günlükleri"ndeki varlığıyla geçtiğimiz yıl dikkatimizi çeken oyunculardan birisiydi, o şüphesiz... Önceki yıl "Gizemli Nehir"de Sean Penn'in kızı rolünde izlediğimiz **Emmy Rossum** ise 2004'ün özel efekt harikası "Yarından Sonra"nın esas kızı olarak akıllarımızda yer etti. Bu yıl "Operadaki Hayalet" nedeniyle adını daha sık duyacağız... Amerikalı starletlerden kısa bir süreliğine uzaklaşırsak, Japon **Chiaki Kuriyama** geçen yıl da bu listede yer almıştı ancak "Kill Bill" fırtınası dinmediği gibi, Kuriyama iyiden iyiye bir kült oyuncuya dönüşmeye başladı. 2004 içerisinde pek çok dergide hakkında yazılar çıktı, kendisine fan siteleri adandı. Yürü be 'Gogo Yubari', kim tutar seni... Bertolucci'nin yeni filmi "Düşler, Tutkular & Suçlar" ise üç genç oyuncuyu gündeme oturttu. Güzelliğiyle çoğu kişinin aklını başından alan **Eva Green** kariyerine "Arsène Lupin" ve Ridley Scott'ın yönettiği "Kingdom of Heaven" ile devam etmekte. "Düşler, Tutkular & Suçlar"da Green'in erkek ikizini canlandıran **Louis Garrel** ise Filmekimi'nde de gösterilen "Annem"de Isabelle Huppert'e eşlik etti. Filmdeki rol arkadaşları Green ve Garrel ile beraber Armani reklamlarında boy göstermeye başlayan ve daha önce "Hedwig ve Kızgın Çıkıntısı", "Bully" veya "Adım Adım Cinayet" ile dikkat çekmiş **Michael Pitt** ise bu yıl "Köy"de de karşımıza çıktı... "Köy" kadrosunun esas parlayan yıldızıysa, yönetmen Ron Howard'ın kızı **Bryce Dallas Howard** oldu.

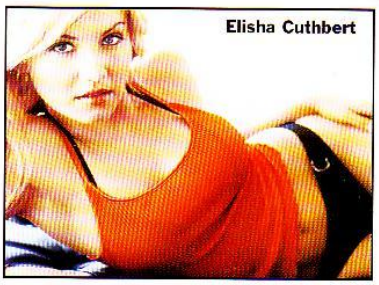
Elisha Cuthbert

Jessica Biel

Alexa Davalos

Hilary Duff

Tiyatro sahnesinden sinemaya transfer olan Howard, "Köy"deki başarılı performansı bir yana, son derece sinematografik yüzüyle de dikkat çekti. Bu yıl ise yeni von Trier filmi "Manderlay"de Nicole Kidman'dan devraldığı Grace rolüyle adından söz ettirecek... Ülkemizde de gösterilen "Scrubs" dizisinden tanıdığımız **Zach Braff** ise sadece oyuncu değil, aynı zamanda yönetmen ve senarist olarak da adından söz ettirdi. Yılın indie hiti "Garden State" sessiz ve derinden giderek yılın en iyileri arasına girdi ve tüm dikkatleri henüz otuz olmamış genç yönetmen/oyuncu/senaristi üzerinde topladı... Tiyatro, te-

Nejat Işler

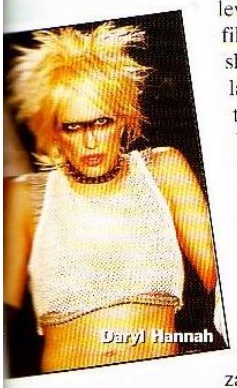
Daryl Hannah

levizyon dizileri ve reklam filmleri ("çok güzel olmuş" sloganlı Mavi Jeans reklamları) derken sinemaya transfer olan bir isim de buradan çıktı. **Nejat İşler** "Mustafa Hakkında Her Şey"de başarılı bir performans vererek yılın dikkat çeken Türk oyuncuları arasında yerini aldı... Korku/komedi tarzındaki "Okul" ise sinemamıza yeni yüzler kazandırmak açısından zengin bir örnekti. Filmin oyuncu kadrosundaki gençler arasından özellikle bir ismin öne çıktığını söyleyebiliriz, **Melisa Sözen**. Filmde sık sık sevgili değiştiren Ceyda'yı canlandıran Sözen, daha sonra Çağan Irmak'ın yönettiği televizyon dizisi "Çemberimde Gül Oya"da oyunculuğunu pekiştirdi. İlk sinema deneyimi de yine Irmak'ın yönetiminde "Bana Şans Dile"de olmuştu... Türk asıllı Almanlar da bu yıl epey ses getirdiler. Tartışmaya gerek yok ki Fatih Akın'ın "Duvara Karşı"sı sinemaya kendine has bir yeni yüz kazandırdı. İlk uzun metraj deneyiminde son derece başarılı bir performans veren **Sibel Kekilli**, geçmişte rol aldığı porno filmler nedeniyle hem Almanya'da hem de Türkiye'de uzun süre gündemde kaldı. Filmin Avrupa ve ABD'de gösterim turu tamamlandığında kendisinin uluslararası bir yıldıza dönüşeceğini öngörmek zor değil... Benzer bir öngörü "Duvara Karşı"nın diğer başrol oyuncusu **Birol Ünel** için de geçerli elbette. Ünel yavaş yavaş Türk yönetmenlerin favorisi olmaya başladı bile... Alman sinemasından çıkış yapan bir diğer isim anmak gerekirse "Elveda Lenin"in başrolündeki **Daniel Brühl** diyebiliriz. Yakında "Eğitmenler"de de izleyeceğimiz genç oyuncu 2005'te Fransa/Almanya ortak yapımı savaş filmi "Joyeux Noël"de de karşımıza çıkacak... Avrupa sinemasında biraz daha durmakta fayda var. İspanyol **Javier Bardem** "Before Night Falls" ile Oscar'a aday olduğunda çıkışın âlâsını yapmıştı ancak bu yılki başarısından sonra gerçek bir yıldıza dönüştü. "İçimdeki Deniz"deki performansıyla aday gösterileceği veya kazanacağı daha pek çok ödül var gibi gözüküyor. Ayrıca geçtiğimiz yıl "Collateral"de de ufak bir rolde izledik kendisini, hatırlatmakta fayda var... İngiliz **Clive Owen** ise çoktan hakettiği ve geç gelmiş bir şöhreti yaşıyor. Kendisini yıllar önce "Close My Eyes" ile keşfetmiştik ancak üne kavuşması 2000'lerin başlarında, BMW için çekilen kısa film serisi "The Hire" ile oldu. Geçtiğimiz yıl ise "Kral Arthur"da başrolü kaparak adından epey söz ettirdi. Bu yazıyı kaleme aldığımız sıralarda "Closer"daki performansıyla En İyi Yardımcı Erkek Oyuncu dalında Altın Küre'yi kapmıştı, sıradaysa Oscar var...

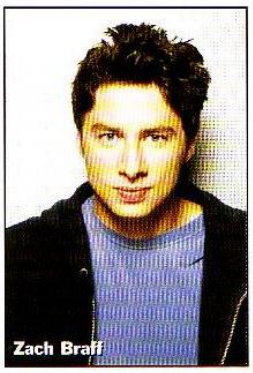
Zach Braff

performansıyla büyük beğeni topladı, Oscar'a aday gösterilmesiyse an meselesi... Madsen'ın "Sideways"deki rol arkadaşı **Paul Giamatti** ise esas olarak "Görkemli Hayatım"daki görkemli performansıyla 2004'e damgasını vurdu. Şu anda Amerikan Bağımsız Sinemasının en gözde aktörleri arasında yer alan Giamatti de geç gelen şöhretin tadını çıkaranlardan... Elbette Quentin Tarantino'nun sihirli dokunuşu sayesinde parlayan iki kariyeri de unutmamak lazım. **David Carradine** ve **Daryl Hannah** geçtiğimiz yıl "Kill Bill" sayesinde tekrar gözde olup çıktılar. Hatta Carradine En İyi Yardımcı Erkek Oyuncu dalında Altın Küre'ye aday gösterildi... Yıllardır kaybedenler arasına kattığımız **Kevin Costner** da bir "geçmiş olsun"u hakediyor. "Uzak Ülke" eski günlere dönüş olmasa bile epey beğeni topladı. Kariyerindeki bu iyiye gidiş şerefine biz de kendisinin eski bir resmini kullanalım dedik... İlla kaybeden birilerini bulmak gerekirse, o seçenek için de **Nicole Kidman** diyoruz. Kendisi hâlâ gözde bir yıldız ancak geçtiğimiz yıl karşımıza çıktığı üç filmi bir hatırlayalım isterseniz: "Soğuk Dağ", "İnsan Lekesi" ve "Stepford Kadınları". Fazla hırsın çok da faydalı olmadığını, önüne gelen her projeye evet diyerek yüzünü eskitmemesi gerektiğini birileri bu kadına hatırlatmalı.

Eva Green

Chiaki Kuriyama

Melisa Sözen

Birol Ünel

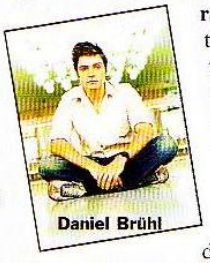
Daniel Brühl

Michael Pitt

Kevin Costner

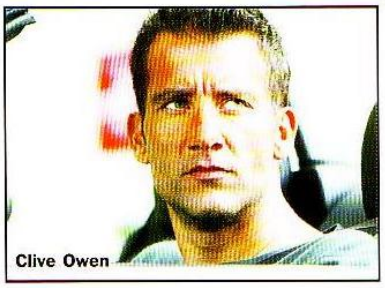
Clive Owen

Sinema dergisi yazarlarının en iyileri

SİNEMA DERGİSİ YAZARLARINA GÖRE EN İYİ 10

1) Kill Bill vol. 1&2
2) Bir Konuşabilse... (Lost in Translation)
3) Ruhların Kaçışı (Sen to Chihiro no kamikakushi)
4) Fil (Elephant)
5) 21 Gram (21 Grams)
6) Kahraman (Ying xiong)
7) İhtiyar Delikanlı (Oldboy)
8) Köy (The Village)
9) Ölüm Provası (Ôdishon)
10) Duvara Karşı (Gegen die Wand)

MEHMET AÇAR

1) Kill Bill vol. 1&2
2) Ruhların Kaçışı
3) Bir Konuşabilse...
4) İhtiyar Delikanlı
5) Fil
6) Kahraman
7) Ölüm Provası
8) Srek 2 (Shrek 2)
9) Görkemli Hayatım (American Splendor)
10) Düşler, Tutkular ve Suçlar (The Dreamers)

KEREM AKÇA

1) Kill Bill vol. 1&2
2) Bir Konuşabilse...
3) Ölüm Provası
4) Belleville'de Randevu (Les Triplettes de Belleville)
5) Yeniden Sev Beni (Reconstruction)
6) 21 Gram
7) Kahraman
8) Fil
9) Görkemli Hayatım
10) Tesadüfler (I Heart Huckabees)

OKAN ARPAÇ

1) Kill Bill vol. 1&2
2) Duvara Karşı
3) Yazı Tura
4) Cani (Monster)
5) Ruhların Kaçışı
6) Fahrenheit 9/11
7) İhtiyar Delikanlı
8) 21 Gram
9) Ölüm Provası
10) Mimar Babam: Bir Oğlun Yolculuğu (My Architect: A Son's Journey)

TUNCA ARSLAN

1) Fil
2) 21 Gram
3) İnci Küpeli Kız (Girl with a Pearl Earring)
4) Açık Deniz (Open Water)
5) Karpuz Kabuğundan Gemiler Yapmak
6) Bir Mucizedir Yaşamak (Zivot je cudo)
7) Genç Hitler (Max)
8) Neredesin Firuze?
9) İhtiyar Delikanlı
10) Kutup Çizgisi Asıkları (Los Amantes del Círculo Polar)

ALKAN AVCIOĞLU

1) Kill Bill vol. 1&2
2) Bir Konuşabilse...
3) Ruhların Kaçışı
4) Fil
5) İhtiyar Delikanlı
6) Yeniden Sev Beni
7) Collateral
8) Görkemli Hayatım
9) Hayatın İçinden (The Station Agent)
10) Ölüm Provası

BURCU AYKAR

1) Düşler, Tutkular ve Suçlar
2) Köy
3) 21 Gram
4) Bir Konuşabilse...
5) Büyük İskender (Alexander)
6) Duvara Karşı
7) Ruhların Kaçışı
8) Lars von Trier'den 5 Engel (De Fem benspænd)
9) Kahraman
10) Fil

ATİLLA DORSAY

1) Köy
2) Kill Bill vol. 1&2
3) 21 Gram
4) Duvara Karşı
5) Collateral
6) İhtiyar Delikanlı
7) Uzak Ülke (Open Range)
8) Fahrenheit 9/11
9) Fil
10) Karpuz Kabuğundan Gemiler Yapmak

MURAT ERŞAHİN

1) Belleville'de Randevu
2) Bir Konuşabilse...
3) Hayatın İçinden
4) Mimar Babam: Bir Oğlun Yolculuğu
5) Kayıp Balık Nemo (Finding Nemo)
6) Fil
7) Görkemli Hayatım
8) Karpuz Kabuğundan Gemiler Yapmak
9) Kötü Eğitim (La Mala educación)
10) Zatôichi

ENGİN ERTAN

1) Kill Bill vol. 1&2
2) Fil
3) İhtiyar Delikanlı
4) Bir Konuşabilse...
5) Kahraman
6) Ruhların Kaçışı
7) Zatôichi
8) Duvara Karşı
9) Kutup Çizgisi Asıkları
10) 5x2

KUTLUKHAN KUTLU

1) Ruhların Kaçışı
2) Fil
3) Kahraman
4) Ölüm Provası
5) Örümcek-Adam 2 (Spider-Man 2)
6) Kill Bill vol. 1&2
7) Görkemli Hayatım
8) 21 Gram
9) Ölümcül Devir (Mortel transfert)
10) Bir Konuşabilse...

UYGAR ŞİRİN

1) Bir Konuşabilse...
2) Ruhların Kaçışı
3) Kahraman
4) 21 Gram
5) Köy
6) Kutup Çizgisi Asıkları
7) Ölüm Provası
8) 5x2
9) Düşler, Tutkular ve Suçlar
10) Karpuz Kabuğundan Gemiler Yapmak

BURÇİN S. YALÇIN

1) Kill Bill vol. 1&2
2) Düşler, Tutkular ve Suçlar
3) Fahrenheit 9/11
4) Ruhların Kaçışı
5) Köy
6) Bir Konuşabilse...
7) Uzak Ülke
8) Kahraman
9) Kötü Eğitim
10) 21 Gram

FESTİVALLER

CANNES

En İyi Film: "Fahrenheit 9/11"
Jüri Büyük Ödülü: "İhtiyar Delikanlı"
En İyi Yönetmen: Tony Gatlif (Exils)
En İyi Erkek Oyuncu: Yûya Yagira (Dare mo shiranai)
En İyi Kadın Oyuncu: Maggie Cheung (Clean)
En İyi Senaryo: Agnès Jaoui ve Jean-Pierre Bacri (Comme une image)
Jüri Ödülü: Irma P. Hall ("Kadın Avcıları"ndaki performansı için) ve Apichatpong Weerasethakul ("Sud pralad"daki yönetmenliği için)
FIPRESCI Ödülü: "Fahrenheit 9/11"
Kiliseler Birliği Ödülü: "Motosiklet Günlüğü"
Altın Kamera: "Or"
Büyük Teknik Ödülü: Eric Gautier ("Clean" ve "Motosiklet Günlüğü"ndeki görüntü yönetimi için)

BERLİN

En İyi Film: "Duvara Karşı"
En İyi Yönetmen: Kim Ki-duk (Samaria)
En İyi Erkek Oyuncu: Daniel Hendler (Kayıp Kucak)
En İyi Kadın Oyuncu: Catalina Sandino Moreno (Maria Full of Grace) ve Charlize Theron (Cani)
En İyi Film Müziği: Banda Osiris (Primo amore)
Jüri Büyük Ödülü: Daniel Burman ("Kayıp Kucak"taki yönetmenliği için)
Olağanüstü Artistik Basarı: "Om jag vänder mig om" filminin oyuncu kadrosuna verildi.
FIPRESCI Ödülü: "Duvara Karşı"
Kiliseler Birliği Ödülü: "Ae Fond Kiss..."
Alfred Bauer Ödülü: "Maria Full of Grace"
Mavi Melek Ödülü: "Om jag vänder mig om"
Barış Ödülü: "Svjedoci"
Wolfgang Staudte Ödülü: "Final Solution"
Alman "Art House" Sinemaları Birliği Ödülü: "Ae Fond Kiss..."
"Berliner Morgenpost" Okuyucuları Halk Jürisi Ödülü: "25 degrés en hiver"
"Siegessäule" Okuyucuları Halk Jürisi Ödülü: "D.E.B.S."
Teddy Ödülü (En İyi Uzun Metrajlı Film): "Wild Side"

Teddy Ödülü (En İyi Belgesel Film) : "The Nomi Song"
Teddy Ödülü (En İyi Kısa Metraj Film): "Con qué la lavaré?"

VENEDİK

En İyi Film: "Vera Drake"
Jüri Büyük Ödülü: "İçimdeki Deniz"
En İyi Erkek Oyuncu: Javier Bardem (İçimdeki Deniz)
En İyi Kadın Oyuncu: Imelda Staunton (Vera Drake)
Marcello Mastroianni Genç Oyuncu Ödülü: Najat Benssallem (Raja)
Yönetmen Özel Ödülü: Kim Ki-duk (Bin-jip)
FIPRESCI Ödülü: "Bin-jip"
SIGNIS Ödülü: "Tout un hiver sans feu"
UNESCO Ödülü: "Bolluk Ülkesi"
Pasinetti Ödülü (En İyi Film): "Le Chiavi di casa"
Pasinetti Ödülü (En İyi Erkek Oyuncu): Kim Rossi Stuart (Le Chiavi di casa)
Pasinetti Ödülü (En İyi Kadın Oyuncu): Valeria Bruni Tedeschi (5x2)
Pasinetti Ödülü (En Yenilikçi Film): "Vento di terra"

İSTANBUL

Uluslararası Yarışma:
En İyi Film: "Elveda Sinema" (Bu san)
Jüri Özel Ödülü: "Profesyonel" (Profesionalac) ve "Kaçak" (L'Esquive)
FIPRESCI Ödülü: "Kaçak" (L'Esquive)
Radikal Halk Ödülü: "Yeniden Sev Beni" (Reconstruction)
Ulusal Yarışma:
En İyi Film: "Karpuz Kabuğundan Gemiler Yapmak"
Jüri Özel Ödülü: "Bulutları Beklerken"
En İyi Yönetmen: Zeki Demirkubuz (Bekleme Odası)
En İyi Erkek Oyuncu: Emre Kınay ve Şevket Çoruh (İnşaat)
En İyi Kadın Oyuncu: Rüçhan Çalışkur (Bulutları Beklerken)
FIPRESCI Ödülü: "İnsan Nedir ki..."
Radikal Halk Ödülü: "Kleine Freiheit" (Küçük Özgürlük)

ANTALYA

En İyi Film: "Yazı Tura"
En İyi İkinci Film - Dr. Avni Tolunay Jüri Ödülü: "Meleğin Düşüşü"
En İyi Üçüncü Film - Behlül Dal Jüri Özel Ödülü: "Mustafa Hakkında Her Şey"
En İyi Yönetmen: Uğur Yücel (Yazı Tura)
En İyi Erkek Oyuncu: Olgun Şimşek (Yazı Tura)
En İyi Kadın Oyuncu: Tülin Özen (Meleğin Düşüşü)
En İyi Senaryo: Uğur Yücel (Yazı Tura)
En İyi Yardımcı Erkek Oyuncu: Bahri Beyat (Yazı Tura)
En İyi Yardımcı Kadın Oyuncu: Elif Mango (Yazı Tura)
En İyi Görüntü Yönetmeni: Eyüp Boz (Meleğin Düşüşü)
En İyi Sanat Yönetmeni: Esat Tekand (Meleğin Düşüşü)
En İyi Müzik: Erkan Oğur (Yazı Tura)
En İyi Film Şarkısı: "Bir Derdim Var" ile Mor ve Ötesi (Mustafa Hakkında Hersey)
En İyi Kurgu: Uğur Yücel ve Vardis Oskardottir (Yazı Tura)
En İyi Makyaj ve Saç: Sevinç Uçar (Yazı Tura)
En İyi Kostüm Tasarımı: Özlem Atlı ve Gülay Doğan (Yazı Tura)
En İyi Miksaj: Burak Topalakçı (Yazı Tura)
En İyi Ses Tasarımı: İsmail Karadaş (Meleğin Düşüşü)
En İyi Laboratuvar: Sinefekt (Meleğin Düşüşü)
Halk Jürisi En İyi Film Ödülü: "Hayal Kurma Oyunları"

ÖDÜLLER

OSCAR

En İyi Film: "Yüzüklerin Efendisi: Kralın Dönüşü"
En İyi Yönetmen: Peter Jackson (Yüzüklerin Efendisi: Kralın Dönüşü)
En İyi Erkek Oyuncu: Sean Penn (Gizemli Nehir)
En İyi Kadın Oyuncu: Charlize Theron (Cani)
En İyi Özgün Senaryo: Sofia Coppola (Bir Konusabilse...)
En İyi Uyarlama Senaryo: Frances Walsh, Phillipa Boyens ve Peter Jackson (Yüzüklerin Efendisi: Kralın Dönüşü)
En İyi Yardımcı Erkek Oyuncu: Tim Robbins (Gizemli Nehir)
En İyi Yardımcı Kadın Oyuncu: Renée Zellweger (Soğuk Dağ)
En İyi Görüntü Yönetmeni: Russell Boyd (Dünyanın Uzak Ucu)
En İyi Sanat Yönetmeni: Grant Major, Dan Hennah ve Alan Lee (Yüzüklerin Efendisi: Kralın Dönüşü)
En İyi Kostüm Tasarımı: Ngila Dickson ve Richard Taylor (Yüzüklerin Efendisi: Kralın Dönüşü)
En İyi Kurgu: Jamie Selkirk (Yüzüklerin Efendisi: Kralın Dönüşü)
En İyi Ses: Christopher Boyes, Michael Semanick, Michael Hedges ve Hammond Peek (Yüzüklerin Efendisi: Kralın Dönüşü)
En İyi Ses Efekti Kurgusu: Richard King (Dünyanın Uzak Ucu)
En İyi Görsel Efektler: Jim Rygiel, Joe Letteri, Randall William Cook ve Alex Funke (Yüzüklerin Efendisi: Kralın Dönüşü)
En İyi Makyaj: Richard Taylor ve Peter King (Yüzüklerin Efendisi: Kralın Dönüşü)
En İyi Özgün Müzik: Howard Shore (Yüzüklerin Efendisi: Kralın Dönüşü)
En İyi Orijinal şarkı: "Into the West" ile Frances Walsh, Howard Shore ve Annie Lennox (Yüzüklerin Efendisi: Kralın Dönüşü)
Yabancı Dilde En İyi Film: "Barbarların İstilası"
En İyi Canlandırma Film: "Kayıp Balık Nemo"
En İyi Kısa Metraj Canlandırma Film: "Harvie Krumpet"
En İyi Kısa Metraj Film: "Two Soldiers"
En İyi Kısa Metraj Belgesel Film: "Chernobyl Heart"
En İyi Belgesel Film: "100 Yılın İtirafları"

ALTIN KÜRE

En İyi Film (Drama): "Yüzüklerin Efendisi: Kralın Dönüşü"
En İyi Film (Komedi/Müzikal): "Bir Konusabilse..."
En İyi Yönetmen: Peter Jackson (Yüzüklerin Efendisi: Kralın Dönüşü)
En İyi Erkek Oyuncu (Drama): Sean Penn (Gizemli Nehir)
En İyi Erkek Oyuncu (Komedi/Müzikal): Bill Murray (Bir Konusabilse...)
En İyi Kadın Oyuncu (Drama): Charlize Theron (Cani)
En İyi Kadın Oyuncu (Komedi/Müzikal): Diane Keaton (Askta Her Şey Mümkün)
En İyi Senaryo: Sofia Coppola (Bir Konusabilse...)
En İyi Yardımcı Erkek Oyuncu: Tim Robbins (Gizemli Nehir)
En İyi Yardımcı Kadın Oyuncu: Renée Zellweger (Soğuk Dağ)
Yabancı Dilde En İyi Film: "Osama"
En İyi Özgün Müzik: Howard Shore (Yüzüklerin Efendisi: Kralın Dönüşü)
En İyi Şarkı: "Into the West" ile Frances Walsh, Howard Shore ve Annie Lennox (Yüzüklerin Efendisi: Kralın Dönüşü)

SİYAD

En İyi Film: "Karşılaşma"
En İyi Yönetmen: Ömer Kavur (Karşılaşma)
En İyi Erkek Oyuncu: Sevket Çoruh (İnşaat)
En İyi Kadın Oyuncu: Yelda Kaymakçı Reynaud (Çamur)
Mahmut Tali Öngören En İyi Senaryo: Ömer Kavur ve Macit Koper (Karşılaşma)
En İyi Yardımcı Erkek Oyuncu: Aytaç Arman ("Karşılaşma" ve "Gönderilmemiş Mektuplar")
En İyi Yardımcı Kadın Oyuncu: Suna Pekuysal (İnşaat)
En İyi Görüntü Yönetmeni: Ali Utku (Karşılaşma)
En İyi Müzik: Timur Selçuk (Abdülhamit Düşerken)
Umut Veren Genç Oyuncu: İsmail Hacıoğlu (Karşılaşma)
2002-2003 Sezonu En İyi Yabancı Film: "Konuş Onunla"

İş'te İnsan, İş'te AB!

İş'te İnsan'da sadece birbirinden çekici iş fırsatları bulacağınızı sanıyorsanız, yanılıyorsunuz!

İş dünyasında başarılı olabilmek için gerekli daha pek çok konuyu burada bulacaksınız. Örneğin; AB ilişkileri ve uyum sürecinin iş dünyasına etkileri düzenli olarak sadece, AB uzmanı Eser Karakaş'ın yönetiminde hazırlanan İş'te İnsan AB sayfasında.

İstanbul ve Marmara Bölgesi'nden sonra şimdi Ankara'da.
Her pazar Sabah'la birlikte.

SABAH

www.isteinsan.com.tr

İş'te İnsan, İş'te İçerik!

İş'te İnsan'da sadece birbirinden çekici iş fırsatları bulacağınızı sanıyorsanız, yanılıyorsunuz!

İş dünyasında başarılı olabilmek için ihtiyacınız olan her şeyi İş'te İnsan'a taşıdık. Aklınızda olsun; iş fırsatları, kariyer, eğitim, insan kaynakları, iş dünyasının profesyonellerine dönük özel haberler, yaşam ve teknoloji, İş'te İnsan'da.

İstanbul ve Marmara Bölgesi'nden sonra şimdi Ankara'da.
Her pazar Sabah'la birlikte.

SABAH

www.isteinsan.com.tr

Martin Scorsese'nin filmleri

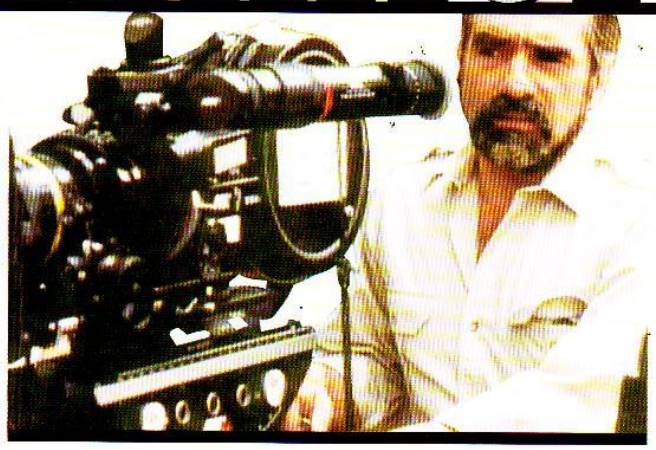

Yeni filmi "The Aviator"daki oyuncusu Cate Blanchett onunla edindiği deneyimden sonra "Onun sayesinde film denen şeyin neden bu kadar önemli ve kudretli bir aygıt olduğunu farkediyorsunuz. Filmi yaşıyor ve soluyor. O, pelikülün ta kendisi!" demiş. Bir film yönetmeni için ağızdan çıkabilecek en sade ve aynı zamanda en görkemli nitelemeler bunlar ve ilk kez MARTIN SCORSESE için kullanılmıyor da olabilir! Ama bugün bu endüstride bu cümleleri hakedebilecek ondan büyük bir isim yok! Amerikan sinemasının yaşayan en büyük yönetmeni ünvanını çoktan cebine koyan bu isim, yıllarca New York'ta sokakları arşınladı, taksiye bindi, ringlere çıktı, kostümlere girdi, Vegas kumarhanelerine daldı, Tibet'te kısa bir mola verdi ve sonra da sevgili New York'una döndü. Hep yalnız erkeklerin dünyasını, yaşamla mücadelelerini anlattı. O bu ay yeni filmi "The Aviator"da Hollywood'un Altın Çağ'ını boydan boya katederken, bizler de dört kez aday olduğu Oscar'ı beşinci denemesinde artık kaldıracağını sanıyoruz! Bu nedenle kısa metrajlarını, belgesellerini ve Woody Allen ile F.F. Coppola'yla birlikte ayrı ayrı birer bölümünü çektikleri "New York Stories"i dışarıda tuttuk ve geriye kalan 18 uzun metrajını inci gibi önünüze dizdik.

HAZIRLAYAN: **BURÇİN S. YALÇIN**
YAZARLAR: **KEREM AKÇA - BURCU AYKAR - CUMHUR CANBAZOĞLU - KAAN EGE ENGİN ERTAN - TALİP ERTÜRK - MURAT ÖZER - KEREM SANATEL - UYGAR ŞIRIN**

WHO'S THAT KNOCKING AT MY DOOR? (1967)

KAPIMI ÇALAN KİM?

Oyuncular: Harvey Keitel, Zina Bethune, Phil Carlson.

Senaryo: Martin Scorsese, Betzi Manoogian.

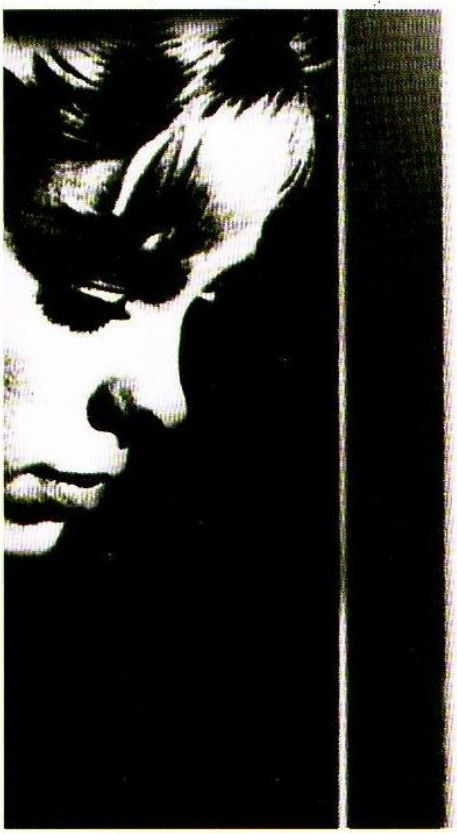

New York Üniversitesi'nde sinema eğitimi aldığı dönemlerde çektiği birbirinden etkili kısa filmlerle dikkatleri üzerine toplayan Martin Scorsese'nin, 1964'te mezun olduktan sonra yakın arkadaş çevresiyle birlikte yapımına giriştiği, ancak türlü zorluklar yüzünden uzun yıllara yayılan bir yapım süreciyle karşılaştığı ilk uzun metrajlı filmi "Kapımı Çalan Kim?" yönetmenin sonraki yıllarda adeta şahlanacak filmografisine ışık tutma özelliği taşıyor. Scorsese'nin özellikle üçüncü filmi "Arka Sokaklar" (Mean Streets) için bir tür "giriş" kıvamında görünen yapım, İtalyan-Amerikan bir "sokak adamı" olan J.R. (Harvey Keitel) ile İsveç asıllı Amerikalı bir genç kadın (Zina Bethune) arasındaki ilişkinin açmazlarıyla vücut buluyor.

Üç görüntü yönetmeninin kamerasından farklı dönemlerde yansıyan siyah-beyaz görüntülerin, yönetmenin birçok filminde birlikte çalıştığı kurgu ustası Thelma Schoonmaker tarafından doğru eşleştirildiği film, genelde "sayruk" bir anlatıma sahip olmasına karşın, sonuçta seyirciyle iletişim kurmayı başaran bir "bütün"e ulaşmayı başarıyor. Martin Scorsese'nin hayata dair görüşlerinin "kadim dostu" Harvey Keitel aracılığıyla dillendirildiğine tanık olduğumuz "Kapımı Çalan Kim?", sanatçının din ve ahlak konusundaki zaman zaman "çelişkili" bakış açısından da izler taşıyor. Sokağın jargonuna hakim, yaşayan diyaloglarıyla filmini "inandırıcı" bir boyuta yerleştirmenin de üstesinden gelen yönetmen, western türüne hayranlığını açıkça belli eden kahramanının "tutucu" altyapısını da bu şekilde destekliyor, giderek onun nedenleri ve nasılları arasında kaybolmamızı engelliyor.

Uzun yapım süreci içinde "Bring On the Dancing Girls" ve "I Call First" gibi isimleri atlatıp, ilk filmi için "Who's That Knocking at My Door?"da karar kılan Scorsese, hedefe doğru giden yola girebilmek için "en yararlı" hamleyle başlangıç yapmanın ne demek olduğunu gösteriyor buradaki seçimleriyle. Neredeyse her çalışmasını ayıla bayıla seyrettiğimiz bir yönetmenin, hem sanatına hem de zanaatına hayranlık duyduğumuz bir üstanın son derece düşük bir bütçeyle hayata geçirdiği ilk uzun metrajlı çalışmasına da hak ettiği değeri veriyoruz sonuç olarak. Kısacası, 'adam olacak yönetmen' daha ilk adımından belli ediyor kendini. "Kapımı Çalan Kim?" diyerek! ✪✪✪ (M.Ö.)

BOXCAR BERTHA (1972)

SOYGUN VE AŞK

Oyuncular: Barbara Hershey, David Carradine.

Senaryo: Joyce H. Corrington, John William Corrington (Bertha Thompson ve Ben L. Reitman'ın Sisters of the Road adlı kitaplarından)

600.000 dolar bütçeyle çektiği ikinci filminde Scorsese, büyük ölçüde serbestlikle çalıştı. Yönetmen, filmin cinsellik ve şiddet dozunu cesur bir düzeyde tuttu (Barbara Hershey ve David Carradine, aralarındaki seks sahnesinin gerçek olduğunu söylüyorlar). Bunun nedeni ise hem söylemek istediklerini daha çarpıcı bir şekilde söylemek, hem de kendisine verilen rahatlığı değerlendirmekti. Şahsen 500 storyboard çizdiği film, Amerikan sinemasında aynı dönemi paylaştıkları Arthur Penn'in "Bonnie ve Clyde"ıyla benzer yönler taşıyordu. Roger Corman, AIP (American International Pictures) şirketiyle, birçok genç yönetmene destek verdiği gibi bu filmin de yapımcılığını üstlenerek Scorsese'nin arkasında olduğunu kanıtladı. Filmde, Barbara Hershey'nin canlandırdığı Bertha karakterinin toplum, otorite, tutucu zihniyet karşıtı karakterinin hikayesi anlatılıyor. Özellikle projenin getirdiği bağımsız ruhla beraber öznel bir görsel yapının izinden gitmeye çalışan Scorsese, filmini Bertha'nın bakış açısından anlatıyor. Öncelikle Bertha'nın hayata atılmasını, hayatın gerçek yüzüyle karşılaşmasını gösteriyor. Sonrasında ise düzen karşısında duruşuna, radikal bir politik görüş doğrultusunda ilerlemesine ve para kazanma yollarını bulmasına değiniyor. Yalnız bir birey olarak babasının ölümü sonrasında hayata atılan Bertha, bu dolambaçlı yolda 3 kişiyle beraber yol alıyordu. Bunlardan biri David Carradine'in canlandırdığı, radikal görüşüyle topluma meydan okuma çabasındaki Bill, diğeri daha üst kesimden Rake, bir diğeri ise zenci bir karakter olan Von. Zaten bu dörtlü suç çetesi, kendi görüşleriyle toplumu tehdit eden bir birliktelik oluşturuyorlardı (feminizm, ırkçılık karşıtlığı ve radikal görüş savunuculuğu bir arada). Bunların arasında cinsellik-aşk, şiddet, suç dünyası, politik önyargılar, dönemin toplumsal durumu (30'lardaki Ekonomik Buhran), beyaz-siyah ilişkileri gibi temalar hayat buluyordu. Film, yönetmenin suç dünyasını merkez edindiği filmografisinin ilk habercilerinden biri olarak dikkat çekti... ✪✪✪✪ (K.A.)

MEAN STREETS (1973)

ARKA SOKAKLAR

Oyuncular: Robert De Niro, Harvey Keitel.
Senaryo: Martin Scorsese, Mardik Martin.

Scorsese'nin ilk büyük çıkışı kimilerine göre hâlâ en iyi filmi. Aynı zamanda yönetmenin favori temaları üzerine de ilk alıştırmalarından birisi. De Niro ve Keitel gibi çok sevdiği iki oyuncuyu yanına katarak çektiği, New York'un küçük suçlularının dünyasına dalan bu ufak başyapıt, yönetmenin kendi gözlemlerine dayanan bir "belgeselimsi" adeta. Sonraki yıllarda Scorsese'nin kendisinin de belirttiği üzere; bir önceki filmi "Soygun ve Aşk"ı (Boxcar Bertha) izleyen John Cassavetes, "Bu berbat bir film, sen ise yetenekli bir yönetmensin. Kendi dünyana ait bir şey çek." kabilinden bir tavsiyede bulunur. Sokağa çıkması yasak küçük bir astım hastasıyken, çocukluk yıllarını evinin penceresinden sokakta olup biteni gözlemleyerek geçiren Scorsese'nin "Mean Streets"i çekmesine de ciddi anlamda destek olur. Bir yanda büyük oynamaya hevesli, zıpçıktı gangster Johnny Boy (De Niro), diğer yandaysa suçluluk duygusu içerisinde kıvranan ve suç dünyasından elini ayağını çekmeye çalışan Charlie (Harvey Keitel) vardır filmde. Charlie hayatını kuşatan gerçekten kaçmaya ve dine sığınmaya çalıştıkça (ne de olsa sıkı bir katolik olarak yetiştirilmiştir) gerçekle yüzleşir. Aşık olduğu kızın kardeşi Johnny Boy, Charlie'yi kaçmaya çalıştığı hayatın içine tekrar çeken gerçekliğin vücut bulmuş hali, bir bakıma Charlie'nin kötü yarısıdır. Scorsese yıllar boyunca yaşadığı sokaklarda veya komşu mahallesinde olup biteni, katolik inancıyla suç dünyası arasında sıkışıp kalmış İtalyan asıllı New Yorkluların dünyasını perdeye taşırken, bireyin içindeki kötüyle savaşından da dem vuruyor. Kimsenin ne tam anlamıyla iyi, ne de tam anlamıyla kötü olamayacağı sonraki filmlerinde de altını sık sık çizeceği bir tema ne de olsa, "Mean Streets" inanılmaz bir eleştirel başarı kazanıp, kısa zamanda bir modern klasiğe dönüşürken, sonraki yıllarda Amerikan Bağımsız Sineması'nın gideceği yön konusunda da bir rota çizmişti. Avrupa sinemasından da ciddi şekilde etkilenen Scorsese, yer yer "cinema verite"ye yaklaşan bir gerçekçiliğin peşinden koşuyordu. Neredeyse doğaçlama hissiyatı yaratan bir doğallığa sahip olan kimi sahnelerse Yeni Dalga ruhunu New York sokaklarına taşıyorlardı. Benzer kaynaklardan beslenen Wong Kar-Wai'nin yıllar sonra bu filmi "Wong gok ka mon/As Tears Go By" adıyla tekrar çekmesine şaşmamak gerek. ✪✪✪✪✪ (E.E.)

ALICE DOESN'T LIVE HERE ANYMORE (1974)

ALICE ARTIK BURADA OTURMUYOR

Oyuncular: Ellen Burstyn, Kris Kristofferson, Diane Ladd, Harvey Keitel, Jodie Foster.
Senaryo: Robert Getchell.

Kariyeri boyunca kadınlara bakışı nice tartışmalara konu olmuş Martin Scorsese'nin tüm bu iddiaları çürütmek için kanıt olarak öne sürülebilecek filmi "Alice Doesn't Live Here Anymore", yönetmenin tüm kariyerine bakıldığında, gümbürtüye gitmiş bir film olarak nitelendirilebilir. Scorsese'nin "Mean Streets"le (1973) yaptığı çıkışın ardından çektiği ilk uzun metraj olan bu film (arada aynı yılda çekilmiş belgesel "Italianamerican" var) 1976'daki "Taxi Driver"ın da öncülü konumunda. Hal böyle olunca "Alice Doesn't Live Here Anymore", iki başyapıtın arasına sıkışıp kalmış bir film olarak görülebilir. Ancak film, Aralık 1974'te gösterime girdiğinde seyirciden beklenmedik bir ilgi görmüştü. Martin Scorsese, yalnız 85 bin dolar maliyetle kotardığı bu filminde, kocası öldükten sonra 11 yaşındaki oğluyla beş parasız ortada kalan ve oğlunu rahatça büyütebileceği ve şarkı söyleyerek para kazanabileceği "doğru yer"i bulabilmek için yollara koyulan Alice'in öyküsünü anlatıyordu. Sonunda garson olarak kendine uygun bir iş bulan Alice, burada gönül ilişkilerine kapılmaktan da geri kalmıyordu... Scorsese'nin Alice'te yarattığı şarkıcı olma heveslisi dul anne karakteri, "Alice Doesn't Live Here Anymore"u en az bir "Thelma ve Louise" kadar feminist bir film yapıyor. Filmin Ellen Burstyn, Harvey Keitel, Kris Kristofferson, Billy Green Bush ve küçük bir roldeki Jodie Foster'dan müteşekkil oyuncu kadrosu, Scorsese'nin ne istediğini bilen enerjik kamerasının desteğiyle şık performanslar ortaya koyuyor ve bu "sıcak" Scorsese filmi, seyirciden beklenmedik biçimde kabul görüyordu. 85 bin dolarlık bütçesine karşılık ABD'de gişeden 17 milyon dolar toplayan film, sonradan pek de parlak işlere imza atamamış senarist Robert Getchell tarafından yazılmıştı. Henüz önceki yıl "The Exorcist / Şeytan"la ortalığı karıştıran, Alice rolündeki Ellen Burstyn, tümüyle üzerine kurulmuş bu filmi sırtlamakta zorlanmıyor ve kariyerinin ilk ve tek Oscar'ını da bu sayede kazanıyordu... ✪✪✪ (T.E.)

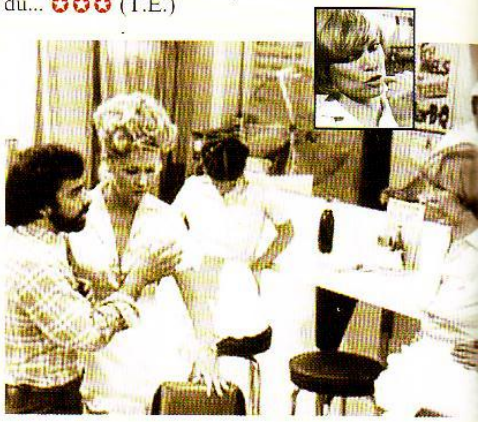

TAXI DRIVER (1976)

TAKSİ ŞOFÖRÜ

Oyuncular: Robert De Niro, Cybill Shepard, Harvey Keitel, Jodie Foster, Albert Brooks.
Senaryo: Paul Schrader.

Fonda Bernard Herrman'ın enfes müziği çalarken önce New York sokaklarının dumanları arasından bir taksi çıkar, sonra taksi şoförünün etrafa öfkeyle bakan gözleri görünür. "Taksi Şoförü" böyle başlar ve filmin derdi daha ilk sahneden belli olur: Büyük şehir ve onun temsil ettiği yaşama karşı duyulan öfke. Bir de insanın büyük şehir içindeki derin ve yıkıcı yalnızlığı.

Taksi şoförü Travis Bickle'a (Robert De Niro) göre şehir hayvanlarla doludur. Hayvanlar dediği, fahişeler, hırsızlar, kadın ve uyuşturucu satıcıları. Travis bir gün büyük tufanın kopacağına ve tüm bu pislikleri süpüreceğine inanır. Sonra bu tufanın bizzat kendisi olduğuna, hayatının tek amacının bu olduğuna inanmaya başlar.

Yalnızlığını sona erdirebilse belki öfkesi dinecektir ama porno filmler yalnızlığını azaltmaz, artırır. Kadınlar ise onun sözünü dinlemez. Güzel ve kültürlü Betsy "Biz ayrı dünyalardan geliyoruz" der, kurtarmak istediği çocuk yaştaki fahişe Iris hayatından memnundur.

Herkes ona "Çek arabanı!" der, kelimenin her iki anlamıyla. Travis sonunda öfkesini sindirmekten, dindirmekten vazgeçip kabullenir, "Bana mı diyorsunuz?" diye bağırır ve arabası yerine silahını çeker.

Hem hippilerden nefret eden hem de onlara özenen, kendini öldüremediği için yaşayan bu adam, Betsy'nin hatırlattığı Kris Kristofferson şarkısı "The Pilgrim"de söylendiği gibi "yürüyen bir çelişki"dir.

Scorsese "Travis'in çözümünü beğenmesek de duygularını paylaşırız, o ruhunun gücünü yanlış yönde kullanır" der. Zaten 12 yıl sonra, ruhunun gücünü doğru yönde kullanan bir adamın filmini de çekecek ve belki de New Yorklu Travis'in antitezini Nasıralı İsa'da bulacaktır.

"Taksi Şoförü", Paul Schrader'ın senaryosu, De Niro'nun oyunculuğu, Herrmann'ın müziği, şehrin gürültüsünü birebir aktaran ses bandının da yardımıyla, ama asıl Scorsese'nin şaşırtıcı görselliğiyle sivrilir. Film, Travis telefonda konuşurken kameranın boş koridoru gösterdiği bölümden finaldeki silahlı çatışmaya kadar birçok unutulmaz sekansla doludur. Sonuçta sinema tarihinin en etkileyici filmlerinden biri ortaya çıkar ve genç Scorsese, Amerikan sinemasının 70'lerden sonraki yönünü belirleyen ve "sakallılar" olarak anılan yönetmenler arasındaki (diğerleri Coppola, Lucas ve Spielberg) yerini alır. ✪✪✪✪✪ (U.Ş.)

NEW YORK, NEW YORK (1977)

Oyuncular: Liza Minelli, Robert De Niro.
Senaryo: Earl Mac Rauch, Mardik Martin.

Müzikal, Liza Minelli, 40'lı yılların stüdyo filmleri, aşk hikayesi, Hollywood stüdyolarında yaratılan bir New York ve yine takıntılı bir karakteri (Jimmy Doyle) oynayan Robert De Niro... Tüm bunlar, Scorsese'nin şimdilik filmografisinde tek müzikal olan "New York, New York"un kısa bir özeti.

Film, II. Dünya Savaşı'nın hemen akabinde New York'ta karşılaşan bir saksofoncu (Robert De Niro) ve şarkıcının (Liza Minelli) devamlı gelgitlerle sürüklenen ve sonunda bir açmaza giren ilişkilerini anlatıyor. İlişkileri ilerleyince evlenmelerine rağmen, birbirlerinin kariyerlerini engellemeleri ve bununla mücadele edememeleri bir çift olarak sonlarını getiriyor.

Scorsese'nin birçok karakteri gibi Jimmy Doyle da, takıntılarıyla hem kendini hem karşısındakini hapseden, kavgacı, kıskanç bir adam. "Raging Bull"daki Jake La Motta'nın öncüsü bir nevi. Müzisyen ya da boksör olmaları son tahlilde aralarında bir fark yaratmıyor.

Scorsese, filmin uzunluğu dört saati bulunca ister istemez kurguda tüm hikayeyi yaklaşık 160 dakikaya sığdırmış. Filmin en önemli kusuru da bu nedenle ortaya çıkıyor. Hikayede karakterlerin ilişkilerinde yaşanan ani atlamalar, sebep-sonuç tutarsızlıkları, seyirciyi karmaşada bırakıyor ve ortaya "eksikmiş" hissi uyandıran bir film kalıyor.

Her ne kadar "Cabaret"deki ışıltısından uzak da olsa Liza Minelli'nin şarkı söylediği her sahne doyumsuz bir tat bırakıyor. Scorsese film boyunca sürdürdüğü mesafeli tutumu sadece bu sahnelerde ortadan kaldırıyor. Filmin tamamını Hollywood stüdyolarında çeken yönetmen, 40'lı yılların müzikallerine bir saygı duruşunda bulunuyor. Sinema tarihine ve özellikle de Amerikan sinemasının her dönemine ayrı bir değer veren ve çok iyi hakim olmasıyla bilinen usta yönetmen, kamerasına ve kurgusuna alışık olmadığımız bir dinginlik getiriyor. "New York, New York" en iyi filmlerinden biri olmasa da, onun hiç bıkmadan sürdürdüğü hikaye anlatma biçimindeki sinemasal araştırmalarına ara verip bütünüyle eski usul Hollywood müzikallerine ve o döneme duyduğu sevgiyi biraz da buruk bir özlemle gösterdiği yegane filmi. ✪✪✪ (K.E.)

RAGING BULL (1980)

KIZGIN BOĞA

Oyuncular: Robert De Niro, Cathy Moriarty, Joe Pesci.

Senaryo: Paul Schrader, Mardik Martin (Jake LaMotta, Joseph Carter ve Peter Savage'ın kitaplarından)

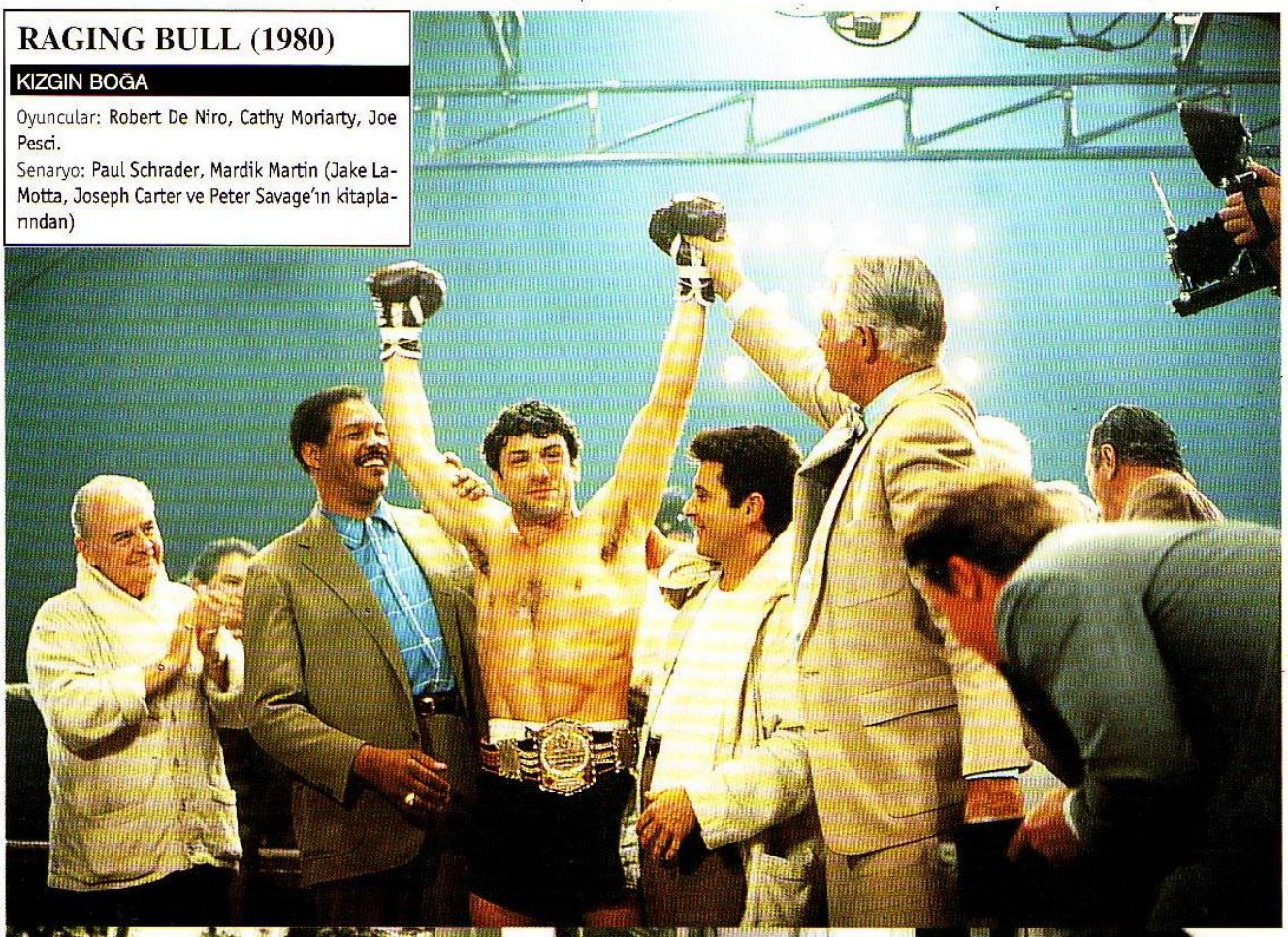

Kızgın Boğa" için Scorsese'nin hayatını kurtaran film denebilir. (Bunu sanatçının kendisi de kabul ediyor) Yönetmenin filmografisinde benzer hikayeye sahip birkaç film daha var (Örneğin; "After Hours") ve tüm bunlar sinemayla nefes alabilen bir sanatçının küçük öykücüklerini oluşturuyorlar. 1978 yılındaki kokain bağımlılığı esnasında aldığı yüksek doz nedeniyle hastaneye yatırılan Scorsese'yi ziyaret eden De Niro, yönetmene kendisini toparlaması gerektiğini, bir boksörün gerçek hayat hikayesini içeren projeyi hayata geçirmesini söyler. Scorsese, spor filmlerinden nefret ettiği için, ilk başta bu öneriyi reddetse de De Niro'nun ısrarları yelkenlerini suya indirir.

Bahsi geçen boksör ise, Jake LaMotta'dan başkası değil. Profesyonel boks kariyerine 19 yaşında başlayan ve 1941-54 yılları arasında ringde kendi efsanesini yaratan Jake LaMotta; agresif, yorulmak bilmeyen stili yüzünden Bronx Boğası lakabıyla anılıyordu ve bir başka yenilmez efsane isim Sugar Ray Robinson'ı ilk defa yenerek boks tarihine adını kazımıştı. Ringlere veda ettikten sonra stand-up komedyenliğe geçiş yapan kızgın boğanın hikayesi, Scorsese'nin adeta bir gövde gösterisine soyunduğu, dönemin sinema alışkanlıklarına kıyasla bir hayli radikal dokunuşlar içeren, en kişisel ve en özel filmlerinden birisi haline dönüşmüştü. Robert De Niro'nun rolü gereği aldığı kiloları basını bir hayli meşgul etmiş (30 kiloluk rekoru ancak 1987 yılında "Full Metal Jacket"taki rolüyle Vincent D'Onofrio tarafından kırılmıştı) ve film 8 dalda aday gösterildiği Akademi ödüllerinden De Niro ve Thelma Schoonmaker'ı (kurgu) mutlu ederek ayrılmıştı. Ses kurgusuyla da dikkat çeken filmin özel tasarlanmış ses efektlerini içeren bantlar, tekrar kullanılmaması için teknisyenler tarafından imha edilmişti. LaMotta'nın bir Brando hayranı olması nedeniyle filmde "Rıhtımlar Üzerinde"den yapılmış bol miktarda alıntı bulunuyor. Kuşkusuz sinema tarihinin en özgün spor filmlerinden birisi. ✪✪✪✪✪ (K.S.)

THE KING OF COMEDY (1983)

KAHKAHALAR KRALI

Oyuncular: Robert De Niro, Jerry Lewis.
Senaryo: Paul D. Zimmerman.

Taksi Şoförü"yle gelen Altın Palmiye sonrası Scorsese'nin işi kolay değildi. Kamerayı kullanmadaki ustalığı, çok yönlü bakışı, deneye yatkınlığı, öznel dili ve şaşırtıcı seçimleriyle çizgisini sürekli yukarı taşımıştı ama, durum farklıydı artık; tam bir dönemeç olacaktı bir sonraki film.

Gençti, başarının ağırlığını taşıması zordu ve "New York, New York"taki De Niro-Lisa Minnelli'li kadroya rağmen, özellikle eleştirmenler pek memnun olmamıştı. Ardından müzik tutkunlarını mest eden "Son Vals"le, bir nebze, vitrinini düzelttikten sonra 80'lerin en iyi filmleri arasına girecek, tamamı siyah-beyaz "Kızgın Boğa"yla

çıtayı yine yukarı yerleştirmeyi becerebilmişti.

Sıra yine sıkı bir iş kotarmaktaydı; "yoldaş"ı De Niro'yla bu kez "Kahkahalar Kralı" için setteydi Scorsese. Yine metropol öyküsü seçmişti; basit, gerçek ve trajikomik.

Sürekli açık olan televizyonun karşısında büyümüş, 30'lu-40'lı yaşlarına ulaşmış nesilden birini kameranın karşısına koyarak, Amerikan ekranlarında kepazeliğe varan çekişmeyi, televizyonun korkunç gücünü vurgulamak istemişti.

Kahramanı bu kez, "Taksi Şoförü"ndeki Travis'e benzeyen, takıntılı, fanatik, kendi dünyasında yaşayan, komedyen adayı Rupert Pupkin'di. Onu şova çıkartmayan TV sunucusunu (Jerry Lewis) kaçırdıktan sonra altı yıl hapis yemiş, affın ardından yayımladığı kitabı yok satmıştı; ayrıca şovu da olmuştu TV'de Pupkin'in...

Ekran yardımıyla zenginleşmek değildi bu çılgınlığın hedefi; herkes tarafından tanınmak, bilinmek, tüm ABD'ye bir şekilde "görünmek"ti amaç. Bizde bugünlerde tavana vuran ekran tutkusunun Amerikan versiyonuydu "Kahkahalar Kralı".

Filmi, Zimmerman'ın senaryosundan çok, oyuncuların performansı taşıyordu. De Niro, mokasenleri, ilginç ceketi, ince bıyığıyla bambaşka bir tiple oynarken, Jerry Lewis alışık olunmadığı ölçüde ciddi ve suskundu rolünde. Figüran olarak şöyle bir göründüğü filmde Scorsese, annesi Catherine ile babası Charles'a De Niro'nun anne-babası rollerini vermişti. Dr. Joyce Brothers, Victor Borge, Tony Randall, Ed Herlihy gibi isimler de "kendilerini canlandırmıştı". ✪✪✪ (C.C.)

AFTER HOURS (1985)

GEÇ SAATLER

Oyuncular: Griffin Dunne, Rosanna Arquette, Linda Fiorentino, Teri Garr.
Senaryo: Joseph Minion.

Filmin başlarında Paul (Griffin Dunne) ve Marcy (Rosanna Arquette) bir restoranda tanıştıklarında, Paul'ün okumakta olduğu roman üzerine bir sohbete girişirler. Roman Henry Miller'ın "Yengeç Dönencesi"dir. Marcy romandan bir alıntı yapar ve "Bu bir kitap değil, uzun tutulmuş bir hakaret. Sanatın yüzüne ağız dolusu tükürük," der. Miller'ın kaleminden çıkma olup, Arquette'in ağzından dökülen bu diyalog "Geç Saatler"in esas meselesinin de startını vermekte. Tüm günü bilgisayar başında geçen ofis memurunun New York SoHo'daki sanat ortamı içerisinde yaşadığı bir gecelik kâbus, en nihayetinde sanat ve onun algılanış şekilleri üzerine tartışmayı hedeflemekte. Scorsese ve filmin senaristi Joseph Minion, modernistlerin "sanat bireyi sarsmalıdır" düsturunu doğrudan başkarakterleri Paul üzerinde uyguluyorlar. Tanıştığı hoş kızı becermek uğruna kendisine yabancı bir ortama adım atan Paul, türlü çeşitli belaya bulaşıyor, linç edilmenin ucundan dönüyor ve sabahın ilk ışıklarıyla işyerinin kapısına bırakılıyor. Kafka ve Buñuel arasında seyreden bir tattaki bu garip yolculuğa resimden heykele, müzikten edebiyata, dışavurumculuktan pop art'a, punktan caza kadar pek çok sanat dalı veya akımı eşlik ediyor. Belki de Scorsese bu filmle şunu demeye çalışıyor; kavramsal sanat zaman zaman anlaşılmaz ve can sıkıcı gözükebilir ama yeri geldiğinde hayat da kurtarır.

Ne üzerine olduğu bir yana, Scorsese'nin hem bir anlatım ustası hem de biçimci bir yönetmen olarak tüm maharetini sergilediği, sofistike bir film "Geç Saatler". Ustanın pek sevdiği Avrupa sinemasına yakın duran bu filmiyle Cannes Film Festivali'nden En İyi Yönetmen ödülüyle dönmüş olması da pek şaşırtıcı değil. Scorsese'nin filmografisinde (her nedense) genellikle pek öne çıkartılmayan bu gizli hazine, ritmi yüksek ve seyirciyi elinden bırakmayan bir başyapıt. Üstelik yönetmenin nadiren el attığı komedi türünde de başarılı olduğunun bir kanıtı. Bu son derece eğlenceli kara komedinin gerçekten de kendine has ve eşsiz bir espri anlayışı var. Öyle ki, Paul'ün uğradığı mekanlar arasında Berlin isimli bir gece kulübü de yer alıyor ve bu kulübün kapısındaki görevli üzerinde Checkpoint Charlie yazan bir tişört giyiyor. Bu ve benzeri detaylar aklımıza geldikçe "Geç Saatler"i neşeyle anıyor ve Scorsese karşısında bir kez daha saygıyla eğiliyoruz. ✪✪✪✪✪ (E.E.)

THE COLOR OF MONEY (1986)

PARANIN RENGİ

Oyuncular: Paul Newman, Tom Cruise, Mary Elizabeth Mastrantonio, John Turturro.
Senaryo: Richard Price (Walter Tevis'in romanından).

Paul Newman'ın 1961'de "The Hustler" filminde canlandırdığı hırslı bilardo oyuncusu Hızlı Eddie Felson karakterine geri dönüş yaptığı filmin hikayesi, bir anlamda Scorsese'nin kariyeriyle paralellikler içeriyor. Bu nedenle, gençliğinde şöhrete ulaşmak için epey ter döken, horlanan, ancak yaşı kemale erdikten sonra dünyayı kucağına düşmüş bulan ve Cruise'un suretinde vücut bulan gençlik halini son bir vurgun için motive ederek bir nevi ölümsüzlüğe ulaşmak isteyen Eddie Felson'ı, genç yeteneklerin keşfedilmemiş yönlerini bulup ortaya çıkarmak gibi meslekî bir ideali benimsemiş olan Scorsese'nin bir alter-ego'su olarak kabul etmek mümkün.

Scorsese kendisine el atana kadar, gençlik filmlerinin çıtır yeni yetme imajını üstünden henüz atmamış olan Cruise'un "keşfedilen genç yetenek" karakterine sağladığı çifte uyum ve sihirli Scorsese değneği sayesinde, yapım, Cruise'un olgunluk merdiveninin ilk basamağı haline gelmiş oldu. (Hatta hemen ardından buradaki eli yüzü düzgün imajını aynen tekrarladığı, benzer tonda iki film daha çekti) Ne var ki, yönetmenin hikayeyi Scorsese dinamikleriyle canlandırma becerisine (hatta 80'lerin en popüler bilardo oyuncularından danışman ve koreograf olarak yararlanma titizliğine) ve Cruise faktörüne rağmen, bilardoyu konu alan bir filmin kulağa pek cazip gelmeyişi ve biraz da iki ana karakterin pek sempatik olmayışının etkisiyle, film gişede çok büyük bir başarı getirmedi ve stüdyoya asıl kar marjını video piyasasından sağladı. Bunda kariyerinin geç kalmış ilk Oscar ödülünü almak için törene gelmeye tenezzül etmeyen Newman'ın sansasyonel başarısının etkili olduğu söylenebilir. Scorsese filmlerinde konuk oyuncu olarak görünmeyi alışkanlık haline getirmiş yönetmenlerden biri ve burada da küçük bir rolü var. Bunun haricinde bilardodaki 9 topu açıklayan dış ses de kendisine ait. ✪✪✪ (K.S.)

THE LAST TEMPTATION OF CHRIST (1988)

GÜNAHA SON ÇAĞRI

Oyuncular: Willem Dafoe, Harvey Keitel, Verna Bloom, Barbara Hershey.
Senaryo: Paul Schrader (Nikos Kazancakis'in romanından).

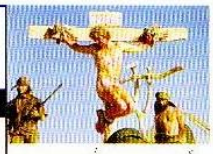

Nikos Kazancakis'in "The Last Temptation of Christ" romanı Scorsese'nin eline, ilk kez, 1972'de çektiği "Boxcar Bertha"nın setinde ulaştı. Ona romanı veren ise Barbara Hershey idi. Yıllar sonra senaryonun ilk halini gören Barbara Hershey, filmde rol almak için bastırdı. Bunun üzerine Scorsese, Meryem rolünü ona verdi. Sette romanı ilk okuduğunda İsa rolü için de David Carradine'ı düşünmüştü. Ancak sonradan olmadı ve Robert De Niro ile Aidan Quinn'i de denedikten sonra Willem Dafoe'de karar kıldı. Universal Pictures, filme 7 milyon dolar yatırdı ve Scorsese'ye bir ticari film çekmesini şart koştu. O da 1991'de "Cape Fear"ı çekecekti. Buna rağmen düşük bütçesi nedeniyle, "Günaha Son Çağrı"nın çekim aşamasında bazı sorunlar yaşandı. Film Şili gibi ülkelerde yasaklanırken, özellikle Meryem-İsa arasındaki seks sahnesi ve çarmıha gerilme sahnelerindeki çıplaklık nedeniyle tartışma yarattı. Scorsese bu filmiyle Oscar adaylığı kazanırken, Barbara Hershey yardımcı kadın oyuncu dalında Altın Küre'ye aday oldu. Senaryosunu Paul Schrader'ın yazdığı filmde özellikle İsa'nın seçilmişliğinin gösterildiği sahnelerdeki sürreel öğelerin üzerine Scorsese'ce gidildiğini görüyoruz. Hikayenin temelinde sürreel unsurlar olması nedeniyle (konuşan aslan, konuşan yılan, koruyucu melek figürü, ateşten şeytan figürü gibi) yönetmenin klasik sinema anlayışına uygun gözükmeyen öğelerle karşılaşıyoruz. Ancak bu öğelerin görsel karşılığını yine de hikayesine yedirmeye başarıyor. Kendisine uygun olmayan bir proje olduğunu hissettirmiyor. Hayal sekanslarının İsa'ya getirdiği çelişkileri değişik bir şekilde yansıtıyor. İzleyici için kaybolmuşluk duygusu yaratıyor. İsa'nın Tanrı ile ilişkisindeki merhamet, aşk, ölüm, sıradan aile düzeni, fedakarlık gibi kavramlara girişi bu kaybolmuşluğu dramatik boyuta da taşıyor. İsa'nın dinin kendisine indirildiğini iddia etmesiyle birlikte "yol filmi"ne dönüşen film, yine bir "inme" ile son buluyor. Harvey Keitel, Harry Dean Stanton ve David Bowie de yan rollerde gözüken önemli isimler arasında yer alıyor.... ✪✪✪ (K.A.)

Ustam hakkında her şey!

17 Kasım 1942'de New York'un Queens semtindeki İtalyan mahallesinde doğdu.

Sicilya kökenli bir aileden geliyor.

Küçüklüğünden beri kronik astımdan mustarip.

Soyadı "Sikorseysi" olarak okunuyor.

Koyu Katolik bir aileden gelmesinden dolayı, gençliğinde papaz olmak istemişti.

Lisede DJ'lik yaptı.

New York Üniversitesi'nde önce İngilizce, sonra sinema okudu ve oradan 1964'te mezun oldu.

'60'larda öğrenciyken çektiği filmler sayesinde yapımcı Roger Corman'ın dikkatini çekti.

Babası Luciano Charles Scorsese'yi 1993'te, annesi Catherine Cappa Scorsese'yi 1997'de kaybetti.

Anne ve babasına birçok filminde rol verdi.

Bir erkek kardeşi var.

Üç kızı var: prodüksiyon asistanlığı yapan Catherine, aktris olan Domenica ve 1999 doğumlu Francesca...

Beş kez evlendi: sırasıyla Laraine Brennan, gazeteci Julia Cameron, aktris Isabella Rossellini, yapımcı Barbara De Fina, su anki eşi Helen Morris...

'60'ların sonlarında New York Üniversitesi'nde ders vermeye başladığı sırada öğrencilerinden birisi Oliver Stone, bir diğeri Spike Lee, bir başkası da Billy Crystal'di.

Roger Corman'ın kanatları altında çekilen 1970 tarihli "Woodstock" belgeselinin kurgucularından biri olarak çalıştı.

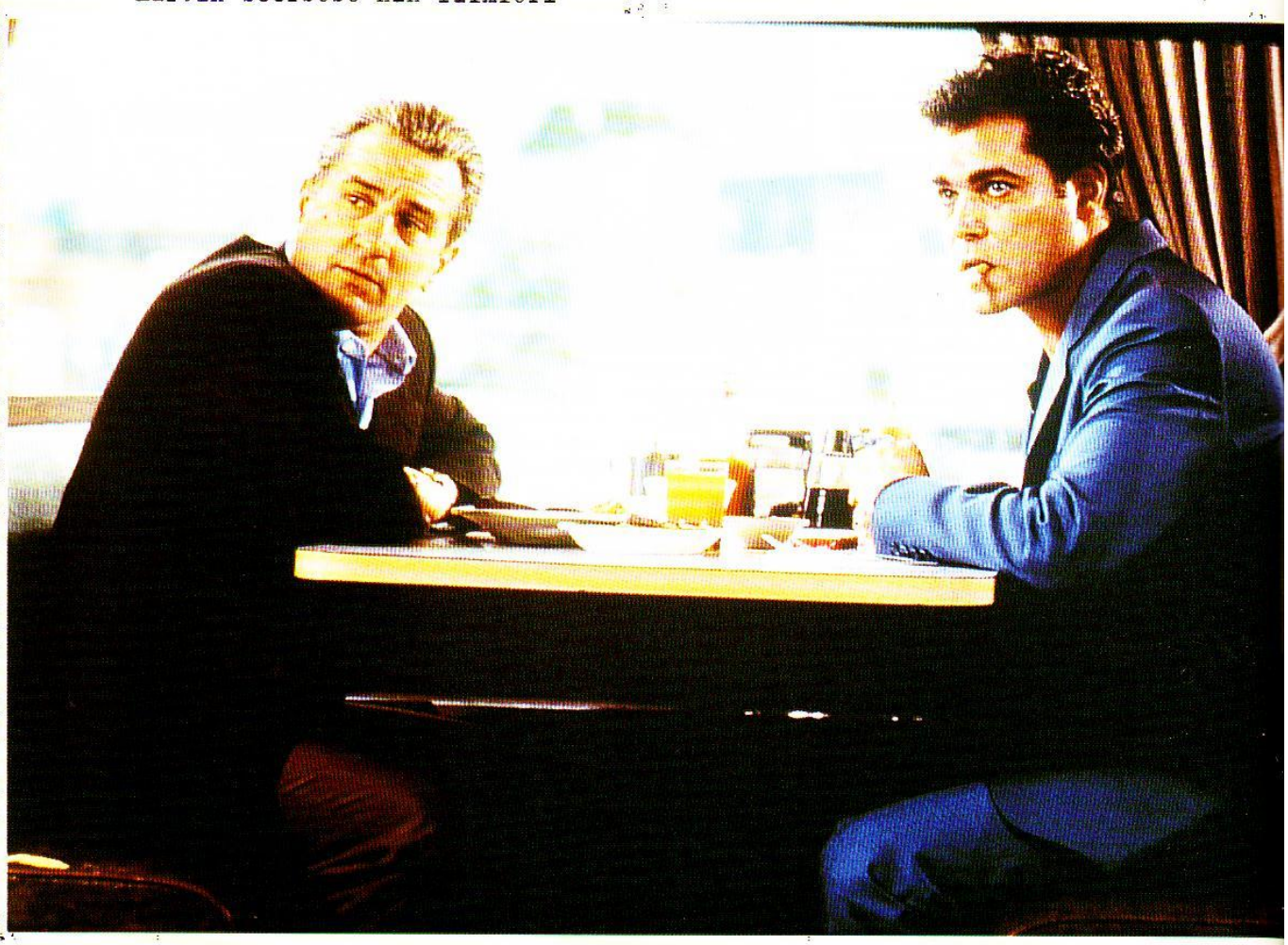

GOODFELLAS (1990)

SIKI DOSTLAR

Oyuncular: Robert De Niro, Ray Liotta, Joe Pesci, Lorraine Bracco, Paul Sorvino.
Senaryo: Nicholas Pileggi, Martin Scorsese (Nicholas Pileggi'nin Wise Guy adlı kitabından).

Scorsese'nin "Casino"da devamını getireceği yeni bir film modelinin doğuşu "Sıkı Dostlar" ile müjdelenmişti. Belki de uzun soluklu bir hikaye daha önce bu şekilde perdeye hiç taşınmamıştı. Henry Hill'in (Ray Liotta) çocukluğuna denk düşen '50'li yıllarda başlayan film, karakterin suç dünyasına girişi, yükselişi ve düşüşünü, dört adet on yıllık sürece dağıtarak '80'lere değin taşıyordu. Scorsese'nin bu filmde yakaladığı orijinal buluş; her döneme kendine has bir anlam vermesi, dolayısıyla filmini buna göre ana bölümlere ayırmasıydı. Bu yapı içerisinde her on yıl kendisine göre bir anlam kazanıyor ve giyim kuşamından müziğine, popüler kültüründen politik ortamına değin eksiksiz şekilde yeniden yaratılıyordu.

Anlatıcı olarak dışsesin de yaratıcı şekilde kullanıldığı "Sıkı Dostlar", Scorsese'nin "Mean Streets"ten "Taksi Şoförü"ne, "Kızgın Boğa"dan "New York, New York"a kadar pek çok filminde ele aldığı temaları, çıkınında biriktirdiği her şeyi ortaya döktüğü bir kariyer özeti. Ayrıca anlatımına yedirdiği türlü çeşitli sanat dalıyla, yarattığı sentezle neredeyse bir "gesamtkunstwerk". Almanca tanımlardan gidersek, edebiyatın bu film için ciddi bir esin kaynağı olduğunu, Henry Hill'in bir itirafçıya doğru evrilmesine varan bu hikayenin pekala bir "bildungsroman" olarak da ele alınabileceğini önerebiliriz. Ancak sözün asla resimlerin önüne geçmediği, yönetmenlikte çeyrek yüzyılı geride bırakmasına ve çoktan usta ünvanını kapmasına rağmen Scorsese'nin denemekten caymadığını belgeleyen bir film "Sıkı Dostlar". Örneğin Ray Liotta ve Lorraine Bracco'nun bir kulübe arka kapıdan girdikleri sahnedeki kesintisiz kaydırma veya Liotta ve De Niro'nun bir restoranda konuştukları sahnede kaydırma ve zoom'un birarada kullanımı (Hitchcock ve "Vertigo"ya benzer bir saygı duruşunu "Kızgın Boğa"da da görebilirsiniz) aklımıza gelen ilk iki örnek. Son noktada şöyle diyelim, an itibarıyla "Sıkı Dostlar" sadece en iyi Scorsese filmlerinden birisi değil, aynı zamanda yönetmeninin son başyapıtı. "Kendi tarzını uyguluyan" bir adamın (kapanış jeneriğinde boşu boşuna "My Way" çalmıyor elbette, hem de Sid Vicious yorumuyla) hikayesinin, tarz sahibi bir yönetmen tarafından kusursuz şekilde sinemaya aktarılışı. ✪✪✪✪✪ (E.E.)

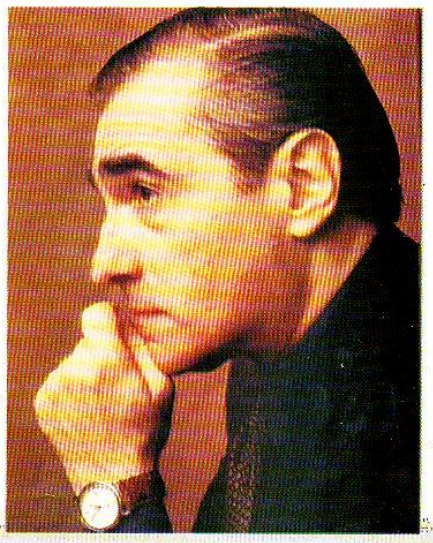

CAPE FEAR (1991)

KORKU BURNU

Oyuncular: **Robert De Niro, Nick Nolte, Jessica Lange, Juliette Lewis.**
Senaryo: **Wesley Stirck (John D. MacDonald'ın The Executioners adlı romanından)**

Scorsese'nin filmografisinden bir zayıf halka seçmek gerektiğinde çoğu kişinin oyu genellikle yönetmenin imza attığı ilk büyük bütçeli (35 milyon dolar) yapım olan bu filme gider, ne büyük haksızlık... Yönetmenin klasik sinemaya olan tutkusu bilindiğinde, 1962 yapımı J. Lee Thompson filmini yeniden çekmesi ilginç. Ancak Scorsese'ninki tipik bir yeniden çevrim değil. John D. MacDonald'ın romanı bu sefer Wesley Strick tarafından senaryolaştırılırken farklı bir bakış açısı kazanmış. Scorsese'nin filme aldığı "Korku Burnu" versiyonu alışılmış bir iyi-kötü mücadelesi değil. Bu filmdeki herkes iyi ve kötü. Karakterlerin hepsi güçlü olduğu kadar zayıf da. Hepsi hem haklı hem de haksız.

Bir gerilim filmi olarak baktığınızda Scorsese'nin türün gereklerini eksiksiz şekilde yerine getirdiğini görebileceğiniz "Korku Burnu", intikam peşindeki entelektüel psikopat Max Cady'nin (en iyi performanslarından birisinde Robert De Niro) Bowden ailesinin hayatına girişini sinemasal anlatım yollarıyla da fmliyor. Cady hapisten çıktığı ilk sahnede istifini bozmadan kameraya doğru yürüyor, hatta neredeyse kameranın içine giriyor. Scorsese'nin Cady'yi sadece Bowden ailesinin değil, seyircinin de görüş alanına soktuğu bir diğer ilginç sahneyse sinema salonunda vuku buluyor. Perdede oynayan filmle seyircinin arasına Cady'nin silüeti pervasızca dalıveriyor. Sürekli tekrarlanan kapı pencere kilitleme sahneleri arasında, Scorsese kamerayı yerleştirmeyi tercih ettiği alanlarla sürekli bir izlenme hali yaratıyor ve filmin iki saati aşan süresi boyunca gerilimi üst noktada tutuyor.

İlk filmde de rol alan Gregory Peck ve Robert Mitchum'un da konuk oyuncu olarak yeraldıkları (yine kayda değer bir numara söz konusu, zira '62 model "Korku Burnu"nda psikopatı canlandıran Mitchum bu sefer ailenin yanındayken, ilk filmde Bowden'ı oynayan Peck bu sefer Cady'nin avukatı rolünde) "Korku Burnu" esas olarak kanunun koruyucu gücünü yerle bir eden modern bir kâbus. İlla bir kusur bulmak gerekirse, bu kâbusun hayal gücüne dayalı tarafının fazla zorlandığını ve Cady karakterinin dayanıklılık sınırının biraz abartıldığını öne sürebiliriz. Ancak kimin haklı, kimin haksız olduğuna karar vermekte zorlanacağınız bu film, bir sahnede Bowden'ın (Nick Nolte) kızı Danielle'in (Juliette Lewis) odasındaki televizyonda gözüken Jane's Addiction videosu "Been Caught Stealing" ile daha da anlam kazanıyor. Şarkının sözlerini hatırlayalım: "Bir şeye sahip olmak istediğimizde ederini ödemek istemeyiz... Kapıdan geçip gidiyoruz. Yakalanmadan geçmeyi becerirsem, benimdir benim!" ✪✪✪✪ (E.E.)

Onu yıllar önce Robert De Niro'ya tanıştıran Brian De Palma oldu.

1974 tarihli 45 dakikalık belgeseli "Italianamerican"da anne-babasının hikayesini anlattı.

Genelde kamera karşısında kendisini rahat hissetmese de, "Taksi Şoförü"ndeki yolcuyu, rolü oynayacak aktör çekim günü hastalanınca o canlandırdı.

1978 tarihli belgeseli "The Last Waltz / Son Vals"de The Band'in son konserini görüntüleyerek rock and roll'a olan sevgi ve saygısını açıkça belli etti.

'80'lerde Michael Jackson'ın Bad adlı parçasının meşhur videosunu o çekti.

'90'ların başında o "Schindler'in Listesi"ne, Spielberg de "Korku Burnu"na girişmek üzereyken projeleri değiş-tokuş ettiler.

"Kuzuların Sessizliği"ni henüz proje aşamasındayken reddetti.

Robert De Niro'yla sekiz kez çalıştı.

1996'da "Kundun"u çekmeye başladığı öğrenildiğinde Çin ona ülkeye girişi yasakladı.

1998'de Cannes Film Festivali jüri başkanlığını üstlendiğinde Altın Palmiye Theo Angelopoulos'un "Sonsuzluk ve Bir Gün"üne, büyük jüri ödülü de Roberto Benigni'nin "Hayat Güzeldir"ine gitmiş. Benigni sahneye çıkarken Scorsese'nin ayaklarını öpmüştü.

"New York Çeteleri"nin setinde bir gün basrol oyuncusu Leonardo DiCaprio çekime 10 dakika geç kalınca Scorsese'nin sarfları sonucunda tüm ekipten özür diledi.

John Woo, "The Killer"ın (1989) DVD'si için verdiği yönetmenin yorumunda filmini Martin Scorsese'ye adadığını söyledi.

Orson Welles, Howard Hawks ve Alfred Hitchcock gibi o da henüz en iyi yönetmen Oscar'ını alamadı. Aslında henüz hiç Oscar alamadı. "Kızgın Boğa" (1980), "Günaha Son Çağrı" (1988), "Sıkı Dostlar" (1991), "Masumiyet Yası" (1994) ve "New York Çeteleri"yle (2003) en iyi yönetmen Oscar'ına aday oldu.

THE AGE OF INNOCENCE (1993)

MASUMİYET YAŞI

Oyuncular: Daniel Day-Lewis, Michelle Pfeiffer, Winona Ryder.
Senaryo: Jay Cocks, Martin Scorsese (Edith Wharton'ın romanından)

Martin Scorsese'nin "The Age of Innocence" üzerinde çalışması, ilk duyulduğunda garip karşılanmıştı. Tutkulu bir aşkı konu alan, kostüme bir dönem filmi, onun daha önce ortaya koyduğu projelerden çok uzak görünüyordu. Aslına bakılırsa, bu tam da Scorsese'ye göre bir çalışmaydı. "The Age of Innocence" ile Pulitzer ödülünü kazanan ilk kadın olan Edith Wharton, romanda, içinde büyüdüğü toplumu anlatıyordu. Yazar, 1870'lerin New York'unda, en saygın ailelerin arasında, her şeyin görünüşten ibaret olduğu ve tüm yaşantının birtakım seremonilerden oluştuğu bir ortamda büyümüştü. Burada hiçbir şey doğrudan, açıkça söylenmiyor; her söz, davranış, eşya ya da imge başka bir duygu ya da düşünceyi temsilen varoluyordu. Roman, hayatı bu seremoni ve kurallardan oluşan bir adamın, Newland Archer'ın, nişanlısının kuzenine aşık olmasını anlatıyor. Newland elini kolunu geleneklerle öyle bir bağlamış ki, hayatındaki tek gerçeklik olan bu aşkı yaşaması imkansız. Dolayısıyla, bu aslında Scorsese'ye çok yakın duran bir temaydı: yaşanamayan, imkansızlıklar yüzünden tüketilemeyen bir aşk... Scorsese, hem kişiliğini hem de sinemacı kimliğini şekillendiren tarih tutkusunu da bu filmle tatmin edebilecekti. Hepsi farklı bir anlama gelen, karakterler ve durumlarla ilgili ipuçları veren çatal bıçak takımları, yemekler, içkiler, elbiseler ve aksesuarlar aynı romandaki gibi filmde de detaylarıyla yansıtıldı. Çünkü hikayeyi esas anlatan ayrıntılardı. Eşyaların içerdiği sosyal kodlar, bu insanların yaşantılarının temelini oluşturan yapıtaşlarıydı. İtalyan-Amerikanlar'ın hayat kodlarını pek çok kez anlatmış olan Scorsese'nin hiç de yabancı olmadığı bir alandı bu. 1987 yılında romanı okuduğunda, kendine yakın bir kitap bulduğunu anlamıştı. Zaten kaç zamandır romantik bir film yapmak istiyordu. O sırada Time'da eleştirmenlik yapan arkadaşı Jay Cocks o yüzden tavsiye etmişti bu kitabı ona. Mükemmel bulduğu kitabı pek az değiştirerek, birlikte bir senaryo yazmaya koyuldular. Film de aynı roman gibi Newland'ın bakış açısından olacak, ironik bir dışses, romanın bazı bölümlerini birebir aktaracaktı. Bunu da 1,5 sene süren bir araştırma dönemi takip etmiş, Wharton'ın yakın bir arkadaşının torunundan bile yardım alınmıştı. Filmin yapımı, hem Scorsese'nin kurgu konusundaki titizliği, hem stüdyonun böyle bir şansı tanıması, hem de baba Scorsese'nin hastalığı nedeniyle uzadı ve ilk gösterimi 1993'te Venedik Film Festivali'nde yapıldı. Kalabalık içinde yalnızlığı, bir türlü tüketilemeyen aşkı anlatması ve ayrıntı fetişizmiyle aslında tam bir Scorsese filmi olarak yönetmenin filmografisindeki yerini aldı. ✪✪✪✪✪ (B.A.)

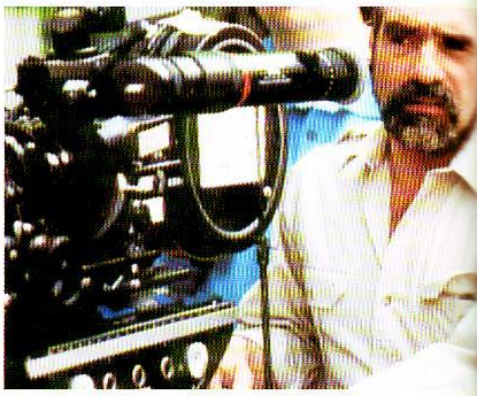

CASINO (1995)

Oyuncular: Robert De Niro, Sharon Stone, Joe Pesci, James Woods.
Senaryo: Nicholas Pileggi, Martin Scorsese (Nicholas Pileggi'nin kitabından).

"Casino", Scorsese'nin belki de hakkı en çok yenmiş filmi. Sebebi ise basit; "Goodfellas-Sıkı Dostlar". Zaten birçok sinema yazarı tarafından da "Casino", "Goodfellas 2" olarak nitelendirilir. "Goodfellas" bir başyapıt olarak selamlanırken, "Casino" hep geri planda kalır. Aslında bunun için yeterli nedenler de mevcut; öncelikle yine bir romanını beraber uyarladığı Nicholas Pileggi, üstüne Robert De Niro ve Joe Pesci'nin varlığı. Her iki oyuncu da, tıpkı "Goodfellas"da olduğu gibi yeraltı dünyasında yer almış gerçek kişilerden esinlenilerek yaratılan Ace Rothstein (Robert De Niro) ve Nicky Santoro (Joe Pesci) karakterlerini canlandırıyorlar. Fakat "Casino"nun farkı; bu sefer ele aldığı dünyanın kumarhaneler olması ve bu dünyayı her zaman yaptığından farklı olarak tek bir kişinin rehberliğinde değil, iki ayrı karakterin bakış açılarından ele alması.

"Casino", suç dünyasına eğilmek için daha çok New York'u mesken edinen Scorsese'nin, kamerasını bu kentten çıkardığı nadir filmlerden biri. Scorsese hem bir belgeselci gibi kumarhanelerin görünmeyen taraflarına ve iç yüzüne bakıyor hem de iki baş karakterinin ağzından yoğun ve mükemmel bir biçimde kullanılan dışsesin de yardımıyla (filmin bir yerinde dışses sayısı üçe çıkıyor), iki "sıkı dost"un tüm ahlaki ikilemleriyle bu dünyada varolma çabalarına odaklanıyor. Birçok Scorsese karakteri gibi onlar da kendi oluşturdukları ve katıksız şiddetle ördükleri kendi cezaevlerinin mahkumu oluyorlar. Onları bekleyen son, "Goodfellas"taki karakterlerden farklı değil. Scorsese'nin "Goodfellas"da suç dünyasını aktarmak için seçtiği hikaye anlatma biçimi, "Casino"da mükemmelliğe varıyor.

Scorsese, 70'lerden 80'lerin başına kadar geçen bir süreyi anlatıp dönemin Las Vegas atmosferini alışılmadık bir sanat yönetmenliği çalışmasıyla yaratıyor. Bunun yanında biçim olarak; üst üste ve ani kesmeler, sahnelçri olmadık yerlerden açma kapama ve iç içe geçirme, filmin hikayesini jenerikte özetleme, sahnelere eşlik eden dönemin şarkıları, enfes bir kurgu ve görüntü yönetmenliği çalışması gibi birçok Scorsese öğesi mükemmel bir şekilde hikayenin emrine sunuluyor.

"Casino"nun sinema dünyasına en büyük armağanlarından biri ise kuşkusuz Sharon Stone. Ace Rothstein'in dolandırıcı eşi Ginger'ı oynayan Stone, bu filmden sonra oyuncu olarak ciddiye alınmaya başlandı. Son bir not; "Casino" Scorsese'nin şimdilik Robert De Niro ve Joe Pesci'yle çalıştığı son film. ✪✪✪✪✪ (K.E.)

Altın Palmiye'yi Cannes'da iki kez kazandı: ilki "Taksi Şoförü", ikincisi de "Geç Saatler"le...

Kendi filmlerini dönüp hiç izlemediği söylenir.

Favori Hitchcock filmi "Sapık" (1960).

İlham kaynaklarından birisi olarak sık sık Michael Powell'ın adını anar.

King Missile grubu bir şarkısına onun adını verdi.

Gençliğinden beri hayalinde üç proje olmuş: ilki "Günaha Son Çağrı" ile "New York Çeteleri". Üçüncüsü ise bir Dean Martin biyografisi çekmek. Sonuncusuyla ilgili bugüne kadar bazı girişimleri olduysa da henüz bir türlü prodüksiyona başlayamadı.

Yıllar içerisinde çalışma arkadaşlarını çok sıklıkla değiştirdi: kurgucu Thelma Schoonmaker'la 14, görüntü yönetmeni Michael Ballhaus'la 6, yapım tasarımcısı Dante Ferretti'yle 6, aktör Harvey Keitel'le 5, besteci Elmer Bernstein'la 5, senaryo yazarı Paul Schrader'la 4, aktör Joe Pesci'yle 3, görüntü yönetmeni Robert Richardson'la da 3 kez çalıştı.

Filmlerinin yarısından fazlasında ya söyle bir göründü ya da sesini kullandı.

Kendi filmleri dışında "Search and Destroy" (1995), "Quiz Show" (1994), "Guilty by Suspicion" (1991), Akira Kurosawa'nın "Düşler"i (1990), "Anna Pavlova" (1983), "Il Pap'occhio" (1981) ve "Cannonball"da (1976) konuk oyuncu olarak göründü.

1999 tarihli belgeseli "Il Mio viaggio in Italia / My Voyage to Italy"de İtalyan sinemasının 1950 ve 60'lardaki günlerine göz atıyordu.

Sessiz filmlerin korunması için çalışan ve kâr amacı gütmeyen bir derneğin başkanlığını yapıyor.

2000 yılında verdiği bir söyleşide, gelecek Scorsese kim olacak sorusuna Wes Anderson cevabını verdi.

Bugün 63 yaşında.

KUNDUN (1997)

Oyuncular: Tenzin Thuthob Tsarong, Gyurme Tethong, Tulgu Jamyang Kunga Tenzin.
Senaryo: Melissa Mathison.

Filmografisindeki en tuhaf film "Masumiyet Yaşı"ydı, ta ki "Kundun"a kadar... Evet, tüm filmlerinin kenarına köşesine serpiştirdiği Hıristiyan ahlakçılığına takılıp kalan herkesin ondan en son beklediği şey "Kundun"du. Onların yumuşak karnına inen ve Jake LaMotta'nın elinden çıkmışçasına sertlikte dumur yaratan bir kroşeydi adeta. İlginçtir, Dalai Lama'nın çocukluk ve gençlik dönemini anlatan "Kundun" büyük ustanın kafasında bir meditasyon seansı gibi tasarlanmış haldeydi. En azından ortada duran film böyle görünüyordu.

Yıllar önce "E.T."yi kaleme almış senaryo yazarı Melissa Mathison da öyle yazmıştı senaryoyu muhtemelen. Proje hiç ticari değildi. Hatta Disney 28 milyon dolarlık bir bütçeyi böyle bir hikayeye neye güvenerek ayırdı, tam bir muamma. Hele ki film gösterime girdikten sonra bu paranın pek azının geri döndüğü düşünülünce bugün... Daha çekim aşamasındayken Jean-Jacques Annaud'nun aynı yıl çektiği "Tibet'te Yedi Yıl"la birlikte bu proje de Çin hükümetince kınandı. Hatta bu dev ülke Hollywood'un devlerinden biri olan Disney şirketiyle neredeyse köprüleri atma noktasına gelmişti.

Kolay kolay ABD dışına çıkmayan, hatta New York'u bile pek nadir terkeden Scorsese için Fas çöllerinde çekim yapmak, neredeyse tamamen amatör bir oyuncu kadrosuyla çalışmak ve yine büyük oranda aşina olmadığı çalışma arkadaşlarıyla gurbette omuz omuza vermek ilginç bir deneyim olmuştur herhalde! Bunlar onun iş yapma yöntemleriyle taban tabana zıt şeyler çünkü! En azından, bilmediği bir dünyanın kapılarını aralamak onun pek alışık olmadığı birşey.

Eğer "Kundun"un iki saat süren bir meditasyon olduğunu varsayarsak, film özellikle birbirine yakın iki kesimin takdirini kazandı: şiddetten arınmayı savunan Budizm inananları ve 20'nci yüzyılın belki en az Gandhi kadar önemli bir figürü olan Dalai Lama'ya sonsuz saygı ve şükran duyanlar... Bunun dışında filmin Scorsese'ye, kariyerindeki epey şaşırtıcı duraklardan biri olması dışında kattığı pek fazla birşey olmadı. Belki şiddetten arınması yolunda önemli bir merhale olmuştur ki bir sonraki filmi "Yaşamın Kıyısında"da bunun izlerini sürmek mümkün! ✪✪✪ (B.S.Y.)

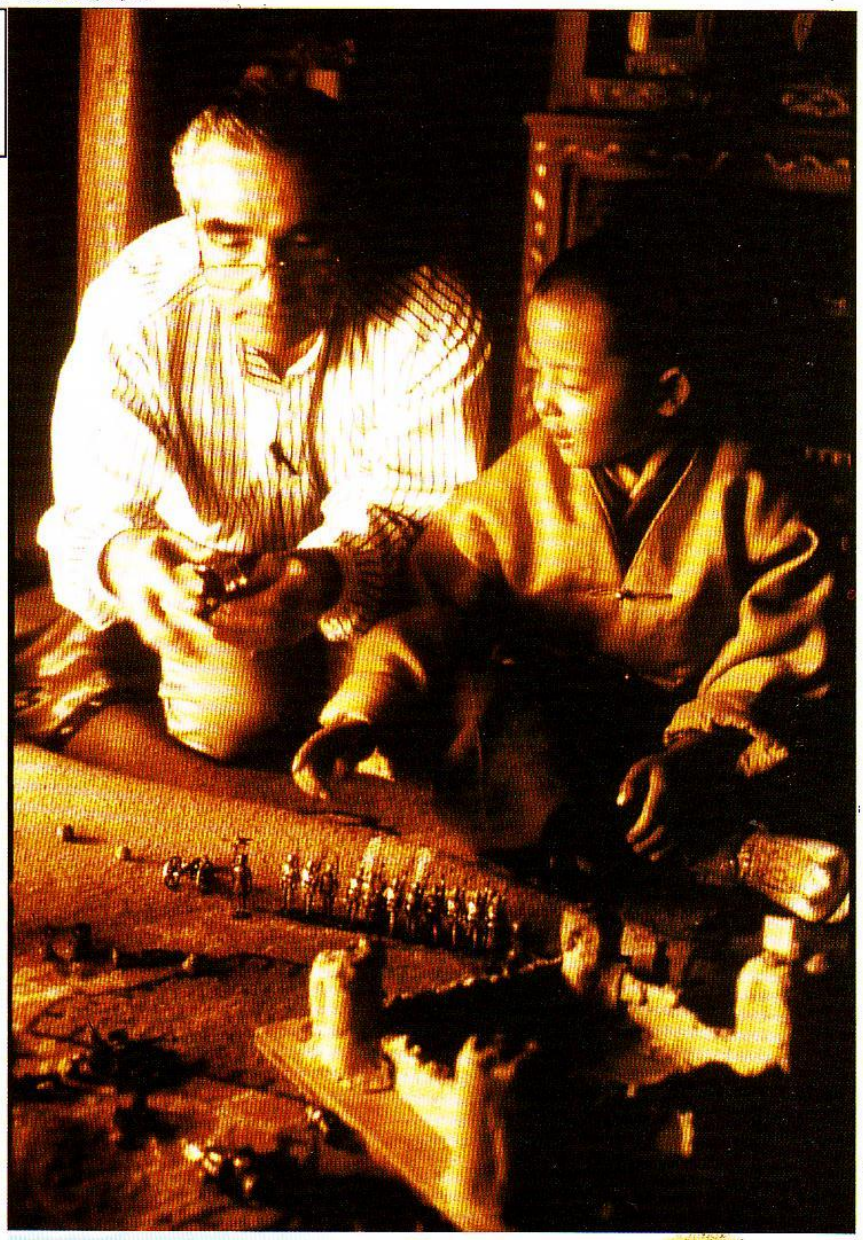

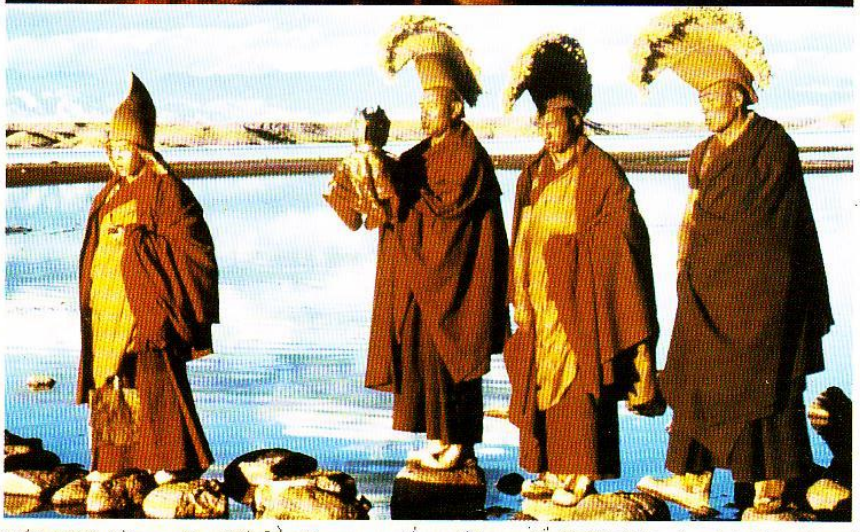

BRINGING OUT THE DEAD (1999)

YAŞAMIN KIYISINDA

Oyuncular: **Nicolas Cage, Patricia Arquette, John Goodman, Ving Rhames, Tom Sizemore.**
Senaryo: **Paul Schrader (Joe Connelly'nin romanından).**

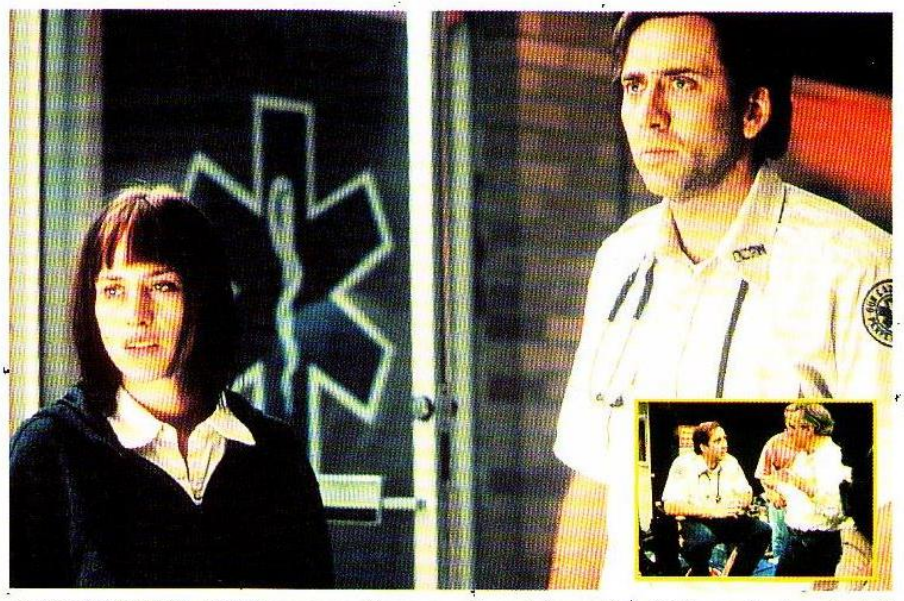

Scorsese ve senarist Paul Schrader, "Yaşamın Kıyısında"yla 23 yıl sonra "Taksi Şoförü"nün sularına geri döndüler. Mekan aynı: New York sokakları. Mesele aynı: Büyük şehrin keşmekeşi ve yozluğu. Ancak vaka bu kez daha ağır, New York'un sokakları artık ölüm kokuyor. "Temiz insanlar-pislikler" diye bir ayrım kalmamış, hastalıklar, acılar, pişmanlıklar herkesi teslim almış. Öykünün başrolünde yine bir şoför: Ağır hastalara ilkyardım yapmak ve onları hastaneye götürmekle yükümlü olan ambulans şoförü Frank Pierce.

Bu filmde herkes sorunlu, herkes çaresiz ama bizi özellikle Frank'in durumu ilgilendiriyor. Frank, Travis gibi patlamaya hazır bir bomba değil, "sistem"i çökmekte olan bir insanoğlu. Bir süredir kimseyi kurtaramıyor, "el attığı" herkes ölüyor. İşini bırakmak istiyor, patronu izin vermiyor. Yanlış müdahalesi nedeniyle ölen Rose her yerde ortaya çıkıp adeta hayata dönmeye çalışırken, kurtarmayı becerdiği her fırsatta kendini öldürmeyi deniyor. Frank hiçbir şeyi kontrol edemiyor, hayatını istediği yöne götüremiyor.

"Taksi Şoförü"nün ardından geçen yılların en çok değiştirdiği işimler ise kamera arkasında: Asıl değişenler Scorsese ve Schrader. Kariyerleri boyunca insanın ruhaniliğiyle (ve buna bağlı olarak dinle, inançla, arınmayla) uğraşan bu ikili "Yaşamın Kıyısında"yı çekerken 60'larına yaklaşmışlardı. Artık karakterlerinin silah çekip sağa sola ateş etmesini istemiyorlardı. Şimdi Frank'in, hayatının amacının "kurtarmak" değil "tanıklık etmek" olduğunu ve önemli olanın sonuç değil süreç olduğunu anlamasını, bağışlamasını ve bağışlanmasını, hayata öfke ve korkuyla değil merhamet ve sevgiyle yaklaşıp arınmasını, ölüm değil hayat getirmesini ve nihayet Meryem'in kucağındaki İsa misali sevdiği kadının kollarına uzanmasını istiyorlardı. Belki de "Taksi Şoförü"nden beri kendileri ne istiyorlarsa karakterlerine de onu armağan ediyorlardı.

"Yaşamın Kıyısında" Scorsese'nin en önemli filmlerinin (diyelim "ilk 5"inin) hemen ardından gelecek düzeyde bir film. Temaları Scorsese'deki değişime (bir yandan da aynılığa) işaret ederken, kamera hareketleri, çerçeveleri ve ritmi, Scorsese için ustalığın artık ilerletilecek değil, sergilenecek ve kullanılacak bir noktada olduğunu gösteriyor.

✪✪✪✪ (U.S.)

GANGS OF NEW YORK (2002)

NEW YORK ÇETELERİ

Oyuncular: **Leonardo DiCaprio, Daniel Day-Lewis, Cameron Diaz, Liam Neeson, Brendan Gleeson.**
Senaryo: **Jay Cocks, Steve Zaillian, Kenneth Lonergan.**

Yönetmenin Amerikan tarihine duyduğu ilginin yakın tarihli meyvelerinden biri. Film, bir intikam öyküsünü fon alarak çete savaşları ve kaosun hüküm sürdüğü New York'un 1800'lü yıllara ait irkiltici bir portresini karşımıza getiriyor. Hikayenin, bütünüyle Amerika'nın ilk çok uluslu mahallesi, dejenere politikacıların ve şiddet yanlısı göçmenlerin oyuncağı, pislik içinde yüzen Five Points'te geçmesi boşuna değil. Tarihsel verilere ve kişiliklere dayanan motiflerle zenginleştirilmiş yapım, bu sayede Amerikan toplumunun kaderini lanetleyen kan, kin ve öfkeyi de başarılı bir şekilde özetliyor, kökenlerine ışık tutuyor.

Hikayenin dinamik yapısı karşısında kurgusal olanın gerçekçiliğe ağır bastığı düşünülebilir. Oysa Five Points'te korkulan birisi olarak nam salan Kasap Bill'den tutun, mahalleyi para ve oy cenneti olarak gören Patron Tweed'e kadar pek çok karakter; yağmalamaya dönüşen yangınlardan, ordunun müdahalesiyle durdurulabilen kanlı New York ayaklanmasına kadar pek çok olay, kaynağını resmi tarihten alıyor. Dönemi sadece dekordan ibaret kalmayan bir başarıyla yeniden canlandıran devasa setlerin yanısıra, karakterler arası gerilimi üst noktalara taşıyarak unutulmazlaşan oyunculuklar açısından da çağlayan niteliği taşıyan bir film. Şaibeli yöntemlerle oy toplayan politikacıları, katliama varan yabancı düşmanlığını, kısacası "tarih tekerrür eder" sözünü anımsatan tüm tarihi gerçekleri çarpıcı biçimde sinemaya aktarma konusunda Scorsese hiçbir çekince duymuyor açıkçası. Ne de olsa, bu filmin 10 daldaki adaylığı da dahil olmak üzere, Akademi üyelerinin sanatçının yeteneklerine karşı ısrarla takındığı bir at gözlüğü sözkonusu. Yönetmenin bu filmdeki sözünü sakınmaz hali, tarafsız bakabilme becerisiyle birleştiği için mevcut duruma pek faydası dokunmadı desek yeridir. Hatta, kendisi, filmin 97 milyon dolarlik şişkin bütçesi gişede karşılığını bulamayınca kendi ücretinden feragat etmek zorunda kalmıştı. ✪✪✪✪(K.S.)

Hazırlayan: Burçin S. Yalçın
burcyalc@hotmail.com

Barbra Streisand

24 Nisan 1942'de Brooklyn'in Williamsburg bölgesinde dünyaya gelen Barbra Joan Streisand henüz 15 aylık bir bebekken, lisede öğretmenlik yapan babası Emanuel'i kaybetti. Barbra'yı annesi Diana ve ağabeyi Sheldon büyüttü. Babasının ölümünün ardından annesi bir sekreterlik işi buldu ve birkaç yıl sonra da yeniden evlendi. Annesi ve kullanılmış arabalar satan üvey babasıyla kurduğu bu yeni hayatı 16 yaşındayken Brooklyn'deki Erasmus Hall Lisesi'nden mezun olduktan sonra terketti. Manhattan'da kendisi gibi Broadway yolunda umut kovalayan bir grup arkadaşıyla birlikte bir daire kiraladı. Orada küçük bir kulüpte katıldığı yarışmayı kazanarak gösteri dünyasının kapısını araladı. Bir süre kulüplerde şarkıcılık yaptı ve duru sesiyle keşfedilmesi uzun sürmedi. Columbia Records'la ilk sözleşmesini imzaladığında takvim yaprakları 1962'deydi. Kariyerinin fitilini ateşleyen ilk performansları kabarelerde sergileme fırsatı buldu. Örneğin Broadway'de sahne aldığı, 1962 tarihli "I Can Get It for You Wholesale"de yorulmak bilmez bir enerjiyle müthiş bir sahne performansı sundu ve bu sayede kendisini kitlelere tanıtmayı becerdi. Bir yandan esas alanı müziğe son sürat devam ediyor, bir yandan da sanatın çeşitli dallarına uyum sağlamaya çalışıyordu. Eğlence dünyasının komik ismi Fanny Brice'ın hikayesini anlatan Isobel Lennart oyunu "Funny Girl"le bir adet Tony adaylığı aldı. Zaten ödüllerle çok genç yaşta tanıştı. 1963'teki ilk albümü "The Barbra Streisand Album"le iki Grammy kazanmış ve müzik dünyasının zirvesine çoktan kurulmuştu (1965'te de Emmy'yi avuçladı). Sinemaya ayak basması ise 1968'de "Funny Girl"ün sinema uyarlamasında yeniden Fanny Brice'ı canlandırmasıyla gerçekleşti. Lennart'ın kendi eserinden uyarladığı senaryoyu yöneten dönemin usta ismi William Wyler'dı. Film aday gösterildiği sekiz Oscar'dan yalnızca tekini aldı, ki o da Barbra Streisand'ın en iyi kadın oyuncu dalındaki performansıyla gerçekleşti (Henüz 26 yaşındaki Streisand bu ödülü o dönemin belki de en büyük kadın oyuncusu Katharine Hepburn'ün "The Lion in Winter"daki performansıyla paylaştı).

Oyunculuğa bir müzikalle, hem de zirveden başlayınca arkası da çabuk geldi. Arka arkaya oynadığı "Hello, Dolly!" (1969) ve "On a Clear Day You Can See Forever" (1970) gibi iki müzikalde başroldeydi. İlkini Gene Kelly, ikincisini ise Vincent Minelli'nin yönettiği bu iki filmle başarısı adeta ikiye katlandı. 1970'in ikinci filmi "The Owl and the Pussycat" George Segal'la birlikte rol aldığı bir komediydi. Bir süre bu türde çalışmaya devam etti. Komedi / müzikal kırması "What's Up, Doc?"ta dönemin Hollywood jönlerinden Ryan O'Neal'la ve yıldızı yeni parlayan yönetmen Peter Bogdanovich'le çalıştı. 1972'de zamanın yükselen kadın hareketlerine parmak basan, aynı zamanda Streisand'in prodüksiyon şirketi Barwood Films'in ilk filmi de olan Irvin Kershner yönetimindeki "Up the Sandbox" da saf bir komediydi.

Esas iz bıraktığı filmlerden "The Way We Were" ise ertesi yıl geldi. Kameranın arkasında Sydney Pollack'ın, önünde de Robert Redford'ın durduğu filmle bir kez daha en iyi kadın oyuncu Oscar'ına aday oldu. Fakat her şeyden önemlisi, bu filme verdiği tepkiyle sinema seyircisi onu romantik rollerde görmek istediğini de açıkça belli etti. Filmin 1974'teki gişesi 31.5 milyon dolardı. Streisand müzikal komedilerle oyunculuk kariyerini sürdürdü. Fakat yavaş yavaş sinemadaki çalışma temposunu da düşürüyordu. "For Pete's Sake" komediydi, ertesi yılki "Funny Lady" de müzikal komedi... Özellikle ikincisinde kariyerinin başında kendisine Oscar kazandıran Fanny Brice rolüne geri dönerek ve başrolü James Caan ve Ömer Şerif gibi her ikisi de bambaşka tonlarda seyreden aktörlerle paylaşarak kendisini bir miktar tekrar etmekten kurtulamadı. Ama bu fazla sürmeyecekti çünkü "A Star Is Born" tüm spotları hem ona hem de başrolü paylaştığı Kris Kristofferson'a çevirecekti. Yapımcı olarak epey kâra geçtiği, bu sırada filmin soundtrack'iyle de tam anlamıyla turnayı gözünden vurduğu "A Star Is Born" o yılın büyük hitlerinden biri haline geldi. Yeniden Ryan O'Neal'la sahne paylaştığı komedi filmi "The Main Event"te komikliklerini bu kez boks ringlerine taşıdı. "A Star Is Born"daki gişe başarısını burada da tekrar edince 1981'de Gene Hackman'la oynadığı "All Night Long"dan sonra kendisini artık yeni bir alana hazır hissediyordu: yönetmenliğe... Uzun süredir ilgilendiği bir kısa öyküyü sinemaya aktarmak arzusundaydı. Öykünün adı Yentl, the Yeshiva Boy'du. Yalnızca oğlan çocuklarının alındığı bir Yahudi dini okuluna girmek isteyen bir kızın hikayesini anlatan "Yentl" ilk bakışta biraz riskli bir proje gibi görünebilirdi. Bir kadın yönetmene 15 milyon dolarlık bir bütçe tahsis etmek '80'lerde bile henüz pek alışılmış bir durum değildi çünkü. Fakat "Yentl" hem elestirel hem de ticari anlamda üstüne düşeni fazlasıyla yerine getirdi. Onu takiben rol aldığı "Nuts" ise hayranlarına o güne dek aldırdığı en soğuk duş oldu. Filmde cinayetle suçlanan, ağzı bozuk telekız Claudia Draper'ı canlandırıyordu. Büyük bölümü mahkeme salonunda geçen filmde avukatını canlandıran Richard Dreyfuss'la da iyi bir ikili olmayı bildi. 1987 tarihli bu dokunaklı film ödül törenlerinde hakettiği ilgiyi görmedi belki ama bugün bakıldığında "Nuts", Streisand'in dramatik rollerde de ne yetkin bir oyunculuk sergileyebileceğini en iyi kanıtlayan film olarak göze çarpıyor.

Yaşı ilerledikce filmlerinin arasını iyiden iyiye açan ve iki film daha yöneten aktrisin '90'lara merhaba dediği ilk çalışması yönetmenliğini de üstlendiği "The Prince of Tides" oldu. Film duygusal bir aşk filmiydi. Streisand'in canlandırdığı psikiyatrist doktor Susan Lowenstein, Nick Nolte'nin oynadığı Tom Wingo'ya psikolojik yardımda bulunuyor, fakat bu sırada ona aşık oluyordu. Pat Conroy'un aynı adlı kitabından uyarlanan "The Prince of Tides", bir uyarlama olarak Conroy'u, bir aşk filmi olarak da özellikle kadınları mestetti. Streisand'in yazıp yönettiği son film bir yeniden çevrim olan "The Mirros Has Two Faces" oldu. Bu kez bir başka sarısın jönle, Jeff Bridges'la aşk yaşıyor ve gönülleri yine fethediyordu.

O filmden bu yana tam sekiz yıldır sinemadan uzak olan Barbra Streisand'i bu ay "Meet the Fockers"da Greg Focker'ın seks terapistliğiyle meşgul annesi Roz olarak izleyeceğiz. Söylenenlere bakılırsa Ben Stiller onu bu rol için özellikle istemiş.

Elestirmenler onu özellikle '60'lardan sonra fazla ciddiye almamış olabilir ama yeryüzünde Grammy, Emmy, Oscar ve Tony ödüllerini tek bir ömre sığdırabilen pek fazla fani bulunmuyor. İflah olmaz bir Demokrat olarak son iki seçimde Al Gore ve John Kerry için elinden geleni yapan Barbra Streisand yıllardır hayır kurumlarıyla da dünyayı daha yaşanılır bir yer yapma çabasında. 20'nci yüzyılın en çok satan kadın şarkıcısı olarak sinemada hatırı sayılır işler yaptı. En azından az ve öz bir kariyer inşa etti ve başrollerden hiç inmedi. E, tabii bu sırada şarkı da söyledi...

Yönetmenliği de becerdi.

Belli bir sinemasever kesim onun yokluğunu hep hissediyor.

Romantik roller için yaratılmış bir yüzü var.

1968 FUNNY GIRL
1969 HELLO, DOLLY!
1970 ON A CLEAR DAY YOU CAN SEE FOREVER
1970 THE OWL AND THE PUSSYCAT
1972 WHAT'S UP, DOC?
1972 UP THE SANDBOX
1973 THE WAY WE WERE
1974 FOR PETE'S SAKE
1975 FUNNY LADY
1976 A STAR IS BORN (BİR YILDIZ DOĞUYOR)
1979 THE MAIN EVENT
1981 ALL NIGHT LONG
1983 YENTL
1987 NUTS
1991 THE PRINCE OF TIDES (DALGALAR PRENSİ)
1996 THE MIRROR HAS TWO FACES (AŞKIN İKİ YÜZÜ)
2004 MEET THE FOCKERS

Eşkıya

Uzun süre Ses dergisinde çalışmış olan ve gazetecilikten gelen Yavuz Turgul 1976'da Ertem Eğilmez'in yanında Arzu Film için senaryolar yazmaya başladı. "Tosun Paşa", "Sultan", "İffet", "Çiçek Abbas", "Züğürt Ağa" gibi dönemin popüler filmlerine yazdığı senaryolarla dikkat çekti. 1984'te "Fahriye Abla"yla başladığı yönetmenlik kariyeri sırasıyla "Muhsin Bey" (1986), "Aşk Filmlerinin Unutulmaz Yönetmeni" (1990) ve "Gölge Oyunu"yla (1992) devam etti. Turgul 1996'da yazıp yönettiği "Eşkıya"yla o sıralar dirilmek için fırsat bekleyen Türk sinemasına tam manasıyla hayat öpücüğü verdi. Öyle ki, beklentilerin düşük tutulduğu sıradan bir filmken, seyircinin yoğun ilgisi sonucunda kopya sayısı yavaş yavaş artırılarak ülke çapında bir fenomene dönüşmüş, sonradan 2,5 milyona ulaşan izleyici sayısıyla da Türk sinemaseverin Türk filmleriyle barışmasını sağlamıştı. Kopya sayısının böylesi biçimde artırıldığı bir filme sonraki yıllarda bir daha rastlanmayacaktı.

Film 35 yıllık mahkumiyet süresinin sona ermesiyle mahpustan çıkan eşkıya Baran'ın hikayesini anlatıyordu. Tahliye olduktan sonra, 35 yıl önce kendisine ihanet eden dostu Berfo'nun ve bir zamanlar sevdiği kız olan Keje'nin İstanbul'da olduğunu öğrenen, köyünün sular altında kaldığını görünce İstanbul'un yolunu tutan Baran trende bıçkın bir kenar mahalle delikanlısı olan Cumali'yle tanışır. O sıralar Demircan isimli bir mafya babasının gözüne girmekle meşgul Cumali yanındaki bavulda uyuşturucu taşımaktadır. Trenden inerken polise yakalanacağını anlayınca çantayı apar topar Baran'a emanet eden Cumali böylece yakayı sıyırır. Demircan'ın deposunun yerini bulup "malı" getiren Baran ile Cumali arasında böylece sıkı bir dostluk, neredeyse bir baba-oğul ilişkisi kurulur. Baran, sonradan adının artık Mahmut Şahoğlu olduğunu öğrendiği Berfo'yu ararken beri yandan Cumali de mafya işlerine biraz daha bulaşacak, ikisi uzun süre birbirlerine kol kanat germeye devam edecek, fakat İstanbul, sokaklarını önünde sonunda ikisine de dar edecektir. "Eşkıya"nın kazandığı gişe başarısı ülke aydınlarınca da yoğun bir şekilde desteklendi. Turgul'un her zamanki gibi ince bir hesapla kaleme alınmış senaryosu Türkiye'de birçok konuda

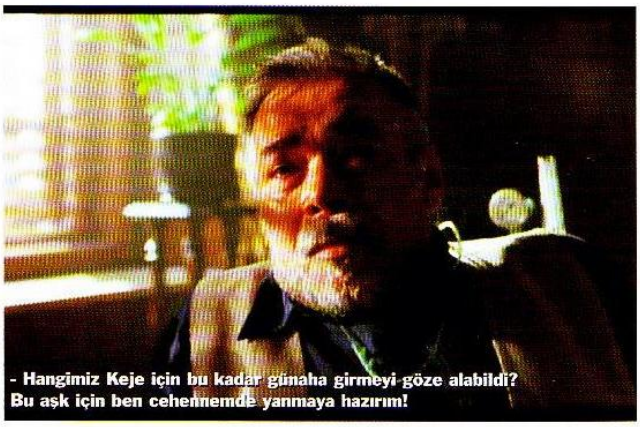

- Hangimiz Keje için bu kadar günaha girmeyi göze alabildi? Bu aşk için ben cehennemde yanmaya hazırım!

değerlerin çoktan değiştiğini ve bunların yerini çok daha "kalles" olanların aldığını söylüyordu. Şener Şen, Uğur Yücel, Şermin Hürmeriç, Yesim Salkım, Kamran Usluer, Ülkü Duru, Özkan Uğur, Kayhan Yıldızoğlu, Necdet Mahfi Ayral, Melih Cardak, Settar Tanrıöğen, Rıza Sönmez, Kemal İnci gibi oyuncuların sürüklediği hikayeyi kamera arkasında titizlikle görselleştiren ve Turgul'un filmine önemli ölçüde ruh katmayı başaran isim ise Uğur İçbak'tı.

Aşağıdaki sahne filmin ortalarından seçildi. Baran şimdinin büyük işadamı Mahmut Şahoğlu, yani eski dostu Berfo'nun adamları tarafından malikanesine getirilir. Keje'yi hiç değilse yeniden görebilmek, hatta, niye olmasın, ona yeniden kavuşabilmek ümidindedir. Berfo'nun niyeti ise çok farklıdır!

Şener Şen ile Kamran Usluer'i karşı karşıya getiren bu sahnede Turgul, geçen sene kaybettiğimiz Usluer'in önüne geniş bir mekan açmış, usta oyuncu da bunu çok iyi değerlendirmişti.

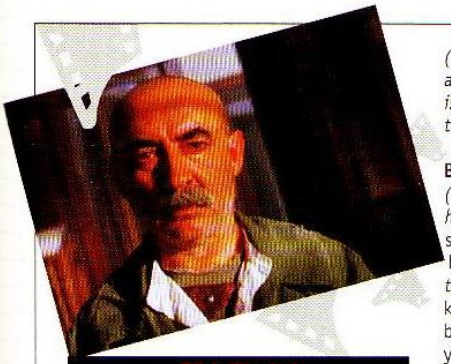

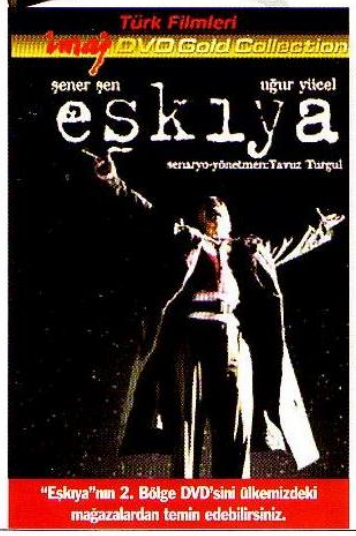

"Eşkıya"nın 2. Bölge DVD'sini ülkemizdeki mağazalardan temin edebilirsiniz.

(Görevli, Baran'ı içeri alır. Berfo adamına eliyle dışarı çıkmasını işaret eder. Adam çıktıktan sonra tekerlekli sandalyesini yazı masasının önüne sürer.)

Berfo: Gel buraya, gel, yaklaş! *(Baran yaklaşır. Berfo burnundaki hortumla oynar)* Bu hortumları söküp atacağım. Antisema anamı belledi! *(Derin derin nefes almaktadır)* İlk defa bu kadar çaresiz kaldım Baran! Bu oksijen de ayrı bir dert! Sürekli aldın mı beynini yemeye başlıyor. Konuşurken saçmalıyorsun!

Baran: Adını değiştirmissin Berfo!

Berfo: He, adımı değiştirdim!

Baran: Keje yaşıyor mu?

Berfo: Evet!

Baran: Seninle mi?

Berfo: Evet!

Baran: Bana niye ihanet ettin Berfo?

Berfo: İhanet ha? Demek sen benim yaptıklarıma ihanet diyorsun ha? Peki, eyi, öyle olsun! Şimdi ben sana söyle desem: ben bunları yaptım, çünkü aşıktım ben! Yani vurulmuştum, ölüyordum aşkımdan! Bunun üzerine kim bana ne diyebilir ha? İhanet ne? Aşkım için yaptım ulan! Ben en yakın arkadaşımı, seni jandarmaya ihbar etmiş adamım, sen yapabilir miydin benim yaptığımı ha? En sevgili arkadaşına ihanet edebilir miydin? Onu jandarmaya ihbar edebilir miydin? Arkadaşının altınlarını çalabilir miydin? O altınlarla arkadaşının sevdiği kadını anasından babasından satın alabilir miydin? *(Öksürmeye başlar)* Arkadaşını ölüme gönderebilir miydin? Ama ben yaptım! Aşkım için! *(Burnundaki oksijen hortumunu hışımla çıkarır)* Şimdi söyle bana: hangimizin aşkı Keje'ye daha büyük ha? Hangimizin? Hangimiz Keje için bu kadar günaha girmeyi göze alabildi? Bu aşk için ben cehennemde yanmaya hazırım! Ya sen? *(Yanındaki sürahiden bir bardak su koyup içer, öksürmektedir)* Ama Keje beni istemedi. Gerçi altınları sayınca babasına, verdiler bana kızı! Keje, gariptir, hiç itiraz etmedi, arkamdan geldi! Ama bir daha ağzını açmadı. Tek kelime konuşmadı. Ne benimle ne de başkasıyla... 35 senedir susuyor Baran! Konuşması için yalvardım, yakardım, dövdüm, saçlarından tutup yerlerde sürükledim, sokaklara attım, diz çöküp ağladım, ama konuşmadı! Ne konuştu ne de bir evlat verdi! Gene de vazgeçmedim Keje'den! Ne evlendim bir daha ne de çocuk istedim! *(Suyundan bir yudum daha alır)* İstesem ilelebet beni göremezdin! Bir kilometre kadar yanıma sokulamazdın! Seni o hapishaneye geri yollayabilirdim! *(Bardağı sehpaya bırakıp Baran'a doğru yaklaşır)* Neden buradasın biliyor musun? Keje'nin yanına gidip konuşacaksın! Eğer Keje seninle de konuşmazsa, anlarım ki dünyaya küsmüş, kimseyi istemiyor, kendini diri diri mezara gömmüş!

Baran: *(Ona doğru eğilerek)* Ya konuşursa?

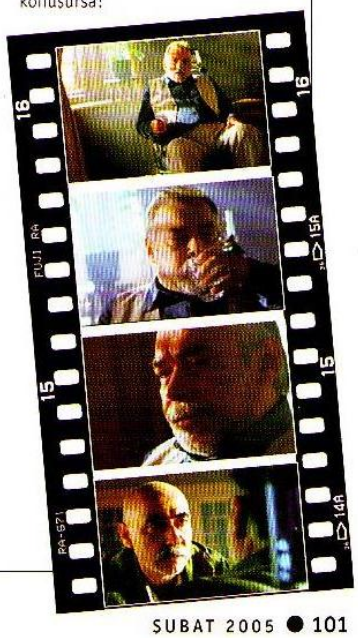

Site DVD

Hazırlayan: Kerem Sanatel
sanatel@superonline.com

Hellboy (2004)

Y: Guillermo Del Toro
O: Ron Perlman, Selma Blair, Jeffrey Tambor, Karel Roden, Rupert Evans, John Hurt
Bölge: 2 120 dk.
Geniş Ekran 1.85:1
Dolby Dijital 5.1
Türkçe altyazı
Columbia Tristar HE Türkiye

Paranormal vakalar dedektifi Hellboy, Nazilerin dünyaya tamamen hükmetme hayalleri dahilinde giristikleri kara büyü deneyleri sonucunda gezegenimize, hatta evrenimize, tesrif etmiş bir yaratık. Deneyin iyi güçler tarafından müdahaleye uğraması sonucunda, birtakım bilim adamlarının gözetimi altına alınıp büyütülüyor ve gizli güçlerle savaşan olağandışı bir kahramana dönüşüyor. Ne var ki Hellboy'un dünyaya getirilis amacının ardında yatan gerçek neden ve gizem, onun varlığını aynı zamanda büyük bir tehdit haline getiriyor. Karanlık güçlerin ardındaki bir diğer ölümsüz varlık Rasputin'in yeniden ortaya çıkması, iste bu tehditin zincirlerinden bosanmasına yol açıyor... Mike Mignola'nın çizgi roman dünyasının en yenilikçi eserlerinden birisi olarak kabul görüp baş tacı edilen Hellboy serisi, İskandinav mitolojilerinden tutun, Uzakdoğu halk hikayelerine, hatta en klasik korku öykülerine (kurt adamlar, vampirler, zombiler) kadar uzanan genis bir minvalde ilerleyen, çok iyi yazılmış ve arastırılmış öyküleriyle biliniyor. Bu özgün ve karanlık eseri, olduğu gibi beyazperdeye tasımak herhalde zehirinden yenmez bir sonuç ortaya çıkarırdı. Zaten özgün eserin takipçilerinin ilk şikayet edeceği unsur da muhtemelen tasıdığı bu fazla renklilik olacaktır. Hani müskülpesentliğin dozunu biraz daha kaçırırsanız, hos görsel metaforlarla betimlenmesine rağmen, Liz ve Hellboy arasındaki aşkın sivriltilmesini; ya da Hellboy'un o muhtesem tek basınalığına gölge düşürecek biçimde etrafında sürekli mızmızlanıp veryansın eden FBI ajanlarının bulunmasını can sıkıcı addetmeniz mümkün. Tipik çizgi roman fanatiği mızmızlanmamızı gerçeklestirdikten sonra yiğidin hakkını yiğide teslim etmenin zamanı geldi: Hellboy, en azından, seriye hayranlık duyan bir ekibin ellerine teslim edilmis. Üstelik, Mignola sorumlu yapımcı olarak kadroda yerini almış. Oyuncu seçimleri tam isabet; makyaj çalışmaları, eserin kültlesmis karelerini sinema diline basarıyla tercüme eden set ve yaratık tasarımları bir hayli nitelikli. Hellboy'un "seytani" soğukkanlılığını yitirmeden sarfettiği esprili replikleri de yerli yerinde. Bundan iyisi can sağlığı diyelim.

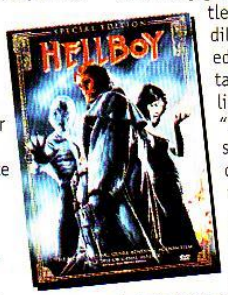

Ekstralar: Dergimiz yayına hazırlandığı sırada DVD'nin iki disklik bir set halinde mi yoksa tek disk olarak mı çıkacağı henüz kesinlik kazanmamıstı. Hatta her iki versiyonun da ayrı ayrı satısa sunulması ihtimal dahilindeydi. Ekler iki diske de dolu dolu yayılmış olduğu için, kolleksiyoncuları her türlü kosulda nitelikli bir DVD bekliyor. Birinci disk, 4 adet etkileşimli izleme seçeneğine ayrılmış. Bunlardan biri Del Toro ve Mignola'nın sesli yorumları. 8 sahnenin set görüntülerine filmi izlerken geçis yapabilmeniz de sağlanmış. (18 dk.) "DVD comics" adı altındaki izleme seçeneği ise, ses efektleri ve müzik eklenmis Mignola kareleri eşliğinde filmi izlemenizi sağlıyor. "Pancakes"in animatik versiyonu ve etkilesimli Hellboy tılsımları dizini de bu seçeneğe dahil. Son seçenek ise filmi nitelikli "storyboard"ları eşliğinde izlemeye imkan tanıyor. Hellboy'un mahzeninde izlediği klasik çizgi filmlerin 4 tanesi diske konulmus. (28 dk.) Gelelim ikinci diske: İkinci disk 2 saat 22 dakikalık bir yapım belgeseli derlemesi sunuyor. Belgesel, sahnelerin çekim sırasına göre gün gün başlıklandırılmış. (114 gün - 27 baslık). İçerikleri ise su sekilde: Projenin hayata geçirilisi, söyleşiler. (2 dk.); model tasarımları ve Comic Con 2 fuarı imza gününden görüntüler. (8 dk); set tasarımları ve dublör çalışmaları (4 dk); John Hurt'ün kadroya dahil edilmesi (4 dk.); ceset diriltme sahnesinin yapımı (4 dk); Liz karakterinin oluşturulması (3 dk.); dublör çalışmaları (3 dk.); araba yumruklama sahnesinin dijital efektleri (4 dk); müze sahnesinin yapımı (2 dk.); açılış sahnesinin yapımı (7 dk.); set tasarımı (4 dk.); makyaj çalışmaları (28 dk.); yaratık efektleri (20 dk.); kostüm tasarımı (6 dk.); metro sahnesinin yapımı (3 dk.); sinematografi (4 dk.); final sahnesinin yapım süreci (12 dk.); ses tasarımı, dublaj ve müzik yapımı (8 dk.); gala görüntüleri (5 dk.).

Diğer: Karsılastırmalı izleme seçenekleri: animatikler (9 sahne); çok açılı storyboard karşılastırma (5 sahne). Etkilesimli maket video galerisinde yaratıkların 360 derece dönen video görüntüleri üzerinde yakınlastırma yapabiliyorsunuz. (Baby Hellboy, Sammael, Ogdru Jahad, The Corpse, Abe Sapien, Behemoth.) Afis galerisi oldukça zengin. (85 adet.) TV ve sinema fragmanları. DVD-Rom ekleri. (Yazıcı çıktısı alınabilen senaryo, yönetmen ve senaristlerin not defterleri) Dilenirse yönetmenin yorumuyla izlenebilen 3 silinmis sahne. (5 dk.) Sürpriz yumurtalar. (Bkz. Teknik Servis) Çizgi roman seklinde hazırlanmış karakter biyografileri.

FİLM: ✪✪✪
GÖRÜNTÜ: ✪✪✪✪✪
SES: ✪✪✪✪✪
EKSTRALAR: ✪✪✪✪✪
GENEL: ✪✪✪✪✪

Bunu Sevdiyseniz Deneyin:
"The League of Extraordinary Gentlemen" (2003)
Antika kahramanların besi bir yerde.

DVD SÜRPRİZLERİ

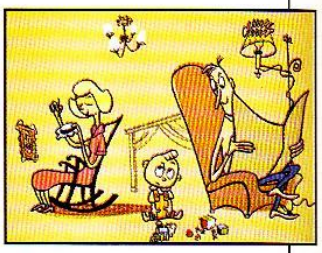

Hellboy'un mahzeninde izlediği 50'lerden kalma çizgi filmlerin diske konulmasının bir nedeni var. Hepsi de Hellboy'un bu çizgi filmleri niye o denli sevmis olabileceğinin esprili ipuçlarını tasıyor. İnsan sesi dışında her tür sesi çıkartan Boing Boing karakterinin maceraları göze çok ilkel gelebilir, ama karsı konulmaz bir sevimliliği ve şaşırtıcı bir komikliği var.

Filmi izlerken geçis yapabildiğiniz animatikli çizgi romanların içerisinde ülkemizde de yayımlanan "Pancakes/ Gözlemeler" de bulunuyor. Mignola'nın kareleri ses efektleri, müzik ve küçük animasyon efektleriyle canlandırılmış.

Seriyi okumaya fırsatınız olmadıysa, karakterlerin geçmişine hızlı bir bakış gerçekleştirebileceğiniz biyografiler imdadınıza yetişiyor.

Neredesin Firuze / 2004

Y: Ezel "Ezop" Akay
O: Haluk Bilginer, Özcan Deniz, Demet Akbag, Cem Özer, Sebnem Dönmez
Bölge: 2 133 dk. (2 disk)
İstisnai Filmler / Cinemedya

Plakçılar çarşısının borç batağındaki yapımcıları Hayri ve Orhan, topuklarından kursunlanmadan önce, son çareyi Almanya'dan getirttikleri genç yetenek Ferhat'a bir kaset yaptırmakta bulurlar. Plan budur ama kaseti yaptırana kadar karsılarına bin türlü engel çıkar. En ümitsiz anlarında hayatlarına giren iyilik meleği (!) Firuze, Ferhat'ın televizyondan yaptığı çağrıya kayıtsız kalamaz, hatta öylesine etkilenir ki Ferhat'ın kaset yapım giderlerine ve daha fazlasına finansör olmayı kabul eder. İlahi dokunuş muhtesem yükselisi gerçekten de getirecek midir yoksa topuktan kursunlanmak kaçınılmaz mıdır?... Akay'ın Türk melodramlarıyla MTV kinetigini birlestirdigi müzikal komedisinin kadrosunda neredeyse yok yok. Isın Karaca, Müslüm Gürses, Özlem Tekin, Bulutsuzluk Özlemi gibi isimlerin sarkılı ara gecislerde boy gösterdigi filmin dagınık ve yorucu enerjisine uyum saglayabilirseniz, bu filmde çok eglenenlerin saflarına katılmanız isten bile degil. Yine de, yorgun ve gergin bir anınızda karsısına geçmemenizi salık veririz.

Görüntü: 1.85:1 Genis Ekran. Transfer genis ekran olmasına karsın anamorfik degil. Özellikle kırmızının hakim oldugu görüntülerde renkler dogal tonlarından alabildigine uzak ve göz alacak kadar parlak. Keskin gecisler ve derin siyah kontrastı çok iyi. Ancak zaman zaman ekranı beyaz bir cizgi seklinde ortadan bölüp geçen, ya da sivrisinek tabir edilen noktacıklarla kendisini gösteren dijital izlere sahip.

Ses: DTS. Diyaloglar, ait oldukları merkez kanalda fazla öne çıkarken, ses efektleri de filmin abartısına uygun biçimde kullanılıyor. Ancak sıra müziklere geldiginde, DTS uygulamasında sorunlar bas gösteriyor. Ara gecislerdeki müzikler, cevreleme etkisi için tümüyle arka kanala atılmışlar. Bu yüzden, ses sistemi olmayanlar bu sahnelerde neredeyse hiçbir sey duymayacaklar. Müzikal bir filmde miksajın bu denli hatalı yapılması oldukça can sıkıcı.

Ekstralar: Sette çekilmis video görüntülerinden olusmus kamera arkası görüntülerinde söylesiler yer almıyor. (11 dk.) Söylesiler 12 dakikalık ayrı bir ekte toplanmıs, ancak oturumlara oyuncular ve yönetmen katılmamıs.
Diger: Yönetmenin ve Levent Kazak'ın sesli yorumları. 8 silinmis sahne (6 dk.). Video klipler. (Erol Büyükburç "İnleyen Nagmeler"; Ciguli "Sabır"; Özcan Deniz "Sarkıların Büyücüsü"; Müslüm Gürses "Sensiz Olmaz"; Deniz / Savas "Beni Affet") Ön fragmanın kamera arkası. (3 dk.) Fragman.
FİLM: ✪✪
DVD: ✪✪✪
Bunu Sevdiyseniz Deneyin:
"Bay E" (1995)
Bu da Sinan Çetin'in gerçeküstü hengamesi.

Dark Water - Karanlık Sular (2002)

Honogurai Mizu No Soko Kara
Y: Hideo Nakata
O: Hitomi Kuroki, Rio Kanno, Mirei Oguchi, Asami Mizukawa
Bölge: 2 105 dk.
Türkçe altyazı /dublaj
Pi Film

Bes yasındaki kızının velayetini almak için ugrasırken, bir yandan da kendi ayakları üzerinde durma savası veren genç anne Yoshimi'yi ve kızını, yeni tasındıkları apartmanda her yandan akan çamurlu sular, uygunsuz durumlarda ortaya çıkıp duran garip bir kız çocugu ve kırmızı çantası beklemektedir; yani diger bir deyisle, çözülmeyi bekleyen bir trajedinin ilk halkaları... Soft porno filmlerinde yardımcı yönetmenlik yaptıgı sırada edindigi "ima et ama gösterme" deneyimlerini korku türüne tasıdıktan sonra, Halka serisinin ilk iki filmi ile büyük çıkıs yapan Nakata, o günden bu yana Asya korku sinemasının yükselisinin mimarlarından kabul ediliyor. Bu ıslak korku filmiyle geleneksel Uzakdogu hortlak (Kwaidan) öykülerinin izleklerini devam ettiriyor; beri yandan, özellikle çocukluk dönemine ait "terkedilme" korkusunu da bir hayli ön plana çıkartıyor. Oldukça çarpıcı ve duygusal bir sonla noktalanan filmi çok beğenenler oldugu kadar, onu, Japon korku sinemasının kendisini erken tekrar etmeye baslamasının bir göstergesi seklinde niteleyenler de olmustu.

Görüntü: 1.85:1 Genis Ekran. Karanlık sahnelerde kumlu görünüm belirgin olsa da detay kayıplan ve dijital kirlenmelere rastlanmıyor. Daha aydınlık sahnelerde renkler keskin gecislere sahip degil. Filmin orijinal formatını bozmayan ancak çok iddialı sayılamayacak bir transfer.

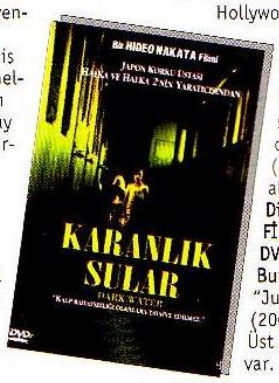

Ses: Dolby Dijital 5.1. Yogun sessizlikler ve tekinsiz sesler üzerinden ilerleyen film, sözkonusu ayrıntıları ıskalamıyor. Cevreleme etkisi, gerektigi yerlerde - örnegin; su basan bos apartman dairesi ve yagmur sahnelerinde - oldukça basarılı. Ancak üst katı arsınlayan adım seslerinin hareketliligini aktarmakta biraz yetersiz kalıyor. Aynı sey Kenji Kawai'nin müziği için de söylenebilir.

Ekstralar: Nakata, kendisine ayrılmış 40 dakikalık söylesi de kariyerinden, cocukluğundan, korkularından, artistik tercihlerinden bahsederken, Hollywood'un asla bilmemesi gereken bir sırrı da dile getiriyor. Besteci Kenji Kawai'ye (Ghost in the Shell) ayrılmış söylesi bölümü ise oldukça kısa tutulmus. (4 dk.) Söylesiler Türkçe altyazılı izlenebiliyor.
Diger: Fragmanlar.
FİLM: ✪✪✪
DVD: ✪✪✪
Bunu Sevdiyseniz Deneyin:
"Ju-On: The Grudge" (2003)
Üst katta siyah saçlı hortlak var.

Garfield : The Movie / 2004

Y: Pete Hewitt
O: Breckin Meyer, Jennifer Love Hewitt, Stephen Tobolowsky
Bölge: 2 80 dk. (2 disk)
Türkçe altyazı / dublaj
20th Fox / Tiglon

Jim Davis'in yaklaşık 25 yıl kadar önce yarattığı meşhur kedisi, ait olduğu yerden, yani bant karikatür formatından çıktığı an, her nedense, ceyrek yüzyıldır üzerine getirmiş olduğu parlak başarıyı başka bir mecrada pekiştiremiyor. Garfield'ın TV için hazırlanmış çizgi filmlerinde durum bu şekilde. Üç boyutlu animasyon tekniğinin geldiği noktadan nasibini alarak sinemada boy göstermesi de farklı bir sonuç getirmedi. Bu durum, belki de, Garfield'ın "yetişkinlere de hitap eden" mizah anlayışının, sinemalara çocuklarıyla akın eden ailelere yeg tutulmasıyla açıklanabilir. Diğer bir deyişle, tişörtlere, kahve fincanlarına, oyuncaklara ve bin bir çeşit ıvır zıvıra desen olan "ticari" Garfield; günümüz insanının monoton hayatına, karamsarlığına, hedonizm hayallerine ve tembelliğine arsızca tercüman olan, bu vesileyle de mizahın en temel amacını yerine getiren, yani bir nevi terapi vazifesi gören Garfield'ın yerini alıyor bu filmde. Hikaye, dünyanın en ünlü kedisinin tembelliğine kıyasla bir hayli sakil duran aksiyonla dinamik hale getirilmeye çalışılmış: Odie, kötü niyetli adamların eline geciyor ve Garfield onu kurtarmak için yollara düşüyor. (Genellikle 3 ila 4 kareden oluşan bant maceraları dahi, bundan daha fazla kelimeyle özetlenebilir.) Eğlenceli bir aile filmi olmayı hedeflediği kesin. Fakat bir ailenin bütün fertleri 7 yaşında olamaz, değil mi?

Görüntü: 1.85:1 Geniş Ekran. Can sıkıcı hiçbir kusuru bulunmayan temiz bir transfer. Renkler canlı ve keskin geçişlere sahip. Dijital kalıntılar yok.
Ses: Dolby Dijital 5.1. Hikayesi zayıf filmler, genellikle, abartılı ses efektleri ile desteklenir. Ne gariptir ki Garfield'da bu duruma da rastlanmıyor. Ses miksi ön kanallarda odaklanmış gibi. Derin bas efektleri yok denecek kadar seyrek kullanılmış.
Ekstralar: Özel ekler iki diske bölünmüş durumda. İkinci diskteki eklerde sadece İngilizce altyazı desteği bulunuyorken, birinci diskte bulunmuyor. 19 dakikalık "Garfield'ın Doğuşu" belgeselinde John Davis'in katıldığı bir söylesi yer alıyor ve kendisi otobiyografik ayrıntılara değiniyor. Garfield'ın ticari başarıya nasıl ulaştığının öyküsü ise 13 dakikalık bir ekte anlatılmış. Filmin yapım sürecine ilişkin 3 ek bulunuyor. Bunların içerikleri ise şu şekilde: görsel efektler (7 dk.); kamera arkası görüntüleri ve oyuncularla söyleşiler (10 dk.), görsel efekt tasarımcılarının Garfield modellemesine ait açıklamaları (11 dk.). 19 silinmiş sahnenin toplam süresi 16 dakikayı buluyor. Bu sahnelerin görsel efektleri genellikle tamamlanmamış, bu nedenle Garfield'ı sarı bir kutu olarak izliyorsunuz. Bu sahneler arasına dans sahnesinin koreografi çalışmalarının video kayıtları da karışmış. Çok açılı izleme seçenekleri iki bölüme ayrılmış.

Birinde filmin beş sahnesi farklı katmanlarla izlenebiliyorken, diğerinde, Garfield'ın yayın hayatı boyunca gösterdiği fiziksel değişimlere John Davis'in kalemi ve açıklamaları eşliğinde tanık olabiliyorsunuz.
Diğer: Yönetmen ve Davis'in sesli yorumları. Uzaktan kumandayla oynanabilen iki oyun. (Labirent'te Odie'yi Bul ve çizgi roman karesi oluşturma.) Gone Nutty (Ice Age DVD'sinde de yer alan kısa animasyon) Chris Wedge'in yeni animasyon filmi "Robots"a ön bakış (4 dk.).
FİLM: ✪✪
DVD: ✪✪✪✪
Bunu Sevdiyseniz Deneyin:
"Stuart Little" (1999)
M.Night Shyamalan'dan şirinlik muskası fare.

Envy - Kıskançlık Uğruna / 2004

Y: Barry Levinson
O: Ben Stiller, Jack Black, Rachel Weisz, Amy Poehler, Christopher Walken
Bölge: 2 95 dk.
Türkçe altyazı
Columbia Tristar HE Türkiye

İkisi de aynı zımpara fabrikasında çalışan ve kapı komşusu olan Tim (Stiller) ve Nick (Black) aynı zamanda çok yakın birer dost, aralarından su sızmıyor. Sinik karakterli Tim'in aksine, daha enerjik mizactaki Nick, sürekli fikirler üretmekte ve köşeyi dönmenin hayallerini kurmaktadır. İlham perisi, bir gün isten döndükleri esnada, sokağa pisleyen bir köpek ve onun artıklarını temizlemeye uğraşan sahibi vasıtasıyla gelir. Nick, köpek pisliğini buharla dönüştürüp yok eden "Vapoorizer" adında bir formül geliştirir. Hatta, ilk üretim için, Tim'e ortak olmasını teklif eder. Tim ise, arkadaşının zırvalamalarına alışkın olduğundan, kulağa bir hayli saçma gelen bu girişime ortak olmak istemez. Ne var ki, Nick, icadını hayata geçirmeyi başarır ve altı ay içerisinde paraya para demeyen zenginlerden birisi haline gelir. Zenginliğine rağmen Tim'den ayrılmaması ve dostluğunu devam ettirmesi ise Tim'in üzerinde tek bir etki yaratır: Kıskançlık!...Şu sıralar epey faal çalışan Ben Stiller ve sevmeyenleri bir hayli fazla Jack Black, her zaman iddialı filmlerle karşımıza gelmeseler de, yıldızları giderek parlayan iki komedi oyuncusu. Gelgelelim, karşımızdaki film, sanki ikisinin de söhretlerini tamamen tükettikleri ve hiç film teklifi alamadıkları, çaresizlikten her projeye evet dedikleri on beş yirmi yıl sonrasından geliyormuş gibi. 95 dakika boyunca hikayenin ve iki yıldızın bir seyler yumurtlamasını bekliyorsunuz, ama sonunda bu hikayenin nasıl olup da bir film haline getirildiğine hayret etmekle kalıyorsunuz. İki oyuncunun bu filmle niçin vakit kaybettiği gerçekten de bir muamma. Zaman zaman sabun köpüğü komediler çeken Levinson'ın standartlarına göre bile fazla hafif denebilir.

Görüntü: 1.85:1 Geniş Ekran. Kusursuz.
Ses: Dolby Dijital 5.1. Ses kuşağı çok hareketli olmamasına rağmen doğal, varlığı neredeyse hissedilmeyen yumuşak bir çevreleme etkisine sahip. Diyaloglar net ve anlaşılır.
Ekstralar: Fragmanlar.
FİLM: ✪✪
DVD: ✪✪
Bunu Sevdiyseniz Deneyin:
"School Of Rock" (2003)
Black'in zincirlerinden boşanmasına tanık olmaya hazırsanız.

Good bye Lenin! - Elveda Lenin! / 2003

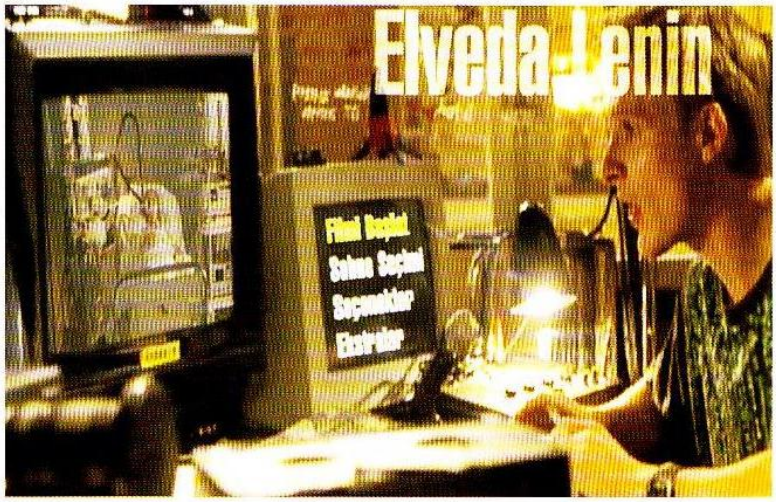

Y: Wolfgang Becker
O: Daniel Brühl, Katrin Sass, Chulpan Khamatova, Maria Sihon
Bölge: 2 101 dk.
Türkçe altyazı / dublaj
Pi Film

Yıl 1989. Berlin Duvarı henüz yıkılmamıştır. Sosyalist Doğu Almanya'da yılmaz bir aktivist olan annesi ve kızkardeşiyle yaşayan Alex, Batı'ya kaçıp giden kozmonot babasını da affedememiştir. Ancak asıl zorluklar bundan sonra başlayacaktır. Bir kalp krizi sonrasında komaya giren anneleri, duvarın yıkılışı da dahil olmak üzere, Doğu Avrupa'nın adım adım kapitalizme teslim olusundan habersizdir. Üstelik, doktorlar, onun en küçük duygusal soku dahi atlatamayacağını, çok iyi gözetilmesini önerirler. Bu noktadan sonra, Alex, annesinin halen sosyalist Doğu Avrupa'da yaşadığına inanması için onu çevresinden yalıtır ve dışarıdaki değişikliklerden haberdar olmaması için arkadaşıyla birlikte sahte bir haber programı yapmaya bile başlar. Dışarıdaki değişim rüzgarı öylesine hızla yayılmaktadır ki, sosyalist tursu kavanozu bulmak artık yeterli gelmeyecektir...Bir toplumun yasadığı hızlı değişimi mükemmel biçimde özetleyen Becker, örneğin Holywood'un elinde, kolaylıkla sulu bir komediye dönüşebilecek malzemesini gerçekçi tonlarından kopmayan samimi ve sıcak bir dille aktarıyor. İnsanlık tarihinde yaşanan, üstelik bizzat insan müdahalesiyle gerçekleşen dönüm noktalarının, uyum sağlamayı güçlestiren ani etkisini en kısa yoldan etkili biçimde aktarmak için zekice bir hikaye gerçekten de. Geçen yılın en iyi Avrupa filmi seçilen Elveda Lenin, dileriz, kendi tarihimizi aynı cesaret ve yaratıcılıkla ele alabilecek senaryo yazarlarımıza ve yönetmenlerimize ilham verir.

Görüntü: 1.85:1 Genis Ekran. Çok iyi aydınlatılmamış veya karanlık sahnelerde kumlanmalar görülebiliyor. Buna rağmen orijinal materyalden kaynaklanabilecek dijital kirlenmelere rastlanmıyor. İzleme zevkini bozacak bir kusuru bulunmadığı söylenebilir.
Ses: Dolby Dijital 5.1. Çevreleme etkisi ve derinlik duygusu iyi. Sokak catısması, havai fişek gösterisi gibi sahneler dısında çok hareketli bir ses kusağı yok. Buna rağmen doğal ayrıntılar ıskalanmıyor. Yann Tiersen'in (Amelié) müziği kanallara başarılı biçimde dağıtılmış ve ses kusağının en keyifli unsuru. Diyaloglar son derece net ve anlaşılır.
Ekstralar: Kamera arkası video görüntüleriyle derlenmiş bir fragman. 1989 - 1990 yıllarındaki önemli gelişmeleri aktaran metin tabanlı bir Almanak. (Türkçe) Biyografi ve filmografiler.
FİLM: ✪✪✪✪
DVD: ✪✪
Bunu Sevdiyseniz Deneyin:
"The Dreamers" (2003)
60'larda genç olmak.

Amen / 2002

Y: Costa Gavras
O: Ulrich Tukur, Mathieu Kassovitz, Ulrich Mühe
Bölge: 2 125 dk.
Türkçe altyazı / dublaj
Fono Film

Bugüne dek defalarca izlediğimiz Yahudi soykırımı konulu filmlerinden biraz farklı bir yerdeyiz. Soykırım sahnelerine yer vererek izleyiciyi sarsmak yerine, tarihsel gerçekliğin hiç değinilmemis bir ayrıntısına ışık tutarak, duyarsızlık üzerine çarpıcı bir hikaye ortaya koymus oluyor. Nazilerin soykırım planının örtbas edilip hasır altından uygulamaya geçirilisinden, Vatikan'ın katliamdan haberdar olup kayıtsız kalmasına kadar sinemada simdiye dek sözü edilmemis gerçeklerin altını ciziyor ve daha önceki soykırım filmlerinde seyircinin kafasında doğmus olabilecek "Bu kıyım devam ederken söz sahibi Papa ne yapıyordu?" sorusunu da yanıtlıyor. Filmin açılısı ve ilk yarım saati balyoz etkisine sahip anlara ve ayrıntılara sahip.

Gavras, daha sonra (her geçen günle birlikte daha fazla insanın katledildiğini simgeleyen tren görüntüsü gibi) tekrarlayan ögelere yer verdiği ritmik bir anlatımla ilgiyi son ana kadar ayakta tutuyor, dramatik yapının gevsemesine bir an olsun izin vermiyor. Filmin sadece bir tek önemli kusuru var, o da tüm oyuncuların - Alman askerleri de dahil olmak üzere - ana dilleri yerine aksanlı İngilizce konusmadaki çabası. Kassovitz'in genç cizvit rahibi rolü için pek uygun bir seçim olmadığını düsünenler de olmustu. Duyarsızlık üzerine tasıdığı evrensel mesajıyla, film, ilgiyi hakediyor.
Görüntü: 1.85:1 Genis Ekran. Renkler temiz ve keskin geçislere sahip. Dijital kalıntılara ve izlere rastlanmıyor.
Ses: Dolby Dijital 5.1. Doğal ayrıntılar ıskalanmamış. Armand Amar'ın etkileyici müziğinin kanallara dağılımı çok iyi. Diyaloglar net ve uzaklasma eğilimi göstermiyor.
Ekstralar: Yok.
FİLM: ✪✪✪✪
DVD: ✪✪
Bunu Sevdiyseniz Deneyin:
"The Pianist" (2002)
Szpilman'ın hayatta kalma mücadelesine saygı durusu.

MİNİ EXTRA

Beetle Juice (1988)
Beter Böcek'in film boyunca yaptığı bin türlü muziplik var ama kesik bir kafayla golf oynadığı sahneye özellikle dikkat etmenizi öneririz. Çünkü kesik kafa Tim Burton'a ait!

Sous Le Sable - Kumun Altında / 2001

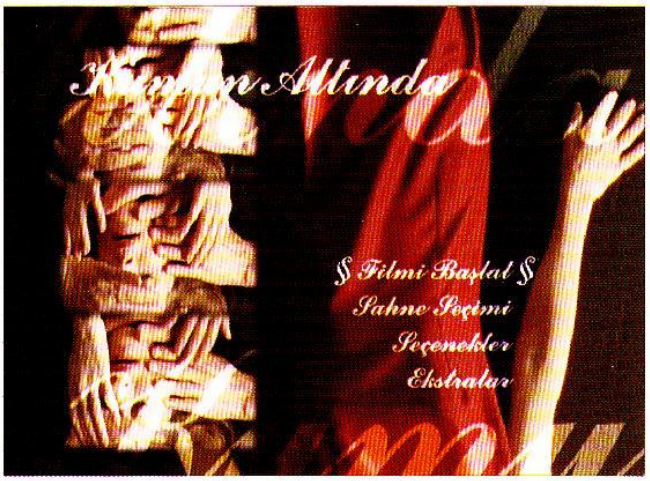

Y: Francois Ozon
O: Charlotte Rampling, Bruno Cremer
Bölge: 2 105 dk.
Türkçe altyazı / dublaj
Pi Film

Gerçeğin inkar edilişi üzerine çarpıcı bir psikolojik dram... Marie ve Jean, 50'li yaşlarını geçmiş, mutlu bir çift. Uzun süredir ihtiyaç duydukları tatili gerçekleştirmek üzere bir sahil kasabasına geliyorlar ve dingin bir tatil geçirmeye başlıyorlar. Bir sabah kumsala indiklerinde, Jean denize giriyor ve bir daha da geri dönmüyor. Marie, arama çalışmaları sonuç vermeyince, kocasının ölmüş olabileceği gerçeğini kabullenemeyerek yarı sizofren bir yaşam sürdürmeye başlıyor... İkili ilişkilerde "öteki"ne duyulan bağlılığı oldukça karamsar ve gerçekçi bir tabloyla betimleyen hikayede, neredeyse bilinçaltınızı dürtükleyen bir korku hikayesini andırması bir yana, oldukça ilginç bir tespit var. Yönetmene göre, bağlılık dediğimiz şey hiçbir mantıklı çözümlemeyle açıklanamaz. Hikaye boyunca Jean ve karısıyla olan ilişkisi hakkında hiçbir fikir almıyoruz. Üstelik, Ozon, Jean karakterinin rolünü fiziksel açıdan son derece alelade bir oyuncuya vererek, seyircilerin dayanak noktalarını en baştan ellerinden alıyor. Böylece Marie'nin kocasının yokluğu fikrine niçin alışamadığına, günlük hayattan alışkın olduğumuz açıklamalara sığınarak, genelde yaptığımız gibi, kolaycı cevaplar veremiyoruz. İşte bu da, bağlılığın insan ruhunun en karanlık köşelerinden birine dokunduğu, böylece bireyi nasıl kınılgan hale getirdiği, aslında tam da böyle açıklanamayan bir şey olduğu gerçeğini, basma kalıp tümcelerden alabildiğine uzaklaşarak anlatmış oluyor bizlere. Kuşkusuz, Ozon olgunluğunun altından kalkabileceği bir beceriyle. Bu arada, Charlotte Rampling'in filmi neredeyse tek kişilik bir gösteriye dönüştüren performansına hiç değinmeyecek olursak, ayıp etmiş oluruz.

Görüntü: 1.85:1 Geniş Ekran. Keskin renk geçişlerine sahip transferde, dijital kalıntılar da dahil olmak üzere, hiçbir pürüze rastlanmıyor. Çok başarılı.
Ses: Dolby Dijital 5.1. Ses kuşağı çok hareketli olmamasına karşın şaşırtıcı ölçüde iyi aktarılmış doğal ayrıntıları ve çevreleme etkisiyle dikkat çekiyor. Diyalogların doğal tonları ve düzeyi de mükemmel.
Ekstralar: Oyuncularla yapılmış 7 dakikalık bir söylesi bölümü (Türkçe altyazılı) ve fragmanlar.
FİLM: ✪✪✪✪
DVD: ✪✪
Bunu Sevdiyseniz Deneyin:
"Swimming Pool" (2003)
Ozon, ilham sıkıntısı çeken polisiye yazarı Rampling'le bulusuyor.

Rollerball - Ölüm Pateni / 1975

Y: Norman Jewison
O: James Caan, John Houseman, Maud Adams, John Beck
Bölge: 2 122 dk.
Türkçe altyazı
MGM / Tiglon

Çok uzak olmayan bir gelecekte, birbirleriyle çatışan uluslar ve şirket rekabetleri ortadan kalkmış, savaşlar ve hastalıklar önlenmiş, bütün insani ihtiyaçların bir tek büyük şirket idaresindeki organizasyonlar vasıtasıyla yönetildiği bir refah toplumu kurulmuştur. Bu toplumun bireyleri, ihtiyaçlarına ve tüm lükslere sınıf ayrımı olmadan ulaşabilmektedir. Bunun bedeli ise, bilginin yine aynı şirket tarafından yalıtılarak bastırılmasıdır. Hiç bir kuralın olmadığı Ölüm Pateni müsabakaları ise (buz hokeyi, rugby ve motokrosun vahşi bir karışımı) bireysel çabanın boşuna olduğunu topluma empoze eden bir hipnozdan başka bir şey değildir. Bu karşılaşmaların en iddialı oyuncusu Jonathan, giderek sivrilmeye başlayınca, bağımsız düşünen hırslı bir birey olarak tehdit unsuru görüldüğünden, şirket tarafından emekliye ayrılmak isteniyor...70'lerin sonu itibarıyla ölümcül sporları konu alan bir çok bilim kurgunun önünü açan Ölüm Pateni, William Harrison'un Esquire dergisinde yayımlanmış kısa öyküsünü temel alıyor. Film için hikaye genişletilirken "Fahrenheit 451" esintili temalar da sivriltilmiş. Bir kesim tarafından kehanetvari olarak nitelendirilen yapımın dönemine göre oldukça sert sayılan, ancak adrenalinden yoksun Paten Topu karşılaşmalarının tehlikeli çekimleri nedeniyle, bu sahnelerde görev alan dublörlerin isimlerine Hollywood tarihinde ilk kez kapanış jeneriğinde büyük puntolarla yer verilmişti. Ağır kanlı anlatımıyla sadece dönem örneklerine ilgi duyanlara hitap edebilecek filmin 2002 tarihli bir yeniden çevrimi de bulunuyor.

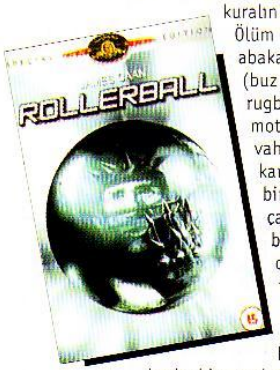

Görüntü: 1.85:1 Geniş Ekran. Karanlık sahnelerde detay kayıpları ve genel olarak da kumlu görünüm belirgin. Aydınlık sahnelerde dalgalanmalar da göze çarpabiliyor. Yenileme işleminin çok başarılı olduğu söylenemez.
Ses: Dolby Dijital 5.1. Orijinal 4 kanal stereo ses kuşağı, çevreleme hissi yaratacak biçimde, zaman zaman arka kanallara da dağıtılmış. Bu nedenle, eski tarihli pek çok yapımın aksine, ses ön kanallarda odaklanmıyor ve sağ sol geçiş etkisiyle nispeten hareketli. Ancak ses efektleri orijinal yapısıyla korunduğu için, derin bas ve keskin detaylar gibi alışık olduğunuz zenginlikleri beklemekmek gerekiyor.
Ekstralar: DVD için özel hazırlanmış 25 dakikalık retrospektifte yer alan söyleşilere Jewison ve Harrison'ın yanısıra dublörler de katılmış. Set görüntüleri ve filmin çekildiği yıl yapılmış söyleşiler ise ayrı bir ekte yer alıyor. (8 dk.) Fotoğraf galerisinde tasarım eskizlerinin birkaçı görülebiliyor. Eklerde Türkçe altyazı bulunmuyor.
Diğer: Yönetmen ve senaristin sesli yorumları. TV ve sinema fragmanları.
FİLM: ✪✪
DVD: ✪✪✪
Bunu Sevdiyseniz Deneyin:
"Death Race 2000" (1975)
Carradine ve Stallone'li ölüm yarışı.

Nói Albinói - Buzdan Hayaller / 2003

Y: Dagur Kári
O: Tómas Lemarquis, Thröstur Leó Gunnarson, Elín Hansdóttir
Bölge: 0 89 dk.
Türkçe altyazı / dublaj
1 Film

İzlanda'da insanlar tropik bir sahile gitmenin hayalini mi kurarlar? Sineklerin bile yürümenin uçmaktan daha ilginç olduğuna kanaat getirdiği, banka soyguncularının bile ciddiye alınmadığı, buzla kaplı bir kıyı fiyordunda yaşıyorsanız, bir de 17 yaşındaki Nói gibi dahilikle aykırılık arasında gidip geliyorsanız, dünya bir sırça fanustan farklı görünebilir mi? İlk filminde, ergenlik buhranı ve yabancılaşmaya mükemmel bir görsel fon oluşturan yönetmen Kári, hikayenin geçtiği bölgeye nazire, ölçülü bir mizah, melankoli ve ic ısıtıcı bir samimiyetle örüyor filmini. Nói'un hikayesini "dünyada bir uzaylı" hikayesi olarak okumak da mümkün.

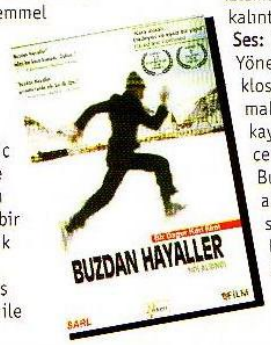

Görüntü: 1.85:1 Geniş Ekran. Renk filtreleri ile canlı renklerin tümü bastırılmış ve karşımıza yesil ve mavi tonların egemen olduğu bir film çıkmış. Kullanılan filtreler nedeniyle grenli görünüm göze çarpıyor. Buna rağmen izleme keyfini bozacak dijital kalıntılara rastlanmıyor.
Ses: Dolby Dijital 5.1. Yönetmen film boyunca klostrofobik bir etki yaratmak istediği için ses kayıtları mono etkisi verecek biçimde hazırlanmış. Bu nedenle, ses kusağı altı kanala sahip olsa da, ses ön kanallarda odaklanıyor ve hareketlilik taşımıyor. Ses kusağının çevreleme etkisi sadece müzikler ile sağlanmış. Müzikler ise yönetmenin de üyesi olduğu Slowblow grubuna ait.
Ekstralar: Kamera arkası görüntülerinin de yer aldığı 19 dakikalık söyleşide yönetmenin açıklamaları yer alıyor. Yönetmen 30 dakikalık başka bir söylesi ekinde ise çoğunlukla aynı konulara, bu kez İngilizce değiniyor. 3 çıkarılmış sahne yine yönetmenin açıklamalarıyla izlenebilir. (14 dk.) Eklerde Türkçe altyazı bulunuyor.
Diğer: Biyografiler. Fragmanlar.
FİLM: ✪✪✪✪
DVD: ✪✪✪
Bunu Sevdiyseniz Deneyin:
"Powder" (1995)
Doğaüstü albino.

YENİLER

1. Murder By Death
2. Dune (TV)
3. Texas Chainsaw Massacre 3
4. Casualties of War
5. Odessa File
6. Arlington Road
7. Arkadaşım Seytan
8. Manisa Tarzanı
9. It's A Wonderful Life
10. 1984
11. Sin Ton Ni Sonia
12. Who's That Knocking At My Door
13. Field Of Dreams
14. Cape Fear
15. Honey
16. Saving Private Ryan: SE
17. Explorers
18. School of Rock

GELECEK SAYIDA

1. The Return Of The King: Extended
2. The Chronicles of Riddick
3. Angels in America
4. Stepford Wives
5. Ronin: Special Edition

Out Of Time - Zaman Tükeniyor / 2003

Y: Carl Franklin
O: Denzel Washington, Eva Mendes, Sanaa Lathan, Dean Cain
Bölge: 2 104 dk.
Türkçe altyazı / dublaj
New Films

Florida'da bir sahil kasabasında polis şefliği yapan Matt (Washington), cinayet masası dedektifi olan karısından henüz boşanmıştır. Boşanma işlemleri tamamlanmamışsa da, Matt evli bir kadınla mutlu kaçamaklar yaşamaktadır. Kadının kıskanç kocasıyla Matt arasındaki gerilim tırmanmaktayken, sevgilisinin kanser olduğunu öğrenmesiyle her şey alt üst olur. Matt, bir uyusturucu operasyonu sonrasında gözetimine aldığı yüklü miktarda parayı tedavisi için sevgilisine verdiği gün, büyük bir yangında onu kaybeder. Bütün deliller kundaklamaya işaret ederken Matt zan altında kalır...Geçen aylarda "Köy" filmi yüzünden Shyamalan "sonu 30 metre geriden görülebilen filmler" yazmakla itham edilmişti. Washington filmografisinin en tuhaf tercihlerinden birisi olan bu Sahil Güvenlik ile Miami Vice kırması sayesinde, Shyamalan'ın Hollywood'da, en azından bu açıdan, yalnız olmadığını bir kez daha anlamış olduk.

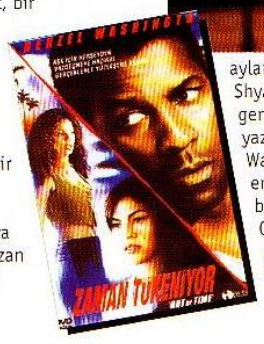

Görüntü: 2.35:1 Geniş Ekran. Can sıkıcı bir pürüzü bulunmayan temiz bir transfer.
Ses: Dolby Dijital 5.1. Ses kuşağı dikkat çekici cambazlıklar içermiyor. Arka kanallar seyrek hareketleniyor. Diyaloglar temiz ve net.
Ekstralar: Çekim hataları (56 sn.); Sanaa Lathan'ın deneme çekimi. (6 dk.); Dean Cain'in deneme çekimi (4 dk.); fragmanlar ve filmden notlar.
FİLM: ✪✪
DVD: ✪✪
Bunu Sevdiyseniz Deneyin:
"3 Way" (2003)
Gina Gershon'lu para ve seks entrikası.

Tillsammans - Birlikte / 2000

Y: Lukas Moodysson
O: Lisa Lindgren, Michael Nyqvist, Emma Samuelsson
Bölge: 0 102 dk.
Türkçe altyazı / dublaj
1 Film

Bu ay "Elveda Lenin!"le birlikte ülkesindeki sosyalist hareketliliğe nostaljik bakış atan filmler konuk ettik sayfalarımıza. İthalatçı firmaların dağıtım programlarında zaman zaman rastlanan ilginç tesadüflerden birisi elbette. "Daima Lilya" ile zihnimizde unutulması güç yaralar açmış olan Moodysson, bir grup çiçek çocuğu vasıtasıyla 70'lere uzanarak, İsveç'teki sözkonusu döneme bakıyor. Bir komün hayatı yaşayan bu 8 kisilik grubun düzeni, içlerinden birinin ablasının kocasını terkedip iki çocuğuyla birlikte aralarına katılmasıyla değişikliğe uğramaya başlıyor. Küçük çocuklar tuhaf değerlere sahip yetişkinlerin dünyasından kendilerini izole ederken, yetişkinler de kendi içlerinde çatışmalar yaşıyorlar. Moodysson'un bir "Dogma 95" filmi olmamasına karşın, doğrudan bu prensibi anımsatan, doğaçlama tadında bir üslupla çektiği filmi, bildiğimiz anlamda bir hikaye anlatmayısıyla, diğer tabiriyle mevzusuzluğuyla, bazı izleyicilere anlamsız ve itici gelebilir. Beri yandan, Moodysson'un tarihe karışmış kabul edilen ve hippi olarak anılan bir grubun psikolojik çeliskilerini iğneleme sekli, oldukça keyif verici bir hınzırlık da taşıyor.

Görüntü: 1.85:1 Geniş Ekran. Özellikle karanlık sahnelerde hafif kumlu görünüm belirgin. Renkler genellikle canlı ancak keskin geçişlere sahip değil. Karanlık sahnelerde detay kayıpları olusmuyor. Dijital kirlenmelere de rastlanmıyor.
Ses: Dolby Stereo 2.0. Diyaloglar üzerinde ilerleyen filmin ses kusağı dikkat çekici bir hareketlilik tasımıyor.
Ekstralar: Yönetmenle yapılmış bir röportaj, Türkçe hazırlanmış metin tabanlı bir ekten okunabilir.
Diğer: Filmografi ve fragman.
FİLM: ✪✪✪
DVD: ✪✪
Bunu Sevdiyseniz Deneyin:
"Idioterne" (1998)
Geri zekalı gibi davranmanın özgürlügü.

Willard / 2003

Y: Glen Morgan
O: Crispin Glover, R.Lee Ermey, Laura Elena Harring
Bölge: 2 110 dk.
Türkçe altyazı / dublaj
New Films

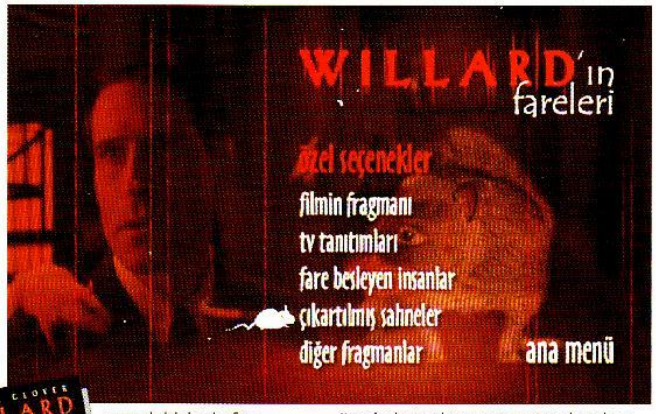

Bir ucubeden farksız hasta annesiyle kocaman bir evde yalnız yaşayan Willard, zalim patronu tarafından sürekli ezilip horlanmaktadır. Bir gün bodrumundaki farelerle telepatik bir ilişki kurabildiğini kesfeder. Fareler, Willard'ın hem yalnızlığına care hem de içindeki öfkeye tercüman olacaktır. Gelgelelim, doğaüstü bir güç bile, zayıf insanların elinde şiddetli bir yıkımdan çok, öze dönük bir felakete yol acacaktır... 1971 yapımı aynı adlı filmin yeniden çevrimi, geçen yıl sessiz sedasız gösterime girdiğinde, bir B filmi olmasına karşın ölçülülüğü ve aklı basındalığıyla sasırtan küçük bir sürpriz sunmustu. (Film bazı ülkelerde, örneğin İngiltere'de, doğrudan video piyasasına sürüldü.) Geleceğe Dönüs serisinde Marty McFly'ın babası rolünden hatırlayacağımız Crispin Glover, ilk basrolünde neredeyse mükemmel. Hikayenin geçtiği döneme dair fikir vermeyen zamansız gotik atmosferinin başarısı bir yana, hayvanların kullanımı da sasırtıcı. (Dijital efektlerden çok seyrek biçimde faydalanılmış.) Özellikle, bir karaktere dönüstürülen azman fare Ben'in kıskançlıkları, hele ki kedili bölüm; mazbut, espirili ve eğlenceli öğelerin sadece birkaçını olusturuyor.

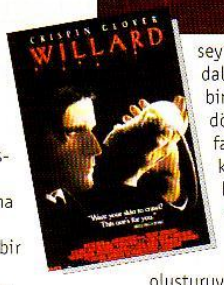

Görüntü: 2.35:1 Geniş Ekran. Karanlık sahnelerin geniş yer tuttuğu film muhtemel kusurları göstermiyor. Derin siyah kontrastı başarılı, ayrıntı duygusu iyi. Dijital kalıntılara rastlanmıyor.
Ses: Dolby Dijital 5.1. Çevreleme etkisi oldukça iyi. Arka kanallar aktif ve hareketli. Farelerden hoşlanmayan seyircilerin ayaklarını koltuklarının üzerinde toplamasına yetecek nahos ayrıntılar ihmal edilmemiş. Diyaloglar oldukça net ve uzaklaşma eğilimi göstermiyor.
Ekstralar: 13 silinmiş sahne içerisinde, anahtar karakterlerden birinin ölüm sahnesinin daha kanlı bir versiyonu da bulunuyor. (26 dk.) Amerika'da örgütlenen fare besleyen insanlarla ilgili 18 dakikalık bir belgesel yerine, filmde kullanılan ilginç tekniklere ışık tutacak bir belgesel bulunmasını yeğlerdik doğrusu. Eklerde Türkçe altyazı var.
Diğer: Fragmanlar.
FİLM: ✪✪✪
DVD: ✪✪✪
Bunu Sevdiyseniz Deneyin:
"Of Unknown Origin" (1983)
Evde fare avı bir kabusa dönüstüğünde.

TEKNİK SERVİS

Hellboy'un iki disklik setinde 6 sürpriz yumurta bulunuyor. Birinci disktekilerden başlayalım. Ana menü ekranında "Introduction" üzerine gelip yukarı ok tusuna basın, sarı noktacıklar belirince OK/Enter'leyin. (Del Toro'nun özür videosu - 46 sn). Diğer ikisi için "Special Features" menüsüne girin, "Main Menu" başlığı üzerine gelip aşağı ok tusuna basın ve OK'leyin, Del Toro'nun setteki acayip vecizeleri karşınızda. Gelelim ikinci diske. Üçü "Kroenen's Lair" başlığı altında bulunuyor. Önce Animatics'e girin. "Back" yazısı üzerine gelip aşağı ok tusuna basın ve OK'leyin. (George Martin animasyonu - 2 dk.). Board-A-Matics ve Storyboards bölümlerine girip aynı islemleri tekrarladığınızda diğer ikisine ulaşmış olacaksınız. (Mahser sahnesi ham animasyonu - 36 sn. ve Ogdru Jahad sahnesi karşılastırma - 41 sn.) Afis tasarımları galerisinin daha fazlasını görmek için ise "Bellamie Hospital" bölümünde "Print Campaign" sekmesine girin ve "Final Campaign" üzerinde aşağı ok tusuna basıp OK'leyin.

Girl Next Door - Komsu Kızı DVD'sinde filmden neredeyse daha komik bir sürpriz yumurta yer alıyor. Ulaşmak için "Özel Seçenekler - Special Features" bölümüne girip, "Gag Reel" üzerindeyken kumandanızın sağ ok tusunan basın. XXX ibaresi belirdiğinde OK/ENTER'leyin. 1950 yılında çekilmiş, genclere yönelik bir cinsel eğitim programı karşınızda. (10 dk.)

Geçen yıl yayımlanan 9 disklik devasa "Alien Quadrilogy" setini almaya bütçeniz elvermediyse üzülmeyin. Daha önce haber verdiğimiz gibi, 20th Fox sette yer alan filmleri bonus diskleriyle birlikte 2 disklik ayrı paketler halinde piyasaya sürdü. Disklerin içeriği, teknik tüm detaylarıyla birlikte Quadrilogy setinin tıpatıp aynısı. Yine de daha detaylı bilgi için Subat 2004 sayımızda yer alan ayrıntılı incelememize göz atabilirsiniz.

Columbia Tristar HE Türkiye, ülkemizde daha önce farklı bir firma tarafından DVD formatında yayımlanmış ancak artık stoklarda bulunmayan yapımları yeniden piyasaya sürmeye basladı. Oldukça kalabalık listenin ilk çıkan filmleri arasında; Bad Boys, A Few Good Man, Tootsie, Gattaca, Awakenings ve Husbands And Wives gibi yapımlar bulunuyor. Listeye dahil olan filmler arasında Fright Night, Groundhog Day, Kramer Vs. Kramer, The Greatest: Muhammed Ali ve Odessa File gibi, Türkiye'de ilk defa DVD yüzü görecek yapımlar da bulunuyor.

Shaun Of The Dead - Zombilerin Şafağı / 2004

Y: Edgar Wright
O: Simon Pegg, Kate Ashfield, Nick Frost, Bill Nighy, Lucy Davis
Bölge: 2 106 dk.
Türkçe altyazı
Universal / Tiglon

Bir elektronik mağazasında satış görevlisi olarak çalışan Shaun için işler hiç de yolunda gitmemektedir. Ev arkadaşları tarafından sorumsuzlukla itham edilip durur, üvey babası annesiyle olan ilişkisine sürekli müdahale eder, ve tabii en ölümcülü, kız arkadaşıyla başbaşa bir gün geçirme planları suya düser. Shaun, yaptığı hataları telafi etmeye çalışırken, üstelik tam da iki arada bir derede kalmışken, insanları etobur birer cesede dönüştüren gizemli bir salgın baş gösterir. Tüm bu hengame içerisinde hayatta kalmaktan daha mühim meseleler de vardır, ve bir İngiliz için en güvenli sığınma yeri sadece bir pub olabilir... Son yılların en eğlenceli komedilerinden birisiyle karşı karşıyayız. Sinemalarımıza gelmesini dört gözle beklerken, hatta ümidi kesip film festivallerine bel bağlamışken, sıcağı sıcağına DVD'si yayımlandı. İngiliz TV'sinde oldukça dinamik ve genç işi sitcom "Spaced" ile tanınan Wright ve Pegg ikilisi, bir zombi parodisi değil, türün izleklerine çok sadık bir korku filmini ve komedi filmini aynı anda çektiklerinden dem vuruyorlar. Kısacası, gülmekten kasıklarımıza söz geçirmekte zorlanırken, ense tüylerimizi söyle bir kıpırdatacak bir filmle de karşı karşıyayız. İngiliz mizahının soğuk olduğu hurafesini çoktan aşmış iseniz, hele ki Resident Evil'ın devam bölümü sonrası sinemadan hüsrana uğramış bir şekilde ayrılmış ve zeka sahibi bir zombi filmiyle rehabilite olma ihtiyacı duyuyorsanız, bu taze ve yaratıcı ekibe katılmak için daha fazla vakit kaybetmeyin. Wright-Pegg ikilisi bir sonraki projelerinde aksiyon türüne el atmaya hazırlandıklarını belirtmişler. Sanırız, yeni bir ekol doğmak üzere. İlk adımına tanık olmanın tam zamanı.

Görüntü: 2.35:1 Genis Ekran. Zengin ekler ve sesli yorumlarla birlikte disk alanından feragat edilmiş olması görüntüde bazı pürüzleri de beraberinde getiriyor. Bunlardan en sık rastlananı karanlık sahnelerde bazen rastlanan kumlanmalar. Renkler oldukça temiz, ancak keskin geçişlere sahip değil. Yine de düsük bütçeli bir filme göre oldukça nitelikli bir görüntü çalışması duruyor karşımızda.

Ses: Dolby Dijital 5.1. Ses kusağı, filmin kendisi gibi, bir an bile uslu durmuyor. Bir yığın

ayrıntıyla dolu, kimi zaman fazla gürültülü ama hiçbir zaman karmaşık değil. Finaldeki mahzen sahnesinde olduğu gibi çevreleme etkisi mükemmel. Gelecekte muhtemel bir DTS versiyonunu en çok hakeden ses miklerinden birisi.

Ekstralar: Wright ve Pegg, 14 dakikalık bir ekte, beyaz tahta üzerinde şekillendirdikleri filme dair fikirleri, kullanılmamış olanlarıyla birlikte hızlıca seyirciye açıklıyorlar. Yapımın mutfağına inen ekler oldukça kısa ama başarılı sunumlarla hazırlanmış. 2 sahne görsel efektleri katmanlara ayırarak açıklıyor. Makyaj testleriyle ilgili bir video da bulunuyor. (2 dk.) Söyleşilerin ve kamera arkası görüntülerin bulunduğu ek ise 7 dakika uzunluğunda. Böylesine eğlenceli bir ekibin setteki çekim hataları da aynı ölçüde keyifli. 11 dakikalık ekte bunları seyredebilirsiniz. Uzatılmış sahneler de bu bölüme dahil. (13 dk.) Diskin en yaratıcı eki ise, senaryodaki gedikleri açıklayan çizgi romanlar. Shaun kendisini yem olarak kullanıp zombileri oyalayınca ne oldu? Dianne, pub'dan ayrıldıktan sonra başına ne geldi? Ed, mahzenden barakaya nasıl geldi? seklindeki 3 sorunun yamtı, anlatıcı dış sesle desteklenmiş bu çizgi romanlardan öğrenilebilir. 2000AD dergisinde yer alan, filme özel çizgi roman da diskte yerini almış. Galeri bölümünde afiş çalışmaları bulunuyor. Eklerde Türkçe altyazı desteği yok.

Diğer: Wright ve Pegg'in sesli yorumları. Fragmanlar.

FİLM: ✪✪✪✪
DVD: ✪✪✪✪

Bunu Sevdiyseniz Deneyin:
"Undead" (2003)
Bunlar da uzaydan gelen zombiler.

Taking Lives - Hayatın Benim / 2004

Y: D.J.Caruso
O: Angelina Jolie, Ethan Hawke, Kiefer Sutherland, Olivier Martinez
Bölge: 2 99 dk.
Türkçe altyazı / dublaj
Warner Bros / Tiglon

20 yıldır yakalanamayan ve kurbanlarının kimliğine bürünerek yaşayan bir seri katil, Montreal'deki cinayetinden sonra verdiği açıklar sayesinde ilk kez geniş çaplı bir soruşturmayla takip edilmeye başlanır. Montreal polisi gönülsüz olsa da, özel yetenekleri ve olağanüstü gözlem yeteneği sayesinde dikkat çekmiş FBI ajanı Illeana Scott'dan (Jolie) yardım istenir. Illeana, olay mahaline adım atar atmaz soruşturmaya ivme kazandırır ve katilin esgali bile belirlenir. Üstelik ellerinde bir de tanık vardır. Katilin en son cinayetine engel olan bu genç ressam (Hawke) polis korumasıyla takibe alınır. Illeana ise bu genç adamdan biraz fazlaca etkilenecek, hatta görevini tehlikeye atan vahim hatalar yapmaya başlayacaktır. Bu arada, katil giderek yaklaşmaktadır... Hikayenin Kanada'da geçmesi itibarıyla, Fransız aksanıyla İngilizce konuşmaya çabalayan karakterleri canlandırma görevi Fransız sinemasının tanıdık yüzlerine verilmiş. Jean-Hugues Anglade, Olivier Martinez ve Tcheky Karyo, bazıları için karşı konulmaz nitelikteki kadroyu renklendiriyor. Diskte sinemalarda gösterilen versiyon yer almakta.

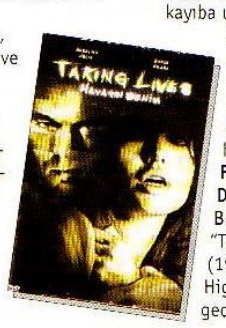

Görüntü: 2.40:1 Genis Ekran. Nispeten karanlık ve soğuk tonlara sahip filmin, renk filtre islemlerinden geçmiş görüntüleri muhtemel kusurları göstermiyor. Derin siyah kontrastı yeterince iyi. Dijital izler ve kalıntılar yok.

Ses: Dolby Dijital 5.1. Çevreleme hissi dikkat çekecek kadar aktif değil. Zaten film, "13.Cuma"ya selam çakan sahnesinde de olduğu gibi, bazı hoplat-sıçrat sahneleri dışında hareketlilik taşımıyor. Söz konusu sahnelerdeki ses miksinin istenen amacı fazlasıyla yerine getirdiği söylenebilir. Philip Glass'ın müzik çalışmasının ise dikkat çekici olduğu söylenemez. Diyaloglar ise temiz ve kayıba uğramıyor.

Ekstralar: Yapım belgeselleri (4 başlıkta toplanmış ve dilenirse ayrı ayrı izlenebiliyorlar - 21 dk.) 8 silinmiş sahne (12 dk.) Çekim hataları (3 dk.) Fragman.

FİLM: ✪✪
DVD: ✪✪✪

Bunu Sevdiyseniz Deneyin:
"Talented Mr. Ripley" (1999)
Highsmith'den bir "yerine geçme" gerilimi.

The Alamo / 2004

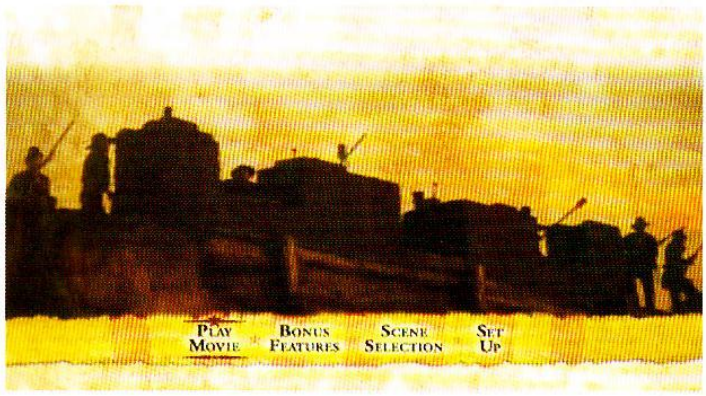

Y: John Lee Hancock
O: Dennis Quaid, Billy Bob Thornton, Jason Patric, Patrick Wilson
Bölge: 2 137 dk.
Türkçe altyazı
Touchstone / Tiglon

Western türüne meraklı olmasanız dahi, en azından mutlaka okuduğunuzu varsaydığımız western çizgi romanlarından, Alamo Kalesi'ne asinalığımız vardır. Film, 1836 yılında Meksika diktatörü Santa Ana'nın isgalci güçlerine karşı Teksas topraklarını koruyan bu son kalenin, bir avuç cesur adamın önderliğindeki direnişini adım adım sahneliyor. Oyuncu kadrosundaki cazip isimler ise, hem milis güçlerine hem de Amerikan askerlerine komuta etmeye çalışırken kendi içlerinde çatışmalar yaşayan amirler Davy Crockett, Jim Bowie ve William Travis'e başarıyla hayat veriyor. Çatışma sahnelerinin art arda eklendiği yapım (PG-13 sınırlaması nedeniyle kan revansız savaş sahnelerine hazır olun), bütünlükten öylesine yoksun ki bir filme göbeğinden dalıp izlemeye başlamışsınız hissi veriyor ve ne gariptir ki son dakikaya kadar bu izlekten ayrılmıyor. Ülkemiz sinemalarına uğramayan bu yakın tarihli yapım, yurt dışında hemen hemen aynı sezon içerisinde gösterime giren "Open Range" ve "The Missing" gibi daha nitelikli dönem örnekleri arasında ezilmiş ve pek parlak elestirilmemiştir. İlk basta Ron Howard'ın ele aldığı ancak sonradan bıraktığı projeyi devralan Hancock'u, "Kral Arthur" un senaryosundan anımsayacaksınız. Hancock, bu filmin senaryosuna da katkıda bulunmuş.

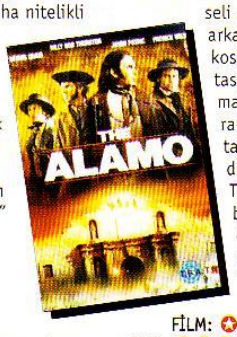

Görüntü: 2.35:1 Genis Ekran. Alamo savasının büyük finali bir gece baskınıyla sonuçlanıyor. Derin siyah kontrastı ve detay duygusu mükemmel, filmin geri kalanında olduğu gibi hiçbir kusur taşımıyor.
Ses: Dolby Dijital 5.1. Ses isçiliği birinci sınıf. Çatışma sahnelerinde arka kanalların aktif kullanımı, zengin ayrıntılarla birlikte, bir hayli doyurucu ve dikkat çekici. En hareketli anlarda müziklerin boğulmayıp ses kuşağında kendisine yer açmak suretiyle derinlik sağlaması başarıyla gerçeklestirilmis.
Ekstralar: 18 dakikalık yapım belgeseli söyleşilere, kamera arkası görüntülerine, kostüm ve set tasarımlarına dair açıklamalara yer veriyor. Buna rağmen, sadece set tasarımına ayrılmış bir ek daha konulmus. (4 dk.) Toplamda 5 dakikayı bulan 4 silinmis sahne, dilenirse yönetmenin açıklamaları eşliğinde izlenebiliyor. Eklerde Türkçe altyazı var.
FİLM: ✪✪
DVD: ✪✪✪
Bunu Sevdiyseniz Deneyin:
"Gods & Generals" (2003)
Amerikan iç savası epiği.

The Ladykillers - Kadın Avcıları / 2003

Y: Joel Coen & Ethan Coen
O: Tom Hanks, Irma P.Hall, Marlon Wayans, J.K.Simmons
Bölge: 2 100 dk.
Türkçe altyazı / dublaj
Touchstone / Tiglon

Dindar bir kadının evine kiracı olarak yerlesen bir grup soyguncunun asıl planı, bölgedeki kumarhaneyi bir yeraltı tüneliyle soymak. Müzikle uzaktan yakından alakası bulunmayan bu grubun kendilerine verdiği "ensemble" havası, salaklık etmeye baslayacakları ana dek gayet iyi isliyor. Ağzı laf yapan, entellektüel cete reisi ise (Hanks) bir hayli kül yutmaz çıkan evin hanımını idare etmekle meşgul... Coen'ler bir süre daha hafif takılmaya kararlı görünüyorlar. Kara komedi tarzına dönmüs olmaları, bu hafifliğe rağmen, sevindirici. Zaten onlar ne kadar hafifleseler de filmlerindeki bir gerçek hiç değişmiyor; yani çok iyi yazdıkları. Gözü kara bir Coen fanatiği olmasanız bile, filmin tıkır tıkır isleyisi iyi bir seyircinin gözünden kaçmayacaktır. Kardeslerin espri anlayısı ise bu kez biraz daha doğrudan, seyirciyle aralarına koydukları o mesafeyi biraz daraltmışlar. Kendilerine mekan olarak yine Missisipi'yi seçmisler. Filmin başında zamansız bir atmosfer bile kuruyorlar. Keske bu atmosferi son ana kadar koruyabilselermis. Göndermeler yine yerli yerinde. Her seyi bilgiç bilgiç izleyen kedi, adeta bir karaktere dönüsen merhum Bay Manson tablosu ve tabii finaldeki meshur kuzgun ("Bir daha asla" demediği eksik) film boyunca Edgar Allan Poe lafı eden Prof.Dorr'un gevezeliklerini bosa çıkarmıyor. Zaten Hanks'in karikatür performansı da Poe'ya göz kırpan bir imajla desteklenmiş ki, kedimiz Tursu'yu saymaz isek, filmin en fotojenik ögesi denebilir. Coen'ler özgün ve akılda kalıcı karakterler yaratmakta son derece maharetli. Bu nitelikleri filmin tamamına yedirememis olsalar da, en azından karakterler sayesinde, geleneği bozmayıp çok eğlendirdikleri kesin.

Görüntü: 1.85:1 Genis Ekran. Kusursuz. Karanlık sahnelerde bile dalgalanma ve kumlanmalara rastlanmıyor. Renk geçisleri yumusak ve doğal bir kontrasta sahip.
Ses: Dolby Dijital 5.1. Çok keskin detaylara sahip değil. Doğal bir çevreleme etkisi sağlanmış. Birkaç bölüm dısında kanalların çok hareketli olduğu söylenemez. Filmin gereklerini yerine getiren, ancak çok dikkat çekici olmayan bir ses miksi karsımızdaki.
Ekstralar: 7 dakikalık çekim hataları videosu, Wayans'ın evin hanımından sopa yediği sahnelere ait. Kurgulanış tarzı ister istemez güldürüyor. Filmde yer alan Gospel sarkıların üçünü bağımsız olarak bastan sona dinleyebiliyorsunuz. Coen'lerin söylesi vermeme geleneği, filmdeki müzik aletlerinin imalatçısı Danny Farrington'a ayrılmış 11 dakikalık belgeselde biraz kırılıyor.
FİLM: ✪✪✪
DVD: ✪✪✪
Bunu Sevdiyseniz Deneyin:
"O Brother, Where Art Thou?" (2000)
Coen'lerden bir Ulysses yorumu.

Robocop / 1987

Y: Paul Verhoeven
O: Peter Weller, Nancy Allen, Daniel O'Herlihy, Ronny Cox
Bölge: 2 102 dk.
Türkçe altyazı
MGM / Tiglon

Yakın gelecekte, polis teşkilatının bile dev sermayeli teknoloji şirketlerince satın alındığı, suç kentine dönüşmüş Detroit'te geçen ve hunharca katledildikten sonra aynı şirketin güvenlik programı dahilinde makinelestirilen bir polisi konu alan Robocop, sırf taşıdığı bu isim yüzünden, uzun süre stüdyolarca ciddiye alınmamış; hatta Orion, projeyi satın aldıktan sonra, yönetmen adaylarına teklif götürdüğünde, Robocop adını taşıyan bir filmle filmografilerini lekelemek istemeyen kişiler tarafından geri çevrilmişti. İlginçtir ki, kariyerine bir anda ivme kazandıracağından habersiz Verhoeven da bu isimler arasındaydı. Esinin, senaryonun içerdiği çok katmanlılığı (Reagan dönemi kapitalizm ve burjuva eleştirisi, zekice örülmüş kara mizah) farkederek üstelemesiyle projeyi kabul eden ve hikayenin kılıç yerine silah kuşanan Amerikalı İsa / Lazarus göndermesini çok seven Verhoeven, özellikle şiddeti çekincesizce betimlemesiyle, Terminator sonrası yapılmış en etkili makine-insan filmine imza atmış,; film gösterime girdiğinde ise , B filmlerine ve istismara çok yakın duran öğeleri nedeniyle seyirciyi ikiye bölmüştü. Japon çizgi romanları mangalardan kaynak alınmış, Rob Bottin imzalı Robocop ve aptal rakibi ED209 tasarımlarıyla da dikkat çeken yapımın ülkemizde ilk kez yayımlanan DVD'si, hem sinema versiyonunu hem de daha sert şiddet sahnelerinin yer aldığı Yönetmenin Kurgusu'nu içeriyor.

Görüntü: 1.85:1 Geniş Ekran. Hafif kumlu görünüm dışında yenileme işleminin nispeten başarılı olduğu söylenebilir. Dijital kalıntılar yok denecek düzeyde. Keskin geçişlere sahip olmayan renklerde siyahlar yeterli derinlige sahip değil. Standartlara göre biraz geri kalsa da izleme keyfini bozduğu söylenemez.

Ses: Dolby Dijital 5.1. Ses efektlerinde kulak dolduran zenginliği ve keskin detayları arayanlar biraz hayal kırıklığına uğrayabilir. Ateşli silahların ortalığı sık sık kana ve ateşe buladığı bir filme göre, alt frekans efektleri açısından yetersiz kalabiliyor. Diyaloglar ve müzikler de uzaklaşma eğiliminde. Ses sisteminizin ayarlarıyla biraz oynayarak orijinal ses kuşağı korunmuş filmin detaylarını daha iyi yakalamanız mümkün.

Ekstralar: DVD için özel hazırlanmış retrospektif niteliğindeki söyleşiler bölümüne ne yazık ki Peter Weir ve Rob Bottin katılmamış (çekimler sırasında en fazla lanet okuyan kişiler onlardı, bu yüzden pek şaşmamalı.) ancak ilginç bilgiler açısından tatmin edici. (37 dk.) 1987 tarihli iki yapım belgeselinde setten görüntüler, oyuncular ve teknik ekiple yapılmış söyleşiler, efekt çalışmalarının ayrıntılan izlenebilir. (16 dk.) Silinmiş sahneler bölümünde, filmde TV reklamı ya da haber bülteni şeklinde hazırlanmış küçük skeçlerin 4 tanesini izlemek mümkün. 11 dakikalık bir diğer ekte ise yönetmenin kurgusuna dahil olan sahnelerin kamera arkası görüntüleri izlenebilir. Storyboard karşılaştırmalı sahneye ED209'un ilk kez göründüğü sahne konulmuş. Bu bölümü Phil Tippett'in açıklamalarıyla izleyebiliyorsunuz. (6 dk.) Video slayt gösterisi şeklinde hazırlanmış fotoğraf galerisi bölümünde ise tasarım eskizleri görülebilir. Eklerde Türkçe altyazı bulunmuyor.

Diğer: Yönetmen, senarist ve yapımcının yorumları. Fragman.

FİLM: ✪✪✪✪
DVD: ✪✪✪
Bunu Sevdiyseniz Deneyin:
"Terminator" (1984)
Bu robotun insani duyguları yok.

Shrek 2 - 2004

Y: Andrew Adamson, Kelly Ashbury, Conrad Vernon
Ses: Mike Myers, Eddie Murphy, Antonio Banderas
Bölge: 2 90 dk.
Türkçe altyazı / dublaj
Dreamworks / Tiglon

Shrek ve Fiona'yı ilk filmde "onlar ermiş muradına, biz çıkalım kerevetine" sonuyla uğurlamıştık hatırlarsanız, hem de kasıklarımızdaki ağrılar eşliğinde. Maceranın devamında, yeşil çiftimiz, balayından döner dönmez Fiona'nın çok ama çok uzak diyarlardaki annesi ve babasından bir davetiye alıyor. Kızlarının evlendiğinden haberdar olan, ancak büyünün ters yönde bozulduğunu bilmeyen Kral ve Kraliçe, yasadıkları büyük şoktan sonra, peri annenin (aynı zamanda Fiona'nın cici annesi) hazırladığı entrikanın bir parçası oluyorlar. Zira, Peri anne, yakışıklı oğlunu kraliyet ailesine yamamak için hain tuzaklar kuruyor... Shrek 2, ilk filmi teknik açıdan açık arayla geçiyor. Doku ve yüzeyler, hele saçlar, hiç olmadıkları kadar gerçek duruyor. Fakat hepsinden dikkat çekici olanı, yüz animasyonları ve mimiklerin şaşırtıcı nüanslara sahip olması. Animasyon karakterler, bu kez gerçekten yüzleriyle de oynuyorlar. Hikaye, yine film göndermeleri ile tıka basa dolu. Şakaların büyük çoğunluğu yetişkinlere hitap etse de, peri annenin Fiona'ya ilk defa göründüğü sahnede olduğu gibi, klasik Disney öğelerini çağrıştıran aile filmi rötuşları ihmal edilmemiş. Finaldeki "I'll be a Hero" şarkısının gazına rağmen ilki kadar enerjik değil, ama şu gibi akıp gittiği için ister istemez eğleniyorsunuz.

Görüntü: 1.85:1 Geniş Ekran. Kusursuz.

Ses: Dolby Dijital 5.1. Filmi sinemada görenler, ilk filmin son derece başarılı Türkçe dublajının orijinal kadrosunun korunduğunu hatırlar. Mehmet Ali Erbil ve Okan Bayülgen'li seslendirme diskte yerini almış. Ses efektleri yeterli dinamige sahip, şarkılı bölümlerin çevreleme etkisi çok iyi.

Ekstralar: Diskte genellikle eğlendirmeye yönelik ekler yer alırken, yapım süreciyle ilgili sadece 4 ek bulunuyor. Bunlar da kısa süreleri itibarıyla doyurucu olmasa da, ekibin gösterdiği emeği pekistirmeye yetiyor. Bu yapım eklerin başlıkları ve içerikleri su şekilde: "Shrek 2 Teknikleri" (6 dk. Yapım aşamaları); "Kadroyla Tanışın" (10 dk. Seslendirme sanatçılarıyla röportajlar, dublaj çalışmalarından görüntüler); "Çizmeli Kediyle Tanışın" (8 dk. - Banderas'ın açıklamaları); Müziklerin Yapımı (5 dk.). Popstar yansmasının masal dünyasına uyarlanmış versiyonunda filmdeki karakterlerin performanslarını izleyip birinciyi seçebiliyorsunuz. Peri Anne'yle birlikte şarkı söylemek isterseniz (!) karaoke seçeneğinden de faydalanabilirsiniz. Çekim hataları sadece gerçek oyuncuların yer aldığı filmlere mahsus değil. Teknik hataları içeren 3 dakikalık videoda canlandırma esnasında yasanan sorunlara tanık olabilirsiniz. Eklerde Türkçe altyazı desteği bulunmuyor.

Diğer: Yönetmen ve yapımcıların sesli yorumları. Müzik videosu "Accidentally in Love". Madagascar, Thunderbirds, Lemony Snicket fragmanları. İnteraktif harita. DVD-Rom ekleri. (weblink)

FİLM: ✪✪✪
DVD: ✪✪✪
Bunu Sevdiyseniz Deneyin:
"Shrek" (2001)
Shrek ve Fiona tanışıyor.

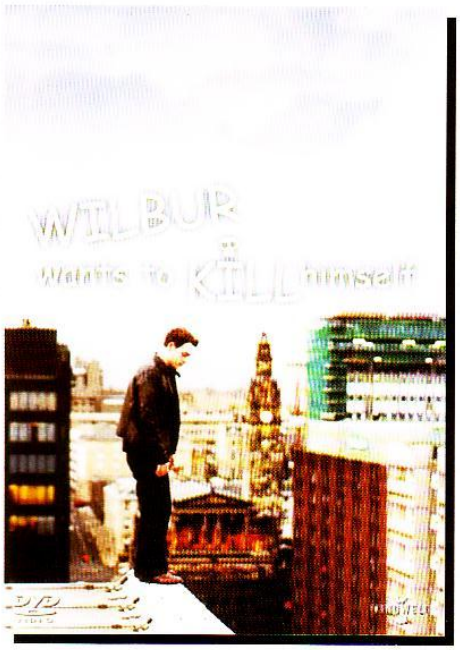

Wilbur Wants To Kill Himself (2002)
105 dk. - 1 Film
2.35:1 - DD 5.1. - T.A.
Wilbur kendisini öldürmek istiyor ama bir türlü beceremiyor. (Aslında kendisini öldürecekmiş gibi yapma fikriyle oyalanıyor.) Etrafındaki insanlarla etkileşirken, ağabeyi kansere yakalanıyor ve ölüm ilk kez gerçekten yüzünü gösterdiğinde Wilbur değişmeye başlıyor...Yeni Başlayanlar İçin İtalyanca ile sinemaya sıcak bir girişi yapan yönetmen Lone Scherfig, ilk filminin başarısının izinden gitme niyetinde.
Ekstralar: Çekim hataları (5 dk.); 8 silinmiş sahne (7 dk.); Söyleşiler (9 dk.); fragmanlar ve radyo reklamı.
Film: 3/5 **Görüntü:** 4/5 **Ses:** 4/5 **Ekstra:** 3/5

Landlords - Ev Sahipleri (2002)
87 dk. - 1 Film
2.35:1 - DD 5.1
- T.A.

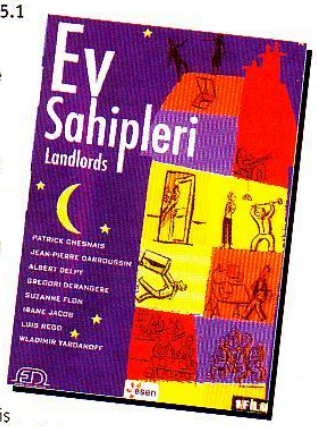

Paris'te, evsizlerin de uğrak yeri olan bir apartmanın sakinlerinin, yönetim toplantısı sırasında yasadıklarını spiral bir kurguyla anlatan bu komedi, ilk anda çok fazla şey ifade etmeyecekmiş gibi görünse de, ilerleyen dakikalarında yakaladığı melankolik atmosferi ve kör gözüne parmağım olmayan mizahıyla sevimli bir izlence haline dönüşüyor. Kalabalık oyuncu kadrosu arasında Irene Jacob da var.
Ekstralar: Söyleşiler. (8 dk.)
Film: 3/5 **Görüntü:** 4/5
Ses: 4/5 **Ekstra:** 2/5

Les Triplettes De Belleville - Belleville'de Randevu (2003)
77 dk. - Chantier Films
1.77:1 - DTS - T.A.

Torununu azimli bir bisiklet yarışçısı olarak yetiştiren Madam Souza, biricik şampiyon adayını birtakım karanlık güçlere kaptırınca, onu kurtarmak için obez dünyası Belleville'e kadar gelir.
Animasyonların giderek daha cafcaflı hale geldiği ve foto gerçekçiliğin ön planda tutulduğu bir dönemde, Sylvain Chomet'in klasik animasyonu, sessiz filmlerin ruhunu perdeye taşıması (neredeyse sıfır diyalog) ve özgün mizah anlayışıyla sinema tarihinde çok özel bir yer bulmuştu kendine. Kaçırmayın. (Ayrıntılı inceleme için Haziran 2004 tarihli sayımıza bakabilirsiniz.)
Ekstralar: Sylvain Chomet ile söyleşi. (33 dk.); sanat yönetmeni Evgeni Tomov ile söyleşi (13 dk.); animasyon dersi (5 dk.). Fragman.
Film: 4/5 **Görüntü:** 5/5 **Ses:** 5/5 **Ekstra:** 3/5

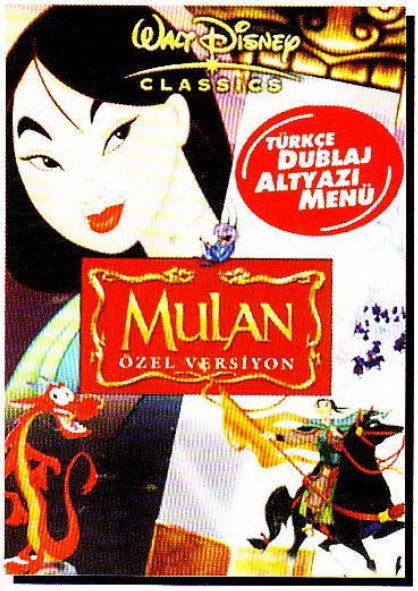

Mulan: Special Edition (1998)
2disk- 88 dk-Tiglon
1.66:1 - DD 5.1- T.A.
Disney'in 36. animasyonu, feodal Çin'de geçen bir tür Jean D'Arc öyküsü anlatıyor. Hun ordularının zulmüne karşı erkek kılığına girip orduya katılan Mulan, zalim Shan-Yu'ya meydan okuyor. Disney'in en karanlık baş kötülerinden birisi burada. Orijinal seslendirmede Eddie Murphy, Donny Osmond ve Ming-Na yer alıyor.
Ekstralar: Sesli yorum, silinmiş sahneler, 3 müzik videosu, karaoke seçenekleri, oyun ve aktiviteler, 12 dökümanter, storyboard karşılaştırmaları, galeriler, uluslararası sunumlar.
Film: 3/5 **Görüntü:** 4/5 **Ses:** 4/5 **Ekstra:** 4/5

The Girl Next Door - Komşu Kızı (2003)
100 dk.- Tiglon
1.85:1 - DD 5.1 - T.A.

Atesi başına vurmus ergenler var olduğu sürece, var olmaya devam edecek gençlik komedilerinden birisi daha. Lise son sınıf öğrencisi Matthew, komşu kızı Danielle'e abayı yakıyor. Danielle'i bastan çıkarmaya çalışırken onun porno yıldızı olduğunu öğrenince işler karışıyor. Ya da ortalık daha da ısınıyor mu demeliyiz?
Ekstralar: Yönetmen ve oyuncuların sesli yorumları, 16 silinmiş sahne, iki yapım belgeseli (18 dk.), çekim hataları (3 dk.), sürpriz yumurta, galeriler, fragmanlar.
Film: 2/5 **Görüntü:** 4/5 **Ses:** 4/5 **Ekstra:** 3/5

Ses (1986)
84 dk. - Gala
4:3 - Dual Mono
Tank Akan ve Nur Sürer'i biraraya getiren bu Zeki Ökten filmi, '80 darbesi sonrası iskence sorununa ürkekce eğiliyor. Bir sahil kasabasına gelen utangaç bir adam, çevresinin sıcak ilgisiyle hapishane anılarından sıyrılmak üzeredir; ancak, bir gece yemek yerken bitişik masadaki bir müşterinin sesiyle irkilir. Bu adam hapiste kendisine iskence yapmış olan adamdır. Adamı kaçırıp, terkedilmiş bir kiliseye kapatır. Burada hesaplaşma başlar.
Ekstralar: Fotoğraf galerisi,fragmanlar.
Film: 2/5 **Görüntü:** 2/5 **Ses:** 2/5 **Ekstra:** 1/5

13 Going On 30 - Keşke 30 Olsam (2004)
98 dk. - Columbia
1.85:1 - DD 5.1. - T.A.

Jennifer Garner'ın "Alias" dizisindeki becerikli casus imajından sıyrılma arzusunun naif göstergesi, 1950'lerde aile filmlerinde sıkça kullanılan bir temayı konu alıyor. Tom Hanks'in oynadığı "Big"in Barbie versiyonu da denebilir. Garner, 13 yaşındayken bir anda büyüyen genç kadın rolünde eğleniyor. 80'li yıllara ait ayrıntıları ve müzik kuşağı ile bir kısım izleyiciyi de aynı şekilde eğlendirebilir.
Ekstralar: Yönetmen ve yapımcının sesli yorumları, 2 yapım belgeseli (25 dk.), 18 silinmiş sahne, çekim hataları, 2 müzik videosu (Pat Benatar, Rick Springfield), video ve fotoğraf galerisi, fragman.
Film: 2/5 **Görüntü:** 4/5 **Ses:** 4/5 **Ekstra:** 3/5

The Chase (1966)
127 dk. - Columbia
2.35:1 - Dual Mono - T.A.
Hapisten kaçan Bubber, Meksika sınırını geçmeye çalışırken doğup büyüdüğü kasabaya geri dönmek zorunda kalır. Mahkumiyetinde herkesin biraz pay sahibi olduğu kasaba sakinleri, onun hapisten kaçtığını haber alır almaz çalkalanmaya başlar... 60'lı yılların psikolojisini en iyi yakalayan yönetmenlerden biri olarak addedilen Arthur Penn, isteriye kapılarak zıvanadan çıkan bir toplumu kimi zaman karikatürize edilmiş bir abartıyla betimliyor. Marlon Brando, Jane Fonda ve Robert Duvall'lı kadroda Robert Redford da var, ama filmde topu topu otuz beş dakika görünüyor. Özellikle dönemin sinemasına ilgi duyanlara.
Ekstralar: Yok.
Film: 3/5 **Görüntü:** 4/5 **Ses:** 3/5 **Ekstra:** 1/5

Scanners - Tarayıcılar (1981)
100 dk. - Avşar
1.85:1 - DD 2.0 -T.A.
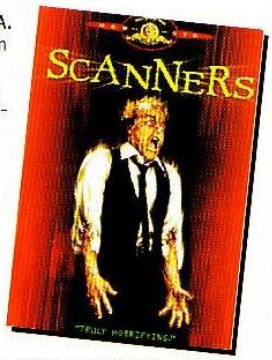

David Cronenberg'in ilk dönem filmlerinden. Telepatik güçlere sahip insanlarla özel bir ilaç şirketinin silahlı güçleri arasındaki bir sürek avı yaşanıyor. Tarayıcılar diye adlandırılan bu insanların birçoğu potansiyel güçlerinden habersiz. Organize olanları ise birtakım karanlık güçler tarafından baskı altına alınmaya çalışılıyor. Komplo teorilerinden beslenen, prostetik efektleri (özellikle finalde) çarpıcılığını halen koruyan bu kült filmde, yakın tarihli bazı gişe canavarı filmlerin ilham kaynaklarının izlerini kesfetmek mümkün.
Ekstralar: Fragmanlar.
Film: 3/5 **Görüntü:** 4/5 **Ses:** 3/5 **Ekstra:** 1/5

Carolina (2003)

92 dk. - Miramax / Avşar
4:3 - DD 2.0 - T.A.
TV'de bir flört programı hazırlayan Caroline, iki kız kardeşiyle birlikte yaşıyor, kitaplarına ilham verdiği komşusu ve arkadaşı yazar Albert'e karşı ne tür duygular besleyeceğinden emin olamıyor. "Bridget Jones'un Günlüğü"nün Cumartesi TV filmleri kuşağı kıvamına indirgenmiş hali. Sadece Julie Stiles'ın iflah olmaz hayranlarına. Kadronun diğer isimleri arasında Shirley MacLaine, Alessandro Nivola ve Randy Quaid var.
Ekstralar: Fotoğraf galerisi, biyografiler, fragmanlar.
Film: 2/5 **Görüntü:** 2/5 **Ses:** 2/5 **Ekstra:** 1/5

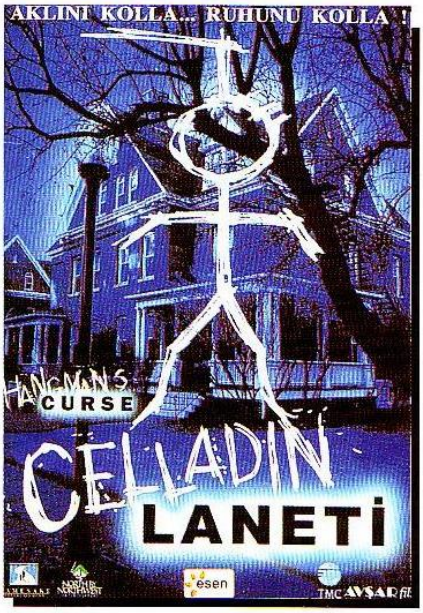

Hangman's Curse - Celladın Laneti (2003)
101 dk. - Avşar
4:3 - DD 2.0 - T.A.
"Her okulun korkunç bir efsanesi vardır," düşturundan hareketle çekilmiş bu korku filmi, yıllar önce alay edildiği için okulunda kendini asarak intihar eden Aher Frye'ın, filmin adından da anlaşılacağı gibi, geride bıraktığı laneti konu alıyor. Okulda gerçekleşen doğaüstü olaylar arasında bir tarantula istilası bile var. Tamamen MTV kuşağına yönelik.
Ekstralar: Fotoğraf galerisi, fragmanlar.
Film: 1/5 **Görüntü:** 3/5 **Ses:** 2/5 **Ekstra:** 1/5

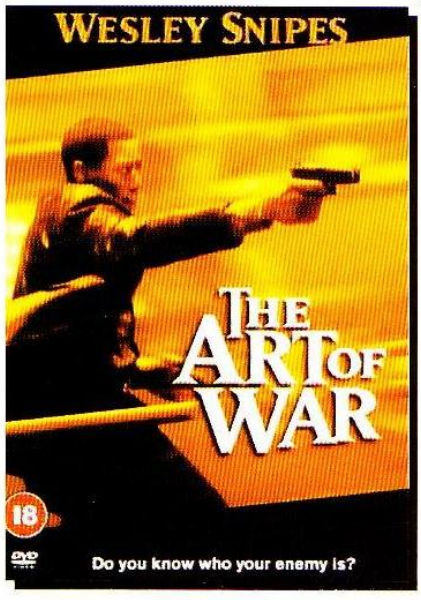

The Art Of War - Savaş Sanatı (2000)
112 dk. - Avşar
2.35:1 - DD 5.1 - T.A.
Wesley Snipes, bu Bond - kung fu aksiyon kırmasında, sorumluluğu üzerine yıkılan siyasi bir cinayetten sıyrılmaya çalışan bir özel ajanı canlandırıyor... Morpheus ortaya çıkana kadar, Snipes, beyazperdenin gördüğü tek zenci kung-fu aksiyon yıldızıydı. Marifetlerini yine bol bol sergilerken, bu kez işin içine Matrix mirası flo-mo efektler de giriyor.
Ekstralar: Fotoğraf galerisi, biyografiler, fragmanlar.
Film: 2/5 **Görüntü:** 3/5 **Ses:** 4/5 **Ekstra:** 1/5

Raising Helen - Helen İle Büyümek (2004)
119 dk. - Tiglon
1.85:1 - DD 5.1.- T.A.

Sevgili Nil Karaibrahimgil, şarkısında "Çocuk da yapanım, kariyer de..." diyordu ama bu Kate Hudson'lı komedi tam tersini söylüyor. Zira prestijli bir moda ajansında, parlak bir yetenek avcısı konumunda olan Helen, kızkardeşini ölümü üzerine onun üç çocuğuna bakmakla yükümlü kalınca işler sarpa sarıyor. Kaçak Gelin ve Özel Bir Kadın filmlerinden hatırlayacağımız yönetmen Gary Marshall'ın imzasını taşıyan film, romantik komedi görünümüne rağmen aslında acı-tatlı Amerikan dramlarından biri.
Ekstralar: Set sakaları (5 dk); 6 silinmiş sahne (14 dk. - Yönetmenin açıklamaları eşliğinde); sesli yorum seçeneği; Müzik videosu "Liz Phair-Extraordinnary".
Film: 2/5 **Görüntü:** 4/5 **Ses:** 4/5 **Ekstra:** 3/5

My Big Fat Greek Wedding - Kalbinin Sesini Dinle (2002)
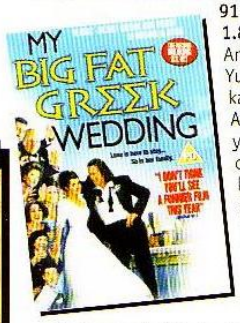

91 dk. - Avşar
1.85:1 - DD 5.1. - T.A.
Amerika'da yaşayan köklü Yunan ailesinin evde kalmış kızları Toula, Amerikalı bir oğlana abayı yakınca, üstelik ciddi ciddi evlenmeye kalkışınca, bütün aile birbirine giriyor. Daha öncesinde Amerikan "sitcom"larında rol alan Nia Vardalos'un yazdığı hikaye, bir bağımsız filme göre, öylesine hatırı sayılır bir gişe başarısına imza atmıştı ki, düğünlü romantik komedilerin yeniden hortlamasına yol acacağından korkan bazılarımızın yüreğini ağzına getirmişti. Çok ciddiye almazsanız sirin bulabilirsiniz.
Ekstralar: Sesli yorumlar (Vardalos, Corbett, Zwick); fragman; biyografiler ve söyleşiler.
Film: 3/5 **Görüntü:** 4/5 **Ses:** 3/5 **Ekstra:** 2/5

Scary Movie 3 - Korkunç Bir Film 3 (2003)
80 dk. - Avşar
1.85:1 - DD 5.1. - T.A.
Wayans kardeşlerden miras kalan absürd komedi illetinin son halkasını, aynı türde birkaç klasiğe imza atmış olan David Zucker ele almıştı. 2003 yılı içerisinde gösterime girmiş bütün filmlerin sulu bir kolajını izlemeye, daha önceki filmlerden, alışkınsanız buna da hayır demememiz mümkün.
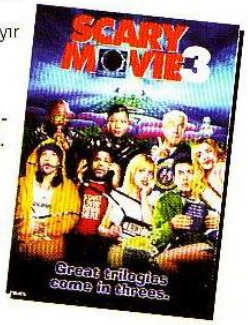

Ekstralar: Yönetmen, yapımcı ve senaryo yazarlarının sesli yorumları. 9 çıkartılmış sahne. Alternatif son ve bu sahneye ait yapım belgeseli. (4 dk.) Kamera arkası. (26 dk.) Fragmanlar.
Film: 1/5 **Görüntü:** 4/5 **Ses:** 4/5 **Ekstra:** 3/5

Söyleşi: Senem Erdine
serdine@merkezdergi.com.tr

Ece Uslu

1991'de Kadir İnanır'ın yönettiği "Ah Gardaşım" filmiyle başlayan sinema serüvenini daha uzun yıllar sürdürmek niyetinde olan genç oyuncuyu en son "Büyü"de izledik.

Lisede iki yıl Şahika Tekand'ın oyunculuk atölyesine devam eden genç oyuncu, yurtdışında oyunculuk eğitimi almak istiyor.

Unutamadığınız filmler...
Simdi birdenbire aklıma gelmiyor ama daha çok duygusal filmleri ve gerilim filmlerini severim. "Frida"yı çok beğenmiştim mesela. "Pi" bahsettiğim türlerin hiçbirine uymuyor ama o da çok hoşuma gitmişti. "Akıl Defteri" çok iyiydi.

Hangi oyuncuları beğenirsiniz?
Türkiye'den klasik olacak ama Haluk Bilginer, Zuhal Olcay. Onların dışında bir yığın isim var beğendiğim, Köksal Engür mesela; ama şu anda hepsini söyleyebilmem mümkün değil. D ünyadan Jodie Foster'ı, Matt Damon'ı, Nicolas Cage'i beğenirim. Edward Norton hastasıyım. Müthiş bir oyuncu.

Hangi yönetmenleri seversiniz?
Türk yönetmenlerden Çağan Irmak'ı çok beğeniyorum. Onun dışında Türkan Derya, Kudret Sabancı, Zeki Demirkubuz ve Yavuz Turgul. Dünyadan, David Lynch ve Tarantino tabii ki. "Frida"nın yönetmeninin adı gelmiyor aklıma (Julie Taymor). O müthiş bir filmdi çünkü her seyiyle. Su anda aklıma gelenler bunlar.

Bir filmden yarısında çıktığınız oldu mu?
Çok da kötü olsa çıkmam, sonuna kadar seyrederim genellikle. Belki bir ya da iki kere çıkmışımdır ama hangi film olduğunu hatırlamıyorum simdi.

Çocukluk kahramanınız kimdi?
(Biraz düsündükten sonra) Yoktu galiba. Hiç aklıma gelmiyor.

Yalnızlığı mı kalabalıkları mı tercih edersiniz?
Kalabalığı daha çok tercih ediyorum galiba ama zaman zaman yalnız olmak da hoşuma gider. Genelde evimde arkadaşlarım olsun, kalabalık olalım isterim. Onu daha çok seviyorum.

Küsüp somurtur musunuz yoksa bağırıp çağırır mısınız?
Duruma göre değişir. Konuştuğum da olur susup içime attığım da olur. Karşımdaki söylediklerimi anlayabilecek durumda değilse susmayı tercih ederim ama genelde tepkimi gösteririm. Bazen fevri olabiliyorum ama çok nadir.

Çalışmadığınız akşamlarınız nasıl geçer?
Arkadaşlarla buluşup yemek yiyoruz, sinemaya gidiyoruz ya da evde bulusuyoruz, yine film izliyoruz, sohbet ediyoruz. Bazen de kitap okuyarak, resim yaparak geçiyor.

Resim mi yapıyorsunuz?
En son 6 sene evvel elime kalem almıştım ama yeniden başlamayı düşünüyorum.

Sabah ilk iş ne yaparsınız?
Banyoya gidip dislerimi fırçalarım ve dus alırım. Sonra kahvaltı.

Hangi konuda zayıfsınız?
Biraz hassas ve kırılganım.

Hangi konuda güçlüsünüz?
Kafama bir sey taktım mı yaparım ama eğer gerçekten yapmak istediğim bir seyse.

Ölümden sonra ne var?
Yeni bir hayat. Bence öyle.

En çok neden korkarsınız?
Çok ciddi bir yükseklik korkum var. Onun dışında karanlıktan da korktuğum olur.

En büyük düşünüz ne?
Yurt dışına gidip oyunculuk eğitimi almak gibi bir hayalim var. Senelerdir yapmak isteyip de imkan bulamadığım bir şey bu aslında. Geçen sene New York'a gidecektim, okul da ayarlanmıştı ama "Büyü"den dolayı iptal ettim. Artık bu planı gerçeklestirmek istiyorum.

Mutlu aşk var mı?
Vardır tabii, niye olmasın?

Hayatınız filme çekilecek olsa adı ne olurdu?
(Röportaj sırasında yanında olan arkadaşının önerisi üzerine) "Hüzün ve Gözyaşları".

Neden?
Buğuludur ya gözlerim. Herkes çok hüzünlü baktığımı söyler. Biraz hüzünlüyüm gerçekten, öyle olmasa o gözde o hüznün yeri olmazdı.

İçki ve sigarayla aranız nasıldır?
Sigara kullanıyorum uzun zamandır. Bırakmakta da zorlanıyorum açıkçası. İçki de, sosyal ortamlarda olduğum zaman içerim.

Yeni bir sinema projesi var mı?
Birkaç bir sey var ama daha çok zamanı var hepsinin. Bir de kesinleşmedi daha. Onun için hiçbir sey söyleyemem.

Özellikle çalışmak istediğiniz bir yönetmen var mı?
Çağan Irmak.

Su anda doların kaç TL olduğunu biliyor musunuz?
1.346 olması lazım.

DÜŞLER, TUTKULAR VE SUÇLAR

(The Dreamers, 2003)

1968 Mayıs'ında bir eve kapanan 3 genç, özgürlüğün keşfine çıkıyor ve sınırları zorlamayı deniyorlar... Dışarda polis barikatları evde ise başka engeller beklemektedir onları. Bernardo Bertolucci'nin özellikle bu film için kadraj düzenlemelerine çok büyük önem verdiği belli çünkü resimlerin en az diyaloglar kadar çok şey söylemesini istiyor; filmin alt metni de neredeyse bu çerçeveler üzerinden ilerliyor. Peki bu küvet planı sizce ne anlatıyor? Aynı küvette esrimiş üç beden, aynada ise üç ayrı yüz... Yakın olmayı ne kadar istersek isteyelim, sonuçta her zaman tek başımıza değil miyiz?

Hangi konuda duçlusunuz? Oturdu?

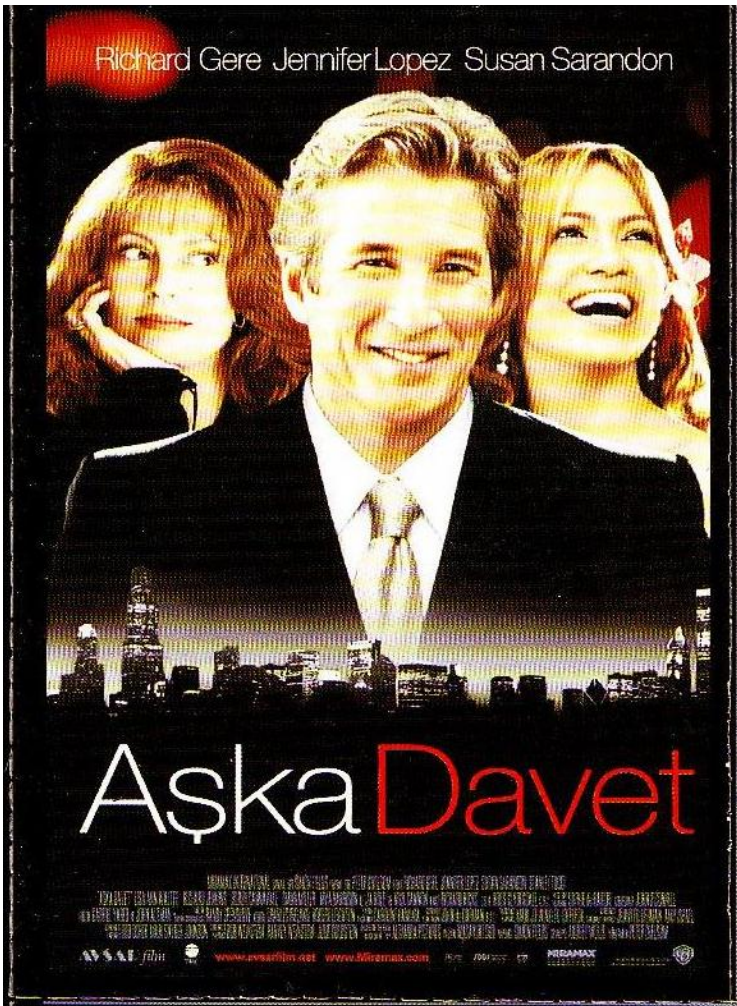
Richard Gere Jennifer Lopez Susan Sarandon
Aşka Davet

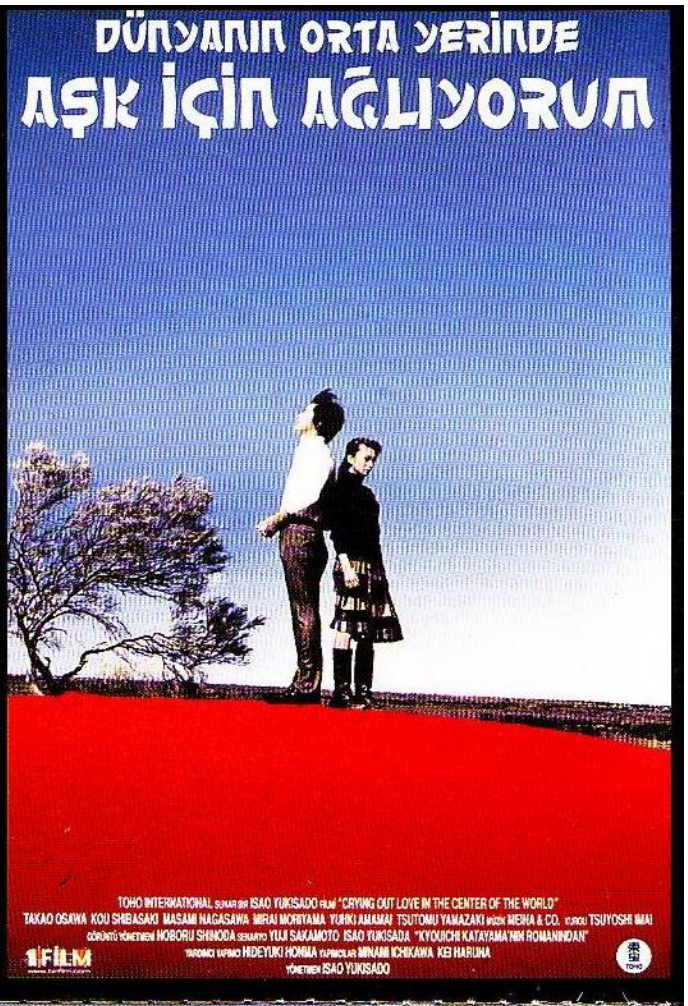
DÜNYANIN ORTA YERİNDE
AŞK İÇİN AĞLIYORUM

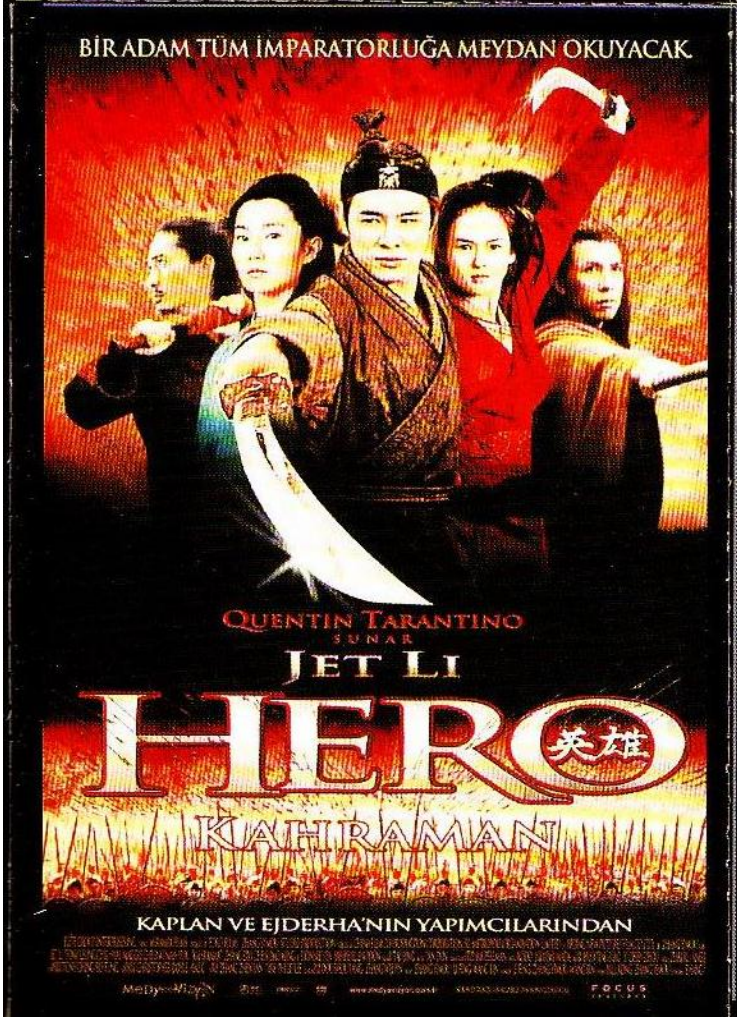
BİR ADAM TÜM İMPARATORLUĞA MEYDAN OKUYACAK
QUENTIN TARANTINO
SUNAR
JET LI
HERO
英雄
KAHRAMAN
KAPLAN VE EJDERHA'NIN YAPIMCILARINDAN

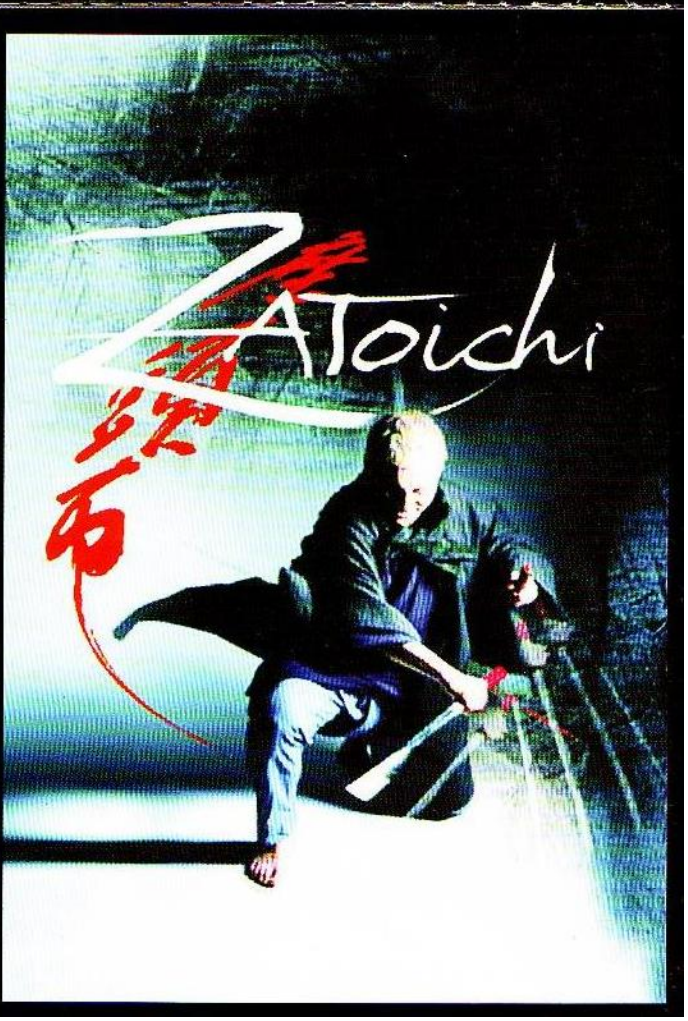
Zatoichi

DÜNYANIN ORTA YERİNDE AŞK İÇİN AĞLIYORUM
SEKAI NO CHÛSHIN DE, AI WO SAKEBU

Yönetmen: Isao Yukisada. **Oyuncular:** Masami Nagasawa, Kou Shibasaki, Takao Osawa, Mirai Moriyama, Kankuro Miyauchi, Kanji Tsuda, Yoshimasa Kondo, Misato Watanabe, Tsutomu Yamazaki. **Senaryo:** Yuji Sakamoto, Isao Yukisada (Kyouichi Katayama'nın romanından). **Görüntü Yönetmeni:** Noboru Shinoda. **Kurgu:** Takeshi Imai. **Yapımcı:** Minami Ichikawa. **Süre:** 138 dk. **Yapım:** Japonya. **Dağıtımcı:** 1Film.

Gösterim Tarihi: 7 Ocak.

Konu: Aki ve Ritsuko nisanlıdırlar. Ritsuko ansızın ortadan kaybolur. Aki, Ritsuko'nun peşinden çocukluğunun geçtiği kasabaya gider. Genç adam kasabaya vardığında on yedi sene önce yaşadığı ilk aşkı düşünür. Aki yıllar önce okullarındaki en güzel kızlardan birisi olan Sakutaro'yla ilk aşkı yaşamıştır. Aki ve Sakutaro'nun ilişkilerinde birbirleri için kaydettikleri kasetler çok önemli yer tutmaktadır. Henüz 16 yaşında olan iki gencin arasındaki romantik ilişki Sakutaro'nun hastalanıp ölmesiyle son bulur. Aki yıllar önce kaybettiği sevgilisini anarken, o zaman farkında olmadığı bir şekilde Ritsuko'nun da hikayeye dahil olduğunu öğrenir. Ritsuko şehirden ayrılmaya karar vermiştir ve en az genç adamın duyguları kadar güçlü bir tayfun şehri vurmak üzeredir. Geçmişteki aşkını gözden geçiren Aki şimdiki aşkını kaybetmemek için elinden geleni yapmaya kararlıdır.

Yönetmen: Japon Isao Yukisada'nın filmleri şunlar: "Himawari / Sunflower", "Tojiru hi / Enclosed Pain", "Zeitaku na hone / Luxurious Bone", "Go", "Rokkun rouru mishin / Rock'n'Roll Mishin", "Kyô no dekigoto / A Day on the Planet"...

Oyuncular: Takao Osawa'nın oynadığı filmler "Gerende ga tokeruhodo koishitai", "Chinpira", "Sennen Tabito", "Filament", "Aragami", "Hana", "Sky High", "Gege", "Hana to Alice" ve "Into the Sun".

sinema

AŞKA DAVET
SHALL WE DANCE

Yönetmen: Peter Chelsom. **Oyuncular:** Richard Gere, Jennifer Lopez, Susan Sarandon, Stanley Tucci, Bobby Cannavale, Lisa Ann Walter, Ömer Benson Miller, Anita Gillette, Richard Jenkins, Nick Cannon, Mya. **Senaryo:** Audrey Wells (Masayuki Suo'nun 1997 tarihli senaryosundan). **Görüntü Yönetmeni:** John de Borman. **Müzik:** Gabriel Yared, John Altman. **Kurgu:** Charles Ireland. **Yapım Tasarımcısı:** Caroline Hanania. **Yapımcı:** Simon Fields. **Süre:** 106 dk. **Yapım:** ABD. **Dağıtımcı:** Pinema Film.

Gösterim Tarihi: 31 Aralık.

Konu: John Clark harika işi, çekici karısı ve kusursuz ailesiyle başka birşeyin eksikliğini hiç hissetmeden yaşayıp gitmektedir. Bir akşam otomobiliyle evine dönerken yolda bir binanın penceresinden bakan güzel bir kadın görür. Kadın bir dans stüdyosunda durmaktadır. John gördüğü bu güzel yabancının cazibesinden kurtulamaz ve bir gece trenden inip dans stüdyosunun yolunu tutar, kadınla tanışmayı umarak... Paulina'yı bulur bulmasına ama dans hocası olarak John'a o değil de, yaşlı Bayan Mitzi düşer. Başlarda Paulina'yı bulmak için geldiği bu mekanda John aynı zamanda yavaş yavaş dansın büyüsünü de keşfeder. Ailesi ve iş arkadaşlarından bu yeni tutkusunu saklar ve bir yandan da Sikago'da yaklaşmakta olan büyük dans yarışmasına hazırlanmaya başlar. Gerçi evinden ayrı kaldığı bu süre içinde karısı Beverly artık şüphelenmeye başlamıştır. Yine de, John yeni düşünün peşinden koşturacak ve o dans yarışmasına katılacaktır.

Yönetmen: Peter Chelsom'ın filmografisindeki filmler sırasıyla şunlar: "Treacle", "Hear My Song", "Funny Bones", "The Mighty", "Town & Country" ve "Serendipity"...

Oyuncular: Richard Gere'in bugüne dek rol aldığı filmler "Report to the Commissioner", "Baby Blue Marine", "Looking for Mr. Goodbar", "Days of Heaven", "Bloodbrothers", "Yanks", "American Gigolo", "An Officer and a Gentleman", "Breathless", "The Honorary Consul", "The Cotton Club", "King David", "Powder", "No Mercy", "Miles from Home", "Internal Affairs", "Pretty Woman", "Rhapsody in August", "Final Analysis", "Sommersby", "Mr. Jones", "Intersection", "First Knight", "Primal Fear", "Red Corner", "The Jackal", "Runaway Bride", "Autumn in New York", "Dr. T & the Women", "The Mothman Prophecies", "Unfaithful" ve "Chicago".

sinema

ZATÔICHI

Yönetmen: Takeshi Kitano. **Oyuncular:** Takeshi Kitano, Michiyo Ookusu, Gadarukanaru Taka, Daigorô Tachibana, Yuuko Daike, Tadanobu Asano, Yui Natsukawa, Ittoku Kishibe. **Senaryo:** Takeshi Kitano (Kan Shimozawa'nın romanlarından). **Görüntü Yönetmeni:** Katsumi Yanagishima. **Müzik:** Keiichi Suzuki. **Kurgu:** Yoshinori Oota, Takeshi Kitano. **Yapım Tasarımcısı:** Norihiro Isoda. **Yapımcı:** Masayuki Mori, Tsunehisa Saitô. **Süre:** 116 dk. **Yapım:** Japonya. **Dağıtımcı:** Belge Film.

Gösterim Tarihi: 17 Aralık.

Konu: 19'uncu yüzyılda kör bir gezgin olan Zatôichi görünüşte hınzır bir kumarbazdır ama bunun arkasında nefes kesici bir yetenekle donanmış usta bir kılıç dövüşçüsü yatmaktadır. Köy köy dolaşmakta ve göçebe bir hayat sürmektedir. Uzak bir dağlık köye vardığında eskiya Ginzo'nun çevredeki herkese korku saldığını görür. Yanındaki acımasız muhafızı Hattori'den cesaret alan Ginzo tam anlamıyla köyde terör estirmektedir. Yine kumar masasına oturduğu bir gece Zatôichi güzel, güzel olduğu kadar da tehlikeli iki geyşayla karşılaşır. Amaçları ailelerini öldürenleri bulup intikam almaktır. Zatôichi'yle güçlerini birleştiren bu iki geyşa; Ginzo ile Hattori'ye meydan okuyacak ve çekilen kılıçlar sonucunda bol bol kan akacaktır.

Yönetmen: Japon usta Takeshi Kitano'nun yönettiği filmler "Sono otoko, kyobo ni tsuki / Violent Cop", "3-4x jugatsu / Boiling Point", "Ano natsu, ichiban shizukana umi / A Scene at the Sea", "Sonatine", "Minnâ-yatteruka! / Getting Any?", "Kidzu Ritan / Kids Return", "Hana-bi / Fireworks", "Kikujiro no natsu", "Brother" ve "Dolls".

Oyuncular: Kendi yönettiği filmler dışında Takeshi Kitano'nun rol aldığı bazı filmler şunlar: "Makoto-chan", "Danpu wataridori", "Manon", "Merry Christmas Mr. Lawrence", "Jukkai no mosquito", "Kanashii kibun de joke", "Yasha / Demon", "Komikku zasshi nanka iranai! / Comic Magazine", "Anego", "Hoshi tsugu mono", "Sakana kara daiokishin!!", "Erotikkuna kankei", "Kyôso tanjô / Many Happy Times", "Johnny Mnemonic", "Gonin", "Tokyo Eyes", "Gohatto", "Botaru Rowaiaru / Ölüm Oyunu", "Batoru rowaiaru II: Rekuiemu", "Izo" ve "Blood and Bones"...

sinema

KAHRAMAN
YING XIONG

Yönetmen: Zhang Yimou. **Oyuncular:** Jet Li, Tony Leung Chiu Wai, Maggie Cheung, Zhang Ziyi, Daoming Chen, Donnie Yen. **Senaryo:** Zhang Yimou, Feng Li, Bin Wang. **Görüntü Yönetmeni:** Christopher Doyle. **Müzik:** Tan Dun. **Kurgu:** Angie Lam, Ru Zhai, Vincent Lee. **Yapım Tasarımcısı:** Tingxiao Huo, Zhenzhou Yi. **Yapımcı:** Zhang Yimou, Quentin Tarantino, Bill Kong. **Süre:** 96 dk. **Yapım:** Hong Kong-Çin. **Dağıtımcı:** Medyavizyon.

Gösterim Tarihi: 31 Aralık.

Konu: Yüzyıllar önce, Çin. O sıralar ülke iç savaşlar sonunda yedi ayrı beyliğe bölünmüştür. Kuzey bölgesinin hükümdarı Qin tüm beylikleri kendi topraklarına katarak yeniden ülkede bütünlüğü sağlamak istemektedir. Öteki beylikler Qin'i öldürmek üzere gözüpek bir adsız suikastçı yollarlar. İmparator Qin'in muhafızları ise o toprakların en yiğit savaşçılarıdır: Kırık Kılıç, Uçan Kar ve Gökyüzü... Bir anda İmparator'un karşısına dikiliveren adsız suikastçı acaba bu üç yılmaz savaşçıyı nasıl alt etmiştir?

Yönetmen: Çinli yönetmen Zhang Yimou'nun filmografisi "Hong gao liang / Red Sorghum", "Ju Dou", "Da hong deng long gao gao gua / Raise the Red Lantern", "Huoshe / Lifetimes", "Yao a yao yao dao waipo qiao / Shanghai Triad", "You hua hao hao shuo / Keep Cool", "Yi ge dou bu neng shao / Not One Less", "Wo de fu qin mu qin / The Road Home", "Xingfu shiguang / Happy Times" ve "Shi mian mai fu / House of Flying Daggers" adlı yapıtlardan oluşuyor..

Oyuncular: Dövüş sanatları ustası Jet Li'nin bugüne dek yeraldığı filmler ise "Shao Lin tzu / The Shaolin Temple", "Shao Lin xiao zi / Kids from Shaolin", "Zhong hua ying xiong / Born to Defence", "Nan bei Shao Lin / Arahan", "Shao Lin Hai Deng da shi / Abbot Hai Teng of Shaolin", "Long zai tian ya / Dragon Fight", "Long xing tian xia / The Master", "Xiao ao jiang hu zhi dong fang bu bai / Swordsman II", "Wong Fei-hung / Once Upon a Time in China", "Wong Fei-hung ji yi: Naam yi dong ji keung / Once Upon a Time in China II", "Fong Sai-Yuk / The Legend", "Tai ji zhang san feng / The Tai-Chi Master", "Yi tian tu long ji zhi mo jiao jiao zhu / Kung Fu Master", "Wong Fei-hung tsi sam: Siwong tsangba / Once Upon a Time in China III", "Wong Fei-hung chi tit gai dau neung gung / Deadly China Hero", "Fong Shi Yu II: Wan fu mo di / The Legend II", "Zhong Nan Hai bao biao / The Bodyguard from Beijing", "Jing wu ying xiong / Fist of Legend", "Hong Xiguan zhi Shaolin wu zu / Legend of Red Dragon", "Shu dan long wei / High Risk", "Gei ba ba de xin / The Enforcer", "Mo him wong / Adventure King", "Hak Hap / Black Mask", "Wong Fei-hung chi saiwik hung si / Once Upon a Time in China VI", "Lethal Weapon 4", "Sat sau ji wong / The Contract Killer", "Romeo Must Die", "Kiss of the Dragon", "The One" ve "Cradle 2 the Grave"...

sinema

106.0 Ankara
İzmir
Antalya
Eskişehir
Çeşme

106.3 Bursa
Bodrum
İzmit
İstanbul
Marmaris

www.radyomydonose.com.tr www.mybilet.com

RADIO Mydonose
Türkiye'nin en iyisi en yenisi...

Vizyondaki Tüm Filmler

V.I.P. 12 Salon

Prestige Sinema Dünyası

Rezervasyon: 0(212) 560 72 66

galleria - Ataköy